Національний банк України

Консолідована фінансова звітність та Консолідований звіт про управління

за рік, що закінчився 31 грудня 2025 року

Національний банк України

Консолідований звіт про управління

за рік, що закінчився 31 грудня 2025 року

Зміст

Частина 1. Природа діяльності i

1.1. Загальні відомості про Національний банк України i
1.2. Керівництво Національного банку України iii
1.3. Організаційна структура. Зміни в організаційній структурі, що відбулися у 2025 році v
1.4. Структура та склад органів управління vi
1.5. Процесне та проєктне управління ix
1.6. Вплив на діяльність Національного банку України російської агресії xi

Частина 2. Цілі та стратегії xiv

2.1. Візія, місія, цінності Національного банку України xiv
2.2. Тренди та виклики сьогодення для Національного банку України xiv
2.3. Стратегічні цілі Національного банку України xvi
2.4. Перспективи розвитку xvii

Частина 3. Ресурси, ризики та відносини xix

3.1. Фінансові ресурси xix
3.2. Людські ресурси xxvii
3.3. Виробничі ресурси xxx
3.4. Інтелектуальні ресурси xxxii
3.5. Соціально-репутаційні ресурси xxxviii
3.6. Природні ресурси xliii
3.7. Основні ризики xlvii
3.8. Відносини Національного банку України із зацікавленими сторонами xlix

Частина 1. Природа діяльності

1.1. Загальні відомості про Національний банк України

Національний банк України (далі – Національний банк) є центральним банком України і здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, Закону України "Про Національний банк України" (далі – Закон про Національний банк) та законодавчих актів України.

Згідно із законодавством України основною функцією Національного банку є забезпечення стабільності грошової одиниці України. Під час виконання своєї основної функції Національний банк має виходити із пріоритетності досягнення та підтримки цінової стабільності в державі.

До організаційної структури Національного банку станом на 31 грудня 2025 та 2024 років входять структурні підрозділи центрального апарату Національного банку, відокремлений підрозділ [Банкнотно-монетний двір Національного банку (далі – Банкнотно-монетний двір)], що здійснюють діяльність у межах завдань і функцій Національного банку, установлених Законом про Національний банк.

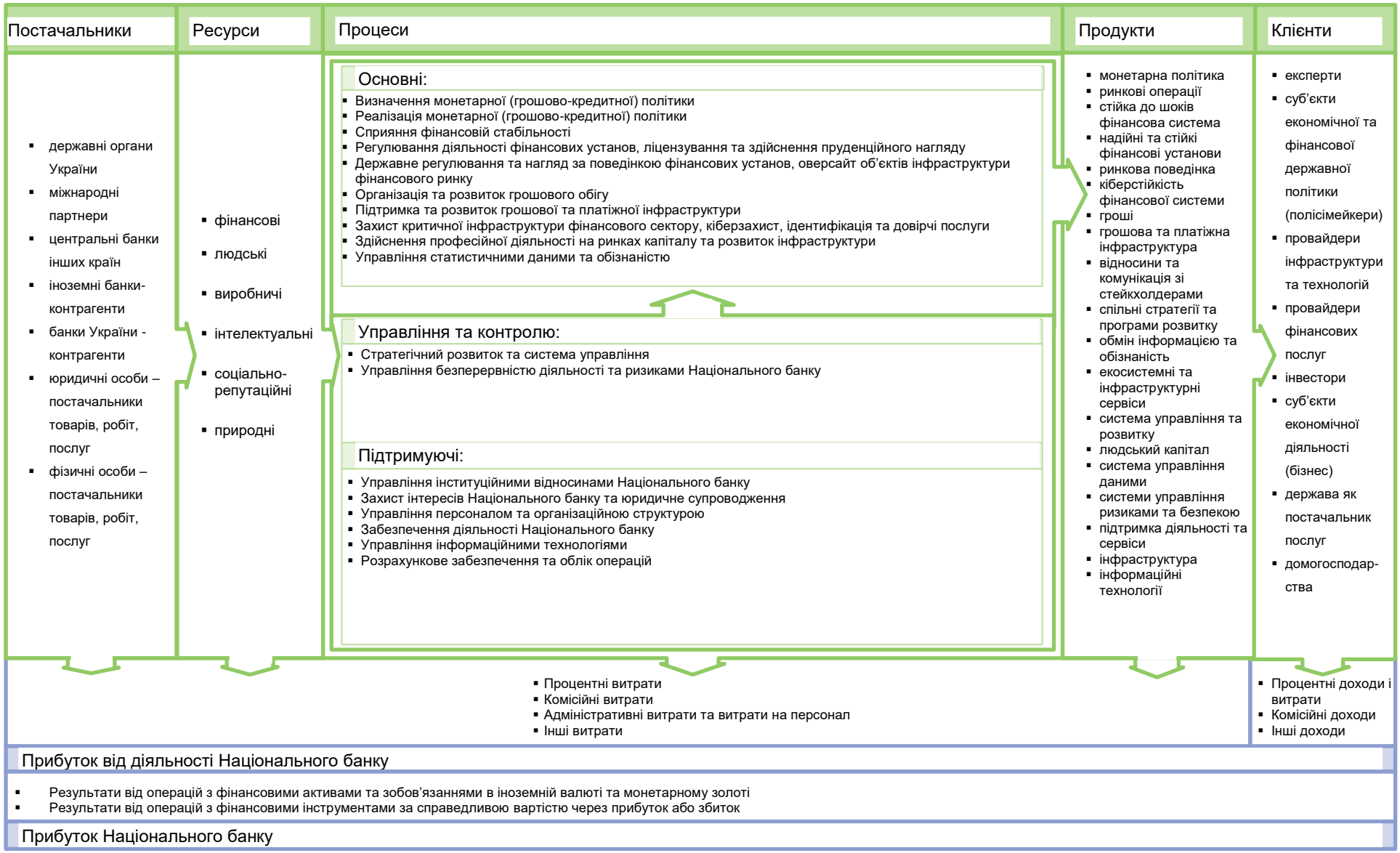
Дочірньою компанією Національного банку є ПАТ "РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР З ОБСЛУГОВУВАННЯ ДОГОВОРІВ НА ФІНАНСОВИХ РИНКАХ" (далі – Розрахунковий центр).

Розрахунковий центр відповідно до законодавства України здійснює професійну діяльність на ринках капіталу – клірингову діяльність із визначення зобов'язань та клірингову діяльність центрального контрагента.

Інвестиції Національного банку в асоційовану компанію станом на 31 грудня 2025 та 2024 років представлені Публічним акціонерним товариством "Національний депозитарій України".

Детальну інформацію про функції, мету діяльності та частки участі Національного банку в дочірній та асоційованій компаніях зазначено в примітці 1 Консолідованої фінансової звітності Національного банку за рік, що закінчився 31 грудня 2025 року (далі – Консолідована фінансова звітність Національного банку).

Схема 1. Модель діяльності Національного банку

1.2. Керівництво Національного банку України

Рада Національного банку

Відповідно до Конституції України основними завданнями Ради Національного банку є розроблення Основних засад грошово-кредитної політики та здійснення контролю за проведенням грошово-кредитної політики. Згідно із Законом про Національний банк завданням Ради Національного банку також є здійснення нагляду за системою внутрішнього контролю Національного банку.

До складу Ради Національного банку входять члени Ради Національного банку, призначені Верховною Радою України та Президентом України. Верховна Рада України призначає чотирьох членів Ради Національного банку шляхом прийняття відповідної постанови. Президент України призначає чотирьох членів Ради Національного банку шляхом видання відповідного указу. Голова Національного банку, який призначається на посаду Верховною Радою України за поданням Президента України, входить до складу Ради Національного банку за посадою.

Строк повноважень членів Ради Національного банку – сім років, крім Голови Національного банку, який входить до складу Ради Національного банку на строк здійснення ним повноважень за посадою.

Засідання Ради проводяться один раз на квартал. Рада Національного банку проводить позачергові засідання за потреби. Засідання Ради є правомочними за наявності не менше шести її членів. Рада організовує свою роботу згідно з річним планом роботи, що затверджується на засіданні Ради. Радою визначається регламент проведення її засідань. Прийняття рішень проводиться шляхом відкритого голосування. Кожний член Ради Національного банку має один голос.

Члени Ради Національного банку, призначені Верховною Радою України:

Анатолій Барсуков;
Василь Горбаль;
Олена Щербакова.

Члени Ради Національного банку, призначені Президентом України:

Ігор Веремій;
Василь Фурман;

Андрій Пишний – Голова Національного банку, **член Ради Національного банку** за посадою**.**

Правління Національного банку

Функцією Правління Національного банку є управління діяльністю Національного банку, забезпечення реалізації грошово-кредитної політики та організація виконання інших функцій відповідно до Закону про Національний банк.

Правління Національного банку складається з семи осіб: Голови Національного банку, першого заступника та заступників Голови. Голова Національного банку призначається на посаду Верховною Радою України за поданням Президента України строком на сім років. Заступники Голови призначаються на посади та звільняються з посад Радою Національного банку за поданням Голови Національного банку. Засідання Правління Національного банку є правомочним, якщо на ньому присутні не менше чотирьох членів Правління Національного банку. Рішення Правління Національного банку приймаються на колегіальній основі простою більшістю голосів, Голова має право вирішального голосу.

Склад Правління Національного банку:

Андрій Пишний – Голова Національного банку. Голова Національного банку здійснює свої повноваження згідно із Законом про Національний банк і законодавством України, керує діяльністю Національного банку, забезпечує розгляд відповідних питань центральних органів влади, керівництво Правлінням Національного банку, здійснює контроль за забезпеченням охорони державної таємниці в Національному банку. У його безпосередньому підпорядкуванні перебуває також діяльність самостійних підрозділів за такими напрямами, як управління персоналом, юридичне супроводження, система управління ризиками, сфера комунікацій, захист прав споживачів фінансових послуг, безпека, розвиток інституційних відносин Національного банку зі стейкхолдерами, збереження державної таємниці, протидія та запобігання корупції, стратегія та розвиток;

Сергій Ніколайчук – перший заступник Голови Національного банку. До сфери повноважень належать організація роботи з розроблення та вдосконалення методологічної бази з питань регулювання діяльності банків і банківського нагляду, з розроблення пропозицій до законодавчих актів України та з підготовки нормативно-правових та розпорядчих актів Національного банку у сферах державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання банківських, небанківських фінансових та супровідних послуг, державного регулювання платіжного ринку в частині регулювання діяльності небанківських надавачів платіжних послуг, надавачів обмежених платіжних послуг; з аналізу системних ризиків та забезпечення фінансової стабільності, з розвитку міжнародних відносин Національного банку; організація роботи щодо організаційного супроводження співпраці Національного банку з Міжнародним валютним фондом, Світовим банком та іншими міжнародними організаціями та об’єднаннями, у тому числі ЄС, центральними банками інших держав;

Юрій Гелетій – заступник Голови Національного банку. До сфери його повноважень належать організація роботи, пов'язана з регулюванням грошово-кредитного та валютного ринків, у тому числі в частині здійснення операцій Національного банку України на фінансових ринках, проведенням операцій з регулювання ліквідності банківської системи, надання кредитів банкам для підтримки ліквідності та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, здійсненням депозитарної діяльності; забезпеченням контролю за інвестиціями Національного банку в статутні капітали Розрахункового центру, Публічного акціонерного товариства "Національний депозитарій України", Міждержавного банку, Чорноморського банку торгівлі та розвитку та реалізацією прав Національного банку як акціонера в процесі корпоративного управління в компаніях; організація роботи з розроблення нормативної бази щодо інструментів грошово-кредитної політики, ринку капіталу, торгівлі іноземною валютою, експорту та імпорту капіталу; участь в управлінні золотовалютними резервами Національного банку;

Володимир Лепушинський – заступник Голови Національного банку. До сфери його повноважень належить організація роботи з реалізації монетарної політики, макроекономічного аналізу стану та розвитку економіки України, статистики та звітності;

Ярослав Матузка – заступник Голови Національного банку. До сфери повноважень належить організація роботи у сфері господарського і матеріально-технічного забезпечення, організація діловодства та архівної справи, управління нерухомим майном, транспортного забезпечення, організаційного забезпечення; організація роботи щодо забезпечення функціонування Галузевого державного архіву Національного банку України, зберігання в ньому архівних документів Національного банку та банків України; організація роботи у сфері закупівель товарів, робіт і послуг, ведення договірної роботи, продажу власного майна та заставленого майна, набутого Національним банком у власність; організація роботи з питань управління витратами і складання управлінської звітності за фінансовими показниками, управління капіталом та фінансового прогнозування в Національному банку; організація встановлення загальних вимог до облікової політики та правил ведення бухгалтерського обліку, організація бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в банках України, визначення облікової політики Національного банку, установлення вимог до організації бухгалтерського обліку, операційної роботи, сплати податків, зборів та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, ведення бухгалтерського та податкового обліку, складання фінансової, податкової та іншої звітності в Національному банку; організація роботи щодо управління проблемними активами Національного банку, адміністрування та управління активами Корпоративного недержавного пенсійного фонду Національного банку, у сфері охорони праці, пожежної та екологічної безпеки;

Дмитро Олійник – заступник Голови Національного банку. До сфери його повноважень належить організація роботи з банківського нагляду, з реєстрації та ліцензування, з фінансового моніторингу, реалізації і моніторингу ефективності спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), валютного нагляду банківської системи; з нагляду за діяльністю на ринках небанківських фінансових послуг [крім діяльності на ринках цінних паперів та похідних (деривативів), професійної діяльності на фондовому ринку та діяльності в системі накопичувального пенсійного фонду], з реєстрації, ліцензування та інших дозвільних процедур, з фінансового моніторингу, реалізації і моніторингу ефективності спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), валютного нагляду за ринком небанківських фінансових послуг; щодо участі Національного банку у формуванні санкційної політики, зокрема, шляхом підготовки та подання санкційних пропозицій, опрацювання санкційних пропозицій інших ініціаторів, співпраці з санкційними регуляторами та уповноваженими органами інших держав; з виконання функції санкційного комплаєнсу; щодо прогнозування стійкості та надійності як окремих банків, небанківських фінансових установ, так і банківської системи та небанківського фінансового ринку (крім ринків цінних паперів та фондового ринку) у цілому;

Олексій Шабан – заступник Голови Національного банку. До сфери повноважень належить організація роботи у сфері готівкового обігу, касових та емісійних операцій у національній валюті, з перевезення, схоронності цінностей та інкасації коштів, вилучення з обігу та знищення готівки, передавання запасів готівки Національного банку на зберігання до уповноважених банків та проведення операцій з ними, з виготовлення та протидії підробленню грошових знаків національної валюти, з виготовлення, передавання, реалізації та здійснення операцій з пам'ятними та інвестиційними монетами України, сувенірною, супутньою продукцією, банкнотного та захищеного паперу, державних нагород, з питань накопичення та зберігання монетарного золота, банківських металів та здійснення операцій з ними; у сфері регулювання безготівкових розрахунків і діяльності платіжних систем, оверсайта інфраструктури фінансового ринку; організація роботи з функціонування та розвиток створених Національним банком платіжних систем, національної системи електронної дистанційної ідентифікації Національного банку (системи BankID Національного банку), розвиток інноваційних платіжних інструментів; організація роботи щодо розвитку новітніх інформаційних технологій та інформаційної інфраструктури; організація роботи з формування та реалізації Національним банком державної політики у сфері захисту критичної інфраструктури щодо банків України, інших осіб, що здійснюють діяльність на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг.

1.3. Організаційна структура. Зміни в організаційній структурі, що відбулися у 2025 році

Інформацію про організаційну структуру Національного банку розміщено на сторінці Офіційного інтернет-представництва Національного банку за посиланням https://bank.gov.ua/about/structure#orgchart.

Протягом 2025 року в організаційній структурі Національного банку відбулися такі основні зміни, спрямовані на її вдосконалення та підвищення ефективності виконання функцій:

- Департамент ризик-менеджменту реорганізовано в Департамент інтегрованого ризик-менеджменту, якому:
  - передано всі функції, що виконував Департамент ризик-менеджменту, а також функції, які виконував Офіс Правління Національного банку України та інституційних відносин щодо організації та координації децентралізованої моделі виконання функції комплаєнс у Національному банку;
  - доручено виконувати нові функції з питань встановлення вимог до оцінювання, управління та звітування про екологічні, соціальні та управлінські (Environmental, Social, and Governance – ESG) ризики (далі – ESG-ризики) у Національному банку, ризики третіх сторін, а також функції з питань експертно-аналітичної підтримки у сфері забезпечення стійкості інфраструктури фінансового ринку. Метою реорганізації є вдосконалення та підвищення ефективності виконання функцій щодо організації системи управління ризиками в Національному банку, організації виконання функції комплаєнс у Національному банку, забезпечення стійкості інфраструктури фінансового ринку, впровадження виконання функцій щодо управління ESG-ризиками, ризиками третіх сторін у Національному банку.
- З організаційної структури Національного банку виключено Управління моніторингу пов'язаних осіб, а його функції передано до Департаменту ліцензування. Крім того, до Департаменту ліцензування передано деякі функції, які виконував Департамент фінансового моніторингу, щодо:
  - формування та реалізації санкційної політики, моніторингу ефективності санкцій та виконання функції санкційного комплаєнсу;
  - організації здійснення заходів щодо розкриття банками інформації щодо зв'язків їх клієнтів із державою, що здійснює збройну агресію проти України. Унаслідок такого перерозподілу функцій в структурі Департаменту фінансового моніторингу та Департаменту ліцензування відбулися відповідні організаційні зміни. Метою реорганізації є підвищення ефективності виконання функцій щодо формування та реалізації санкційної політики, моніторингу ефективності санкцій та виконання функцій санкційного комплаєнсу, а також функцій щодо моніторингу та визначення осіб пов'язаними з банками та з небанківськими фінансовими установами.
- Унесено зміни до розподілу самостійних підрозділів Національного банку між вертикалями підпорядкування, а саме Департамент міжнародного співробітництва закріплено у вертикалі підпорядкування "Фінансова стабільність" та відповідно виключено з вертикалі підпорядкування "Монетарна стабільність", актуалізовано організаційну структуру Національного банку у зв'язку з унесеними змінами в розподілі самостійних підрозділів Національного банку між вертикалями підпорядкування.

1.4. Структура та склад органів управління

Станом на 31 грудня 2025 року в Національному банку функціонує дев'ять спеціалізованих комітетів Правління Національного банку. Структура системи комітетів охоплює всі основні функціональні напрями діяльності Національного банку, які потребують колегіальних рішень та поділяються на три основні групи, зазначені на схемі 2.

Схема 2. Структура та склад органів корпоративного управління

Мандат комітетів Правління Національного банку

Комітет з монетарної політики. Консультативний колегіальний орган, створений з метою обміну інформацією та поглядами якісного і детального обговорення та опрацювання питань стосовно розроблення та впровадження грошово-кредитної політики. Основними завданнями комітету є:

- формулювання принципів та реалізація монетарної політики для виконання цілей і завдань, визначених законодавством України, Стратегією монетарної політики та Основними засадами грошово-кредитної політики;
- формування проєкту пропозицій щодо цілей та орієнтирів монетарної політики;
- застосування інструментів монетарної політики.

Комітет з фінансової стабільності. Консультативно-дорадчий колегіальний орган, що розробляє пропозиції і рекомендації щодо формулювання принципів та реалізації макропруденційної політики з метою забезпечення фінансової стабільності. Основними завданнями комітету є:

- ідентифікація можливих системних ризиків, що загрожують фінансовій стабільності, та підготовка пропозицій з питань мінімізації їх негативного впливу;
- розроблення рекомендацій щодо застосування інструментів макропруденційної політики, їх узгодження із заходами монетарної та мікропруденційної політики, а також моніторинг результатів їх застосування;
- забезпечення взаємодії підрозділів Національного банку під час розроблення рекомендацій з питань фінансової стабільності.

Кредитний комітет. Консультативно-дорадчий колегіальний орган, створений для розгляду / опрацювання питань та надання рекомендацій Правлінню Національного банку щодо:

- надання кредитів банкам для підтримки ліквідності, крім операцій із застосуванням стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи, та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;
- формування (вивільнення) та використання резервів на покриття фінансових ризиків, пов'язаних зі зменшенням корисності (знеціненням) активів Національного банку (включаючи кредити, цінні папери), за винятком дебіторської заборгованості;
- роботи з повернення заборгованості банків, віднесених до категорії неплатоспроможних, за кредитами, отриманими ними від Національного банку;
- методології оцінки кредитного ризику (оцінки застави) за операціями Національного банку та управління ним.

Комітет з управління активами та пасивами. Колегіальний орган, якому Правління Національного банку делегувало повноваження щодо прийняття рішень з питань управління активами і пасивами, у тому числі золотовалютними (міжнародними) резервами України, забезпечення моніторингу ризиків і фінансових результатів за операціями з активами та пасивами Національного банку. Основними завданнями комітету є:

- формування та реалізація політики ефективного управління активами та пасивами, у тому числі міжнародними резервами;
- визначення та реалізація інвестиційної стратегії Національного банку за операціями з розміщення міжнародних резервів;

- визначення дій на відкритих ринках;
- визначення та реалізація політики управління фінансовими ризиками міжнародних резервів і ринковими ризиками Національного банку;
- забезпечення моніторингу ринкових ризиків і фінансових результатів за операціями з активами та пасивами Національного банку.

Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності банків, оверсайта платіжної інфраструктури. Колегіальний орган, якому Правління Національного банку делегувало окремі повноваження щодо здійснення банківського регулювання і нагляду, валютного нагляду, державного регулювання і нагляду у сфері фінансового моніторингу, нагляду у сфері реалізації спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), оверсайта платіжної інфраструктури, нагляду за додержанням законодавства про захист прав споживачів фінансових / платіжних послуг, нагляду за діяльністю платіжних установ. Основними завданнями комітету є:

- забезпечення стабільності й надійності банківської системи України, а також захист інтересів вкладників та інших кредиторів банків;
- вирішення пріоритетних питань нагляду за банками, їх відокремленими підрозділами, філіями іноземних банків, небанківськими надавачами платіжних послуг і надавачами обмежених платіжних послуг;
- визначення тенденцій розвитку банківської системи та в разі потреби надання відповідних пропозицій Правлінню Національного банку;
- забезпечення координації роботи структурних підрозділів Національного банку, що здійснюють нагляд за банками, небанківськими надавачами платіжних послуг і надавачами обмежених платіжних послуг, нагляд за додержанням законодавства про захист прав споживачів фінансових / платіжних послуг, включаючи питання вдосконалення потоків інформації, подальшого розвитку процедур своєчасного й ефективного прийняття рішень і реагування;
- застосування заходів впливу / санкцій за порушення банківського, валютного законодавства України, законодавства України з питань фінансового моніторингу, нормативно-правових актів Національного банку;
- реалізація повноважень щодо здійснення нагляду за діяльністю небанківських надавачів платіжних послуг і надавачів обмежених платіжних послуг, нагляду за додержанням ними законодавства України про захист прав споживачів фінансових / платіжних послуг;
- застосування до об'єктів оверсайта заходів впливу за порушення законодавства, що регулює діяльність платіжних систем і технологічних операторів, а також використання в платіжних системах платіжних інструментів, електронних і цифрових грошей та схем виконання платіжних операцій, вимог, рішень та/або розпоряджень Національного банку та/або в разі недостатності заходів з управління ризиками, що вживаються для захисту інтересів споживачів платіжних послуг;
- ужиття заходів щодо запобігання злочинності та правопорушенням у банківській системі та на платіжному ринку;
- сприяння вдосконаленню законодавчого забезпечення здійснення банківського регулювання та нагляду, валютного нагляду, державного регулювання та нагляду у сфері фінансового моніторингу, нагляду за дотриманням санкційного законодавства, оверсайта платіжної інфраструктури, нагляду за додержанням законодавства про захист прав споживачів фінансових / платіжних послуг, нагляду за дотриманням законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку, шляхом ініціювання розроблення нових і внесення змін до чинних законів України, нормативно-правових актів Національного банку;
- погодження, відмова в погодженні на посаду керівника (крім голови правління) банку, філії іноземного банку, головного ризик-менеджера, головного комплаєнс-менеджера, керівника підрозділу внутрішнього аудиту (кандидатів на ці посади) банку, філії іноземного банку, відповідального за проведення фінансового моніторингу працівника банку, філії іноземного банку, керівника платіжної установи (крім малої платіжної установи), установи електронних грошей, оператора поштового зв'язку, що має право на надання фінансових платіжних послуг, керівника, ключової особи об'єднаної / значимої кредитної спілки, що має право на надання фінансових платіжних послуг;
- розгляд питань про відповідність або невідповідність керівника, головного ризик-менеджера, головного комплаєнс-менеджера, керівника підрозділу внутрішнього аудиту банку, філії іноземного банку, відповідального за проведення фінансового моніторингу працівника банку, який є членом правління банку, відповідального за проведення фінансового моніторингу працівника філії іноземного банку кваліфікаційним вимогам, установленим законодавством України, нормативно-правовими актами Національного банку, а незалежного директора – також/або вимогам щодо незалежності, щодо члена наглядової ради державного банку – також/або вимогам статті 7 Закону України "Про банки і банківську діяльність";
- забезпечення реалізації функцій Національного банку у сфері реєстрації та ліцензування банків, акредитації філій, представництв іноземних банків на території України, реєстрації платіжних систем, авторизації осіб, що мають намір отримати статус фінансових установ, що мають право на надання платіжних послуг.

Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності ринків небанківських фінансових послуг. Колегіальний орган, якому Правління Національного банку делегувало окремі повноваження щодо здійснення державного регулювання та нагляду, валютного нагляду

на ринках небанківських фінансових послуг, а також застосування заходів впливу, визначених законом, до учасників ринків небанківських фінансових послуг (крім клієнтів, об'єднань учасників ринків небанківських фінансових послуг, відмінних від саморегулівних організацій, та інших об'єднань, визначених законодавством) (далі – учасники ринків небанківських фінансових послуг), колекторських компаній, у сферах:

- здійснення нагляду за учасниками ринків небанківських фінансових послуг та регулювання діяльності на ринках небанківських фінансових послуг;
- реєстрації, ліцензування, авторизації, акредитації осіб, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк;
- здійснення нагляду за додержанням надавачами фінансових послуг, особами, які надають супровідні послуги на ринках небанківських фінансових послуг, законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, у тому числі вимог щодо взаємодії із споживачами при врегулюванні простроченої заборгованості (вимог щодо етичної поведінки), та контролю за дотриманням законодавства України про рекламу в сфері небанківських фінансових послуг, контролю за поширенням інформації про фінансові та супровідні послуги, а також вимог, установлених законодавством України щодо забезпечення доступності фінансових, супровідних послуг для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;
- валютного нагляду за уповноваженими установами – надавачами фінансових послуг, які відповідно до Закону про валюту отримали ліцензію Національного банку на здійснення валютних операцій;
- фінансового моніторингу за суб'єктами первинного фінансового моніторингу та нагляду за суб'єктами реалізації спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) у сфері реалізації спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій).

Основними завданнями комітету є:

- забезпечення стабільності й надійності на ринках небанківських фінансових послуг;
- забезпечення захисту прав споживачів небанківських фінансових послуг;
- вирішення питань нагляду та регулювання на ринках небанківських фінансових послуг України, включаючи нагляд та регулювання у сфері споживчого кредитування щодо колекторських компаній, регулювання діяльності бюро кредитних історій та здійснення контролю за діяльністю бюро кредитних історій;
- визначення тенденцій розвитку ринків небанківських фінансових послуг, надання (за потреби) відповідних пропозицій / рекомендацій Правлінню Національного банку;
- забезпечення координації роботи структурних підрозділів Національного банку, удосконалення обміну інформацією між ними, подальшого розвитку процедур своєчасного й ефективного прийняття рішень і реагування щодо порушень законодавства на ринках небанківських фінансових послуг, включаючи законодавство у сфері споживчого кредитування щодо колекторських компаній;
  - застосування заходів впливу / штрафних санкцій за порушення законодавства у сфері небанківських фінансових послуг, законодавства про захист прав споживачів небанківських фінансових послуг, валютного законодавства, законодавства з питань фінансового моніторингу, законодавства України у сфері реалізації санкцій, включаючи нормативно-правові акти Національного банку, до осіб, які є об'єктами нагляду Національного банку;
- застосування коригувальних заходів, заходів раннього втручання, заходів реагування, до учасників ринків небанківських фінансових послуг;
- сприяння вдосконаленню законодавчого забезпечення для здійснення нагляду та регулювання діяльності ринків небанківських фінансових послуг, валютного нагляду, державного регулювання та нагляду у сфері фінансового моніторингу, захисту прав споживачів небанківських фінансових послуг, надання рекомендацій щодо внесення змін до нормативно-правових та розпорядчих актів Національного банку;
- забезпечення реалізації функцій Національного банку у сфері реєстрації, ліцензування, акредитації учасників ринків небанківських фінансових послуг, авторизації діяльності з надання фінансових послуг та діяльності з надання супровідних послуг;
- забезпечення реалізації функцій Національного банку у сфері захисту прав споживачів небанківських фінансових послуг;
- забезпечення реалізації функції Національного банку щодо державного регулювання та контролю за відповідністю діяльності бюро кредитних історій вимогам Закону України "Про організацію формування та обігу кредитних історій", нормативно-правових актів Національного банку та положення бюро кредитних історій;
- встановлення факту здійснення небанківським надавачем фінансових послуг ризикової діяльності;
- прийняття рішень у межах здійснення нагляду на консолідованій основі за небанківськими фінансовими групами, переважна діяльність у яких здійснюється фінансовими установами, регулювання та нагляд за якими здійснює Національний банк;
- перегляд професійного судження, викладеного в документі, що складений за результатами нагляду за діяльністю з надання фінансових послуг або нагляду за додержанням законодавства про захист прав споживачів небанківських фінансових послуг, за зверненням особи, якої він стосується.

Комітет з управління змінами. Колегіальний консультативно-дорадчий орган Правління

Національного банку, створений для управління проєктною діяльністю Національного банку з метою забезпечення змін у напрямі розбудови сучасного, інституційно спроможного центрального банку та фінансового сектору, включаючи банківську систему України. Основними завданнями комітету є:

- управління реалізацією стратегічних ініціатив у межах стратегії Національного банку, стратегії фінансового сектору та функціональних стратегій, що відповідають критеріям та ознакам проєктної діяльності, або таких, що реалізуються в межах змін до процесів Національного банку без відкриття відповідних проєктів;
- погодження впровадження нових інформаційних систем і технологій, програмних комплексів, що реалізуються в межах проєктної діяльності;
- розгляд питань щодо впровадження інноваційних фінансових продуктів / послуг у Національному банку.

Комітет з управління операційними ризиками та безперервною діяльністю. Колегіальний консультативно-дорадчий орган, створений з метою сприяння формуванню культури управління операційними ризиками, підвищенню обізнаності працівників Національного банку з питань керування неперервністю діяльності (у тому числі в особливий період) та організації системи внутрішнього контролю. Основними завданнями комітету є розгляд і надання Правлінню Національного банку рекомендацій / пропозицій щодо управління операційними ризиками, керування неперервністю діяльності (у тому числі в особливий період), організації системи внутрішнього контролю Національного банку.

Бюджетний комітет. Колегіальний консультативно-дорадчий орган, створений з метою забезпечення умов для професійного обговорення питань, пов'язаних із забезпеченням діяльності Національного банку, що сприятиме підвищенню якості прийняття управлінських рішень. Основними завданнями комітету є:

- сприяння формуванню та реалізації політики Національного банку, спрямованої на підвищення ефективності управління його фінансовими ресурсами;
- забезпечення процесу управління витратами, включаючи кошторисний процес та його інтеграції з процесом стратегічного планування для побудови цілісної системи управління діяльністю Національного банку;
- сприяння реалізації процесу управління витратами Національного банку для підвищення економічної обґрунтованості прийняття управлінських рішень у сфері фінансово-господарської діяльності Національного банку.

Змін у структурі системи комітетів Національного банку у 2025 році не відбувалось. Упродовж звітного періоду здійснювалося доповнення та уточнення повноважень Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності банків, оверсайта платіжної інфраструктури та Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності ринків небанківських фінансових послуг з метою забезпечення їх відповідності змінам у законодавстві України, нормативно-правових/розпорядчих актах Національного банку.

Мандати комітетів Ради Національного банку

Окрему роль у діяльності **Ради Національного банку** відіграє **Аудиторський комітет** – консультативний робочий орган, який діє на підставі положення, затвердженого Радою Національного банку. Його основною метою є оцінка надійності та результативності системи внутрішнього контролю в Національному банку, повноти та достовірності річної фінансової звітності Національного банку. Кількість членів Аудиторського комітету не може бути більше ніж п'ять осіб.

Іншим консультативним робочим органом Ради Національного банку є **Комітет із питань грошово-кредитної (монетарної) політики та фінансової стабільності Ради Національного банку**. Основні його завдання – розроблення та подання на розгляд Ради Національного банку проєктів рішень та інших матеріалів відповідно до вимог регламенту Ради Національного банку.

1.5. Процесне та проєктне управління

Рівень зрілості процесного управління в Національному банку

Одним із ключових показників ефективної діяльності Національного банку та важливим показником його розвитку є показник оцінки рівня зрілості процесного управління.

Оцінка рівня зрілості процесного управління у Національному банку проводиться відповідно до моделі оцінки рівня зрілості процесного управління BPMM (Business Process Maturity Model) і дає змогу визначити, наскільки процеси Національного банку ідентифіковані, погоджені, зрозумілі, вимірювані, контрольовані та спрямовані на реалізацію Стратегії Національного банку.

Станом на кінець 2025 року рівень зрілості процесного управління в Національному банку становить 4,09 бала з п'яти можливих та згідно з моделлю BPMM визначається як "Передбачуваний". Підтримка зазначеного показника виконується завдяки послідовній та системній роботі над процесами всіх працівників Національного банку, чіткому дотриманню та реалізації заходів з розвитку культури управління процесами.

Національний банк системно та згідно з розробленим планом удосконалення процесного підходу впроваджує заходи, які спрямовані на зростання рівня зрілості процесів, удосконалення процесів, досягнення запланованого рівня їх ефективності.

Розвиток проєктного управління

У 2025 році портфель проєктів налічував три програми та 25 активних проєктів. Проєкти спрямовані на забезпечення фінансової стабільності, підвищення технологічності та впровадження інновацій. Виклики під час впровадження проєктів стосувалися розподілу ресурсів, оптимізації процесів і гнучкого підходу до термінів виконання, прийняття яких забезпечує система управління проєктами на рівні Комітету з управління змінами та Керуючих команд проєктів.

У першому півріччі 2025 року проведено оновлення Стратегії Національно банку України та відповідно синхронізовано зміни з портфелем проєктів. Фокус портфеля залишився за трьома пріоритетами: технологічність та інноваційність, фінансова стійкість, операційна ефективність. Перегляд портфеля полягав у коригуванні планів і перерозподілі ресурсів, що дало змогу зберегти послідовність стратегічних цілей і водночас адаптувати операційні кроки до нових вимог.

Протягом року продовжувалася адаптація практик управління до реалій 2025 року. Ключові напрямки:

- удосконалення автоматизованої системи управління проєктами — упроваджено нові інструменти для планування, моніторингу та звітності, що підвищило прозорість і швидкість прийняття рішень;
- посилення контролю за виконанням через регулярні рев'ю, оновлені KPI та механізми ескалації, що допомогло тримати темп реалізації навіть за обмежених ресурсів;
- баланс термінів і ресурсів досягається не шляхом відмови від завдань, а через оптимізацію робочих процесів, перерозподіл завдань і коригування графіків;
- управління ризиками велося проактивно: систематична ідентифікація ризиків, оцінка впливу та впровадження заходів з мінімізації;
- обмін досвідом проєктних менеджерів у "ПМ клубі" став важливим каналом поширення практичних рішень і швидкого впровадження кращого досвіду.

Наступні кроки спрямовані на поступове підвищення адаптивності та ефективності: розширення застосування гнучких підходів там, де це доцільно; подальша інтеграція автоматизованих інструментів для прогнозування ресурсних потреб; збереження балансу ресурси-терміни-якість через регулярні портфельні перегляди та посилення операційної дисципліни. 2025 рік підтвердив: системна робота над процесами й інструментами дає змогу виконувати широкий спектр завдань навіть в умовах обмежень, закладаючи основу для сталого розвитку проєктного управління.

Стратегічне та операційне планування

З метою розроблення системного підходу до ефективної реалізації стратегічних цілей Національного банку в короткостроковій та середньостроковій перспективі в Національному банку запроваджений процес операційного планування та моніторингу.

Запроваджена система операційного планування забезпечує системне планування виконання стратегії Національного банку шляхом декомпозиції стратегічних цілей у конкретні плани підрозділів. Вона реалізується через формування операційних планів підрозділів, які інтегрують звітування за результатами попереднього операційного періоду та планування подальшої діяльності. Такий підхід забезпечує єдину логіку планування, управління очікуваними результатами і прозорість досягнення запланованих результатів. Планування здійснюється на календарний рік із деталізацією за півріччями та в межах літнього циклу з прогнозуванням на два наступних роки і визначенням потреб у ресурсах.

Звітування в межах операційного планування охоплює виконання стратегічних заходів, завдань з удосконалення процесів та поточної діяльності. Звітування в операційних планах підрозділів передбачає фіксацію фактично виконаних дій, оцінку рівня досягнення запланованих результатів, визначення статусу реалізації стратегічних заходів, що створює основу ефективного моніторингу виконання стратегії, прийняття управлінських рішень і коригування діяльності підрозділів у разі відхилень від плану.

Завдяки чітко регламентованим циклам операційного планування, стандартизованим вимогам до звітування та планування, використанню єдиного інформаційного ресурсу система підвищує прозорість, керованість і узгодженість діяльності підрозділів. Це створює надійну основу для ефективної реалізації стратегії, раціонального планування ресурсів і посилення відповідальності працівників за досягнення очікуваних результатів.

1.6. Вплив на діяльність Національного банку України російської агресії

Національний банк продовжує здійснювати заходи щодо мінімізації впливу від російської агресії на діяльність Національного банку.

Упродовж 2025 року Національний банк здійснював управління системою процесів зосереджуючись на забезпеченні виконання завдань та функцій Національного банку, визначених Законом про Національний банк, включно в частині нових функцій щодо управління критичною інфраструктурою фінансового сектору та запровадження відкритого банкінгу, безперебійного функціонування Національного банку, банківської системи України, діяльності небанківських фінансових установ та інших осіб, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, і на вдосконаленні підходів до управління критичністю процесів та ресурсів.

Для протидії російській агресії Стратегією Національного банку передбачена реалізація широкого переліку заходів у “Фокусі спротиву”, спрямованих на забезпечення стабільності та недопущення погіршення ситуації у фінансовій системі та економіці загалом. Передусім це заходи, пов’язані із забезпеченням цінової стабільності та курсової стійкості, поступового повернення за сприятливих макроекономічних умов до повноцінного режиму інфляційного таргетування, до плаваючого валютного курсу та зняття валютних обмежень.

У частині виконання Національним банком мандата з фінансової стабільності у 2025 році виконувалися такі заходи: гармонізація макро- та мікропруденційних вимог з урахуванням необхідної адаптивності до непередбачуваних обставин, вдосконалення підходів до ризик-орієнтованого нагляду, удосконалення вимог до організації системи управління ризиком третіх сторін у банках, посилення забезпечення безперервної діяльності суб'єктів фінансового сектору України, комплекс заходів з підвищення стійкості та спроможності банків та небанківських надавачів фінансових послуг, виявлення та реагування на зв'язки з державою-агресором у структурах власності учасників фінансового ринку, забезпечення стійкості критичної інфраструктури фінансового сектору.

Крім того, велика увага приділялась реалізації заходів, спрямованих на створення умов для розвитку кредитування, зокрема у фокусі уваги регулятора – опрацювання з учасниками фінансового ринку питань фінансування відновлення енергетичної інфраструктури та збільшення фінансування підприємств оборонно-промислового комплексу (далі – ОПК).

У 2025 році важливим завданням для Національного банку залишалося забезпечення доступності фінансових послуг населенню України під час воєнного стану. Його виконанню передусім сприяє реалізація низки заходів, завдяки яким підтримується довіра населення до банківської системи, а також заходи щодо забезпечення пропорційності присутності банків та небанківських фінансових установ на території України (включаючи деокуповані території та території, наближені до бойових дій), у тому числі стимулювання до збільшення мобільних банкоматів та відділень на деокупованих територіях. У 2025 році та в наступні роки один із пріоритетів для Національного банку – забезпечення безбар’єрного доступу до фінансових послуг для людей з інвалідністю у відділеннях фінансових установ та в дистанційному режимі.

Інформаційна інфраструктура Національного банку під час воєнного стану перетворилась з інструменту підтримки на ключовий елемент виживання та стійкості всієї банківської системи України, яка забезпечує критично важливі фінансові операції для економіки та населення країни, підтримує стабільність і довіру до національної валюти.

Національний банк з метою забезпечення неперервності діяльності впроваджує та постійно вдосконалює хмарні технології, системи резервного копіювання і відновлення даних, інструменти онлайн-банкінгу, цілодобовий моніторинг стану всіх інформаційних систем та мереж, швидке реагування на інциденти та проблеми, наявність створених резервних центрів обробки даних на різних географічних локаціях та резервування на них усіх критичних інформаційних ресурсів Національного банку, резервних каналів інтернет-зв’язку та телекомунікацій для гарантованої роботи інформаційних систем, гнучкої системи управління IT-інфраструктурою.

З метою підвищення операційної стійкості та безперервності роботи інформаційних систем Національного банку здійснено заходи щодо введення у 2025 році в промислову експлуатацію як резервної, ще однієї додаткової локації Національного банку, що дало змогу здійснити розширення корпоративної приватної хмари та забезпечило додатковий рівень резервування IT-інфраструктури та інформаційних систем Національного банку.

У межах загального плану забезпечення неперервності діяльності в Національному банку розроблені та постійно актуалізуються плани дій щодо відновлення роботи після збоїв інформаційних ресурсів, віднесених до об’єктів критичної інформаційної інфраструктури, а також інших інформаційних ресурсів 1 рівня критичності (DRP), їх тестування здійснюється не рідше ніж один раз на рік, у тому числі й на резервних локаціях. У 2025 році актуалізовано 43 DRP, проведено 57 тестувань.

З метою зниження ризиків недоступності мережевих ресурсів для користувачів інформаційної мережі Національного банку, підвищення надійності і керованості мережевого обладнання, безпечності роботи центрів оброблення даних та забезпечення безперервності

роботи централізованої системи керування підключенням до локальних обчислювальних мереж здійснені заходи щодо:

- заміни застарілих компонент мережевої інфраструктури;
- заміни мережевого обладнання вузлів підключення до інформаційної мережі в будівлях Національного банку, у яких розташовані відділи грошового обігу;
- придбання ліцензій для програмно-технічного комплексу централізованої системи керування підключенням до локальних обчислювальних мереж.

У межах управління ризиками інформаційно-комунікаційних технологій у Національному банку розроблено ключовий індикатор операційного ризику (KIP), який відображає відсоток використання застарілої комп'ютерної техніки (КТ) загального призначення до загальної кількості такої техніки у використанні. Це дає змогу відстежувати відсоток використання застарілої КТ для своєчасного реагування на ризик збільшення кількості збоїв до критичного рівня в роботі КТ унаслідок використання морально застарілої техніки та прийняття подальших управлінських рішень.

Протягом 2025 року на виконання Стратегії Національного банку підвищено мобільність робочих місць працівників. Станом на кінець 2025 року показник мобільності становив 76,3% – це відношення наявних у використанні портативних комп'ютерів зі строком використання менше п'яти років до кількості працівників Національного банку.

В умовах наявних безпекових ризиків на тлі масштабних російських атак на об'єкти критичної інфраструктури – збереження запасів готівки національної валюти набуває ключового значення для безперебійного функціонування економіки. На постійній основі здійснюється моніторинг достатності залишків готівки Національного банку, доступних для використання.

Національний банк продовжував передавати до уповноважених банків на зберігання свої запаси готівки для забезпечення безперервності процесів постачання готівки в обіг. Упродовж зазначеного періоду три з чотирьох уповноважених банків збільшили суми лімітів запасів готівки Національного банку на зберіганні, що сприяє стійкості готівкового обігу в умовах воєнного стану.

Разом із тим з метою мінімізації ризиків втрати готівки в регіонах, де проводились активні бойові дії (або суміжні з республікою білорусь), ліміти запасів готівки на зберіганні у відокремлених підрозділах уповноважених банків були мінімізовані, а отримана від Національного банку готівка одразу вкладалася до операційних кас банків для здійснення виплат населенню та військовим.

Для забезпечення безперебійного функціонування готівкового обігу в умовах дії воєнного стану Національний банк протягом 2025 року здійснював підкріплення банків готівкою національної валюти без обмежень для забезпечення можливості банків задовольняти потреби їх клієнтів.

Також Національний банк має затверджений план дій щодо забезпечення безперервної діяльності банківської системи як важливого сегмента критичної інфраструктури на випадок тривалих перебоїв енергопостачання.

З метою підтримання безперервної роботи критичної інфраструктури протягом 2025 року були впроваджені заходи щодо оперативного забезпечення резервними незалежними джерелами електроживлення (дизельні електростанції, агрегати безперебійного живлення та зарядні станції). Для створення резерву води на локаціях Національного банку України в місті Києві та регіонах було встановлено додаткові резервуари та ємності.

У межах роботи з проблемними активами Національного банку широкомасштабна збройна агресія і надалі впливає та призводить до:

- зниження попиту під час продажу активів (майна), переданих у заставу Національному банку, а також власного та набутого у власність майна;
- коригування Національним банком прогнозного плану погашення портфеля непрацюючих кредитів у бік зменшення;
- збільшення строків розгляду судових справ та виконання судових рішень.

Крім того, і надалі зберігається істотний ризик зниження вартості активів (майна), заставлених Національному банку або ж набутих ним у власність, з огляду на ймовірність їх пошкодження, знищення або ж у зв'язку з їх розташуванням на територіях, на яких ведуться бойові дії або які окуповані російською федерацією, та втратою предметів застави у зв'язку з протиправними діями російських військових.

Варто зауважити, що окремі земельні ділянки, що раніше були набуті Національним банком у власність, розташовані в місцевості, де велись активні воєнні дії, а отже можуть бути забруднені вибухонебезпечиними предметами, що також має негативний вплив на зацікавленість потенційних покупців у їх придбанні.

У 2025 році в умовах триваючої широкомасштабної збройної агресії Національний банк зосередився на підвищенні операційної стійкості та керованості супроводження судових справ з фокусом на мінімізацію процесуальних ризиків, забезпеченні безперервності судових процедур та зменшенні залежності результатів судових справ від зовнішніх обмежень, пов'язаних із безпековою ситуацією. З метою забезпечення безпеки працівників та безперебійної роботи, було забезпечено належний перехід до дистанційних та електронних форматів взаємодії із судами та іншими учасниками процесів, що дало змогу підтримувати належний рівень

процесуальної активності незалежно від територіального розташування судів і учасників справ, а також мінімізувати ресурси.

Водночас у звітному році окремим напрямком стала автоматизація взаємодії інформаційних систем Національного банку із підсистемою “Електронний Суд” та системою електронного документообігу. Реалізація таких рішень спрямована на створення єдиного керованого процесу обробки вхідних і вихідних процесуальних документів, скорочення строків їх опрацювання, зменшення операційного навантаження на працівників та підвищення прозорості контролю за рухом судових матеріалів.

Запровадження та розвиток зазначених інструментів створюватиме передумови для підвищення ефективності захисту прав і інтересів Національного банку та забезпечуватиме стабільність судового супроводження в умовах підвищених правових і безпекових ризиків.

З метою забезпечення безперебійної та безпечної роботи працівників Національного банку в період дії воєнного стану на території України в Національному банку продовжено можливість використання працівниками дистанційного формату роботи.

У 2025 році в фокусі корпоративного волонтерства залишалася підтримка колег-захисників, їхніх близьких, які долучені до Сил Оборони, завдяки добровільним внескам працівників Національного банку, зокрема із застосуванням благодійного рахунку Національного банку.

Розуміючи важливість підтримки мобілізованих працівників Національного банку в 2025 році забезпечено стабільність виплат матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань працівникам, призваним до лав Збройних Сил України. Також продовжує діяти програма допомоги працівникам, житло яких зазнало пошкоджень унаслідок бойових дій.

Як свідчення глибокої шани створено Книгу пам’яті полеглих працівників Національного банку.

Частина 2. Цілі та стратегії

2.1. Візія, місія, цінності Національного банку України

Візія та місія Національного банку відповідають викликам воєнної агресії російської федерації проти України.

Візія

Національний банк – сучасний, інноваційний, відкритий і незалежний центральний банк, спроможний реалізовувати свій мандат за будь-яких умов, який є лідером розвитку фінансової екосистеми, дбає про користувачів фінансових послуг, інтегрований до європейської спільноти центробанків, має довіру суспільства та міжнародних партнерів.

Місія

Забезпечення цінової та фінансової стабільності, сприяння сталому економічному розвитку для зміцнення потенціалу України як на її шляху до Перемоги, так і під час повоєнного відновлення.

Цінності

Цінності, якими керується Національний банк у своїй роботі:

патріотизм – Національний банк діє в інтересах громадян та держави;

професійність – Національний банк ефективний, прагне досконалості, створює сприятливе середовище для інновацій, розвитку та поширення нових ідей;

прозорість – Національний банк відкритий, послідовний та логічний у прийнятті рішень;

порядність – Національний банк чесний та відповідальний, завжди дотримується стандартів ділової етики;

партнерство – Національний банк підтримує діалог та партнерські відносини, поважає різноманітність ідей та позицій, має спільне бачення та довіру, працює разом для реалізації Місії Національного банку;

підтримка – Національний банк підтримує захисників України, створює передумови для інклюзивного відновлення та стійкого розвитку національної економіки.

2.2. Тренди та виклики сьогодення для Національного банку України

Політика корпоративної соціальної відповідальності

У 2025 році Національний банк затвердив політику корпоративної соціальної відповідальності Національного банку. Виконання окреслених у цьому документі завдань забезпечить довгостроковий сталий розвиток Національного банку, що зробить діяльність регулятора прозорішою, етичнішою й кориснішою для суспільства та фінансової системи країни.

Політика корпоративної соціальної відповідальності Національного банку ґрунтується на трьох основних принципах, які формують прозору, відповідальну та етичну модель функціонування Національного банку:

- екологічна відповідальність (E – Environmental);
- соціальна відповідальність (S – Social);
- відповідальне управління (G – Governance).

Екологічна складова впроваджується через зменшення екологічного сліду Національного банку як організації: оптимізацію споживання енергії, розвиток “зеленої” інфраструктури та раціональне використання ресурсів. Соціальна складова реалізується через підтримку соціальної згуртованості та реінтеграції ветеранів, створення безпечного та комфортного робочого середовища, стимулювання навчання, професійного вдосконалення та забезпечення добробуту працівників, активний розвиток корпоративної та інклюзивної культури. Відповідальне управління впроваджується через дотримання етичних принципів у прийнятті рішень, встановлення високих стандартів прозорості та підзвітності Національного банку, забезпеченні його інституційної незалежності.

Упроваджуючи принципи ESG у свою діяльність, Національний банк слідуватиме найкращому світовому досвіду та слугуватиме для учасників фінансового ринку прикладом практичної реалізації моделі корпоративної соціальної відповідальності на засадах сталого розвитку.

Національний банк з метою реалізації принципів ESG, а також сприяння досягненню стратегічних цілей, визначених у Стратегії Національного банку та відповідно до розробленого плану заходів впровадив у центральному апараті Національного банку здійснення “зелених закупівель”. У результаті в розпорядчих актах Національного банку з питань закупівель визначено поняття та порядок дій учасників закупівельного процесу для здійснення “зелених закупівель”, описані особливості застосування екологічних критеріїв та основних категорій “зелених закупівель”, вимог щодо заходів з охорони навколишнього середовища.

Під час підготовки тендерної документації та оцінювання пропозицій Національний банк керується конкретними критеріями. Це допомагає обирати найбільш збалансовані рішення:

- енергоефективність обладнання та технологій;
- використання екологічно безпечних або перероблених матеріалів;
- зменшення вуглецевого сліду та кількості відходів;
- тривалий термін служби продукції;
- придатність до ремонту та модернізації (repairability);
- інноваційність запропонованих рішень;
- безпека для здоров'я користувачів та працівників;
- дотримання постачальниками екологічних та соціальних стандартів.

Національний банк затвердив критерії енергоефективності для товарів (обладнання), послуг, пов'язаних зі споживанням енергії, проєктуванням, технічним переоснащенням, виконанням ремонтних, регламентних, а також інших видів робіт. А також вживає заходів щодо облаштування робочих місць та безбар'єрного доступу до будівель Національного банку для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Також у 2025 року Національний банк після публічного обговорення схвалив Білу книгу з управління екологічними, соціальними та управлінськими (Environmental, Social, and Governance – ESG) ризиками у фінансовому секторі (далі – Біла книга), що стало черговим кроком для наближення регулювання фінансового сектору України до норм ЄС у межах Європейського зеленого курсу та відповідних правил збору, аналізу і розкриття інформації про ESG-ризики, а також управління ними. Біла книга відповідно до концепції оновлення Політики з розвитку сталого фінансування окреслює бачення майбутнього стану управління ESG-ризиками фінансового сектору та визначає, зокрема:

- передумови для управління ESG-ризиками у фінансовому секторі України, у тому числі рівень відповідних ризиків, стан регулювання в цій сфері та мандат Національного банку;
- вектор розвитку регулювання, зокрема перспективні вимоги до продуктів та видів діяльності, побудови системи корпоративного управління та управління ризиками, розкриття інформації;
- перспективне бачення управління ESG-ризиками безпосередньо у фінансовому секторі України, що включає імплементацію управління цими ризиками в систему корпоративного управління та внутрішнього контролю, належну оцінку, упровадження оптимальних процесів збору та обробки інформації клієнтів, розкриття інформації тощо.

Схвалена Біла книга стане дороговказом для подальшого розроблення рекомендацій і нормативно-правових актів Національного банку, спрямованих на забезпечення сталого розвитку і зменшення впливу ESG-ризиків на фінансовий ринок та економіку загалом для підтримання фінансової стабільності.

Фінансова інклюзія

За участі Національного банку, Світовий банк здійснив оцінку поточного стану фінансової інклюзії в Україні і представив її у звіті "Ландшафт фінансової інклюзії України в умовах війни. Оцінка проблем і створення можливостей для стійкості". На підставі цього звіту, було розроблено стратегічний документ "Інформаційна довідка щодо розвитку фінансової інклюзії в Україні".

Крім того, Національний банк розробив законопроєкт, що передбачає створення нового типу фінансової установи – банку фінансової інклюзії – який діятиме на підставі обмеженої банківської ліцензії. Законопроєкт також спрямований на оперативне вирішення зростаючих проблем фінансової інклюзії шляхом використання наявної інфраструктури.

Упровадження штучного інтелекту

Національний банк визнає потенціал інноваційних рішень та очікує, що вони стануть ефективним засобом, який допоможе обробляти інформацію швидше та у більших обсягах, автоматизувати та оптимізувати процеси, виявляти тенденції та аналізувати ключові ризики, що, серед іншого, сприятиме ефективнішому прийняттю рішень та зменшенню ризиків, а також досягненню регуляторних цілей фінансової стабільності.

Зокрема Національний банк активно працює над впровадженням штучного інтелекту (далі – ШІ) у свою діяльність. Для досягнення цієї мети в Національному банку працює робоча група з упровадження ШІ, яка протягом 2025 року сформувала підґрунтя для масштабування ШІ в Національному банку: напрацювала план підвищення персональної продуктивності, визначила перелік пріоритетних ідей для реалізації, провела оцінку ризиків та розроблення базових підходів до їх мінімізації (через впровадження системи управління ШІ та розвиток компетенцій). Водночас залишаються проблемні питання — необхідність вирішення ризиків інформаційної та кібербезпеки, захисту даних, банківської таємниці, авторських прав, а також визначення та впровадження моделі власної ШІ-архітектури.

Наступний етап − впровадження плану підвищення продуктивності з використанням ШІ, перехід до побудови комплексної ШІ-архітектури Національного банку та формування рекомендацій з етичного та відповідального використання ШІ для фінансового сектору. Це дасть змогу не лише масштабувати використання ШІ-інструментів у внутрішніх процесах, а й створити основу для розвитку більш перспективних регуляторних та аналітичних рішень у майбутньому.

Концепція з врегулювання віртуальних активів

У 2025 році члени міжвідомчої Ради з фінансової стабільності обговорили концепцію регулювання ринку віртуальних активів, зокрема запропонований Національним банком розподіл повноважень між регуляторами та етапи запуску ринку, і узгодили позиції для подальшого опрацювання відповідного законопроєкту в парламенті. Відповідно до розглянутої концепції до другого читання законопроєкту в ньому мають бути чітко визначенні державні органи – регулятори ринку віртуальних активів із розподілом повноважень між ними, а також перехідний період, достатній для створення нової інфраструктури та розроблення підзаконної нормативної бази.

RegTech та SupTech, зокрема упровадження Інтегрованої платформи нагляду

Регуляторні технології (далі – регтех, англ. RegTech): Розвиток регтеху з фокусом на процеси регуляторного комплаєнсу (дотримання вимог регулятора) на українському фінансовому ринку залишається одним з напрямків роботи, передбаченим Стратегією Національного банку та Стратегією розвитку фінансового сектору.

У 2025 році як перший великий крок за останніх кілька років – Національний банк випустив Зелену книгу з розвитку регтеху на фінансовому ринку України. Це документ, що відображає поточний стан взаємодії учасників регтех-ринку та Національного банку, а також визначає шляхи подальшого розвитку регтеху на фінансовому ринку України, розкриває основні передумови та перепони у впровадженні відповідних рішень у світі та в Україні.

Також розпочався діалог з учасниками ринку у форматі опитування щодо поточного стану та очікувань щодо перспектив розвитку регтеху. Результати дослідження стануть основою для детальнішого концептуального документа – Біла книга з розвитку регтеху.

Наглядові технології (далі – суптех, англ. SupTech): Національний банк продовжує розвивати та вдосконалювати систему регулювання та нагляду за учасниками фінансових ринків України, зосередивши свою увагу на автоматизації ключових наглядових процесів, маючі на меті забезпечити:

- підвищення ефективності нагляду через наявність єдиного інтерфейсу для даних, автоматизацію наглядових процесів, координацію між підрозділами;
- посилення ризик-орієнтованого підходу через інтеграцію з ризик моделями, моніторинг у реальному часі;
- покращення аналітичної спроможності через передову аналітику та наявність ШІ компонент;
- підвищення прозорості та підзвітності через трасування та логування рішень;
- еквівалентність вимогам ЄС.

2.3. Стратегічні цілі Національного банку України

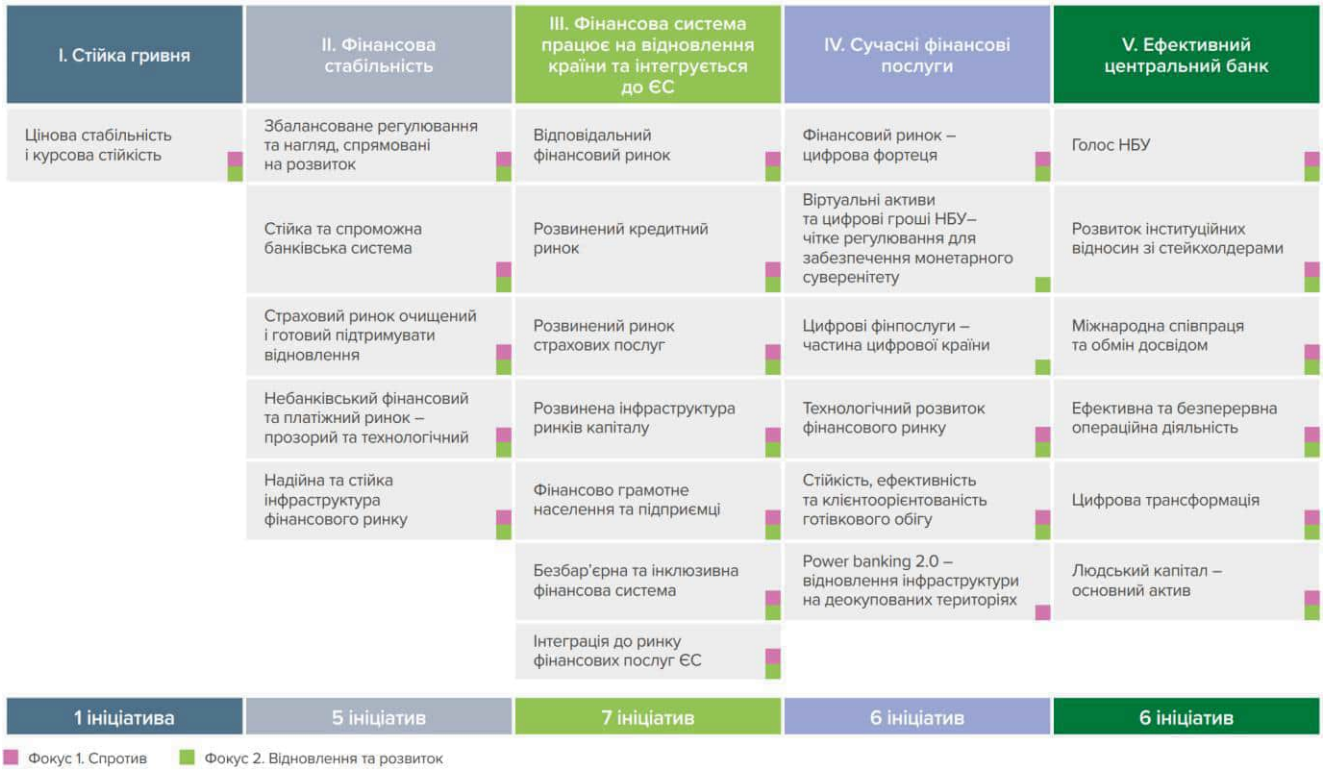
Національний банк у січні 2025 року оновив свою інституційну Стратегію. У Стратегії Національного банку враховано фактори впливу вторгнення росії на умови функціонування фінансової системи. Зокрема, у Стратегії заплановано досягнення амбітніших цілей щодо інфляційних очікувань, цінової та курсової стійкості, оптимізації системи управління ризиками, посилення безперервної діяльності фінансового сектору, забезпечення стійкості критичної інфраструктури, виявлення та реагування на зв'язки фінансових установ з державою-агресором, тощо. Особливу увагу приділено забезпеченню еквівалентності регуляторної та наглядової бази європейським стандартам, приєднанню України до SEPA, імплементації європейських стандартів статистики тощо, впровадженню Політики ESG для фінансового сектору, підвищенню фінансової інклюзії та фінансової грамотності населення.

Заплановані заходи із посилення контролю за кіберстійкістю, інформаційною безпекою, цифровою операційною стійкістю, зокрема з урахуванням законодавства ЄС щодо цифрової операційної стійкості фінансового сектору (DORA), забезпечення протидії наявним та новим схемам дропів, заходи із виконання Національним банком ролі оператора критичної інфраструктури, а також заходи із впровадження регулювання та нагляду за віртуальними активами.

Продовжуватиметься робота щодо розвитку інноваційного потенціалу Національного банку, дослідження можливостей використання технології ШІ, впровадження його в операційні процеси задля збільшення персональної продуктивності. Серед пріоритетних напрямків діяльності Національного банку окреме місце посідає розвиток людського капіталу та високої корпоративної культури, забезпечення безпечних умов праці, реінтеграція та адаптація ветеранів війни до роботи в Національному банку.

Стратегічні цілі деталізуються у 25 стратегічних ініціативах, на досягненні яких центральний банк зосередить свої зусилля протягом наступних років.

Для найкращої реалізації візії та місії в існуючих умовах та задоволення очікувань клієнтів стратегічні завдання Національного банку ураховують виклики, що постають, у двох векторах: спротив російській агресії і відновлення та розвиток країни.

Заходи стратегії розподілені за такими фокусами уваги:

“Фокус спротиву” – короткострокові заходи, спрямовані на забезпечення стабільності та недопущення погіршення ситуації у фінансовій системі та економіці загалом, включаючи застосування інструментів для контролю за інфляцією та курсом національної валюти, підтримання банківської системи тощо.

“Фокус відновлення та розвитку” – середньострокові заходи для запуску перетворень, що стануть основою майбутньої відбудови та зростання економіки, наприклад, зниження бюрократичних бар’єрів, підвищення прозорості та конкурентності середовища, залучення інвестицій тощо.

Обидва фокуси передбачають середньострокові комплексні заходи, спрямовані на забезпечення стабільності та подальшого відновлення і розвитку, частина ключових результатів за якими впроваджуватиметься в короткостроковій перспективі.

2.4. Перспективи розвитку

У 2025 році оновлено Стратегію розвитку фінансового сектору України, що дало змогу посилити її спрямованість на вирішення актуальних проблем фінансового сектору, зокрема спричинених агресією рф. Це сприяє посиленню ефективності реалізації заходів, пов’язаних з відновленням та відбудовою, закладає фундамент для стійкого економічного зростання країни, створює сприятливі умови для залучення іноземних інвесторів. Зокрема, оновлення Стратегії розвитку фінансового сектору України передбачає розширення заходів із забезпечення макрофінансової стабільності, досягнення еквівалентності банківського регулювання нормам ЄС, розвиток іпотечного кредитування, модернізацію інфраструктури ринків капіталу, реформування системи загальнообов’язкового державного соціального страхування та підвищення стійкості критичної інфраструктури фінансового сектору України. Також важливою частиною Стратегії є забезпечення європейської інтеграції фінансового сектору України. У Стратегію додано нову ініціативу “Європейська інтеграція фінансового сектору”, яка передбачає імплементацію актів права ЄС (acquis ЄС) та розширення співпраці з фінансовими інституціями блоку. Уточнено п’ять індикаторів та додано нових чотири, які дадуть змогу відстежувати зміни щодо регулювання діяльності інвестиційних фондів, удосконалення добровільної накопичувальної системи пенсійного забезпечення, розширення дистанційного доступу до державних (публічних) та фінансових послуг за допомогою системи BankID Національного банку.

На кінець 2025 року вдалося повністю реалізувати 33% заходів Стратегії Національного банку “Фінансова фортеця України. Виконання 43% заходів відбувається за

графіком, 6% з відставанням, 13% заходів продовжено терміни реалізації, переважно через збільшення обсягів запланованих робіт, виконання 4% не розпочато, 1% перенесено до поточної діяльності. Найбільший показник виконання зафіксовано за ціллю 2 “Фінансова стабільність” – 45% та ціллю 4 “Сучасні фінансові послуги” – 40%.

23 з 35 індикаторів Стратегії досягли свого цільового значення (66%). За більшістю інших індикаторів спостерігається позитивна динаміка.

Частина 3. Ресурси, ризики та відносини

Ресурси

З метою провадження своєї діяльності для створення продуктів / ціннісної пропозиції для своїх клієнтів та досягнення цілей згідно зі своїм мандатом Національний банк використовує такі типи ресурсів:

- фінансові;
- людські;
- виробничі;
- інтелектуальні;
- соціально-репутаційні;
- природні.

3.1. Фінансові ресурси

Фінансові ресурси включають наявні засоби, які Національний банк використовує для виконання своїх функцій, надання послуг та які надходять через фінансування або створюються в результаті операцій або інвестицій.

Національний банк використовує такі види фінансових ресурсів: залучені кошти, власний капітал, а саме вкладений та зароблений капітал.

Залучені кошти, у тому числі кошти, отримані від Міжнародного валютного фонду (далі – МВФ), зокрема зобов'язання зі сплати внесків за квотою, зобов'язання за купівлею спеціальних прав запозичення (далі – СПЗ) (отримані кредити), зобов'язання за розподілом СПЗ.

Залучені кошти представлені в Консолідованому звіті про фінансовий стан Національного банку як зобов'язання та призводять до витрат, що визнаються у Консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Вкладений капітал – це статутний капітал, що є державною власністю, розмір його становить 100 мільйонів гривень. Джерелами формування статутного капіталу є частина прибутку до розподілу, а за потреби – Державний бюджет України.

Зароблений капітал включає нерозподілений прибуток та резерви, що створюються за рахунок прибутку. Національний банк створює:

- загальні резерви, які використовуються на покриття його збитків та формуються щорічно за рахунок розподілу частини прибутку, що зароблений протягом року;
- резерви переоцінки, які створюються на покриття нереалізованих витрат від переоцінки фінансових інструментів, монетарного золота та банківських металів.

Власний капітал Національного банку представлений у відповідному розділі Консолідованого звіту про фінансовий стан.

Загальні резерви формуються шляхом розподілу частини прибутку поточного року. Резерви переоцінки формуються шляхом накопичення результатів переоцінки фінансових інструментів, що здійснюється протягом року та визнається в Консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід Національного банку.

Детальна інформація щодо управління капіталом Національного банку міститься в примітці 28 до Консолідованої фінансової звітності Національного банку.

Прогноз прибутку до розподілу

Національний банк згідно з вимогами Закону про Національний банк визначає прибуток до розподілу та у визначених Законом про Національний банк частинах розподіляє його до власного капіталу і державного бюджету. Тому можливість прогнозувати ці показники є важливою як з точки зору оцінювання майбутнього фінансового стану, розміру власного капіталу, так і в межах участі в середньостроковому бюджетному плануванні.

У Національному банку впроваджено процес фінансового прогнозування. У межах цього процесу прогнозується фінансовий стан (активи, зобов'язання, власний капітал), доходи та витрати Національного банку, що дає змогу прогнозувати прибуток до розподілу та його розподіл. Прогнозування може здійснюватися:

- на середньостроковому горизонті (тобто на три роки), що, зокрема, здійснюється для інформування органів влади про орієнтовний прогноз частини прибутку до розподілу, яка підлягатиме перерахуванню до Державного бюджету України;
- на поточний рік – для отримання оперативнішої інформації про фінансовий стан на кінець року та прибуток до розподілу за його підсумками.

Базою для прогнозу прибутку до розподілу є показники макроекономічного прогнозу (далі – макропрогноз), який затверджується Правлінням Національного банку.

Макропрогноз містить інформацію про прогнозні очікування Національного банку щодо показників монетарної бази, обсягу міжнародних резервів та прогнозні операції з ними, курсу гривні до іноземних валют, облікової ставки та індексу споживчих цін. Крім того, вхідними параметрами для прогнозу прибутку до розподілу є прогноз операцій на відкритому ринку, зокрема дохідність інструментів в іноземній валюті, прогноз обсягу боргових зобов'язань перед МВФ, прогнозні обсяги комісійних та інших доходів і витрат, включаючи адміністративні витрати, прогнозні очікування погашення простроченої заборгованості за кредитами банкам та формування / розформування резервів за ними тощо.

Усі вхідні параметри інтегруються до фінансової прогнозної моделі та обробляються в ній. Крім того, відбувається розрахунок низки показників згідно з алгоритмами, закладеними в моделі. Важливим елементом прогнозування є використання експертних припущень, які в умовах невизначеності дають змогу прогнозувати майбутні показники. Додатково може здійснюватися сценарне моделювання для представлення різних сценаріїв розвитку подій залежно від варіювання вхідних параметрів та експертних припущень.

Планування та контроль за адміністративними витратами

Національний банк для забезпечення своєї діяльності складає кошторис адміністративних витрат на плановий рік, який затверджується Радою Національного банку до 15 листопада поточного року.

Кошторис адміністративних витрат Національного банку складається з таких розділів:

- витрати на утримання персоналу;
- адміністративно-господарські та інші витрати;
- амортизаційні відрахування;
- інвестиції, спрямовані на забезпечення діяльності.

Для досягнення своїх стратегічних цілей та забезпечення операційної діяльності Національний банк здійснює планування фінансових ресурсів відповідно до потреб підрозділів та керівництва Національного банку, а також Ради Національного банку.

Планування фінансових ресурсів здійснюється з урахуванням економічної доцільності, обґрунтованості, ефективного та раціонального використання коштів Національного банку. Фінансування витрат Національного банку забезпечується в межах його доходів.

Дотримуючись принципів прозорості та ефективності витрат, що здійснює Національний банк, на законодавчому рівні впроваджено нагляд за витратами:

- відповідно до Закону про Національний банк річна фінансова звітність розкриває витрати Національного банку;
- звітність перевіряється аудиторською фірмою, що визначається за результатами проведення закупівлі згідно із Законом України "Про публічні закупівлі";
- незалежна Рада Національного банку, якій підзвітний Національний банк, затверджує кошторис адміністративних витрат, до якого входять витрати на забезпечення діяльності Національного банку, та контролює хід його виконання протягом року;
- перевірка стану виконання кошторису адміністративних витрат Національного банку та зобов'язань із перерахування коштів до Державного бюджету України здійснюється Рахунковою палатою. Інформацію про результати перевірки Рахункова палата надсилає Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, Президентові України.

Затвердження та використання кошторису адміністративних витрат Національного банку контролюються системою внутрішнього аудиту Національного банку, а закупівлі здійснюються публічно на конкурентних засадах.

У Національному банку діє система з управління витратами Національного банку, яка, зокрема, полягає у визначенні загальних витрат, що виникають у результаті діяльності підрозділів Національного банку з метою досягнення стратегічних цілей, здійсненні обліку та аналізу витрат, оцінюванні ефективності використання ресурсів і пошуку резервів економії витрат.

Одним з інструментів процесу управління витратами Національного банку є алокація витрат, яка полягає в розподілі витрат кошторису адміністративних витрат центрального апарату Національного банку за трьома об'єктами алокації витрат: структурними підрозділами, процесами другого рівня та визначеними функціями Національного банку.

За результатами алокації витрат регулярно формується звітність, яка містить інформацію (на звітну дату та в динаміці) щодо вартості структурних підрозділів, процесів другого рівня та визначених функцій Національного банку. Інформація, надана в такій звітності, використовується під час оцінювання ефективності підрозділів, процесів другого рівня та виявлення шляхів оптимізації витрат, прийняття рішень у межах управління витратами та діяльністю Національного банку.

Для забезпечення контролю за дотриманням затверджених показників кошторису адміністративних витрат Національного банку діє система управлінської звітності, яка передбачає звітування Бюджетному комітету (щомісяця), Правлінню Національного банку (щокварталу) та Раді Національного банку (за результатами першого півріччя та року).

Адміністративні витрати Національного банку

Національний банк здійснює свою діяльність у межах кошторису адміністративних витрат, який складається на плановий рік та затверджується Радою Національного банку.

Дані щодо основних статей кошторису адміністративних витрат на 2025 рік та планові дані на 2026 рік наведені в таблиці.

Адміністративні витрати Національного банку (з урахуванням витрат Розрахункового центру) на 2025–2026 роки

	План на 2025 рік (переглянутий)	Фактичне виконання у 2025 році	Відсоток виконання плану в 2025 році	План на 2026 рік
				(у мільйонах гривень)
Витрати на утримання персоналу	5 043	**5 018**	99%	6 348
Адміністративно-господарські та інші витрати	1 250	**935**	75%	1 498
Амортизаційні відрахування	318	**286**	90%	366
Усього адміністративних витрат	6 611	**6 239**	94%	8 212
Інвестиції у створення та розвиток матеріально-технічної бази для забезпечення діяльності банку	1 115	**873**	78%	1 919

За результатами 2025 року адміністративні витрати Національного банку та його інвестиції у створення та розвиток матеріально-технічної бази перебувають у межах показників, затверджених Радою Національного банку. Так, адміністративні витрати в середньому на 6% менше від запланованих витрат.

Невикористання частини коштів (близько 22%), запланованих для інвестиції у створення та розвиток матеріально-технічної бази Національного банку, переважно пов'язано з перенесенням строків виконання робіт, затримкою в отриманні дозвільної документації на її виконання, а також економією за результатами проведених закупівель.

Огляд ключових фінансових показників

Національний банк складає фінансову звітність у відповідності до Стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ, прийнятих Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (далі – МСФЗ).

Фінансова звітність Національного банку – консолідована фінансова звітність Національного банку, складена відповідно до МСФЗ, Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" та Закону про Національний банк щодо складання фінансової звітності.

Станом на кінець 2025 року валюта балансу Національного банку зросла на 22,25% та сягнула понад 3 300 мільярдів гривень.

Протягом 2025 року Національний банк продовжував виконувати свої функції як центральний банк країни, що формує відповідний профіль активів, зобов'язань та власного капіталу.

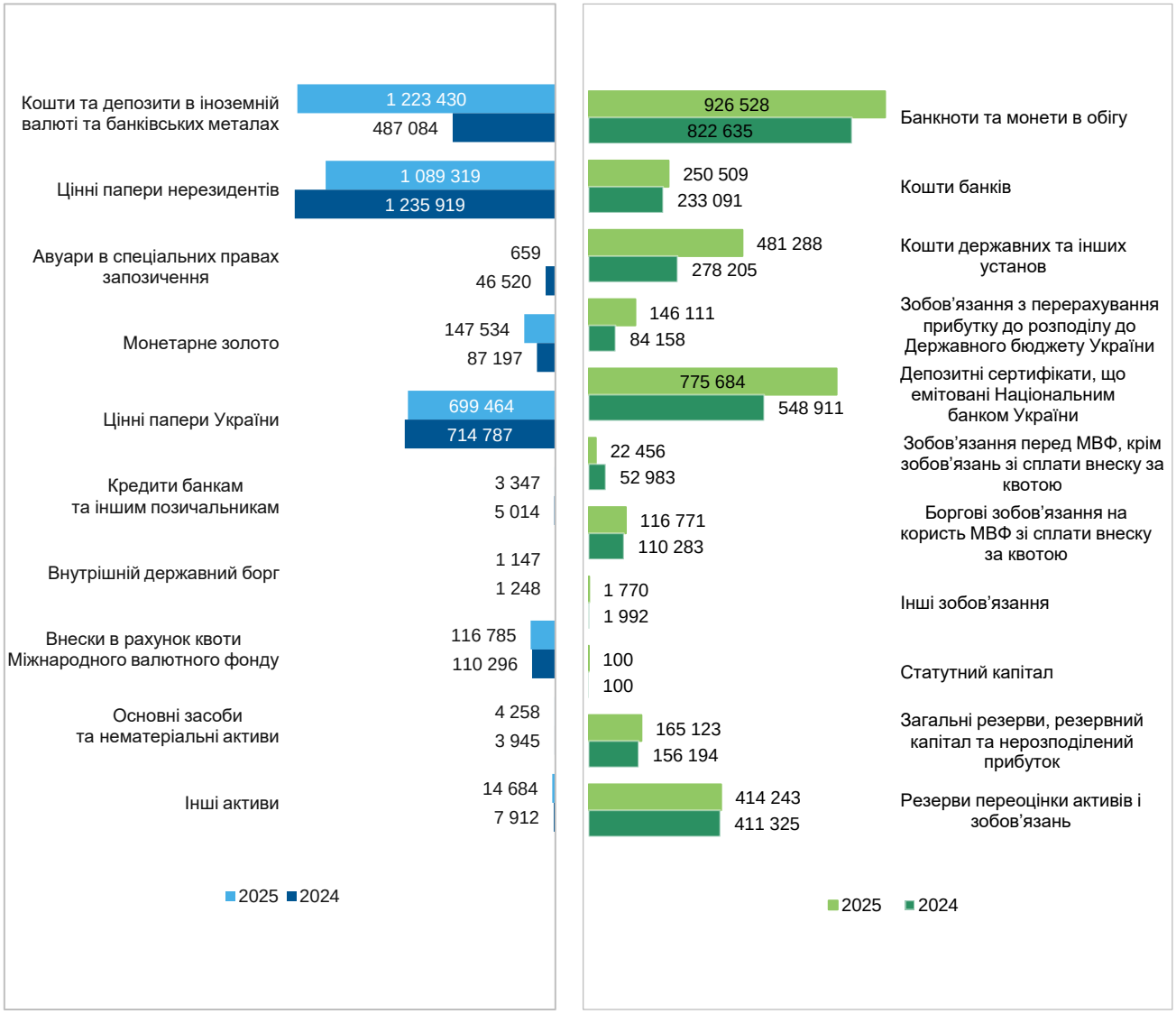
Основними статтями активів Національного банку є:

- кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах
- цінні папери нерезидентів;
- цінні папери України.

Основними статтями зобов'язань Національного банку є:

- банкноти та монети в обігу;
- депозитні сертифікати, емітовані Національним банком;
- кошти державних та інших установ, кошти банків;
- зобов'язання перед МВФ.

Графік 1. Склад та динаміка активів і пасивів Національного банку в 2024–2025 роках, млн грн

У 2025 році міжнародні резерви збільшилися на понад 30% – з 43,8 мільярда доларів США на кінець 2024 року до 57,3 мільярда доларів США на кінець 2025 року.

Основними чинниками збільшення міжнародних резервів були надходження на користь уряду фінансової допомоги від міжнародних партнерів у сумі 49,5 мільярда доларів США, розміщення ОВДП у сумі 3,3 мільярда доларів США, отримання траншів від МВФ у межах програми Механізму розширеного фінансування (EFF) обсягом 0,9 мільярда доларів США.

Зменшення міжнародних резервів спричинене від'ємним сальдо валютних інтервенцій Національного банку на валютному ринку України в сумі 36,3 мільярда доларів США, виплатами уряду за зовнішніми та внутрішніми зобов'язаннями на суму 6,8 мільярда доларів США, виплатами на користь МВФ на суму 3,2 мільярда доларів США.

Основними інструментами управління міжнародними резервами були кошти і депозити в іноземній валюті та цінні папери нерезидентів.

Основна стаття активів Національного банку, номінованих у національній валюті – цінні папери України, портфель яких у 2025 році зменшився на 15,3 мільярда гривень, або на 2,1%, та становив 699 мільярдів гривень у зв'язку з погашенням відповідно до умов емісії. З огляду на зростання обсягів активів, що формують міжнародні резерви, частка цінних паперів України у валюті балансу зменшилася та становила 21,2% у 2025 році порівняно з 26,5% у 2024 році. 99,7% усіх цінних паперів України становлять цінні папери, що утримуються з метою отримання грошових потоків згідно з умовами випуску та обліковуються за амортизованою собівартістю.

Кредитний портфель Національного банку зменшився на 33,2% переважно за рахунок зменшення обсягів (погашення) довгострокових кредитів, наданих банкам шляхом проведення тендерів Національним банком, та

списання заборгованості за знеціненими кредитами за рахунок сформованого резерву під очікувані кредитні збитки на понад 3,5 мільярда гривень. Так, валова балансова вартість кредитів (власне, заборгованість) зменшилася на майже 5 мільярдів гривень – до 34 мільярдів гривень. Водночас 98% заборгованості, що залишилася непогашеною станом на кінець 2025 року, є проблемною та пов'язана з банками, що виводяться з ринку. Протягом 2025 року сума очікуваних кредитних збитків (сформованих резервів) зменшилася на 3,3 мільярда гривень.

Основні зміни в зобов'язаннях Національного банку, крім зобов'язань перед МВФ, відбулися за такими статтями:

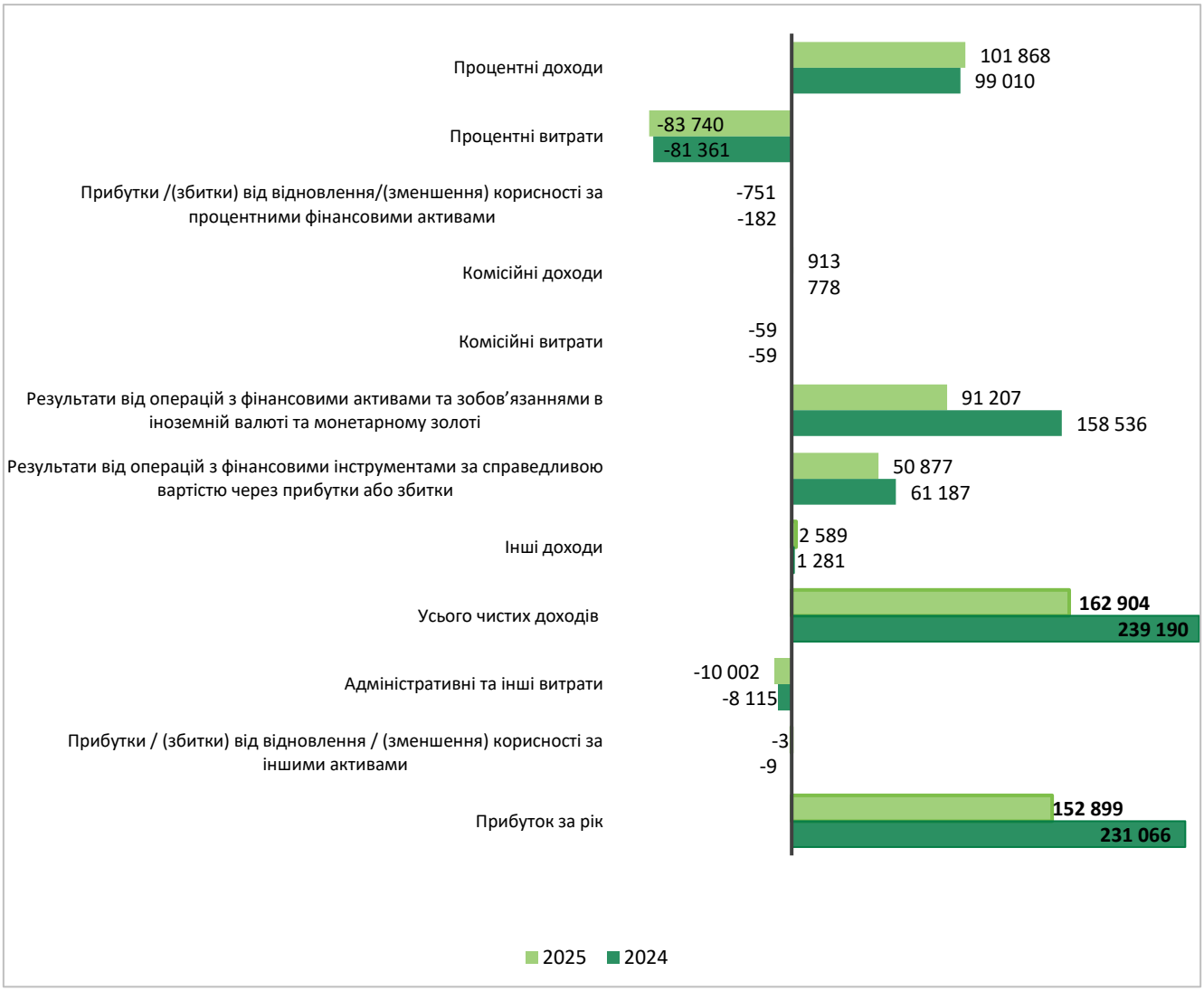
- збільшення банкнот та монет в обігу – на 12,6%;
- збільшення депозитних сертифікатів, що емітовані Національним банком, – на 41,3%;
- збільшення коштів державних та інших установ – на 73%.

Фінансові результати

Основним чинником впливу на прибуток Національного банку традиційно є процентні доходи.

Сума процентних доходів, основним джерелом яких є цінні папери України, кошти та депозити в іноземній валюті, порівняно з 2024 роком збільшилась та становила майже 102 мільярди гривень за одночасного зменшення обсягу цінних паперів України та зменшення середньозважених процентних ставок.

Графік 2. Склад та динаміка фінансових результатів Національного банку в 2024–2025 роках, млн грн

Сума процентних витрат збільшилася на 2,9% та становила в 2025 році 83,7 мільярда гривень передусім за рахунок збільшення витрат за депозитними сертифікатами Національного банку, що пов'язано зі збільшенням обсягів операцій та збільшенням середньозважених процентних ставок з 13,71% станом на кінець 2024 року до 16,15% станом на кінець 2025 року. Водночас відбулося зменшення витрат за зобов'язаннями перед МВФ, за якими сплачуються проценти.

Сума витрат (негативний результат) у зв'язку зі зменшенням корисності за процентними фінансовими активами становила 751 мільйон гривень (у 2024 році – 182 мільйони гривень). Основним фактором слугувала зміна строків дисконтування очікуваних грошових потоків за кредитами.

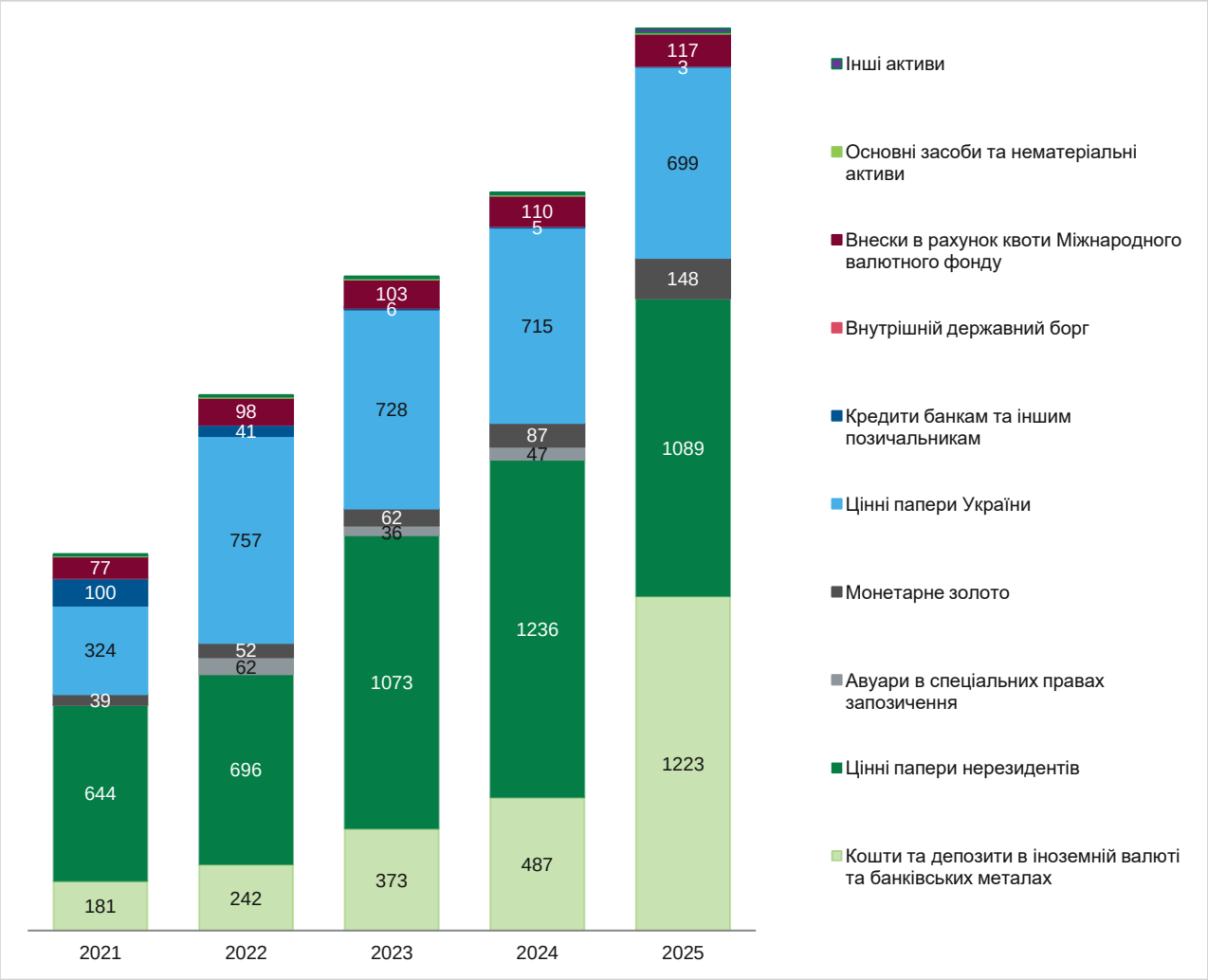
У цілому сума чистих процентних доходів (з урахуванням зменшення корисності) становила в 2025 році 17 мільярдів гривень, що на 0,5% менше ніж у 2024 році.

Зміни валютних курсів суттєво впливають на результати діяльності Національного банку та спричиняють значну волатильність як відповідної статті, так і фінансового результату Національного банку. Так, у 2025 році результат від зміни валютних курсів був позитивним та становив 91,2 мільярда гривень (у 2024 році – 158,5 мільярда гривень).

Детальна інформація щодо встановлення валютних курсів міститься в примітці 4 до Консолідованої фінансової звітності Національного банку.

Адміністративні та інші витрати Національного банку збільшилися на 23% – з 8 115 мільйонів гривень у 2024 році до 10 002 мільйонів гривень у 2025 році. Забезпечення за судовими позовами у 2025 та 2024 роках не формувалося.

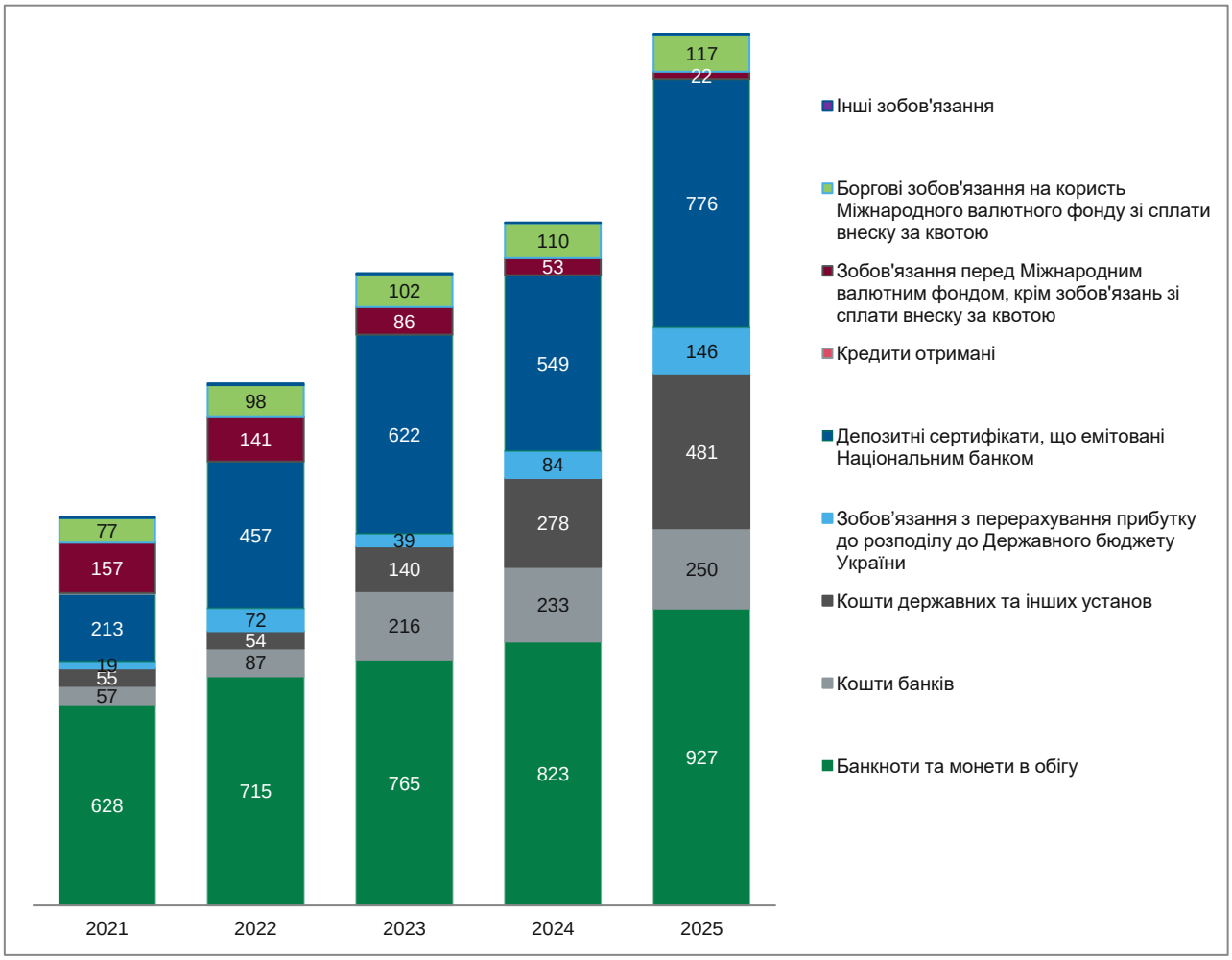
Графік 3. Структура та динаміка активів Національного банку за 2021–2025 роки, млрд грн

Загалом структура активів за останніх п'ять років змінювалася в бік нарощення складових міжнародних резервів.

Детальна інформація щодо цінних паперів України міститься в примітці 9 до Консолідованої фінансової звітності Національного банку.

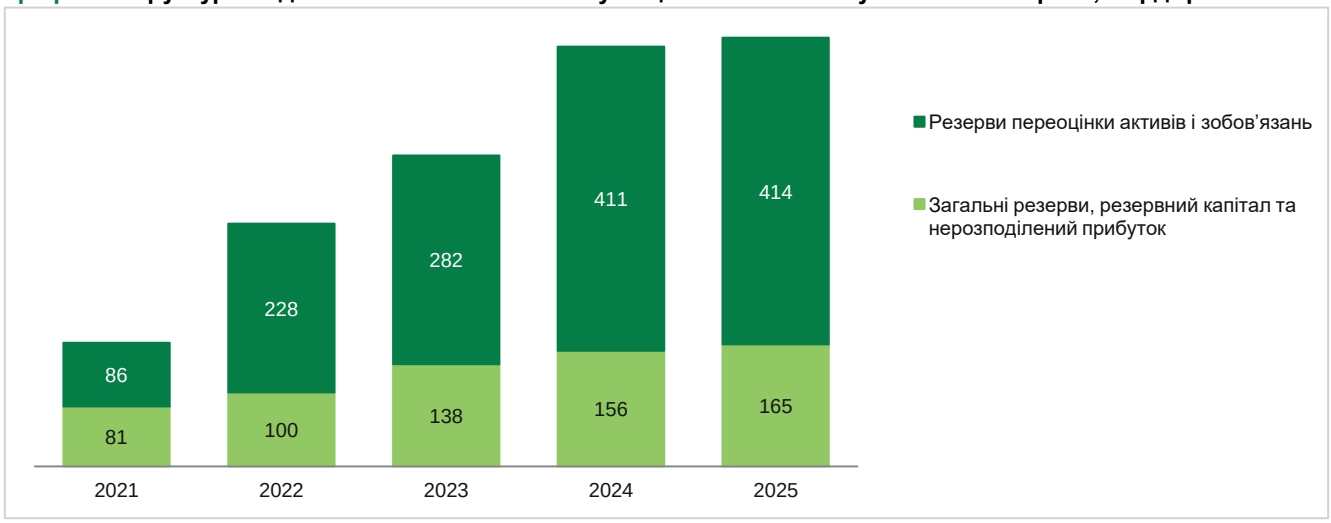
Графік 4. Структура та динаміка зобов'язань Національного банку за 2021–2025 роки, млрд грн

Загалом структура зобов'язань за останніх п'ять років майже не змінювалася (крім банкнот та монет в обігу і депозитних сертифікатів, емітованих Національним банком, балансова вартість яких протягом п'яти років збільшувалася).

Суттєву частину зобов'язань Національного банку становлять банкноти та монети в обігу, депозитні сертифікати, емітовані Національним банком, кошти державних та інших установ, кошти банків та зобов'язання перед МВФ.

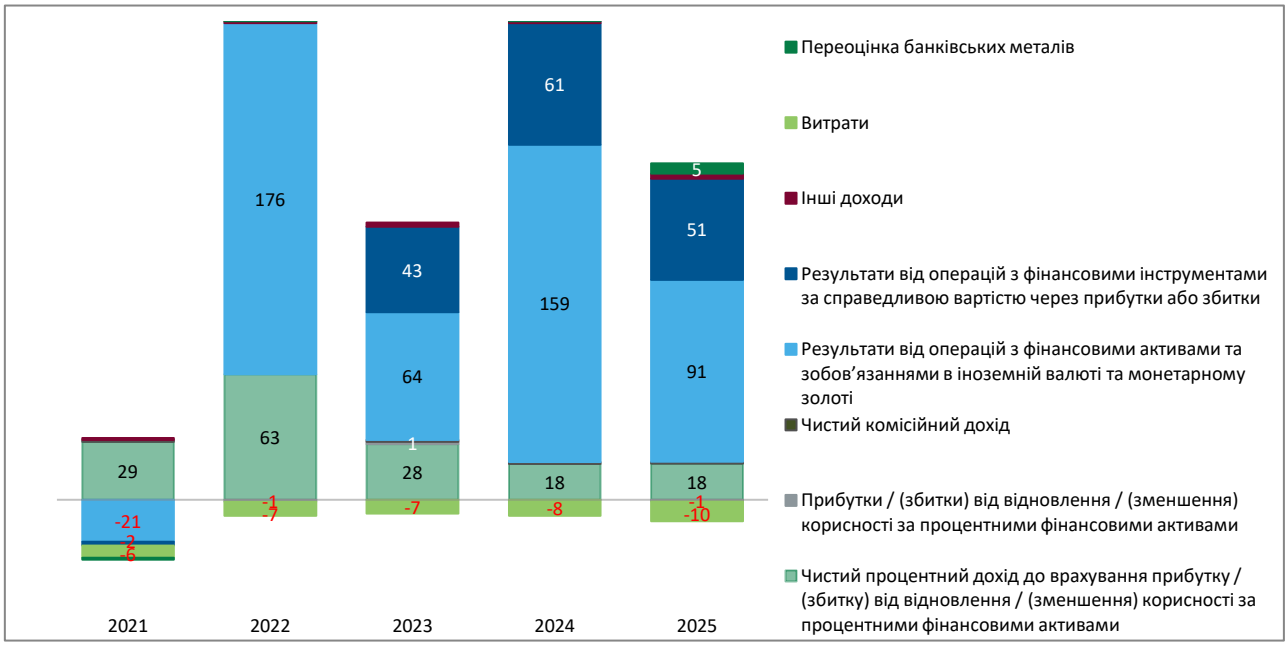
Графік 5. Структура та динаміка власного капіталу Національного банку за 2021–2025 роки, млрд грн

Власний капітал Національного банку, що становить залишкову вартість активів після вирахування всіх зобов'язань, формується переважно не за рахунок внесків держави. Він складається з резервів переоцінки

(відкладених нереалізованих позитивних результатів переоцінки) активів і зобов'язань Національного банку, у тому числі в результаті змін валютного курсу, а також загальних резервів, що формуються відповідно до законодавства України.

Графік 6. Структура та динаміка доходів і витрат Національного банку за 2021–2025 роки, млрд грн

У структурі фінансових результатів Національного банку традиційно ключовою статтею є чистий процентний дохід. Суттєвий вплив на фінансовий результат чинить також результат зміни валютних курсів у зв'язку зі значною часткою валютних статей у балансі Національного банку.

Розрахунки з Державним бюджетом України

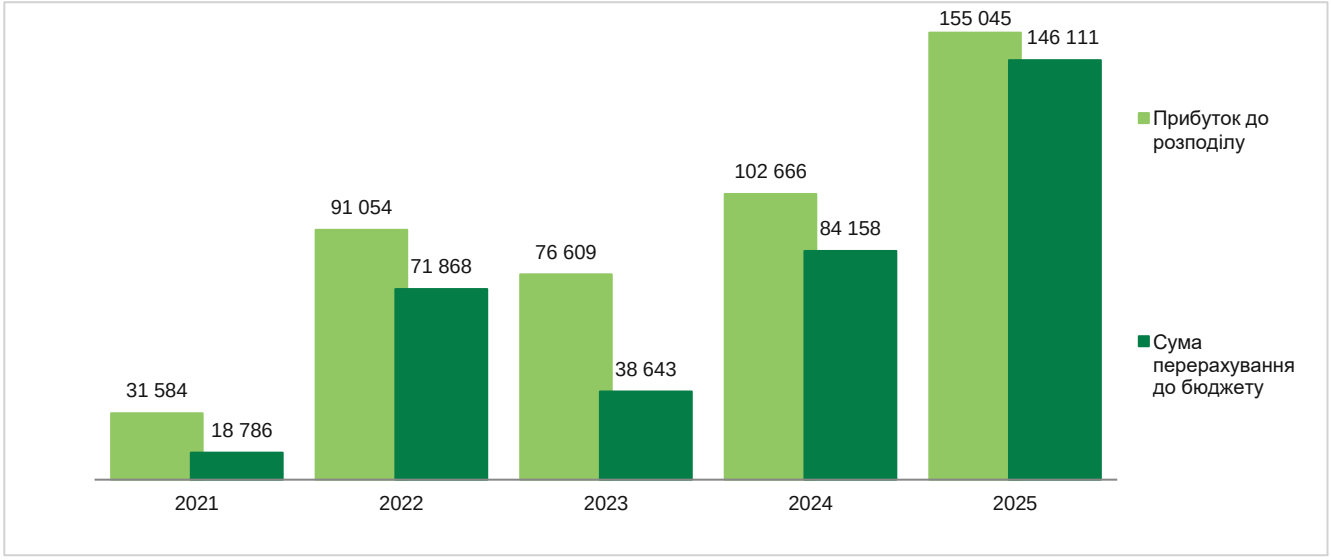
Частина прибутку до розподілу, що залишається після формування загальних резервів до досягнення показником 10% від середньорічного обсягу грошово-кредитних зобов'язань Національного банку, підлягає перерахуванню до Державного бюджету.

Частина прибутку до розподілу Національного банку за 2025 рік у сумі 8,9 мільярда гривень спрямовуватиметься на формування загальних резервів Національного банку.

У 2025 році сума перерахувань до Державного бюджету України становила 84,2 мільярда гривень, а станом на 31 грудня 2025 року визнане зобов'язання зі сплати частини прибутку до Державного бюджету України за 2025 рік у сумі 146,1 мільярда гривень.

Детальну інформацію щодо визначення прибутку до розподілу, зобов'язань з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України та формування загальних резервів Національного банку наведено в примітці 29 до Консолідованої фінансової звітності Національного банку.

Графік 7. Перерахування Національним банком коштів до Державного бюджету України за 2021–2025 роки, млн грн

3.2. Людські ресурси

Людські ресурси включають працівників Національного банку, їх компетенції, здібності, досвід та мотивацію до діяльності з метою виконання Національним банком його функцій, надання послуг та досягнення цілей.

Національний банк використовує під час провадження своєї діяльності людські ресурси, якими є його працівники:

- фахівці, діяльність яких спрямована на виконання Національним банком його функцій як центрального банку;
- робітники – обслуговуючий персонал, який забезпечує функції господарського забезпечення (водії, прибиральники, працівники комплексу харчування тощо).

Людські ресурси не визнаються в Консолідованому звіті про фінансовий стан, оскільки для цього виду ресурсу не виконуються критерії визнання – Національний банк не має контролю. Однак у Консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за цим видом ресурсу визнаються витрати на утримання працівників та інші витрати, витрати на формування резерву під забезпечення під зобов'язання на оплату щорічних відпусток та здійснення інших компенсаційних виплат працівникам.

Кадрова політика

У 2025 році одним із ключових напрямів роботи з персоналом було своєчасне та якісне укомплектування штату підрозділів Національного банку кваліфікованими і вмотивованими працівниками для забезпечення безперервності процесів і виконання кожним підрозділом і Національним банком загалом основних завдань та функцій.

Пошук та відбір персоналу здійснювався на принципах прозорості й етичності під час усіх етапів пошуку та відбору, зокрема визначення переможців відбору та призначення кандидатів на посади в Національному банку.

Під час дії воєнного стану на території України забезпечується безперебійна та безпечна робота працівників Національного банку, зокрема застосовується дистанційна робота, що виконується за межами робочих приміщень чи території Національного банку в будь-якому місці на території України за вибором працівника з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

У 2025 році Національний банк унормував та посилив акценти на таких пріоритетах, як інклюзія, безбар'єрність, підтримка ветеранів, мобілізованих працівників та членів їхніх родин, розвиток добробуту персоналу, реагування на критичні ситуації та формати підтримки роботодавцем працівників як відповідь на соціальні виклики війни.

У зв'язку зі змінами законодавства у сфері ведення військового обліку основну увагу було зосереджено на своєчасному реагуванні на відповідні зміни, адаптації документації з організації та ведення персонального військового обліку відповідно до чинних вимог.

Програма підтримки ветеранів війни в Україні

У Національному банку діє Програма підтримки ветеранів війни в Україні. У 2025 році 7 мобілізованих працівників Національного банку повернулися на роботу після демобілізації, 7 ветеранів війни прийнято на роботу до центрального апарату Національного банку та Банкнотно-монетного двору.

Зберігається регулярна підтримка мобілізованих працівників. У 2025 році забезпечено стабільність виплат матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань працівників, призваних на службу до лав Збройних Сил України.

Політика оплати праці

Національний банк, як і в попередні роки, впроваджує та вдосконалює сучасну систему мотивації персоналу, спрямовану на підтримку стабільності кадрової політики та підвищення ефективності діяльності.

Як роботодавець Національний банк вибудовує політику оплати праці за принципами внутрішньої та зовнішньої справедливості. Внутрішня справедливість – це принцип визначення винагороди працівникам відповідно до грейдування посад у Національному банку, згідно з яким посади, вплив та функції яких є більш важливим для досягнення цілей Національного банку, мають вищий грейд і, відповідно, вищий рівень винагороди порівняно з іншими посадами, які належать до інших грейдів. Посади, що мають схожі функції за рівнем складності та цінності для Національного банку, мають подібний рівень винагороди.

Принцип внутрішньої справедливості ґрунтується на аналізі різних функцій у середині Національного банку та порівнянні функцій за посадами в Національному банку.

Зовнішня справедливість – це принцип визначення винагороди відповідно до політики оплати праці в Національному банку, згідно з яким рівень винагороди за схожими посадами в Національному банку є не нижчим, ніж на ринку оплати праці, та відповідає визначеній позиції Національного банку як роботодавця на ринку праці порівняно з іншими установами / організаціями, що мають схожі сфери та масштаб діяльності. Принцип зовнішньої справедливості ґрунтується на аналізі функціоналу Національного банку.

Дотримання принципів внутрішньої та зовнішньої справедливості в оплаті праці забезпечує конкурентоспроможність винагороди та її відповідність рівню відповідальності, професійним компетенціям і результатам роботи працівників.

Політика оплати праці орієнтована на створення прозорих і зрозумілих умов мотивації, заохочення до якісного виконання посадових обов'язків, досягнення стратегічних цілей Національного банку.

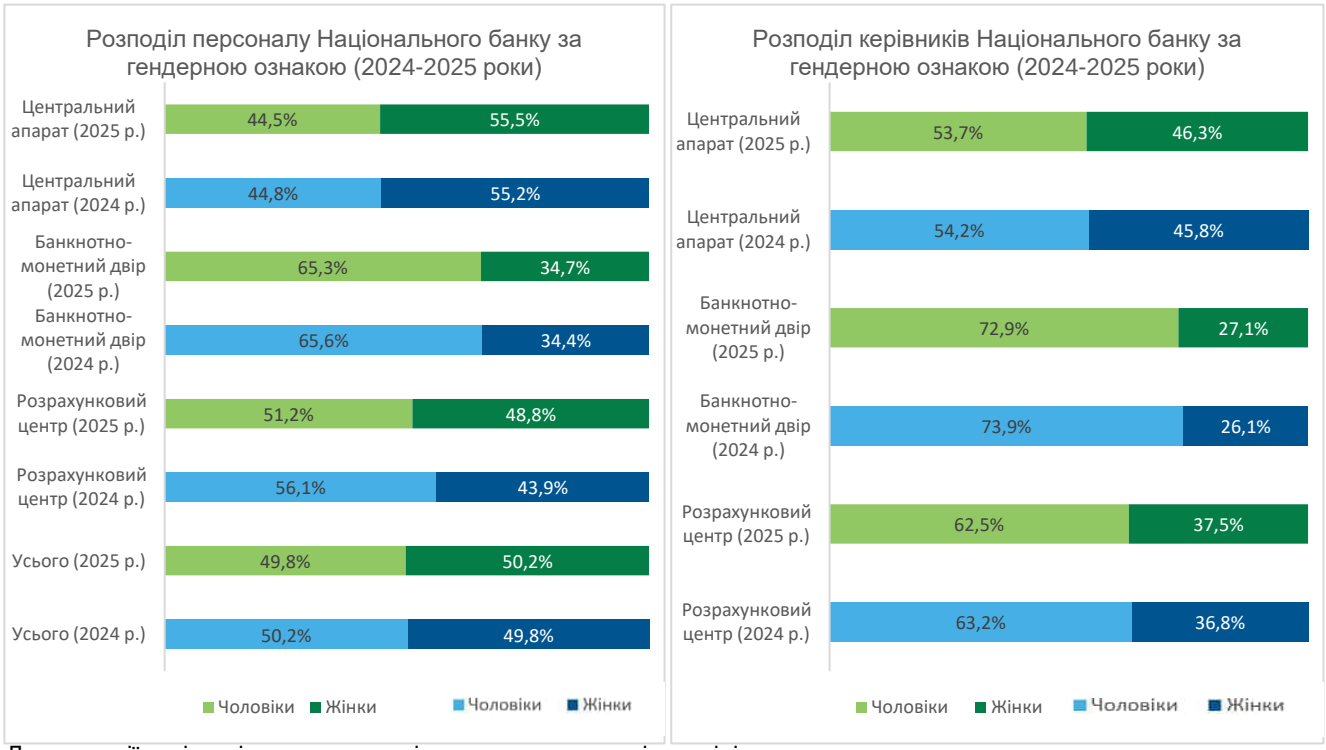
У 2025 році Національний банк забезпечував стабільну та своєчасну виплату заробітної плати.

Огляд ключових показників людських ресурсів

Чисельність працівників станом на 31 грудня 2025 року збільшилася на 1,70% порівняно з попереднім роком і становить 4 672 FTE (фактично працюючий персонал), станом на 31 грудня 2024 року – 4 594 FTE.

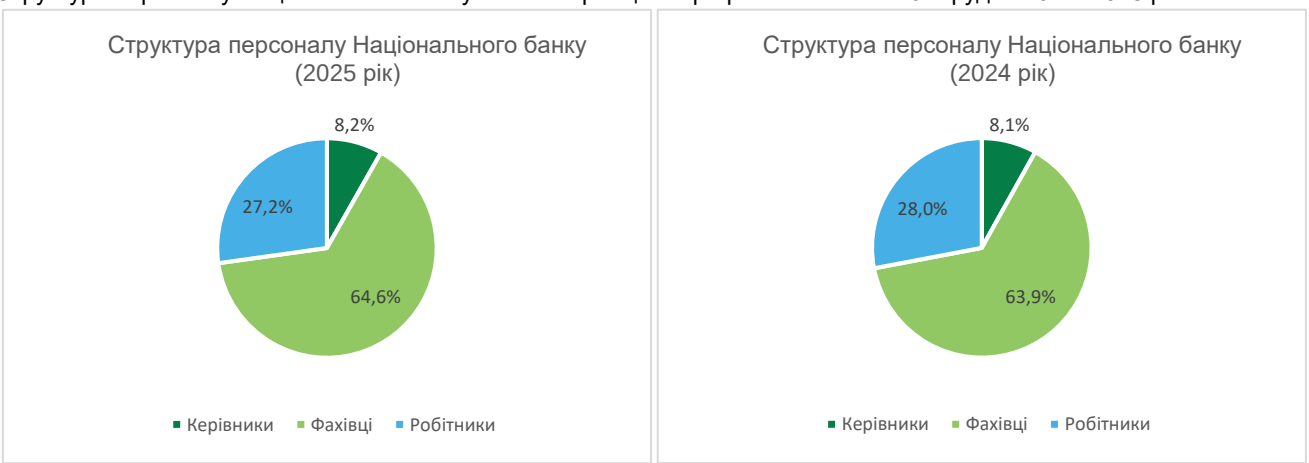
Станом на 31 грудня 2025 року середній вік працівників Національного банку становив 48 років, середній стаж роботи в Національному банку – 14 років. Частка осіб з інвалідністю в структурі персоналу Національного банку – 5,5%.

Структура персоналу Національного банку за гендерною ознакою станом на 31 грудня 2024–2025 років:

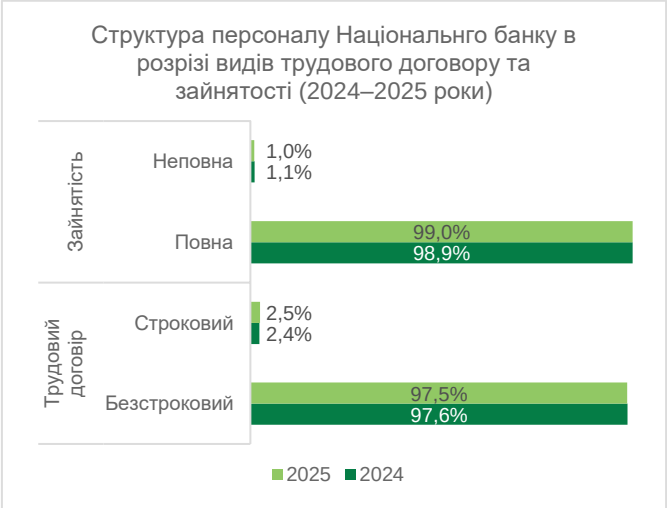
До категорії керівників належать керівники структурних підрозділів.

Структура персоналу Національного банку за класифікацією професій станом на 31 грудня 2024–2025 років:

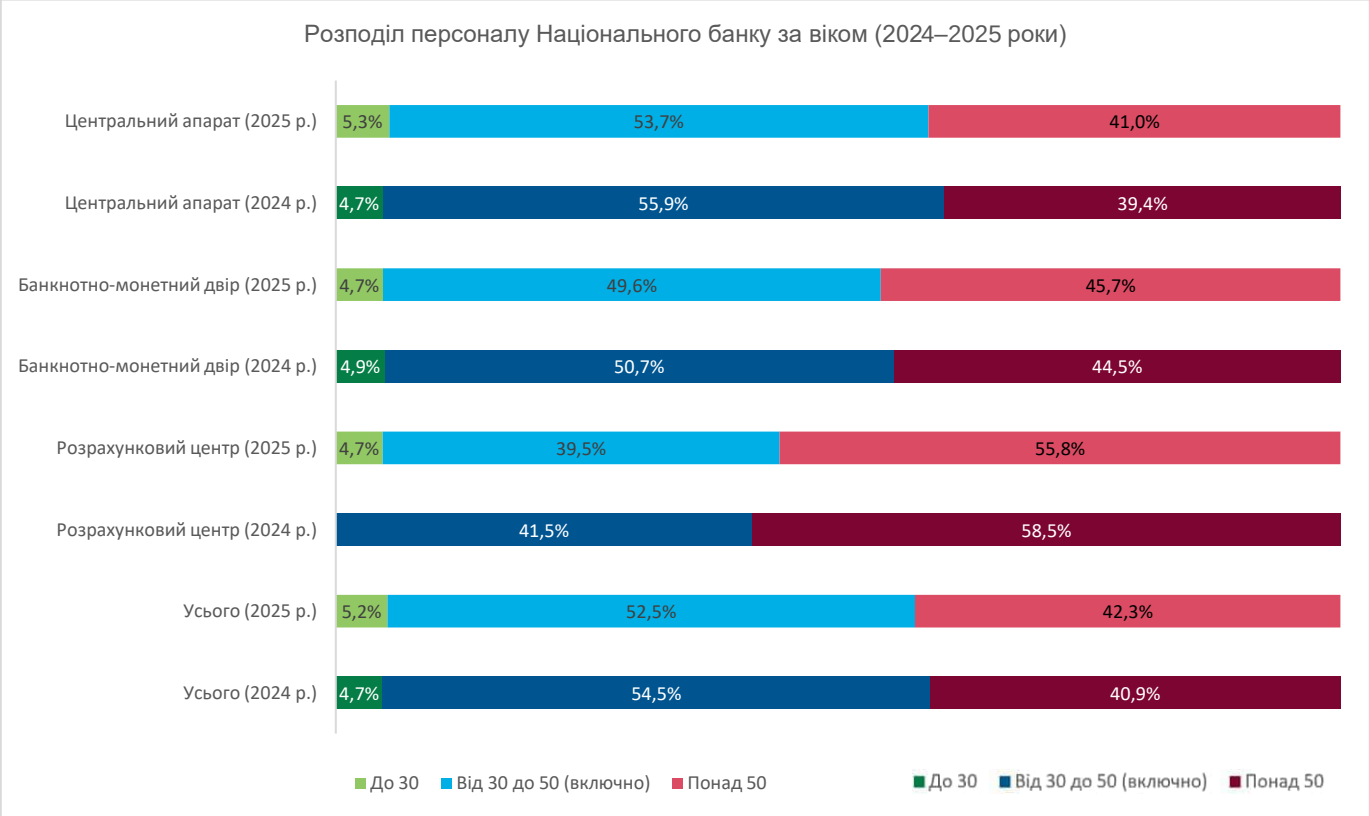

Чисельність та структура персоналу Національного банку в розрізі видів трудового договору та зайнятості станом на 31 грудня 2024–2025 років:

Структура персоналу Національного банку за віком станом на 31 грудня 2024–2025 років:

Інформацію про витрати на оплату праці працівників Національного банку в 2025 році наведено в примітці 34 Консолідованої фінансової звітності Національного банку.

У 2025 році середній розмір основної заробітної плати (або базової частини винагороди) в центральному апараті Національного банку становив 60 447 гривень, у Банкнотно-монетному дворі – 30 517 гривень, у Розрахунковому центрі – 65 281 гривня.

Середній розмір заробітної плати, включаючи додаткові виплати (надбавки, премії, доплати тощо), у центральному апараті Національного банку становив 91 987 гривень, у Банкнотно-монетному дворі – 48 650 гривень, у Розрахунковому центрі – 85 980 гривень.

Важливою складовою нематеріальної мотивації працівників є постійне підвищення кваліфікації та навчання. Протягом 2025 року кількість навчальних заходів та заходів розвитку склала 599 заходів, з них “hard skills” – 416 заходів, “soft skills” – 183 заходи.

Кількість учасників навчання збільшилася майже в півтора раза порівняно з 2024 роком і становить 26 802 особи, з яких 18 581 проходили електронні курси, що на 46% більше порівняно з 2024 роком. Зберігається тенденція навчання в межах міжнародної технічної допомоги.

Також працівниками Національного банку було проведено 39 заходів для працівників банків та інших установ, а також 36 навчальних заходів за напрямом peer-to-peer, коли працівники підрозділів діляться своїми фаховими знаннями з колегами.

3.3. Виробничі ресурси

Виробничі ресурси включають виробничі (а не природні) фізичні об'єкти, які використовуються Національним банком під час виконання своїх функцій та надання послуг.

До виробничих ресурсів Національного банку належать:

- основні засоби (будівлі та споруди, транспортні засоби, машини та обладнання, інструменти, прилади та інвентар, капітальні вкладення в основні засоби);
- інвестиційна нерухомість;
- запаси матеріальних цінностей;
- інші подібні активи.

Виробничі ресурси представлені в Консолідованому звіті про фінансовий стан Національного банку як активи та призводять до витрат, що визнаються в Консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Об'єктами управління є:

- власне нерухоме майно Національного банку;
- нерухоме майно, набуте Національним банком у власність у рахунок часткового погашення заборгованості за наданими кредитами рефінансування.

Управління державним нерухомим майном

Відповідно до Закону про Національний банк майно Національного банку є об'єктом права державної власності та передане йому на праві узуфрукта державного майна чи на іншому речовому праві на чуже майно, передбаченому законом.

У 2025 році адміністративні будівлі Національного банку та частини таких будівель у регіонах, що не використовувалися для здійснення основних функцій, передавалися в оренду переважно державним установам відповідно до вимог Закону України "Про оренду державного та комунального майна", а саме 29 об'єктів нерухомого майна (загальною площею 9 272,19 кв. м) під розміщення держаних органів та інших суб'єктів господарювання: Регіональне відділення Фонду державного майна України по Харківській області, Регіональне відділення Фонду державного майна України по Донецькій та Луганській областях, Другий апеляційний адміністративний суд, Центральне міжрегіональне управління Міністерства юстиції (м. Київ), Західне

міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України та інші.

Станом на 31 грудня 2025 року до сфери управління Національного банку належать та внесено до Єдиного реєстру об'єктів державної власності 350 об'єктів власного нерухомого майна, а саме: 50 земельних ділянок, 300 будівель та інженерних споруд. За класифікатором нерухомого майна обліковується 149 будівель, з яких житлових – 4, нежитлових – 125, інших – 20, а також 151 інженерна споруда. Серед них 71 об'єкт розташовано на тимчасово окупованій території.

Інформацію про будівлі та споруди Національного банку зазначено в примітці 30 Консолідованої фінансової звітності Національного банку.

Управління набутим та заставленим майном

Національний банк надавав банкам кредити під забезпечення у вигляді цінних паперів, нерухомого та рухомого майна, майнових прав за кредитними договорами, інших видів застави.

Детальнішу інформацію щодо видів забезпечення та покриття ними кредитів, наданих банкам, наведено в примітці 10 до Консолідованої фінансової звітності Національного банку.

Згідно з договорами застави заставлене майно залишається в управлінні та зберігається в заставодавця до часу звернення на нього стягнення з метою погашення заборгованості за кредитним договором, якщо є порушення зобов'язання.

Погашення заборгованості за непрацюючими кредитами, наданими банкам, здійснювалося за рахунок коштів, отриманих від застави, зокрема продажу, а також за рахунок набуття заставного майна у власність Національного банку.

Національний банк у 2025 році отримав на погашення заборгованості за кредитами рефінансування неплатоспроможних банків понад 253,3 мільйона гривень (у 2024 році – понад 457,0 мільйонів гривень).

У 2025 році найбільше коштів надійшло від реалізації заставлених неплатоспроможними банками майнових прав за кредитними договорами – 202,0 мільйони гривень.

Заборгованість за наданими Національним банком кредитами рефінансування неплатоспроможних банків також частково погашена за рахунок:

- реалізації в межах виконавчого провадження заставленого нерухомого майна поручителів неплатоспроможних банків – 16,1 мільйона гривень;
- інших джерел погашення заборгованості – 35,1 мільйона гривень.

	2025 рік			2024 рік		
	Через ФГВФО	Через третіх осіб	Усього	Через ФГВФО	Через третіх осіб	Усього
						(у мільйонах гривень)
Погашення коштами за рахунок продажу застави:						
нерухомого майна	–	16	16	–	217	217
майнових прав за заставленими кредитами	202	–	202	100	–	100
Усього погашення коштами за рахунок продажу застави	**202**	**16**	**218**	**100**	**217**	**317**
Погашення шляхом набуття у власність Національного банку нерухомого майна	**–**	**–**	**–**	**–**	**106**	**106**
За рахунок інших джерел	**35**	**–**	**35**	**34**	**–**	**34**
Усього	**237**	**16**	**253**	**134**	**323**	**457**

Національний банк відповідно до Закону про Національний банк із метою покриття заборгованості здійснює набуття будь-яких прав та активів за умови їх відчуження в найкоротший строк.

Частина друга статті 73 Закону про Національний банк передбачає, що Національний банк здійснює відчуження майна, набутого у власність у рахунок погашення боргу за наданими банкам кредитами для підтримки ліквідності у визначеному ним порядку, без погодження з іншими органами державної влади.

А з огляду на прийняті Верховною Радою України зміни до Земельного кодексу України, згідно з якими Національному банку було надано право здійснювати реалізацію набутих ним у власність земельних ділянок сільськогосподарського призначення, триває процес продажу таких земельних ділянок.

У балансі Національного банку станом на 31 грудня 2025 року обліковувалося п'ять об'єктів нерухомого майна загальною площею 57,9 тис. кв. м та 134 земельні ділянки загальною площею 724,6 га загальною балансовою вартістю 464,5 мільйона гривень, набуті

Національним банком у власність у рахунок часткового погашення заборгованості за наданими кредитами рефінансування, з метою їх подальшого продажу за найвищою ціною в найкоротший строк.

Національний банк у 2025 році отримав від продажу набутого майна понад 126 мільйонів гривень (у 2024 році – понад 8 мільйонів гривень).

На кінець 2025 року в судах різних інстанцій за позовами Національного банку тривав розгляд трьох справ до майнових поручителів про звернення стягнення на майно, 13 справ про банкрутство майнових поручителів, сім справ до фінансових поручителів та сім цивільних позовів у межах кримінальних справ.

Відповідно до судових рішень щодо фінансових та майнових поручителів наразі Національний банк уживає заходів щодо їх примусового виконання.

3.4. Інтелектуальні ресурси

Інтелектуальні ресурси включають нематеріальні активи, що ґрунтуються на знаннях.

Національний банк використовує такі види інтелектуальних ресурсів:

- нематеріальні активи (програмне забезпечення як придбане, так і самостійно розроблене, ліцензії, сайти, інформація та бази даних, авторські права, права користування тощо);
- організаційні ресурси – знання, дослідження та бази знань, накопичені в Національному банку, системи, процеси та процедури.

Нематеріальні активи Національного банку, визнані та представлені в Консолідованому звіті про фінансовий стан як активи, включають переважно програмне забезпечення зовнішніх розробників та ліцензії на право користування програмними продуктами, які мають кінцевий термін використання та призводять до витрат, що визнаються в Консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід переважно як адміністративно-господарські та інші витрати.

Програмне забезпечення власного розроблення, розроблена Національним банком сторінка Офіційного інтернет-представництва Національного банку, бази даних, права користування земельними ділянками державної власності не відповідають критеріям їх визнання як активів, а тому не визнаються в Консолідованому звіті про фінансовий стан. Однак для їх розроблення та супроводження Національний банк несе витрати, які визнаються в Консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Удосконалення системи звітності та комунікацій

Для забезпечення доступу широкого кола користувачів до статистичної інформації протягом 2025 року забезпечено підготовку звітів із монетарної та фінансової статистики на підставі даних статистичної звітності Національного банку, банків та небанківських фінансових установ, а також статистики зовнішнього сектору (платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції, зовнішнього боргу, прямих інвестицій), їх поширення на сторінках Офіційного інтернет-представництва Національного банку з дотриманням вимог Спеціального стандарту поширення даних, своєчасне інформування внутрішніх та зовнішніх користувачів, надання статистичної інформації державним установам й міжнародним організаціям на запити та відповідно до укладених угод, у тому числі МВФ, Європейському центральному банку, Євростату, Офісу Президента України, Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства України, Державній службі статистики України, Державній податковій службі України тощо.

Забезпечено оприлюднення на сторінках Офіційного інтернет-представництва Національного банку інформації за категоріями даних фінансового та зовнішнього секторів економіки у форматі SDMX відповідно до вимог Спеціального стандарту поширення даних.

Продовжено роботу з розміщення статистичної інформації у відкритому доступі на сторінках Офіційного інтернет-представництва Національного банку. Перелік статистичних показників, що оприлюднюються у форматі відкритих даних (API), розширено окремими наборами даних офіційного курсу гривні до євро. Набори статистичних показників платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції, зовнішнього боргу, які оприлюднюються у форматі відкритих даних (API), переведено з режиму пілотного проєкту до загальнодоступного.

У межах реалізації Програми розвитку офіційної статистики до 2028 року розпочато поширення даних щодо операцій інших фінансових корпорацій у межах статистики зовнішнього сектору, вдосконалено систему показників страхових корпорацій та інших фінансових посередників відповідно до стандартів ЄС за даними оновленої звітності.

Протягом звітного року поширювалася практика використання новітніх інструментів для відображення даних на базі BI-платформи компанії “MicroStrategy Inc.”. У зв’язку з цим кількість створених візуалізацій статистичних даних зросла на 14,7% від показника попереднього року.

Також своєчасно опрацьовано та підготовлено відповіді на звернення громадян, ухвали судів України, запити Національної поліції України, Генеральної прокуратури України, Комітетів Верховної Ради України, Антимонопольного комітету України.

Дослідження та розробки

У 2025 році Національний банк здійснював активну дослідницьку роботу відповідно до пріоритетних напрямів досліджень. Дослідження Національного банку спрямовані на вивчення питань, пов'язаних із роботою центрального банку у сфері монетарної політики, фінансової стабільності, економічного відновлення, а також цифрових ринків з урахуванням коротко- та довгострокових наслідків війни росії проти України.

У 2025 році оновлено формат науково-аналітичного видання Вісник Національного банку України, в якому дослідники Національного банку та зовнішні експерти публікували робочі й тематичні матеріали. Серед них:

- Ринок праці під час війни в Україні (робочий матеріал Національного банку);
- Подвійний тригер: визначення порогів уваги до інфляції в Україні за парламентськими промовами (робочий матеріал Національного банку та робочий матеріал Geneva Graduate Institute);
- Ударні хвилі з України: тренди та розриви в цінах на сільськогосподарські товари (робочий матеріал Національного банку);
- Індекс фінансового циклу України (робочий матеріал Національного банку);
- Від арештів до спредів: як новини про російські активи впливають на дохідність державних облігацій у Європі (тематичний матеріал Національного банку);
- Заякорення інфляційних очікувань в Україні: оцінювання стійкості до шоків та рівня заякорення за допомогою VAR-підходу (тематичний матеріал Національного банку);
- Інфляція та поріг уваги до неї в Україні (тематичний матеріал Національного банку);
- Моделювання впливу волатильності РЕОК на індикатори економічної активності (тематичний матеріал Національного банку);
- Використання супутникових знімків надвисокої роздільної здатності в наукасті (тематичний матеріал Національного банку);
- Необрані шляхи: огляд дослідницької та управлінської діяльності центрального банку в умовах вторгнення (тематичний матеріал Національного банку);
- Ключові висновки за результатами IX Щорічної дослідницької конференції Національного банку України та Національного банку Польщі "Економічна та фінансова інтеграція у світі збурень та фрагментації" (тематичний матеріал Національного банку).

Також дослідники Національного банку публікували статті в міжнародних рецензованих виданнях.

Основною науковою подією Національного банку стала Щорічна дослідницька конференція "Економічна та фінансова інтеграція у світі збурень та фрагментації", організована спільно з Національним банком Польщі за підтримки МВФ та партнера Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ). Захід об'єднав понад 530 провідних дослідників, політиків та практиків із 34 країн світу.

Крім того, Національний банк провів традиційний практичний воркшоп "Монетарна політика в країнах з ринками, що розвиваються: еволюція інфляційного таргетування", присвячений 35-річчю режиму інфляційного таргетування у світі та 10-річчю його застосування в Україні. Участь у заході взяли представники МВФ, ЄЦБ, Банку Англії та центральних банків Польщі і Вірменії.

Національний банк також провів 16 традиційних відкритих дослідницьких семінарів за напрямами, актуальними для роботи Національного банку.

Увосьме відбувся Форум молодих дослідників, який зібрав 60 учасників, зокрема 20 молодих науковців із дев'яти університетів. Цьогоріч формат заходу було оновлено: запровадження постерних сесій дало змогу залучити ширше коло учасників.

Також проведено сьомий студентський чемпіонат "Монетарна політика: виклик Національного банку університетам". До змагання долучилися близько 100 студентів із 20 українських університетів.

Інформаційні технології

Стрімкий розвиток та диджиталізація світового фінансового сектору, поява нових гравців (наприклад, фінтех-компаній), цифровий розвиток продуктів та сервісів, розвиток штучного інтелекту та побудова нових технологій на його основі вимагають забезпечення постійного розвитку / вдосконалення ІТ Національного банку із застосуванням кращої світової практики в галузі побудови захищених і надійних ІТ-інфраструктур.

Система електронних платежів Національного банку (далі – СЕП) у 2025 році надійно працювала та ефективно розвивалася, стабільно та безперебійно задовольняючи потреби фінансової системи України та її клієнтів у розрахунках у національній валюті.

У 2025 році через СЕП здійснено близько 595 мільйонів платежів на суму 274 трильйони гривень (у тому числі за державними програмами – 57 мільйонів платежів на суму 71,9 мільярда гривень). Це на понад 23% більше за кількістю та на 13% за сумою порівняно з 2024 роком, протягом якого здійснено 484 мільйони платежів на суму понад 241 трильйон гривень.

З 01 грудня 2025 року в СЕП запроваджено трекінг-сервіс платіжних операцій – інформаційно-довідковий сервіс, що дає змогу фізичним та юридичним особам у режимі 24/7 відстежувати проходження платежів через систему – від моменту ініціювання до зарахування коштів. Для бізнесу це означає кращий контроль за виконанням розрахунків із контрагентами, для громадян – зрозумілий та зручний інструмент моніторингу власних платежів.

Продовжується робота над подальшим інноваційним розвитком системи, зокрема впровадженням наступних версій СЕП, в яких розглядається можливість використання мультивалютності, сервісу оцінки ризику платіжних операцій тощо. На стенді СЕП проведено пілотний проєкт інтеграції миттєвих переказів СЕП із системою оцінки ризиків шахрайства SaferPayments.

Реалізовано безкоштовне виконання через СЕП платежів населенню за державними програмами підтримки "Зимова підтримка 2025", "Надання учасникам бойових дій та особам з інвалідністю внаслідок війни допомоги для занять фізичною культурою та спортом".

Станом на кінець 2025 року спостерігається позитивна динаміка щодо використання миттєвих переказів СЕП учасниками СЕП, підключених до цього функціоналу.

За 2025 рік у СЕП було успішно виконано більше 35,9 мільйона миттєвих кредитових переказів на загальну суму понад 163 мільярди гривень. Понад 90% таких переказів обробляються менше ніж за 3 секунди.

Забезпечувалося надійне функціонування Національної системи електронної дистанційної ідентифікації (далі – Система BankID Національного банку). Система BankID Національного банку використовується для надання широкого спектра державних та комерційних послуг, зокрема для автентифікації громадян на порталі ID.GOV.UA, у мобільному застосунку "Дія". Наразі Система BankID Національного банку є єдиним методом автентифікації у мобільному застосунку "Резерв+".

Протягом 2025 року до Системи BankID Національного банку підключилися 11 абонентів – надавачів послуг: 10 комерційних установ та одна некомерційна установа. Наприкінці 2025 року Система BankID Національного банку налічувала 38 абонентів-ідентифікаторів та 112 абонентів – надавачів послуг (з них 97 – комерційні установи та 15 – некомерційні).

У 2025 році кількість успішних електронних ідентифікацій з використанням Системи BankID Національного банку продовжила стрімко зростати. У результаті загальна кількість успішних ідентифікацій з використанням Системи BankID Національного банку за 2025 рік становила 109,4 мільйона штук, що на 25% перевищило показник попереднього року.

З метою виконання норм Закону України "Про звернення громадян" забезпечено оновлення та технічну підтримку програмного забезпечення для Контактного центру Національного банку.

Завершено роботи з оновлення Офіційного Інтернет-представництва Національного банку відповідно до проєкту "Інклюзивний вебсайт".

З метою впровадження технологій та сервісів на основі ШІ у Національному банку здійснено закупівлю потрібної кількості ліцензій.

Також у межах заходів з упровадження ШІ в Національному банку проведено роботи, пов'язані із застосуванням методів Machine learning для розвитку Системи автоматизації готівкового обігу, зокрема в процесі визначення оптимальних обсягів готівки за видами операцій та для зберігання. Розроблено та реалізовано запити для збору вихідних даних, потрібних для формування цільового набору даних для побудови моделей прогнозування залишків готівки. Розроблено проєкт технічного завдання на автоматизацію формування рекомендацій щодо оптимального моменту та суми підкріплення / вивезення готівки із застосуванням методів ШІ з описом архітектури та загальних підходів до побудови моделей.

Відбувався подальший розвиток програмно-технічного комплексу систем автоматизації інструментів монетарної політики (САІМП):

- з метою забезпечення його безперервного та безперебійного функціонування здійснено переведення його функціонування до нового системного середовища із підтримкою різних локацій;
- доопрацьовано систему автоматизації обробки інформації щодо результатів аукціонів, отриманих від електронної торговельної системи Bloomberg у зв'язку із запровадженням аукціонів з обміну ОВДП (switch-аукціонів), метою яких є оптимізація боргового портфеля держави та підвищення ліквідності ОВДП;
- впроваджено в промислову експлуатацію систему автоматизованого ведення офіційного курсу гривні до іноземних валют та курсу банківських металів "Курси валют" з елементами мікросервісної архітектури;
- у системі "Депозитарна установа НБУ" запроваджено підсистему третього рівня для депонента – номінального утримувача, що дає змогу іноземним інвесторам працювати на українському фондовому ринку через єдину точку входу (номінального утримувача), уникаючи потреби індивідуальної реєстрації кожного інвестора в українській системі. Механізм спрощує транскордонні операції, розрахунки та обслуговування активів, забезпечуючи водночас дотримання вимог українського законодавства;
- з метою зниження концентрації повноважень на рівні одного користувача та покращення процесу верифікації параметрів заяв на оголошення операцій з розміщення депозитних сертифікатів

Національного банку здійснено доопрацювання системи "СертЛайн3" у частині запровадження додаткового етапу контролю введених параметрів заяви через запровадження ролей користувача "Виконавець" та "Контролер".

- для програмних комплексів "Курси валют", "Система обробки міжбанківських угод, укладених на TIC BLOOMBERG та REUTERS", розроблено та впроваджено програмні балансувальники підключень до проксі-серверів, через які здійснюється отримання інформації про бенчмарки іноземних валют BFIX та валютні угоди, укладені фахівцями Національного банку та фахівцями українських банків на міжнародних торговельних майданчиках REFINITIV(REUTERS), що підвищило надійність їх функціонування.

У системі "Електронна форма Державного реєстру банків" (ВЕБ-ДРБ) для забезпечення фінансової інклюзії населення розроблено та впроваджено функціонал ведення банку фінансової інклюзії.

У межах заходів із розвитку інформаційної інфраструктури в закупівельному модулі системи автоматизації процесів банківської та фінансово-господарської діяльності Національного банку здійснено відповідні налаштування, які дають змогу під час планування та ініціювання проведення закупівель ідентифікувати "зелені закупівлі" для подальшого забезпечення їх обліку та аналізу. Додатково виконано перші кроки до впровадження механізму електронної звітності про результати проведення "зелених закупівель" з інформацією щодо кількості здійснених закупівель, прогресу в досягненні цілей здійснення таких закупівель та оцінки ефективності впроваджених екологічних заходів.

Автоматизація налаштувань забезпечує інтеграцію принципів сталого розвитку в повсякденний закупівельний процес, створює єдине джерело даних та мінімізує ручний облік частки "зелених закупівель" у загальній кількості закупівель.

Удосконалено автоматизовану банківську систему АБС "БАРС Millennium", зокрема виконано:

- розгортання, налаштування та тестування передпродуктивного середовища АБС "БАРС Millennium" із функціональністю для взаємодії із Трекінг-сервісом платіжних операцій СЕП;
- упровадження змін програмного забезпечення АБС "БАРС Millennium" для забезпечення взаємодії із системою SWIFT щодо впровадження міжнародного стандарту обміну платіжними повідомленнями ISO 20022, які визначені рекомендаціями, розробленими міжнародною робочою групою "Транскордонні перекази та звітність Плюс".

Отримала розвиток Система автоматизації готівкового обігу (САГО), зокрема реалізовано функціонал автоматизації обліку переміщення готівки між банками та Національним банком у спеціалізованій тарі з використанням QR- та штрихкодування у складі САГО.

З метою створення єдиного безпечного електронного сховища облікових і первинних документів, які створюються в процесі операційної діяльності Національного банку, значного скорочення паперового документообороту, підвищення ефективності процесів розроблена та впроваджена в дослідно-промислову експлуатацію інформаційна система "Система обробки та зберігання документів дня", що забезпечило формування документів дня та зберігання первинних та облікових документів, регістрів бухгалтерського обліку в електронній формі.

У межах процесу управління нематеріальними активами Національного банку забезпечується ведення Реєстру програмного забезпечення Національного банку.

Забезпечено оновлення операційних систем персональних комп'ютерів, робочих станцій і ноутбуків шляхом їх переведення на Windows 11.

Постійно проводяться роботи з передавання комп'ютерної техніки, яка вже виведена з експлуатації в Національному банку як морально застаріла, але ще залишається працездатною, до тих організацій, що потребують допомоги з технічним оснащенням і звернулись із цим проханням до Національного банку.

Упродовж 2025 року зусилля Національної платіжної системи "Український платіжний простір" (далі – НПС "ПРОСТІР") направлено на збільшення кількості емітентів, розширення інфраструктури приймання платіжних карток системи та впровадження учасниками технології захисту операцій електронної комерції PROSTIR e-Secure.

Станом на кінець року розрахунки платіжними картками НПС “ПРОСТІР” можна здійснити в 596 тисячах торговельних платіжних терміналів та в 15,2 тисячі банкоматів, що становить майже 100% від загальної кількості цих платіжних пристроїв в України.

На кінець року випуск платіжних карток НПС “ПРОСТІР” здійснювали 23 учасники системи. Протягом 2025 року сімома новими емітентами системи налаштовано можливість випуску платіжних карток НПС “ПРОСТІР”. Серед них – чотири системно важливі банки, а також небанківський надавач платіжних послуг.

Загальна кількість цих платіжних карток на кінець 2025 року становила 516 тисяч штук, що на 13% більше порівняно з кінцем 2024 року. Водночас кількість активних платіжних карток системи становила 215 тисяч штук, що на 5% більше порівняно з кінцем 2024 року.

Протягом 2025 року учасники системи продовжували роботи щодо реалізації технології захисту операцій електронної комерції PROSTIR e-Secure. На кінець 2025 року технологію PROSTIR e-Secure впровадили 18 учасників системи.

У 2025 році Національний банк у межах відкритого проєкту “Е-гривня” проводив аналіз технологічних рішень для пілотного проєкту від постачальників-лідерів цього сектору на відповідність бізнес-вимогам Національного банку, а також аналіз проєктів цифрової валюти інших центральних банків, зокрема проєкту Європейського центрального банку “Цифровий євро”, з метою врахування міжнародного досвіду в побудові та дизайні е-гривні.

Також розпочато дослідження офлайнових платежів та розрахунків, коли користувачі не мають доступу до мережі, зокрема під час відключень електропостачання, зв’язку, надзвичайних ситуацій. Розглядається, що е-гривня, як і готівка, зможе бути доступною для всіх громадян, включаючи тих, хто не має постійного інтернету.

У 2025 році запроваджено комплексне регулювання відкритого банкінгу в Україні, що стало завершальним етапом імплементації Директиви ЄС про платіжні послуги 2015/2366 (PSD2) в українському законодавстві та є частиною зобов’язань України в межах переговорного треку з Єврокомісією.

Упровадження відкритого банкінгу в Україні сприятиме розвитку фінтеху та інновацій у платіжній сфері, посиленню конкуренції та, як наслідок, поліпшенню якості наявних і створенню нових платіжних послуг та продуктів. Крім того, це також забезпечить виконання вимог у частині приєднання України до SEPA та сприятиме інтеграції до фінансового ринку Європейського Союзу.

Так, упродовж 2025 року Національний банк затвердив п’ять нових та вніс зміни до низки чинних нормативно-правових актів із метою регулювання відкритого банкінгу.

У межах упровадження відкритого банкінгу в Україні Національний банк виконує не лише функції регулятора, а й застосовує власні технологічні рішення для його функціонування (АЦСК Національного банку та API до Реєстру платіжної інфраструктури Національного банку).

Більш детальну інформацію розкрито в Річному звіті Національного банку за 2025 рік.

Кіберзахист та інформаційна безпека

В умовах правового режиму воєнного стану Національний банк і далі працює над забезпеченням кіберстійкості банківської системи України та сталої роботи фінансового сектору України загалом.

Національний банк у 2025 році забезпечив виконання завдань і реалізацію повноважень основного суб’єкта національної системи кібербезпеки України, визначених Законом України “Про основні засади забезпечення кібербезпеки України”, та реалізацію заходів Стратегії кібербезпеки України.

Центр кіберзахисту Національного банку працював у посиленому режимі, здійснюючи безперервний моніторинг ризиків і кіберзагроз для інформаційних ресурсів, банківської системи України та забезпечуючи вжиття своєчасних заходів реагування та протидії.

У 2025 році збереглася тенденція попередніх років щодо кількості кібератак, спрямованих на об’єкти критичної інфраструктури банківської системи України, а також щодо зростання проявів актів кібершахрайства і кіберзлочинності.

Упродовж 2025 року командою реагування на кіберінциденти в банківській системі України CSIRT-NBU виявлено та проведено аналіз близько двох тисяч зразків шкідливого програмного забезпечення та своєчасно поінформовано банки України про виявлені інциденти кібербезпеки й зафіксовані спроби вчинення кібератак.

На платформі обміну інформацією про актуальні кіберзагрози "Malware Information Sharing Platform & Threat Sharing" (MISP-NBU), до якої підключено 60 банків та ключові небанківські фінансові установи, було надіслано 340 повідомлень про кіберінциденти та індикатори кіберзагроз. За результатами аналізу подій упродовж 2025 року встановлено, що кіберзагрози для фінансової системи України мали стійкий та системний характер і були зосереджені переважно на фішингових і таргетованих кампаніях.

Протягом 2025 року командою реагування на кіберінциденти в Національному банку було виявлено та опрацьовано понад 15 тисяч фішингових електронних

повідомлень, значна частина яких містила шкідливі посилання, що використовувалися зловмисниками для отримання несанкціонованого доступу до облікових даних користувачів або ініціювання поширення шкідливого програмного забезпечення.

Водночас опрацьовано близько 10 тисяч інцидентів, пов'язаних із проведенням розподілених атак відмови в обслуговуванні (DDoS), спрямованих на порушення доступності зовнішніх інформаційних ресурсів Національного банку.

Протягом 2025 року відбувалася протидія постійно зростаючим проявам кібершахрайства та кіберзлочинності, здебільшого пов'язаними з програмами надання державної та міжнародної фінансової допомоги громадянам України, зокрема новому типу кібератак, що спрямовані на отримання доступу до облікових записів популярних месенджерів, у тому числі із застосуванням технік обходу двофакторної автентифікації та використанням соціальної інженерії.

Завдяки безперервному моніторингу кіберпростору в 2025 році CSIRT-NBU виявив та ініціював блокування близько 72 тисяч (у 2024 році – близько 70 тисяч) фішингових ресурсів, пов'язаних із фінансовим шахрайством та стилізованих під портал державних онлайн-послуг "Дія", соціальну платформу "єДопомога", Портал гуманітарної допомоги, а також із використанням айдентики і логотипів українських банків і платіжних сервісів. Також активно поширювалися шахрайські схеми з використанням ресурсів, стилізованих під OLX, Укрпошту, Нову Пошту, АТБ, WOG, ДТЕК. Для поширення фішингових повідомлень зловмисниками активно використовувалися соціальні мережі та месенджери (Facebook, Telegram, Instagram, TikTok, Viber, WhatsApp, Signal), їхні канали, боти, групи. За результатами аналізу трендових шахрайських кампаній на порталі Центру кіберзахисту Національного банку в розділі "Кібершахрайство" опубліковано 39 матеріалів, що описують відповідні схеми.

У 2025 році з використанням системи фільтрації фішингових доменів (Protective DNS) убезпечено від доступу на шахрайські ресурси 2,3 мільйона запитів громадян України з подальшим переведенням на безпечну лендінгову сторінку.

Міжнародна співпраця залишається пріоритетним напрямом роботи команди CSIRT-NBU. Так, у 2025 році команда CSIRT-NBU і далі виконувала обов'язкові умови для підтримання статусу "ACCREDITED" в TF-CSIRT (міжнародна спільнота команд реагування на кіберінциденти).

Упродовж 2025 року відбувалася активна співпраця з європейськими інституціями щодо питань забезпечення кібербезпеки, зокрема, центральними банками Нідерландів та Бельгії.

Протягом звітного періоду вдосконалено правові та організаційні засади управління інформаційною безпекою з урахуванням положень національних стандартів України з інформаційної безпеки, кібербезпеки та захисту конфіденційності, систем керування інформаційною безпекою, засобів контролювання інформаційної безпеки.

Запроваджено вдосконалені процедури управління правами доступу до інформаційних ресурсів Національного банку, автентифікації в інформаційних ресурсах Національного банку, віддаленої роботи з інформаційними ресурсами Національного банку, управління інформаційною безпекою у взаємовідносинах Національного банку з постачальниками послуг інформаційно-комунікаційних технологій, захисту від зловмисного коду, управління ризиками інформаційної безпеки.

Національний банк за результатами первинного сертифікаційного аудиту системи управління інформаційною безпекою на відповідність міжнародному стандарту ISO/IEC 27001:2022 "Information security, cybersecurity and privacy protection – Information security management systems – Requirements" отримав сертифікат відповідності, який засвідчує, що в Національному банку впроваджена та згідно із сучасним світовим досвідом ефективно функціонує система управління інформаційною безпекою.

У 2025 році в Національному банку вчергове проведено зовнішній аудит інформаційної безпеки Національного банку (ТОВ "Агентство активного аудиту"). Крім того, ТОВ "Ернст енд Янг Аудиторські послуги" надало послуги із надання обґрунтованої впевненості щодо відповідності інфраструктури SWIFT Національного банку положенням Концепції забезпечення безпеки користувачів SWIFT Customer Security Controls Framework v2025.

Результати цих аудиторських перевірок свідчать про те, що було забезпечено надійний захист даних та інформації в локальному середовищі SWIFT і в інформаційній мережі Національного банку загалом.

У 2025 році Національний банк і далі сприяв розвитку систем дистанційного обслуговування клієнтів банків, зокрема поширюючи електронні довірчі послуги в банківській системі та на ринку небанківських фінансових послуг. Ще один банк набув статусу кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг. Станом на кінець 2025 року Національний банк та 11 банків – кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг сформували 11,22 мільйона кваліфікованих сертифікатів відкритих ключів, що на 1,5 мільйона більше, ніж у 2024 році. Кількість створених клієнтами банків електронних підписів у 2025 році зросла майже у 2,2 раза і становила 6,77 мільярда.

3.5. Соціально-репутаційні ресурси

Соціально-репутаційні ресурси включають інститути та відносини в межах спільнот і між групами зацікавлених сторін та іншими групами, здатність ділитися інформацією з метою збільшення індивідуального та колективного достатку.

Національний банк використовує такі види соціально-репутаційних ресурсів:

- цінності Національного банку, Кодекс етики працівника Національного банку України (далі – Кодекс етики) та норми поведінки, у тому числі антикорупційні;
- взаємовідносини зі стейкхолдерами (зацікавленими сторонами);
- нематеріальні активи, пов'язані з репутацією та брендом;
- соціальні ліцензії на роботу – законодавчо надані права на виконання основних функцій Національного банку.

Соціально-репутаційні ресурси не визнаються в Консолідованому звіті про фінансовий стан, оскільки не відповідають критеріям їх визнання як об'єктів фінансових звітів. Однак для їх розроблення та супроводження Національний банк несе витрати, які визнаються в Консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід переважно як адміністративно-господарські та інші витрати.

Колективний договір Національного банку

З метою нематеріальної мотивації працівників у 2025 році внесено зміни до Колективного договору між керівництвом (адміністрацією) і трудовим колективом центрального апарату Національного банку України на 2024–2028 роки.

Відповідно до внесених змін під час дії воєнного стану новоприйняті працівники мають можливість долучатися до добровільного медичного страхування з першого числа наступного місяця від дати прийому на роботу до Національного банку.

Частка працівників, охоплених колективними договорами, становить 100%.

Кодекс етики

Одним із головних завдань Національного банку є створення середовища, що характеризується етичною і відповідальною поведінкою, яка ґрунтується на цінностях Національного банку.

Норми і правила етичної та ділової поведінки, що стосуються працівників, зведені в Кодексі етики працівника Національного банку України.

У 2025 році продовжили роботу над змінами до Кодексу етики для приведення його у відповідність до Стратегії, законодавства України та розпорядчих актів Національного банку.

Антикорупційна політика

Політика Національного банку щодо запобігання та протидії корупції ґрунтується на принципах законності та поваги до верховенства права, доброчесності, формуванні "нульової толерантності" до будь-яких проявів корупції, невідворотності покарання за порушення антикорупційного законодавства, прозорості, відкритості та публічності діяльності Національного банку, колегіальності прийняття важливих рішень.

У 2025 році робота щодо запобігання корупції в Національному банку здійснювалася відповідно до вимог антикорупційного законодавства та Антикорупційної програми Національного банку України на 2024–2026 роки, затвердженої рішенням Правління Національного банку, та інших розпорядчих актів Національного банку, що регулюють питання запобігання та протидії корупції в Національному банку.

Національний банк постійно здійснює заходи з метою реалізації засад антикорупційної політики:

- застосування принципу "чотирьох очей" / колегіальності під час прийняття важливих рішень;
- надання консультацій працівникам Національного банку стосовно дотримання антикорупційних обмежень, вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, інших вимог законодавства у сфері запобігання корупції, проведення відповідних навчань;
- контроль за дотриманням працівниками Національного банку антикорупційних обмежень, вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, інших вимог законодавства у сфері запобігання корупції;
- проведення антикорупційної експертизи проєктів нормативно-правових актів Національного банку;
- проведення антикорупційної оцінки проєктів розпорядчих актів Національного банку;
- регламентація процесів діяльності підрозділів Національного банку;
- перевірка відомостей стосовно осіб, які претендують на зайняття посад у Національному банку, у тому числі організація проведення в установленому порядку спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на призначення в Національний банк на посади, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, а також посад із підвищеним корупційним ризиком;
- контроль за своєчасністю подання посадовими особами Національного банку декларацій осіб,

уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;
- своєчасне реагування на повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону України "Про запобігання корупції";
- заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону України "Про запобігання корупції", а також забезпечення конфіденційності інформації про осіб, які повідомляють про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень;
- реалізація антикорупційної програми Національного банку, здійснення моніторингу її виконання та періодичного перегляду (за наявності підстав).

Організація охорони праці

Система управління охороною праці в Національному банку застосовується до всіх штатних працівників.

Основним пріоритетом діяльності Національного банку в галузі охорони праці є створення в кожному структурному підрозділі умов праці відповідно до нормативно-правових актів, а також забезпечення додержання вимог законодавства щодо прав працівників у цій галузі, а саме:

- створення безпечних умов праці на кожному робочому місці;
- на робочих місцях, де зафіксовано перевищення граничних меж небезпечних та шкідливих виробничих факторів, застосування дієвих заходів щодо зменшення їх впливу на здоров'я працівників;
- надання працівникам пільг та компенсацій за важкі та шкідливі умови праці;
- забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального та колективного захисту;
- забезпечення ефективності функціонування системи управління охороною праці шляхом проведення контролю за станом охорони праці силами профільних підрозділів з організації охорони праці;
- дотримання зобов'язань роботодавця, зафіксованих колективним договором, і реалізація комплексних заходів для досягнення встановлених нормативів та підвищення наявного рівня охорони праці;
- забезпечення належного утримання будівель і споруд, виробничого обладнання та устаткування, моніторинг за їх технічним станом;
- забезпечення протипожежного стану на об'єктах та транспортних засобах;
- забезпечення цілодобового функціонування систем протипожежного захисту та оповіщення про пожежу;
- здійснення профілактичних заходів, розроблених за результатами розслідування нещасних випадків, профзахворювань та аварій для запобігання виникненню подібних випадків у майбутньому;
- організація лабораторних досліджень умов праці, оцінка технічного стану виробничого обладнання та устаткування, атестація робочих місць на відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці;
- розроблення і затвердження положень, інструкцій, інших актів з охорони праці, що діють у межах організації.

З метою створення безпечних умов праці в Національному банку:

- розроблений та затверджений Комплексний план заходів для досягнення встановлених нормативів та підвищення існуючого рівня охорони праці в центральному апараті Національного банку на 2022–2025 роки;
- працівники підрозділів центрального апарату Національного банку, які виконують функціональні обов'язки, пов'язані зі шкідливими та небезпечними умовами праці, з виконанням робіт, пов'язаних із забрудненням або з тими, що здійснюються в несприятливих метеорологічних умовах, забезпечені сучасними сертифікованими засобами індивідуального захисту, спецодягом та спецвзуттям;
- організовано проведення спеціального навчання з питань охорони праці для працівників підрозділів центрального апарату Національного банку, які виконують роботи підвищеної небезпеки (у тому числі підвищеної пожежної небезпеки);
- запроваджується ризик-орієнтований підхід для запобігання травматизму та професійним захворюванням, проведено ідентифікацію небезпек та оцінку професійних ризиків. Робочими групами структурних підрозділів у результаті аналізу визначено основні небезпечні фактори, що можуть впливати на працівників та заходи управління ризиками, запровадження яких дає змогу знизити величину ризику, зокрема, поліпшити умови праці шляхом упровадження безпечних технологій, проведення інструктажів, навчань та перевірки знань працівників із питань охорони праці, забезпечення працівників необхідними засобами колективного та індивідуального захисту;
- постійно здійснюється контроль за станом охорони праці, пожежної та екологічної безпеки в підрозділах центрального апарату Національного банку.

Банкнотно-монетний двір з урахуванням специфіки виробничих процесів упроваджує та застосовує:

- внутрішнє спеціальне навчання з питань охорони праці за тематичними програмами для працівників підрозділів Банкнотно-монетного двору, які виконують роботи підвищеної небезпеки;
- інструктажі з питань охорони праці для працівників відповідно до затверджених у Банкнотно-монетному дворі інструкцій з охорони праці;
- перелік робіт підвищеної небезпеки, які виконуються за нарядами-допусками;

- норми безоплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту;
- забезпечення на безоплатній основі працівників, зайнятих на роботах із важкими та шкідливими умовами праці лікувально-профілактичним харчуванням – молоком;
- забезпечення на безоплатній основі миючими засобами працівників, задіяних на роботах із важкими та шкідливими умовами праці, а також на роботах, пов'язаних із забрудненням;
- контроль за станом здоров'я працівників шляхом проведення попередніх та періодичних медоглядів.

Корпоративний недержавний пенсійний фонд Національного банку

Національний банк як відповідальний роботодавець дає можливість своїм працівникам після досягнення пенсійного віку отримувати додаткові пенсійні виплати з Корпоративного недержавного пенсійного фонду Національного банку (далі – Фонд).

Фонд створено з метою надання додаткового соціального захисту працівникам після їх виходу на пенсію, що дає змогу роботодавцю залучати кращих висококваліфікованих працівників та зменшити плинність кадрів у Національному банку.

Діяльність Фонду передбачає виключно накопичення коштів на користь учасників Фонду, управління активами та, як результат, забезпечення гідними пенсійними виплатами учасників Фонду.

Станом на 31 грудня 2025 року учасниками Фонду є 11 353 особи (станом на 31 грудня 2024 року – 12 317 осіб), з яких 1 552 особи отримують пенсійні виплати на визначений строк (станом на 31 грудня 2024 року – 2 810 осіб). Балансова вартість активів Фонду станом на 31 грудня 2025 року становила 2 771 мільйон гривень (станом на 31 грудня 2024 року – 2 396 мільйонів гривень).

Детальну інформацію про відносини Національного банку з Фондом зазначено в примітці 1 Консолідованої фінансової звітності Національного банку за рік, що закінчився 31 грудня 2025 року, а про внески засновника – в примітці 34.

Первинна профспілкова організація (далі – Профспілка)

Захист прав та інтересів працівників Національного банку забезпечується Профспілками працівників Національного банку, Банкнотно-монетного двору Національного банку та Фабрики банкнотного паперу Банкнотно-монетного двору Національного банку з урахуванням специфіки виробничих процесів.

Соціальними ініціативами Профспілок є:

- періодична підтримка членів Профспілки, які вступили до лав Збройних Сил України;
- підтримка членів Профспілки, житло яких постраждало у зв'язку з веденням активних бойових дій (у регіоні проживання);
- захист прав та інтересів членів Профспілки, запобігання нещасним випадкам;
- співпраця з адміністрацією Національного банку для пом'якшення несприятливих наслідків звільнень, турбота про здоров'я працівників – членів Профспілки.

У 2025 році Профспілки:

- компенсовували частину вартості абонементів до спортивних клубів для членів Профспілок та їх дітей до 18 років включно;
- надавали:
  - допомогу членам Профспілок при народженні дитини, на поховання родичів першого ступеня споріднення, на лікування;
  - одноразові виплати членам Профспілок, які виховують трьох і більше дітей та дітей з інвалідністю;
  - допомогу членам Профспілок, основне житло яких постраждало у зв'язку з веденням у регіоні проживання активних бойових дій;
  - періодичну допомогу працівникам Національного банку, які долучилися до лав Збройних Сил України;
- у межах благодійних ініціатив:
  - надали допомогу Київській міській клінічній лікарні № 6, Свято-Михайлівській клінічній лікарні м. Києва, Малинській дитячо-юнацькій спортивній школі;
  - надали допомогу окремим військовим частинам;
  - організовували надання постійної психологічної підтримки членам Профспілок;
  - адресно допомагали пораненим із лікуванням та реабілітацією;
- проводили роботи з ветеранами, пропонуючи психологічну підтримку, а також можливість отримати безкоштовні абонементи в спортклуб як ветеранам, так і їхнім дітям;
- забезпечували укриття Національного банку в місті Києві та регіонах чаєм, печивом, водою на час перебування в них працівників Національного банку (у разі оголошення тривалих повітряних тривог);
- організували відпочинок та оздоровлення 295 дітей членів Профспілок (у тому числі за кордоном);
- надали безоплатні путівки дітям членів Профспілок, у кого один з батьків перебуває в Збройних Силах України;

- поповнювали книжний клуб (корпоративний буккросинг) “МІЖ РЯДКАМИ” новими цікавими виданнями;
- забезпечили членів Профспілок у межах визначеного ліміту додатковими опціями програми добровільного медичного страхування та лікарів, які розташовані на локаціях Києва, ліками для аптечок;
- проводили підтримку активного дозвілля для членів Профспілок:
  - підтримка футзальної команди Національного банку;
  - підтримка команди Національного банку з баскетболу;
  - підтримка та участь у марафонах бігової команди Національного банку;
  - підтримка та проведення шахового турніру;
  - підтримка та проведення тімбілдінгових виїздів вихідного дня підрозділів та гуртових виїздів.

Кількість працівників, які вступили до Профспілок протягом 2025 і 2024 років, становила, відповідно:

- Національного банку – 270 і 214 осіб;
- Банкнотно-монетного двору – 42 і 47 осіб;
- Фабрики банкнотного паперу – 15 і 7 осіб;

Бренд Національного банку як роботодавця

Уперше в 2025 році Національний банк увійшов до 50 найкращих роботодавців країни та отримав відзнаку “Найкращий роботодавець України 2025” за версією медіа NV та консалтингової компанії “Odgers Ukraine” (раніше “Odgers Berndtson Ukraine”). Це визнання професійного журі того, що Національний банк створює сучасні стандарти підтримки людей під час війни, будує інклюзивну культуру, інвестує у розвиток та добробут.

Особлива увага приділялася роботі з молоддю. Реалізація заходів здійснювалася шляхом організації співпраці з закладами вищої освіти (далі – ЗВО) України, стажування та практики студентів, проведення тематичних зустрічей, лекцій, участі в ярмарках вакансій з метою пошуку інтелектуально і творчо обдарованої молоді, здатної ефективно працювати в Національному банку.

Упродовж року організовано стажування та практику для 58 студентів, з яких п’ять найкращих після успішного стажування були погоджені для працевлаштування в Національному банку.

Студентська аудиторія активно обирає Національний банк як місце для практики та стажування, визнає його потенційно цікавим роботодавцем. Про це свідчать 1 місце в категорії “Banking & Finance” (The Best KNU Employers) та другий рік поспіль потрапляння до трійки найкращих роботодавців банківського сектору за результатами голосування молодіжної аудиторії на платформі “UGEN”.

Керівники та експерти Національного банку провели 20 лекцій для студентів 10 ЗВО – понад 1 500 учасників.

У 2025 році Національний банк у партнерстві з молодіжною платформою “Stud Point” провів перший спеціалізований форум Bank Student Summit на базі Національного банку, в якому взяли участь 163 студенти 3–4 курсів профільних ЗВО, молодь віком 18–25 років.

Система добровільного медичного страхування та турбота про здоров’я

Упродовж року Національний банк цілеспрямовано розвивав комплексний підхід до програм добробуту та турботи.

Проводили лекції за участю професійних психологів, підтримували та розширювали корпоративні спортивні спільноти з футболу, бігу та баскетболу, які стали інструментом неформальної взаємодії та зниження рівня стресу, покращення фізичної форми та витривалості.

Національний банк затвердив Програму турботи – комплексну систему підтримки працівників, що об’єднує всі наявні інструменти турботи (як від Національного банку, так і від Профспілок) у цілісну модель та робить їх доступними через єдиний клієнтоорієнтований інструмент – Матрицю турботи (мапа опцій підтримки для кожної цільової аудиторії).

Програма турботи включає п’ять ключових елементів:

- фізичне здоров’я;
- фінансовий добробут;
- соціальний добробут;
- психологічне здоров’я;
- професійна реалізація.

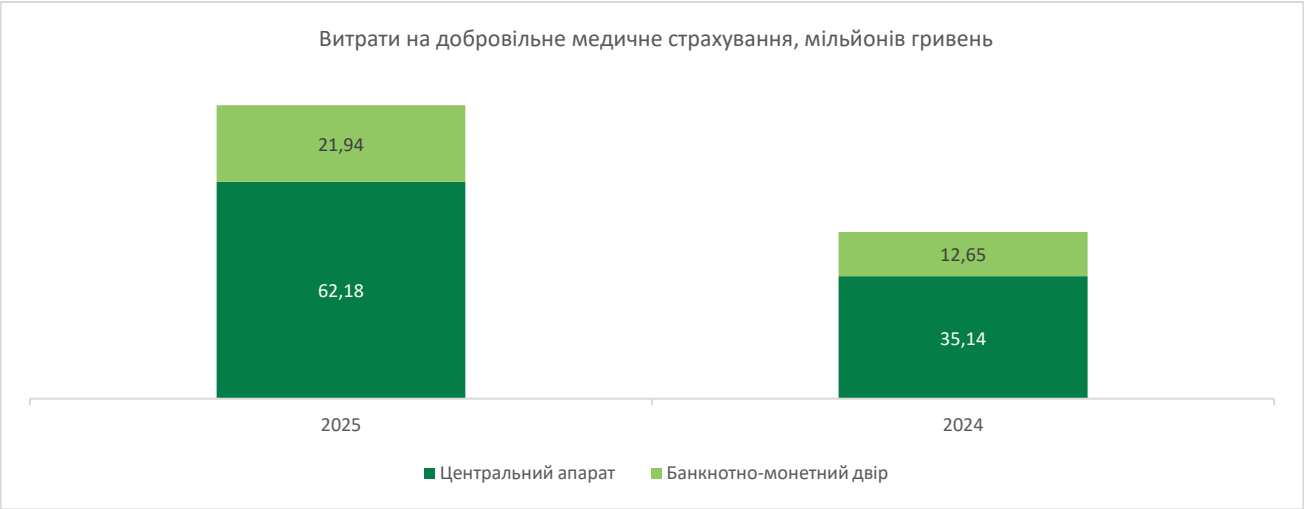
З метою турботи про здоров’я працівників та враховуючи досвід кращої практики на ринку страхових послуг, а також з урахуванням актуальних потреб працівників була оновлена програма медичного страхування: збільшено страхову суму та ліміти на стоматологію та профілактику; суттєво розширено перелік критичних захворювань, які покриваються програмою страхування в межах ліміту.

Крім того, значною перевагою програми медичного страхування є турбота про здоров’я демобілізованих працівників. Оновлена програма медичного страхування передбачає корпоративний ліміт у розмірі одного мільйона гривень на нестрахові випадки саме для цієї категорії працівників. Корпоративний ліміт поширюється на діагностику, лікування, забезпечення медикаментами, надання послуг за межами умов програми страхування, у тому числі у разі вичерпання індивідуальних лімітів, але в межах страхової суми для демобілізованих працівників. Також демобілізовані працівники мають можливість отримувати психологічну підтримку в межах програми медичного страхування, яка реалізована у співпраці зі страховою компанією та Профспілкою.

Кількість застрахованих у 2025 році становила 4 160 працівників, зокрема 3 100 працівників центрального апарату Національного банку та 1 060 працівників Банкнотно-монетного двору (у 2024 році кількість застрахованих становила 3 943 працівники, зокрема 2 900 працівників центрального апарату Національного банку та 1 043 працівників Банкнотно-монетного двору).

Витрати на добровільне медичне страхування за 2025 рік становили 84,12 мільйона гривень, у тому числі на працівників центрального апарату Національного банку – 62,18 мільйона гривень, Банкнотно-монетного двору – 21,94 мільйона гривень (у 2024 році витрати на добровільне медичне страхування становили 47,79 мільйона гривень, у тому числі на працівників центрального апарату Національного банку – 35,14 мільйона гривень, Банкнотно-монетного двору – 12,65 мільйона гривень).

У Розрахунковому центрі система добровільного медичного страхування не запроваджена.

Загальні витрати 2025 року на матеріальну допомогу на лікування працівникам становили 10,837 мільйона гривень (у 2024 році – 8,058 мільйона гривень).

Додатковим заходом підтримки працівників було продовження роботи дитячих кімнат на всіх локаціях Національного банку.

Фінансова грамотність

У 2025 році Національний банк продовжив реалізацію ключових ініціатив, спрямованих на розвиток фінансової грамотності в Україні:

- вдруге проведено Всеукраїнське тестування з фінансової грамотності для дорослого населення, у якому взяли участь 60 137 осіб, що на 16% більше, ніж торік;
- проведено низку заходів для педагогів, дітей та молоді: конференцію FinLit Forum для освітян, Global Money Week, Тиждень безпечного Інтернету, освітній марафон до Дня банківського працівника, День гривні, Тиждень заощаджень, Місяць платіжної безпеки, заходи до Щедрого вівторка, спеціальні віртуальні екскурсії та курси підвищення кваліфікації для освітян, літній табір з фінансової грамотності “Fin Camp2025”;
- підготовлено навчально-методичні матеріали для викладання курсу “Підприємництво і фінансова грамотність”. Триває робота над відеокурсом для Всеукраїнської школи онлайн. Розроблено три модельні програми для учнів 10–12 класів. Також триває безоплатний курс “Фінансова грамотність для освітян” на платформі “Prometheus”, постійно проводяться курси підвищення кваліфікації для вчителів за різними напрямами;
- провели інформаційну кампанію #ШахрайГудбай, під час якої навчали безпечно купувати онлайн, захищатися від фішингу та телефонного шахрайства, а також як убезпечити свої акаунти в соціальних мережах та фінансовий номер телефону;
- запустили освітній онлайн-курс із платіжної безпеки #ШахрайГудбай. Курс розроблено для активних користувачів платіжних послуг віком від 14 років. Він складається з дев’яти коротких відеолекцій тривалістю до 10 хвилин кожна;
- започатковано проєкт “Фінансова грамотність для захисників та захисниць України”, у межах якого відбулося анонімне опитування 1 013 респондентів серед військових, ветеранів та їхніх родин і сформовано основу для розроблення освітніх матеріалів спеціального розділу на сайті “Гаразд”;
- проведено серію з семи прямих етерів #ГаразДПоговоримоПро за участю фінансових експертів, присвячених ключовим темам фінансової грамотності, із загальним охопленням майже 200 тисяч користувачів;
- провели другу щорічну Міжнародну наукову конференцію “Money & Banking: історія та майбутнє грошей”. Захід об’єднав 70 дослідників,

представників ЄЦБ та центральних банків Німеччини, Бельгії, Польщі та Балтійських країн. До онлайн-трансляції конференції на каналі “Фінансова грамотність” в YouTube залучити понад 2 000 глядачів;
- Музей грошей Національного банку провів 188 онлайн-заходів, до яких залучили більше 12 000 учасників, а також провели разом із Національним центром “Український дім” виставку-експедицію “Гривня. Більше ніж гроші”, яку за п’ять тижнів відвідало понад 35 000 людей. Також долучився до трьох виставкових проєктів, присвячених Івану Марчуку, Якову Гніздовському та українським меценатам;
- за підтримки Міністерства фінансів Нідерландів та у співпраці з Організацією економічного співробітництва та розвитку розпочато роботу над дослідженням рівня фінансової грамотності дорослого населення України, погоджено опитувальник та проведено пілотне тестування.

Благодійні ініціативи працівників

Протягом року разом із Київським міським центром крові було проведено чотири акції “День донора” в будівлях Національного банку. Зібрані 129 л крові були використані для поранених бійців, а також у пологових будинках, онкологічних центрах.

У грудні 2025 року разом із благодійним фондом “Діти Героїв” реалізували проєкт із підтримки дітей, які втратили одного або обох батьків унаслідок війни, здійснивши передноворічні мрії 70 дітей з різних регіонів України.

Крім того, Національний банк проводив інформаційні та освітні заходи з популяризації культури благодійності, а також сам був ініціатором благодійної акції.

#PowerCoins – благодійна акція зі збору монет з метою об’єднати зусилля українців та зібрати кошти для допомоги евакуйованим тваринам у притулках і тваринам у прифронтових областях.

#ЩедрийВівторок – Всеукраїнський день добрих справ. Гасло освітніх заходів Національного банку в межах "Щедрого вівторка" у 2025 році – "Допомагаємо тваринам та виховуємо гуманне ставлення до них".

Основними заходами в межах зазначених ініціатив стали:

- проєкт “Школа благодійності. Допомога тваринам”;
- Марафон добрих справ, що мав широкий спектр спрямування, зокрема: допомога військовим, постраждалим внаслідок воєнних дій, дітям, людям старшого віку, тваринам, природоохоронні ініціативи;
- заняття “З добром у серці, з Україною в душі” та освітня розмова “Поважай та розумій”;
- конкурс “Мистецтво турботи про тварин”;
- конкурс “Дім для хвостиків”;
- освітній челендж “ДоброБінго: допомагаємо тваринам”;
- створення стінгазет “Бюджет турботи”;
- кіноклуб “Друзі назавжди”.

3.6. Природні ресурси

Національний банк визнає в Консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід витрати на сплату податків і діяльність, пов’язану з охороною навколишнього середовища, переважно як адміністративно-господарські та інші витрати, а доходи від реалізації вторсировини – в інших доходах.

Національний банк упроваджує заходи для забезпечення екологічної безпеки, дотримуючись принципів раціонального використання природних ресурсів та зменшення впливу на навколишнє середовище. У частині охорони атмосферного повітря виконуються такі заходи: підтримуються в справному стані стаціонарні джерела, що здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, та проводиться контроль за дотриманням встановлених гранично допустимих викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел. У частині охорони водних ресурсів: контролюється дотримання лімітів забору та використання, здійснюється контроль за якістю стічних вод. У частині управління відходами: безпечні та небезпечні відходи передаються суб’єктам господарювання у сфері управління відходами, що мають дозвіл на оброблення відходів та ліцензію на управління небезпечними відходами, побутові відходи передаються виконавцеві послуг з управління побутовими відходами. У частині управління ресурсами: Національний банк реалізує шляхом продажу на відкритих електронних торгах / аукціонах із використанням електронної торгової системи Prozorro матеріали, які не повністю втратили свої споживчі властивості та придатні для повторного використання. Це дає змогу перетворювати матеріали не у відходи, а в сировину, яка буде використана повторно, дотримуючись принципів циркулярної економіки.

Національний банк запровадив управління у сфері охорони навколишнього природного середовища. Управління екологічними процесами спрямоване на мінімізацію ризиків забруднення земельних та водних ресурсів, а також атмосферного повітря. Для мінімізації ризиків забруднення земельних ресурсів відходами та небезпечними речовинами застосовується система екологічного контролю за земельними ділянками, що перебувають у власності Національного банку.

До структури Національного банку входить відокремлений підрозділ – виробниче підприємство Банкнотно-монетний двір, до функцій якого входить

виробництво банкнот, монет, державних нагород, цінних паперів та іншої продукції.

Банкнотно-монетний двір керується та дотримується в природоохоронній діяльності вимог та положень Політики Банкнотно-монетного двору у сфері охорони праці та навколишнього середовища (далі – Політика).

Діюча на Банкнотно-монетному дворі система екологічного управління відповідає вимогам стандарту ISO 14001:2015, планується, реалізується, аналізується й удосконалюється на підставі ризик-орієнтованого мислення як сукупність взаємопов'язаних процесів, спрямованих на підвищення ефективності виробництва, раціональне використання природних ресурсів, зниження навантаження на навколишнє середовище в зоні можливого впливу підприємства.

Політика спрямована на реалізацію діяльності Банкнотно-монетного двору – виробництво банкнот, монет, державних нагород, цінних паперів та іншої продукції, що задовольняє потреби замовників і партнерів Банкнотно-монетного двору з гарантованою стабільною якістю, яка відповідає вимогам державних і міжнародних стандартів.

Шляхи реалізації та досягнення цілей щодо підвищення енергоефективності підприємства і забезпечення мінімального негативного впливу на навколишнє середовище у сфері охорони навколишнього середовища передбачені в Політиці, а саме:

- технічне переоснащення виробничого комплексу шляхом упровадження прогресивних технологій, високопродуктивного обладнання та оснащення, інноваційних матеріалів, енергоефективних і ресурсозберігаючих технологій, маловідходних, безвідходних та екологічно безпечних технологічних процесів, що забезпечують мінімізацію негативного впливу на навколишнє середовище, здоров'я людини та задовольняють безпечні умови праці;
- управління істотними екологічними аспектами, що впливають або можуть мати вплив на стан навколишнього середовища;
- постійний аналіз та вдосконалення діючої системи екологічного управління;
- проведення навчання, підвищення кваліфікації, консультації та залучення працівників до розроблення, упровадження та вдосконалення системи управління охороною навколишнього середовища.

Повторне використання

Національний банк активно впроваджує принципи раціонального використання ресурсів, забезпечуючи повторне використання матеріалів, які не повністю втратили свої споживчі властивості.

Такий підхід дає змогу зменшити обсяги утворення відходів та сприяє циркулярній економіці, коли ресурси залишаються в обігу якнайдовше, а їхній екологічний слід мінімізується.

Збір та продаж вторсировини для повторного використання:

	2025		2024	
	Вага, кг	Сума, тис. грн	Вага, кг	Сума, тис. грн
Макулатура на переробку	48 592	161,33	27 632	101,39
Пет-тара (пляшки пластикові)	160	1,61	150	1,62
Відходи поліетилену змішаного (несортовані)	3 558	1,98	3 220	1,88
Батареї свинцеві зіпсовані або відпрацьовані	–	–	14 576	202,22
Брухт монет	126 680	15 163,97	104 690	9 322,22
Металобрухт (брухт чорних металів)	69 743	314,63	20 081	150,00
Відходи побутової та комп'ютерної техніки	8 309	19,53	–	–
Усього		**15 663,05**		**9 779,33**

Відходи

Усі відходи, що утворюються в Національному банку, розміщуються в місцях тимчасового зберігання до накопичення транспортної партії, але не більше одного року.

З метою передавання відходів на утилізацію укладається відповідний договір із суб'єктом господарювання у сфері управління відходами щодо надання послуги зі збирання та перевезення з подальшою утилізацією відходів.

Відповідно до вимог Закону України "Про управління відходами" в договорі зазначаються код відходів згідно з Національним класифікатором відходів, обсяг відходів, його найменування та код операції з відновлення та/або видалення відходів.

Основними цілями у сфері запобігання утворенню та управління відходами є захист здоров'я людей та навколишнього природного середовища від негативного впливу відходів та дотримання ієрархії управління відходами:

- запобігання утворенню відходів;
- роздільне збирання;
- підготовка відходів до повторного використання;
- передавання суб'єкту господарювання у сфері управління відходами.

На підставі аналізу виробничої діяльності прогнозуються обсяги утворення відходів на плановий період. Розрахунки здійснюються з урахуванням виробничих потужностей, сировинних матеріалів, змін у технологічних процесах та ієрархії управління відходами.

У 2025 році в Національному банку утворено 3,0 тисячі тонн відходів (у 2024 році – 2,8 тисячі тонн).

Водоспоживання

Національний банк здійснює водоспоживання для забезпечення питних, санітарно-гігієнічних та виробничих потреб, благоустрою території. Окрема увага приділяється водоспоживанню в регіонах, які мають зони дефіциту водних ресурсів. До таких регіонів належить Одеська область. У 2025 році об'єкт Національного банку, розташований у м. Одеса, спожив 1,6 тисячі м^3 води, що на 35% менше від встановленого ліміту. Це стало можливим завдяки ефективному управлінню водними ресурсами та впровадженню заходів з економії. Одним із таких заходів є системний моніторинг споживання – регулярний аналіз водоспоживання для виявлення можливих втрат та їх усунення.

Обсяги водоспоживання Національним банком за 2025 та 2024 роки (у тисячах метрів кубічних):

	2025				2024			
	Центральний апарат	Банкнотно-монетний двір	Розрахунковий центр	Усього	Центральний апарат	Банкнотно-монетний двір	Розрахунковий центр	Усього
Поверхневі води	–	611,1	–	611,1	–	325,3	–	325,3
Інші джерела	–	40,3	–	40,3	–	49,1	–	49,1
Вода, яку постачають комунальні господарства	40,2	13,1	0,997	54,297	41,6	12,8	1,025	55,425
Підземні води	–	56,6	–	56,6	–	56,0	–	56,0
Усього, тис. м куб.	**40,2**	**721,1**	**0,997**	**762,297**	**41,6**	**443,2**	**1,025**	**485,825**
Чисельність персоналу, осіб (FTE)	3 438,5	1 194	39,5	4 672	3 365,5	1 191	37,5	4 594
Використання води в розрахунку на 1 особу, м куб.	**11,69**	**603,94**	**25,24**	**163,16**	**12,36**	**372,12**	**27,33**	**105,75**

Відповідальне споживання енергоресурсів

Споживання електричної енергії та природного газу Національним банком у 2024–2025 роках:

	2025			2024		
	Обсяг, тис. од.	Чисельність персоналу, осіб (FTE)	Споживання в розрахунку на 1 особу, тис. од.	Обсяг, тис. од.	Чисельність персоналу, осіб (FTE)	Споживання в розрахунку на 1 особу, тис. од.
Споживання електричної енергії Національним банком за рік, тис. кВт*год						
Центральним апаратом Національного банку	7 153,387	3 438,5	2,080	8 817,011	3 365,5	2,620
Банкнотно-монетним двором	33 115,972	1 194	27,735	25 753,930	1 191	21,624
Розрахунковим центром	371,046	39,5	9,394	381,937	37,5	10,185
Усього	**40 640,405**	**4 672**	**8,699**	**34 952,878**	**4 594**	**7,608**
Споживання природного газу Національним банком за рік, тис. м куб.						
Центральним апаратом Національного банку	308,56	3 438,5	0,090	358,04	3 365,5	0,106
Банкнотно-монетним двором	4 118,93	1 194	3,450	3 366,31	1 191	2,826
Розрахунковим центром	22,10	39,5	0,559	21,40	37,5	0,571
Усього	**4 449,59**	**4 672**	**0,952**	**3 745,75**	**4 594**	**0,815**

Викиди забруднюючих речовин

Забезпечення екологічної безпеки та мінімізація впливу Національного банку на навколишнє природнє середовище є ключовим завданням в умовах сьогодення. Викиди в атмосферне повітря від стаціонарних джерел залишаються одним із важливих екологічних аспектів, особливо в період підвищених навантажень, спричинених воєнними умовами.

Аналіз даних показує, що у 2025 році обсяги викидів дещо зросли порівняно з 2024 роком. Основними джерелами викидів у Національному банку є газові котельні для обігріву приміщень, а також дизельні генератори, які використовуються в умовах нестабільного енергопостачання для підтримки безперебійної роботи.

Викиди CO_2, пов'язані зі споживанням Національним банком природного газу у 2024–2025 роках:

	2025			2024		
	Викиди CO_2, пов'язані зі споживанням природного газу, тонн	Споживання природного газу Національним банком за рік, тис. м куб.	Викиди CO_2 в розрахунку на 1 тис. м куб. газу, тонн	Викиди CO_2, пов'язані зі споживанням природного газу, тонн	Споживання природного газу Національним банком за рік, тис. м куб.	Викиди CO_2 в розрахунку на 1 тис. м куб. газу, тонн
Центральним апаратом Національного банку	584,77	308,56	1,895	685,04	358,04	1,913
Банкнотно-монетним двором	7 918,71	4 118,93	1,923	5 987,71	3 366,31	1,779
Розрахунковим центром	47,75	22,10	2,161	46,08	21,40	2,153
Усього	**8 551,23**	**4 449,59**	**1,922**	**6 718,83**	**3 745,75**	**1,794**

Викиди CO_2, пов'язані з використанням Національним банком дизельних генераторів у 2024–2025 роках:

	2025			2024		
	Викиди CO_2, пов'язані з роботою генераторів, тонн	Споживання дизельного пального, пов'язане з роботою генераторів, за рік, тис. л	Викиди CO_2 в розрахунку на 1 тис. л дизельного пального, тонн	Викиди CO_2, пов'язані з роботою генераторів, тонн	Споживання дизельного пального, пов'язане з роботою генераторів, за рік, тис. л	Викиди CO_2 в розрахунку на 1 тис. л дизельного пального, тонн
Центральним апаратом Національного банку	91,61	28,334	3,233	104,153	34,555	3,014
Банкнотно-монетним двором	6,344	1,541	4,117	3,526	1,334	2,643
Розрахунковим центром	10,070	3,775	2,668	6,913	2,592	2,667
Усього	**108,024**	**33,650**	**3,210**	**114,592**	**38,481**	**2,978**

Енергетичний менеджмент Національного банку

У 2025 році отримано послуги із сертифікації енергетичної ефективності чотирьох об'єктів Національного банку.

За результатами енергетичного аудиту для всіх чотирьох будівель визначено клас енергетичної ефективності "D" та отримано рекомендації щодо заходів для підвищення енергоефективності. Сертифікати з енергоефективності зареєстровано в Єдиній державній електронній системі у сфері будівництва.

Запроваджено заходи для енергозбереження, зокрема ті, що сприяли отриманню класу енергетичних сертифікатів будівель, а саме:

- технічне переоснащення газової котельні (заміна теплообмінника та двох газових котлів з водогрійних на конденсаційні);
- утеплення фасадів.

Крім того, постійно впроваджуються заходи з підвищення енергоефективності та енергозбереження, зокрема:

- аналіз спожитих енергоносіїв з метою їх економного та раціонального використання та виявлення причинно-наслідкових зв'язків між факторами, які призвели до відхилень у споживанні енергії (енергоносіїв) і комунальних послуг, та впровадження заходів із нормалізації споживання;
- поступова заміна освітлювальних приладів сучасними LED-системами;
- застосування критеріїв енергоефективності для товарів (обладнання), послуг, пов'язаних зі

споживанням енергії, проєктування, технічного переоснащення, виконання ремонтних робіт;
- заміна вікон на енергозберігаючі, утеплення фасадів, покрівель та цоколів будівель;
- утримання, обслуговування та періодична повірка лічильників споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг;
- заміна батарей опалення в приміщеннях центрального апарату Національного банку на біметалеві секційні радіатори з терморегуляторами;
- заміна сантехнічних пристроїв у приміщеннях центрального апарату Національного банку на системи з автоматичним спрацюванням.

3.7. Основні ризики

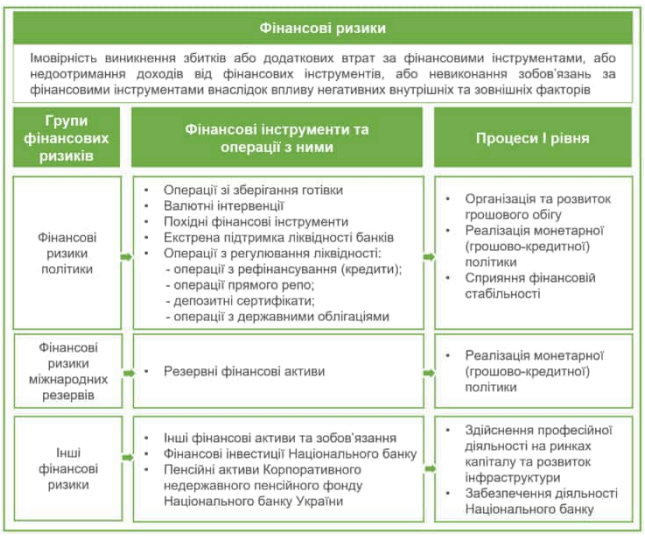
Профіль ризиків Національного банку

Профіль ризиків Національного банку формують фінансові та нефінансові ризики.

До **фінансових ризиків** належать ризики Національного банку, що виникають у зв'язку з фінансовими інструментами. Фінансові ризики Національного банку поділяються на такі групи:

- фінансові ризики, пов'язані з політикою, що визначає та здійснює Національний банк (далі – фінансові ризики політики), що виникають у зв'язку з фінансовими інструментами, визнання яких на балансі або поза балансом Національного банку пов'язане з виконанням Національним банком своєї основної функції та інших функцій відповідно до статей 6, 7 Закону про Національний банк, за винятком пункту 15 статті 7 Закону про Національний банк;
- фінансові ризики міжнародних (золотовалютних) резервів України;
- інші фінансові ризики.

Кожна група фінансових ризиків включає кілька видів ризиків, що визначаються залежно від чинників, що призводять до прояву відповідних ризиків. Зокрема, Національний банк виділяє ризик ліквідності, кредитні та ринкові ризики.

До **нефінансових ризиків** належать ризики Національного банку, що виникають у зв'язку з факторами ризиків нефінансового походження.

Нефінансові ризики Національного банку включають такі види ризиків:

- операційний ризик – потенційна загроза прямих або опосередкованих втрат, що виникає внаслідок невідповідності або невиконання процесів, неправильних дій працівників Національного банку або внутрішніх систем, або через зовнішні події;
- комплаєнс-ризик – ризик застосування до Національного банку санкцій, отримання фінансових збитків або втрат репутації внаслідок невиконання Національним банком, його працівниками вимог законодавства України, нормативно-правових актів, розпорядчих актів Національного банку, зокрема правил етичної поведінки, правил запобігання та врегулювання конфлікту інтересів;
- стратегічний ризик – імовірність недосягнення стратегічних цілей або неефективного виконання функцій Національного банку внаслідок неправильних стратегічних управлінських рішень та неадекватного реагування на зміни в зовнішньому середовищі Національного банку;
- ризик репутації – ризик заподіяння шкоди репутації Національного банку внаслідок публічного резонансу, який негативно впливає на спроможність Національного банку здійснювати заходи із реалізації стратегічних цілей своєї діяльності.

Політику управління окремими видами ризиків Національного банку, рівень толерантності до них та ризик-апетит визначено в розпорядчих актах Національного банку з питань управління ризиками. Діяльність підрозділів Національного банку здійснюється в межах визначеного ризик-апетиту.

Процес управління ризиками

Правління Національного банку забезпечує організацію процесу і системи управління ризиками таким чином, щоб вони відповідали функціям, особливостям, ролі Національного банку як центрального банку України та особливого центрального органу державного управління, що визначає грошово-кредитну політику України.

Система управління ризиками Національного банку спрямована на підтримку його інституційної спроможності та незалежності шляхом захисту активів, капіталу та репутації Національного банку, а також на підтримку рівня довіри до Національного банку та до політики, яку він визначає та здійснює.

Система управління ризиками Національного банку ґрунтується на комплексному управлінні ризиками Національного банку як систематичному та безперервному процесі, що здійснюється Правлінням та працівниками Національного банку, починаючи з розроблення стратегії Національного банку, та охоплює всю його діяльність.

Процес управління ризиками Національного банку є безперервним, складовою частиною управління Національним банком на всіх організаційних рівнях, вбудованим у корпоративну культуру і щоденну діяльність Національного банку. Цей процес спрямований на виявлення подій, що можуть негативно вплинути на діяльність Національного банку, управління ризиками, пов'язаними з цими подіями, у межах установленого ризик-апетиту для забезпечення виконання Національним банком його функцій та досягнення поставлених перед ним цілей.

Водночас у зв'язку із ситуацією, яка склалася навколо воєнної агресії росії проти України, в окремих підрозділах Національного банку змінено процеси, запроваджено вимушені обмеження, зокрема затверджено Тимчасову інвестиційну декларацію міжнародних (золотовалютних) резервів України на час воєнного стану чи особливого періоду.

Процес управління ризиками Національного банку включає такі взаємопов'язані складові:

- внутрішнє середовище та культура управління ризиками;
- обставини (контекст) управління ризиками;
- виявлення подій, що можуть негативно вплинути на діяльність Національного банку;
- оцінка ризиків;
- заходи у відповідь на ризики (реагування на ризики);
- контрольна діяльність;
- інформація, комунікації та звітування;
- моніторинг і перегляд системи управління ризиками.

Управління фінансовими ризиками в Національному банку регулюється Політикою управління фінансовими ризиками, яка визначає підходи, єдину методологію, взаємодію підрозділів Національного банку та впровадження культури управління фінансовими ризиками на всіх організаційних рівнях, поширюється на всі активи та зобов'язання Національного банку (як балансові, так і позабалансові).

Інформацію про етапи процесів управління фінансовими ризиками, заходи, яких Національний банк уживає у відповідь на фінансові ризики, та їх детальну оцінку наведено в примітках 22–27 Консолідованої фінансової звітності Національного банку.

Управління операційним ризиком у Національному банку побудовано на використанні ефективних процедур та інструментів з контролю ризиків, пов'язаних із організацією внутрішніх процесів, виконанням працівниками своїх обов'язків, збоями в інформаційних системах та реагуванням на дію зовнішніх факторів.

Система управління операційним ризиком, принципи, підходи та методологія контролю за такими ризиками регулюються Політикою управління операційними ризиками, яка впроваджена задля уникнення або зменшення впливу операційних ризиків на діяльність Національного банку, забезпечення стабільності та неперервності виконання процесів, взаємодії підрозділів Національного банку на всіх організаційних рівнях та на всіх етапах виконання процесів, дотримання належної корпоративної культури з управління операційними ризиками.

Наразі забезпечено залученість до управління операційними ризиками всіх підрозділів та працівників Національного банку з урахуванням "трьох ліній захисту", водночас якість управління операційними ризиками з боку працівників на "першій лінії захисту" підтримується завдяки проведенню належного навчання.

Для всебічного та повного оцінювання операційних ризиків ризик-менеджментом за участю "першої лінії захисту" використовується широкий набір інструментів, серед яких найбільш ефективними є:

- самостійне оцінювання операційного ризику та засобів контролю;
- управління подіями операційного ризику;
- управління ключовими індикаторами операційного ризику.

Використання широкого набору інструментів з управління операційними ризиками дає змогу тримати їх під належним контролем, ураховуючи, що під час воєнного стану ймовірність та наслідки реалізації операційних ризиків значно підвищилися.

Система внутрішнього контролю

У Національному банку впроваджено єдиний та структурований підхід і вимоги щодо здійснення внутрішнього контролю з метою забезпечення ефективного виконання функцій Національного банку, стабільної та безперервної його діяльності, взаємодії підрозділів Національного банку на всіх організаційних рівнях і впровадження корпоративної культури щодо організації та розвитку системи внутрішнього контролю Національного банку.

Система внутрішнього контролю та система управління ризиками Національного банку є взаємопов'язаними та взаємодоповнюючими системами, що мають узгоджені цілі та ґрунтуються на **концепції "трьох ліній захисту"**.

Підрозділи Національного банку, що виконують функції **"першої лінії захисту"**, є власниками всіх ризиків, що виникають у сфері їх компетентності, відповідають за виявлення, оцінювання, ужиття управлінських заходів та звітування щодо таких ризиків, а також за розроблення, упровадження, дотримання та вдосконалення процедур контролю під час виконання своїх функцій / завдань.

Підрозділи **"другої лінії захисту"** надають підтримку з управління ризиками та організації процедур контролю в межах своєї компетенції та мають право надавати пропозиції / рекомендації іншим структурним підрозділам щодо вдосконалення контрольної діяльності за результатами виконання процедур контролю.

Департамент внутрішнього аудиту виконує функції **"третьої лінії захисту"**.

Забезпечення неперервності діяльності

В умовах кількарічної зовнішньої агресії з боку російської федерації та повномасштабної війни в Україні особлива увага приділяється питанням забезпечення неперервного виконання процесів та функцій Національного банку, підтримання працездатності та забезпечення захисту критичної інфраструктури, забезпечення кібербезпеки інформаційного простору Національного банку.

До забезпечення неперервності діяльності залучені всі структурні підрозділи Національного банку. Згуртованість команди Національного банку, що спирається на ґрунтовні знання та досвід фахівців, забезпечує якісне експертне середовище, цифрову трансформацію, оптимізацію та автоматизацію внутрішніх процесів з урахуванням зовнішніх загроз та ризиків воєнного часу, що є запорукою організаційної стійкості та ефективності діяльності Національного банку. За роки війни, всупереч складній зовнішній безпековій ситуації, Національний банк не порушив стабільності виконання всіх своїх процесів, що, в свою чергу, забезпечило стабільність та неперервність діяльності всього фінансового сектору України.

З метою формування дієвого процесу організації і координації безперервної діяльності Національний банк уживає заходів для формування комплексного підходу забезпечення належного реагування на загрози, що виникають для його діяльності, та забезпечення його неперервної роботи, а саме:

- проводить аналіз впливу негативних факторів на діяльність Національного банку та неперервну роботу його підрозділів;
- впроваджує заходи щодо організації резервних робочих місць;
- розробляє та підтримує в актуальному стані плани та протоколи дій на випадок порушення неперервності діяльності;
- розробляє та проводить тестування Планів відновлення ІТ-ресурсів після збоїв;
- проводить навчання з питань взаємодій підрозділів у межах протоколів.

3.8. Відносини Національного банку України із зацікавленими сторонами

Клієнти Національного банку та ідея накопичення цінності

Національний банк під час реалізації своєї місії працює для забезпечення максимального задоволення потреб своїх клієнтів (максимізацію цінності). Клієнти Національного банку об'єднані у вісім груп, кожна з яких має свої потреби, що зумовлені природою діяльності, сферою інтересів, роллю групи у фінансовій екосистемі та поточними змінами, що відбуваються під впливом глобальних і локальних трендів:

- експерти;
- суб'єкти економічної та фінансової державної політики (полісімейкери);
- провайдери інфраструктури та технологій;
- провайдери фінансових послуг;
- інвестори;
- суб'єкти економічної діяльності (бізнес);
- держава як постачальник послуг;
- домогосподарства.

У межах своєї ролі в екосистемі кожен учасник екосистеми виконує деякі функції, пропонуючи іншим учасникам певну цінність, яку він створює самостійно або разом із Національним банком чи іншими учасниками екосистеми. Фундаментом логіки клієнтського ряду є ідея накопичення цінності: кожен клієнт створює цінність, яка накопичується, водночас максимальні блага отримує кінцевий споживач, тобто користувачі фінансових послуг (держава, бізнес, домогосподарства).

Розуміючи потреби клієнтів, Національний банк створює для них відповідну цінність шляхом надання актуальних сучасних продуктів і сервісів, що відповідають їх очікуванням та запитам.

Створення та надання екосистемі збалансованого набору продуктів, що враховує збалансовані потреби всіх груп клієнтів, є запорукою щоденної реалізації місії та досягнення візії Національного банку.

Накопичення цінності груп клієнтів Національного банку відображено на схемі 3.

Схема 3. Накопичення цінності груп клієнтів Національного банку

Взаємодія з міжнародними партнерами

У 2025 році було досягнуто значного прогресу в реалізації міжнародного технічного партнерства – проведено найбільшу кількість заходів за останніх вісім років – 636 заходів, що на 16,5% більше, ніж у 2024 році. Активне співробітництво з міжнародними партнерами з розвитку (міжурядовими, міжнародними, включно з фінансовими організаціями, урядовими установами, органами, центральними банками та органами фінансового нагляду держав-членів ЄС, держав-кандидатів на членство в ЄС, країн з розвиненою економікою та інших країн, фондами та міжнародними приватними компаніями) демонструє успішну інтеграцію Національного банку в міжнародну професійну спільноту.

Найбільш активний напрям міжнародного технічного партнерства є міжнародне технічне співробітництво. Це технічна допомога, досвід та спеціалізовані знання, які надають міжнародні партнери з розвитку та які спрямовані на досягнення стратегічних пріоритетів Національного банку та фінансової системи України, а також поглиблення європейської інтеграції. Така підтримка протягом 2025 року залишалася стабільно високою та результативною, зокрема з ЄС, МВФ, Групою Світового банку, ЄБРР, Організацією економічного співробітництва та розвитку (OECD), Фондом ефективного врядування Уряду Великобританії (GGF), Урядом Федеративної Республіки Німеччина через Федеральне міністерство економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ), Урядом Словенії, Шведським агентством з питань міжнародної співпраці та розвитку (SIDA), Державним секретаріатом Швейцарії з економічних питань (SECO) та іншими. Крім того, підтримка з боку центральних банків та регуляторів фінансового сектору держав-членів ЄС та країн із розвиненою економікою і далі зростає.

Найактуальнішими темами для вивчення міжнародного досвіду для Національного банку в 2025 році стали: забезпечення макрофінансової стійкості, стабільності під час воєнного стану та для цілей післявоєнного відновлення, посилення системи прогнозування та аналізу політики (FPAS), регулювання та нагляд за небанківським фінансовим сектором, реформування регулювання факторингу в Україні, удосконалення регулювання та розбудова ризик-орієнтованого нагляду за фінансовим сектором, готівковий обіг, упровадження інновацій та робота платіжних систем, поліпшення комунікацій, підвищення рівня фінансової грамотності, реформування компаній з врегулювання проблемних активів (ARC), сучасні підходи до проведення внутрішнього аудиту, ризик-менеджменту, упровадження ШІ, імплементація актів права ЄС, що регулюють звітність зі сталого розвитку банків та небанківських фінансових установ, вивчення методик бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності центральними банками держав-членів ЄС.

Незважаючи на складні умови війни та турбулентність, Національний банк успішно продовжує практику проведення масштабних щорічних заходів міжнародного технічного та експертного співробітництва. Так, у звітному періоді було проведено чотири великих міжнародних заходи за ініціативою Національного банку:

- IX Щорічна дослідницька конференція “Економічна та фінансова інтеграція у світі збурень та фрагментації”;
- Щорічний міжнародний круглий стіл Національного банку України “Гнучкість, диджиталізація та інновації: нова ера стратегічного розвитку центральних банків”;

- панельна дискусія у межах Міжнародної наукової конференції “Гроші та банківська справа: історія та майбутнє грошей”;
- практичний воркшоп “Монетарна політика в країнах з ринками, що розвиваються: еволюція інфляційного таргетування”.

На запрошення міжнародних партнерів із розвитку та центральних банків інших країн Національний банк брав участь у міжнародних конференціях, засіданнях круглих столів, форумах із питань регулювання діяльності НБФУ, монетарної політики та впливу комунікацій на макроекономічні результати, операційної, інформаційної та кібербезпеки, фінансової грамотності, фінансової стабільності та антикризового управління, банківського нагляду, управління ризиками, управління персоналом, кризового менеджменту готівкового циклу, внутрішнього аудиту.

У 2025 році попит на експертні знання Національного банку з боку держав-членів ЄС, держав-кандидатів на членство в ЄС, країн із розвиненою економікою та інших країн зріс у 1,3 раза порівняно з 2024 роком. Проведено 28 заходів, де Національний банк поділився власними знаннями, збагаченими унікальним українським досвідом за такими темами: миттєві платежі та національна платіжна інфраструктура; комунікації; IT та кібербезпека; автоматизація процесу аудиту та організація процесу тестування кризових ситуацій; загальні регуляторні та наглядові пріоритети після вторгнення; стійкість фінансового сектору України та безперервність надання фінансових послуг; робота центрального банку під час війни та стратегія післявоєнного відновлення та інші.

У 2025 році діяльність Національного банку була спрямована на подальше зміцнення двосторонніх відносин із ключовими міжнародними партнерами. Протягом року Національний банк підтримував діалог на високому рівні з представниками топменеджменту центральних банків Франції, Німеччини, Великої Британії, Бельгії, Нідерландів, Швеції, Литви, Латвії, Естонії, Швейцарії, Хорватії, Молдови, Канади, Австрії. Також були проведені двосторонні зустрічі з очільниками Європейського центрального банку, Європейської комісії, Міністерства фінансів США, Уряду Канади, представниками Уряду Великої Британії, а також дипломатичного корпусу країн-партнерів.

Під час двосторонніх зустрічей обговорювалися ключові для України питання, серед яких: подальше посилення тиску на агресора, зокрема на його банківські й фінансові установи; залучення фінансової підтримки від міжнародних партнерів для забезпечення стійкості держави в умовах війни та післявоєнного відновлення. Окремо Національний банк інформував партнерів про актуальні рішення й пріоритети у сфері збереження макроекономічної та фінансової стабільності, подальші кроки у валютній політиці та валютній лібералізації, а також про заходи, спрямовані на підтримку економіки. Додаткову увагу приділяли розвитку фінансової інфраструктури та платіжних систем, питанням стійкості фінансового сектору.

Важливим продовженням цього діалогу стали візити до Національного банку очільників Національного банку Бельгії, Банку Франції, Банку Англії та Банку Литви. Під час зустрічей у Києві обговорювалися наслідки поточних геополітичних викликів для економіки України, стан фінансової системи України та потреби в міжнародній фінансовій підтримці. Окремий акцент сторони зробили на спільних викликах для українського та європейського фінансового сектору та важливості збереження незалежності центральних банків. Ці візити стали чітким символом солідарності з Україною та підтвердили, що поглиблення двосторонньої взаємодії з провідними європейськими центральними банками залишається одним із пріоритетів Національного банку в реалізації його стратегічної візії.

Під час Ukraine Recovery Conference 2025 (URC 2025), що відбулася 10–11 липня 2025 року в Римі, Національний банк виступив організатором тематичної панелі, де за участю представників Європейського центрального банку, міжнародних фінансових інституцій та банківської спільноти обговорювалися практичні кроки з інтеграції українського фінансового сектору до внутрішнього ринку Європейського Союзу. Окремим результатом участі Національного банку в URC 2025 стало просування ключових ініціатив шляхом укладання трьох меморандумів:

- Меморандум про взаєморозуміння щодо співробітництва між Національним банком України та Банком Італії;
- Меморандум про взаєморозуміння щодо впровадження вертикально інтегрованої інфраструктури ринків капіталу в Україні;
- Меморандум про взаєморозуміння щодо співробітництва в імплементації кодексу “We-Finance” в Україні.

У контексті сприяння залученню іноземних інвестицій в Україну протягом року було проведено низку зустрічей керівництва Національного банку з іноземними інвесторами, під час яких була надана актуалізована інформація щодо економічно-фінансової ситуації в країні, перспектив подальшого розвитку фінансового сектору.

Також з метою підтримки визначення сприятливого суверенного рейтингу для України Національний банк проводив зустрічі з міжнародними рейтинговими аналітиками провідних рейтингових агентств: S&P Global Ratings, Fitch Ratings, Rating and Investment Information, Inc.

У 2025 році Національний банк і надалі приділяв увагу питанню використання на користь України надприбутків від знерухомлених російських суверенних активів. Протягом року ініціатива “ERA Loans for Ukraine” перейшла до практичної реалізації – Європейський Союз

здійснював поетапні виплати в межах свого внеску до механізму ERA. Отримане фінансування стало одним з ключових елементів міжнародної підтримки України в 2025 році та було одним із важливих чинників збереження макрофінансової стійкості.

Також у звітному році Національний банк активно залучався до опрацювання текстів та переговорних процесів із укладання міжурядових угод із питань розвитку торгівлі та інвестицій з урядами Сполучених Штатів Америки, Японії, Королівства Великої Британії та Північної Ірландії, Італійської Республіки, Республіки Польща, Республіки Кенія, Республіки Руанда, Республіки Уганда, Південно-Африканської Республіки.

У 2025 році Національний банк продовжив брати участь у виконанні заходів із питань політичного співробітництва, впровадження реформ та санкційної політики, визначених у планах заходів із реалізації угод про співробітництво у сфері безпеки, укладених між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії та Ірландії, Федеративною Республікою Німеччина, Францією, Данією, Латвійською Республікою, Нідерландами, Італією, Фінляндською Республікою, Канадою, Сполученими Штатами Америки, Японією, Європейським Союзом, Естонією, Литовською Республікою, Великим Герцогством Люксембург, Республікою Польща, Румунією, Чеською Республікою, Республікою Словенія, Ірландією.

Інституційні відносини з українськими стейкхолдерами

Переговорний процес про вступ України в ЄС, імплементація європейських норм у банківське та небанківське регулювання, забезпечення безперебійної роботи банківської системи, пошук рішень для підвищення привабливості інвестицій в українську економіку, забезпечення прозорості функціонування ринку платіжних послуг та приєднання до системи SEPA, регулювання віртуальних активів, упровадження ШІ, а також валютне регулювання стали важливими напрямами нашої взаємодії зі стейкхолдерами в 2025 році.

Протягом року відбулося 10 щомісячних зустрічей членів Правління Національного банку з представниками банківської спільноти. Серед тем, що обговорювалися, були такі: взаємодія з МВФ, облікова ставка, послаблення валютних обмежень, відновлення кредитування та впровадження відповідального кредитування, пожвавлення внутрішнього боргового ринку, зміни в підходах фінансового моніторингу, а також посилення забезпечення безперебійності роботи банків. Також за запитами банків було проведено зустрічі на окремі теми. Загалом за рік відбулося 28 зустрічей із представниками банківської спільноти.

Також відбулися зустрічі з представниками найбільших страхових компаній. Найважливіше питання, що обговорювалося, – перехід до нового законодавства у сфері страхування та страхування воєнних ризиків.

Забезпечення постійної взаємодії з представниками небанківських фінансових установ було пріоритетним, взаємодія відбувалася на всіх рівнях.

Загалом протягом року відбулося 26 зустрічей різного формату за участю керівництва Національного банку із представниками небанківських фінансових установ.

Національний банк підтримує постійний діалог з представниками бізнесу. У взаємодії з бізнес-спільнотою Національний банк дотримується позиції відкритої, прозорої, послідовної та прогнозованої у своїх діях інституції.

Протягом року відбулося кілька зустрічей членів Правління із керівництвом та компаніями − членами Американської торгівельної палати в Україні, Європейської Бізнес Асоціації, Торгово-промислової палати, DiiaCity Union, DiiaCity United, Спілкою українських підприємців, а також платіжних систем VISA та Mastercard і представниками компаній-експортерів. Загалом відбулося 20 зустрічей за участю асоціацій та платіжних систем.

Голова і заступники брали участь у таких заходах:

- Global Outlook Європейської бізнес асоціації, основою темою якого було питання макроекономічної стабільності країни, валютне регулювання та міжнародна співпраця;
- зустріч із членами асоціації DiiaCity United, на якій обговорювали макроекономічну ситуацію та перспективи, валютне регулювання, регулювання віртуальних активів, лібералізацію операцій з електронними грошима, відкритий банкінг, RegTech, упровадження ШІ;
- зустріч з членами CEO Club, основними питаннями для обговорення були оцінка стійкості української банківської системи, стимулювання доступу до фінансування для українського бізнесу, цифрова гривня, відкрите банкінг-середовище, відсоткова ставка, макрофінансова стабільність та інші.
- зустрічі з представниками ОПК для пошуку шляхів фінансування виробників оборонної галузі;
- зустрічі з представниками Американської торгівельної палати в Україні для актуалізації спільних дій щодо вирішення питання дропів;
- комунікації із представниками бізнес-асоціацій щодо валютного регулювання;
- Конгрес місцевих рад;
- зустрічі з представниками системно важливих банків щодо забезпечення безперебійної діяльності банків;
- зустрічі з ритейл асоціаціями та їх учасниками.

У взаємодії Національного банку з державними органами головними пріоритетами залишається співпраця з Урядом України з метою забезпечення монетарної і

фінансової стабільності, ефективної роботи фінансової системи насамперед з метою підтримки вітчизняного бізнесу, а також взаємодія із Верховною Радою України для підтримки реалізації законодавчих змін у фінансовому секторі. Ключовими аспектами законопроєктів, розгляд яких у парламенті Національний банк підтримував протягом року, були рішення, спрямовані на мінімізацію негативних наслідків, військової агресії рф, а також активізація реалізації євроінтеграційних змін у фінансовій сфері. Окремою складовою такої співпраці стало супроводження законодавчого забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України в межах програм фінансової підтримки.

Протягом 2025 року представники Національного банку взяли участь у 26 засіданнях комітетів Верховної Ради України, а також у більш ніж 60 робочих зустрічах та нарадах, які проводилися в межах законотворчої роботи парламенту.

Одним із важливих форматів інституційної взаємодії з державними органами стало укладання низки документів щодо співпраці.

- Меморандум про співробітництво між Бюро економічної безпеки України та Національним банком України з питань протидії підробленню грошових знаків;
- Меморандум про співпрацю між Міністерством у справах ветеранів України та Національним банком;
- договір про інформаційну взаємодію з Міністерством юстиції України щодо електронної інформаційної взаємодії між Ресурсом Міністерства юстиції України і Ресурсом Національного банку України в межах функціонування та експлуатації системи "Трембіта", яка призначена для автоматизації та технологічного забезпечення обміну даними між суб'єктами електронної інформаційної взаємодії з електронних інформаційних ресурсів на основі єдиних правил та протоколів обміну під час надання публічних (електронних публічних) послуг та здійснення інших повноважень відповідно до покладених на них завдань.

При Раді з фінансової стабільності функціонує Комітет з фінансового розвитку, створений з метою розгляду пропозицій щодо планування заходів із розвитку фінансового сектору, визначення напрямів та пріоритетів, спрямованих на впровадження Стратегії розвитку фінансового сектору України, сприяння скоординованій реалізації заходів, передбачених Стратегією, установами-виконавцями, а також забезпечення моніторингу ефективності їх реалізації. Інформаційно-аналітичне та організаційне забезпечення діяльності Комітету з фінансового розвитку здійснює Національний банк. До складу Комітету з фінансового розвитку, крім представників Національного банку, входять представники Міністерства фінансів України, Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Результатом роботи міжвідомчої робочої групи, створеної для підвищення фінансової обізнаності громадян, до складу якої входять представники Національного банку, Міністерства освіти і науки України, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку, Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України, Міністерства цифрової трансформації України та Державної установи "Офіс з розвитку підприємництва та експорту", стало оновлення в 2025 році Національної стратегії розвитку фінансової грамотності до 2030 року, а також розроблення та оприлюднення звіту про реалізацію стратегії за 2025 рік.

Взаємодія з МВФ

Успішна співпраця України з МВФ є важливим бенчмарком і "знаком якості" для інших партнерів. Виконання програми "Механізм розширеного фінансування" (Extended Fund Facility, EFF) є одним із ключових пріоритетів для Національного банку.

Упродовж 2025 року Національний банк, зокрема, забезпечив належне виконання зобов'язань перед МВФ у тісній координації з Урядом України. Україна продемонструвала стійкий прогрес у виконанні структурних маяків та інших зобов'язань, визначених у програмних документах, що підтвердило її спроможність дотримуватися умов програми. Протягом 2025 року було успішно пройдено два перегляди програми EFF (сьомий – у березні; восьмий – у червні). Успішне завершення восьмого перегляду є абсолютним рекордом для України в програмній співпраці з МВФ.

Завдяки успішному проходженню цих переглядів у 2025 році Україна одержала два транші в розмірі близько 0,67 мільярда СПЗ. Від початку дії Програми EFF країна отримала дев'ять виплат на загальну суму 8,02 мільярда СПЗ. Зазначені кошти спрямовувалися на поповнення загального фонду Державного бюджету України для підтримки макрофінансової стабільності та фінансування пріоритетних видатків.

З огляду на збройну агресію росії проти України, що триває, і надзвичайно високу невизначеність у вересні 2025 року Україна звернулася до МВФ із запитом про нову програму фінансування.

Результатом переговорів Національного банку разом із Урядом України з місією МВФ стало досягнення угоди на рівні персоналу (staff-level agreement, SLA) щодо нової чотирирічної програми з потенційним доступом до фінансування в розмірі 8,1 мільярда доларів США (5,94 мільярда СПЗ). Нова програма має стати каталізатором масштабної зовнішньої підтримки для покриття фінансових потреб України.

Кінцевий отримувач коштів від імені України за окремими траншами програм кредитування МВФ або за розподілом СПЗ визначається МВФ під час кожного надходження коштів (Уряд України або Національний банк). Сторона, яка отримує кошти, бере на себе відповідні зобов'язання щодо погашення основної суми та платежів за обслуговування такого боргу (сплату процентів, комісій та інших платежів).

У відносинах України з МВФ Національний банк також виступає як банк-депозитарій.

Нижче наведена інформація щодо основної суми боргу за зобов'язаннями України перед МВФ у розрізі Національного банку та Уряду України.

	2025 рік			2024 рік		
	від імені Національного банку	від імені Уряду	Усього	від імені Національного банку	від імені Уряду	Усього
						(у мільйонах гривень)
Зобов'язання за основною сумою боргу перед МВФ за купівлею СПЗ	17 581	574 796	592 377	48 109	569 598	617 707
Зобов'язання за основною сумою боргу перед МВФ за розподілом СПЗ	4 728	183 219	187 947	4 465	173 038	177 503
Зобов'язання перед МВФ	22 309	758 015	780 324	52 574	742 636	795 210
						(у мільйонах СПЗ)
Зобов'язання за основною сумою боргу перед МВФ за купівлею СПЗ	302	9 902	10 204	877	10 390	11 267
Зобов'язання за основною сумою боргу перед МВФ за розподілом СПЗ	82	3 156	3 238	82	3 156	3 238
Зобов'язання перед МВФ	384	13 058	13 442	959	13 546	14 505

Детальна інформація щодо зобов'язань Національного банку перед МВФ (з урахуванням процентів, комісій та інших платежів) міститься в примітці 8.3 розділу II.II " Фінансові активи та зобов'язання" Консолідованої фінансової звітності Національного банку.

Європейська інтеграція

Європейська інтеграція – головний пріоритет України в 2025 році. Національний банк, реалізуючи стратегічні ініціативи щодо європейської інтеграції фінансового сектору, брав активну участь у євроінтеграційних процесах на рівні держави та продовжив реформи на шляху до ЄС.

У межах переговорного процесу протягом року Національний банк активно долучався до проведення офіційного скринінгу національного законодавства на відповідність праву ЄС.

Як головний державний орган, відповідальний за переговорний розділ 9 "Фінансові послуги", Національний банк забезпечив підготовку та участь у двосторонній зустрічі з Європейською комісією.

Також Національний банк презентував стан справ та досягнутий прогрес під час двосторонніх зустрічей за переговорними розділами 17 "Економічна та монетарна політика" та 28 "Захист прав споживачів та охорона здоров'я". Національний банк за результатами отриманих скринінгових оцінок та рекомендації Європейської комісії сформував пропозиції щодо імплементації acquis ЄС в національне законодавство у сфері фінансових послуг та інших питань компетенції центрального банку, які ввійшли до переговорних позицій України.

Для системної трансформації українського законодавства до законодавства ЄС було забезпечено підготовку пропозицій щодо імплементації актів фінансового права ЄС під час розроблення проєкту Національної програми адаптації законодавства України до права ЄС (acquis ЄС) за 11 переговорними розділами.

Національний банк брав участь у проведенні оцінки Європейською комісією прогресу України (як держави-кандидата на вступ до ЄС) у межах Пакета розширення ЄС 2025 року за сферами, що належать до компетенції Національного банку. Європейська комісія надала позитивну оцінку рівню підготовки України та сталості прогресу просування проведених реформ. Крім того, Національний банк забезпечував упровадження рекомендацій Європейської комісії, представлених у

звітах про прогрес України в межах Пакета розширення ЄС 2023 та 2024 років.

На урядовому та міжвідомчому рівнях забезпечення переговорного процесу Національний банк долучався до роботи Міжвідомчої робочої групи з питань забезпечення переговорного процесу про вступ України до ЄС та адаптації законодавства України до права ЄС, а також низки робочих (переговорних) груп щодо підготовки переговорних позицій України під час переговорів з ЄС щодо укладення Угоди про вступ України до ЄС. Національний банк очолював та координував діяльність робочих (переговорних) груп з питань свободи руху капіталу та фінансових послуг.

У 2025 році продовжувала ефективно працювати координаційна робоча група з питань європейської інтеграції, яка була створена в Національному банку для посилення його спроможності у межах переговорного процесу та реалізації заходів з європейської інтеграції.

У межах виконання зобов'язань за Угодою про асоціацію між Україною та ЄС щодо приведення законодавства України у відповідність до актів права ЄС Національний банк продовжив гармонізацію нормативної бази у сферах регулювання і нагляду за банківським та небанківським секторами, страхування, руху капіталу, платіжних послуг, захисту прав споживачів та фінансової звітності тощо.

На рівні функціонування робочих органів асоціації Україна–ЄС забезпечено участь представників Національного банку в засіданнях Комітету асоціації Україна–ЄС у торговельному складі та Кластера 1 Підкомітету з питань економіки та іншого галузевого співробітництва Комітету асоціації Україна–ЄС.

Національний банк здійснив заходи з виконання кроків Плану програми фінансової підтримки України від ЄС Ukraine Facility. Зокрема, проведено оцінку стійкості банків і банківської системи, що дало змогу достроково виконати крок 5.1 "Опублікування оцінки стійкості банківської системи", та проводилася робота за кроком 5.5 "Набрання чинності законодавчими змінами для покращення врегулювання проблемних кредитів", строк виконання якого – II квартал 2026 року.

За євроінтеграційним треком Національний банк протягом року здійснював активний діалог із представниками Європейської комісії, Європейських регуляторних органів (EBA, EIOPA), Європейського центрального банку, центральних банків та фінансових регуляторів держав-членів ЄС та кандидатів на вступ до ЄС.

Для посилення інституційної спроможності центрального банку України у січні 2025 року за підтримки ЄС розпочато реалізацію проєкту Twinning "Впровадження ефективного нагляду за небанківськими фінансовими установами", одним із компонентів якого є сприяння реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС і здійснення євроінтеграційних заходів.

Схвалено Правлінням Національного банку України 02 квітня 2026 року.

Підписано 03 квітня 2026 року.

Голова Андрій ПИШНИЙ

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку Людмила СНІГУРСЬКА

Національний банк України

Консолідована фінансова звітність

за рік, що закінчився 31 грудня 2025 року

Зміст

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ:

Консолідований звіт про фінансовий стан 1
Консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід 2
Консолідований звіт про зміни у власному капіталі 3
Консолідований звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) 4

Примітки до консолідованої фінансової звітності 5

Розділ I. Основа складання фінансової звітності 5

1. Основна діяльність 5
2. Основи облікової політики та складання звітності 7
3. Вплив економічної ситуації на фінансовий стан і результати діяльності Національного банку 9

Розділ II.I. Фінансові інструменти 11

4. Облікова політика. Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки 11
5. Основні оцінки та судження під час застосування принципів бухгалтерського обліку фінансових інструментів 17

Розділ II.II. Фінансові активи та зобов'язання 20

6. Кошти і депозити в іноземній валюті та банківських металах 20
7. Цінні папери нерезидентів 21
8. Операції з Міжнародним валютним фондом 25
8.1. Авуари в спеціальних правах запозичення 26
8.2. Внески в рахунок квоти Міжнародного валютного фонду 27
8.3. Зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом 27
9. Цінні папери України 28
10. Кредити банкам та іншим позичальникам 30
11. Інші фінансові активи 39
12. Кошти банків 40
13. Кошти державних та інших установ 41
14. Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України 42
15. Інші фінансові зобов'язання 43
16. Грошові кошти та їх еквіваленти 44

Розділ II.III. Фінансові результати за фінансовими інструментами 45

17. Процентні доходи та витрати 46
18. Результати від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті 46
19. Результати від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибутки або збитки 47
20. Прибутки / (збитки) від відновлення / (зменшення) корисності фінансових та нефінансових активів 48

Розділ II.IV. Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань 49

21. Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань 49

Розділ III. Управління ризиками 53

22. Управління фінансовими ризиками 53
23. Аналіз фінансових активів і зобов'язань у розрізі концентрації географічного ризику 56
24. Кредитний ризик 58
25. Валютний ризик 62
26. Процентний ризик 64
27. Ризик ліквідності 67

Розділ IV. Управління капіталом 71

28. Управління капіталом 71
29. Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України 72

Розділ V.I. Нефінансові активи та зобов'язання 74

30. Основні засоби та нематеріальні активи 74
31. Інші нефінансові активи 76
32. Інші нефінансові зобов'язання 77

Розділ V.II. Інші доходи і витрати (крім фінансових результатів за фінансовими інструментами) 78

33. Інші доходи 78
34. Витрати на утримання персоналу 79
35. Адміністративно-господарські та інші витрати 79

Розділ VI. Інші примітки 80

36. Операції з пов'язаними сторонами 80
37. Поточні та непоточні активи і зобов'язання 83
38. Події після звітної дати 84
39. Уведення нових та змінених стандартів і тлумачень фінансової звітності 84

Ernst & Young Audit Services LLC
19A Khreshchatyk Street
Kyiv, 01001, Ukraine
Tel: +380 (44) 490 3000
Fax: +380 (44) 490 3030
www.ey.com/ua

ТОВ «Ернст енд Янг
Аудиторські послуги»
вул. Хрещатик, 19А
Київ, 01001, Україна
Тел.: +380 (44) 490 3000
Факс: +380 (44) 490 3030

Shape the future with confidence

Звіт незалежного аудитора

Раді та Правлінню Національного банку України

Звіт щодо аудиту консолідованої фінансової звітності

Думка із застереженням

Ми провели аудит консолідованої фінансової звітності Національного банку України та його дочірньої компанії (далі – «Національний банк»), представленої на сторінках 1–85, що складається з консолідованого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2025 року, та консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, консолідованого звіту про зміни у власному капіталі та консолідованого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до консолідованої фінансової звітності, включаючи суттєву інформацію щодо облікової політики.

На нашу думку, за винятком впливу питання, описаного в розділі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, консолідована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах консолідований фінансовий стан Національного банку на 31 грудня 2025 року, та його консолідовані фінансові результати і консолідовані грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ та відповідає вимогам Законів України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV та «Про Національний банк України» № 679-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки із застереженням

Балансова вартість цінних паперів України (боргові цінні папери за амортизованою вартістю) складала 697 613 мільйонів гривень та 713 417 мільйонів гривень станом на 31 грудня 2025 та 2024 років, відповідно. Як зазначено у Примітках 5 та 9 до консолідованої фінансової звітності за такими цінними паперами не було визнано резерву під очікувані кредитні збитки. Також, як зазначено у Примітці 5, Національним банком було побудовано ряд сценаріїв, за якими результат оцінки ймовірних збитків був відмінний від нуля та визначено діапазон таких збитків станом на 31 грудня 2025 та 2024 років. На нашу думку, відповідно до вимог МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» резерв під очікувані кредитні збитки за цінними паперами України мав бути визнаний. Враховуючи наявність кількох можливих сценаріїв та невизначеність щодо їх ймовірності, ми не змогли визначити негативний вплив зазначеного питання на консолідований фінансовий стан Національного банку на 31 грудня 2025 та 2024 років, а також на прибуток за роки, що закінчилися зазначеними датами.

Електронний підпис
СВІСТІЧ ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

Електронний підпис
Студинська Юлія Сергіївна
ЄДРПОУ/ІПН 33306921
Підписано у Вчасно

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Документ підписано у сервісі Вчасно (початок)
Звіт незалежного аудитора НБУ КФВ 2025.pdf

Товариство з обмеженою відповідальністю «Ернст енд Янг Аудиторські Послуги» Ідентифікаційний код 33306921

Shape the future
with confidence

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Національного банку згідно з прийнятим Радою з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів Міжнародним кодексом етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) («Кодекс РМСЕБ»), що застосовні до аудитів консолідованої фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, та етичними вимогами, застосовними в Україні до аудитів консолідованої фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес. Ми також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Пояснювальний параграф

Ми звертаємо увагу на Примітку 3 у консолідованій фінансовій звітності, що описує економічні умови в Україні за триваючої військової агресії Російської Федерації та їх вплив на діяльність Національного банку України. Обставини, про які йдеться у Примітці 3, можуть негативно вплинути на фінансовий стан і результати діяльності Національного банку України у такий спосіб і такою мірою, що наразі не можуть бути визначені. Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

Ключові питання аудиту, що охоплюють найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, включно з оціненими ризиками суттєвих викривлень внаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту - це питання, які на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту консолідованої фінансової звітності за поточний період. Додатково до питання, описаного в розділі «Основа для думки із застереженням», ми визначили, що описане нижче питання є ключовим питанням аудиту, яке слід відобразити в нашому звіті. Ці питання розглядалися в контексті нашого аудиту консолідованої фінансової звітності в цілому та враховувалось при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Щодо питання, описаного нижче, наш опис того, як відповідне питання розглядалось під час нашого аудиту, наведено в цьому контексті.

Ми виконали обов'язки, що описані в розділі «Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності» нашого звіту, в тому числі щодо цих питань. Відповідно, наш аудит включав виконання процедур, розроблених у відповідь на нашу оцінку ризиків суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності. Результати наших аудиторських процедур, в тому числі процедур, що були виконані під час розгляду зазначеного нижче питання, служать основою для висловлення нашої аудиторської думки щодо консолідованої фінансової звітності, що додається.

Електронний підпис
СВІСТІЛ
ОЛЕКСАНДР
МИХАЙЛОВИЧ
ЄДРПОУ/ІПН
33306921
Підписано у Вчасно

Електронний підпис
Студинська
Юлія
Сергіївна
ЄДРПОУ/ІПН
33306921
Підписано у Вчасно

© member firms of Ernst & Young Global Limited

Товариство з обмеженою відповідальністю • м. Київ • Україна • №1 «Ернст енд Янг Аудиторські Послуги» Ідентифікаційний код 33306921

Shape the future
with confidence

Ключове питання аудиту	*Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту*

Оцінка боргових цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки

Станом на 31 грудня 2025 року, портфель цінних паперів нерезидентів Національного банку включав боргові цінні папери балансовою вартістю 1 088 433 мільйонів гривень, які оцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки та складають 33% консолідованих загальних активів (Примітка 7). Ці цінні папери було класифіковано за Рівнями 1, 2 та 3 ієрархії справедливої вартості.

Боргові цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки було оцінено виходячи з котирувань на активному ринку (вхідні дані Рівня 1) або, у випадку коригувань, за скоригованими котируваннями (вхідні дані Рівня 2), або, за відсутності котирувань на активному ринку, із застосуванням моделей оцінки (Рівень 3) (Примітка 21). Судження щодо використання вхідних даних можуть призводити до різної класифікації за рівнями ієрархії справедливої вартості та сум справедливої вартості.

Ми визначили оцінку боргових цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки як ключове питання аудиту внаслідок застосованих суджень щодо оцінки справедливої вартості, а також внаслідок значущості таких активів для консолідованої фінансової звітності та впливу зміни в оцінці на прибутки та збитки.

Наші аудиторські процедури, виконані щодо оцінки боргових цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки як ключового питання аудиту, серед іншого, включали:

а) отримання розуміння процесу оцінки справедливої вартості, ключових джерел вхідних даних та припущень застосованих Національним банком;

б) залучення наших спеціалістів з оцінки для оцінки правильності методології та ключових припущень, що було використано управлінським персоналом при оцінці справедливої вартості боргових цінних паперів;

в) здійснення незалежної оцінки боргових цінних паперів нашими внутрішніми спеціалістами з оцінки на основі загальнодоступних ринкових даних та порівняння нашої оцінки з оцінкою Національного банку;

г) тестування ключових вхідних даних (ставок дисконтування, грошових потоків) та перерахунок сум справедливої вартості вибірки боргових цінних паперів, класифікованих за Рівнем 3;

ґ) аналіз розкриттів щодо боргових цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки, що представлені у примітках до консолідованої фінансової звітності.

Інша інформація, що включена до Консолідованого звіту про управління Національного банку за 2025 рік

Інша інформація складається з інформації, яка міститься в Консолідованому звіті про управління Національного банку за 2025 рік, але не містить консолідованої фінансової звітності та нашого звіту аудитора щодо неї. Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію.

Електронний підпис
СВІСТІЧ
ОЛЕКСАНДР
МИХАЙЛОВИЧ
ЄДРПОУ/ІПН
33306921
Підписано у Вчасно

Електронний підпис
Студинська
Юлія
Сергіївна
ЄДРПОУ/ІПН
33306921
Підписано у Вчасно

A member firm of Ernst & Young Global Limited

м. Київ * Україна * Товариство з обмеженою відповідальністю №1 «Ернст енд Янг Аудиторські Послуги» Ідентифікаційний код 33306921

Shape the future
with confidence

Наша думка щодо консолідованої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом консолідованої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та консолідованою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення.

Якщо, на основі проведеної нами роботи, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Як описано вище у розділі «Основа для думки із застереженням», Національний банк мав визнати резерв під очікувані кредитні збитки за цінними паперами України, але, враховуючи наявність кількох можливих сценаріїв та невизначеність щодо їх ймовірності, ми не змогли визначити негативний вплив цього питання на консолідований фінансовий стан Національного банку на 31 грудня 2025 та 2024 років, а також на прибуток за роки, що закінчилися зазначеними датами. Ми дійшли висновку, що інша інформація суттєво викривлена з тієї самої причини стосовно сум чи інших статей в Консолідованому звіті про управління Національного банку за 2025 рік, на які впливає невизнання резерву під очікувані кредитні збитки за цінними паперами України за амортизованою вартістю.

Відповідальність управлінського персоналу та Ради Національного банку України за консолідовану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання консолідованої фінансової звітності відповідно до Стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні консолідованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Національного банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал має намір ліквідувати Національний банк чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Рада Національного банку України несе відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Національного банку.

Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що консолідована фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом

Електронний підпис
СВІСТІЧ
ОЛЕКСАНДР
МИХАЙЛОВИЧ
ЄДРПОУ/ІПН
33306921
Підписано у Вчасно

Електронний підпис
Студинська
Юлія
Сергіївна
ЄДРПОУ/ІПН
33306921
Підписано у Вчасно

Товариство з обмеженою відповідальністю
№1
«Ернст енд Янг Аудиторські Послуги»
Ідентифікаційний код 33306921
м. Київ, Україна

Shape the future
with confidence

шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї консолідованої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Окрім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, та отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, невірні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;

- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Національного банку;

- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;

- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Національного банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у консолідованій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менш, майбутні події або умови можуть примусити Національний банк припинити свою діяльність на безперервній основі;

- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст консолідованої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує консолідована фінансова звітність операції та події, що лежать в основі її складання, так, щоб досягти достовірного подання;

- плануємо і проводимо аудит Національного банку та його дочірньої компанії для отримання прийнятних аудиторських доказів в достатньому обсязі щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або господарських одиниць у складі Національного банку та його дочірньої компанії як основи для формування думки щодо консолідованої фінансової звітності. Ми несемо відповідальність за керування, нагляд та перевірку виконаної роботи для цілей аудиту Національного банку та його дочірньої компанії. Ми несемо відповідальність за висловлення нами аудиторської думки.

Електронний підпис
СВІСТІЧ
ОЛЕКСАНДР
МИХАЙЛОВИЧ
ЄДРПОУ/ІПН
33306921
Підписано у Вчасно

Студинівка
Олег
ЄДРПОУ/ІПН
33306921

Україна
м. Київ
№1
«Ернст енд Янг Аудиторські Послуги»
Ідентифікаційний код 33306921
Товариство з обмеженою відповідальністю

Shape the future
with confidence

Ми повідомляємо Аудиторському комітету Ради Національного банку разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо Аудиторському комітету Ради Національного банку твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо дій, вжитих для усунення загроз, або запроваджених застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась Аудиторському комітету Ради Національного банку ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту консолідованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Додатково до вимог Міжнародних стандартів аудиту, у звіті незалежного аудитора ми надаємо також інформацію відповідно до ч. 4 ст. 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII («Закон № 2258-VIII»):

Призначення аудитора та загальна тривалість виконання завдань з обов'язкового аудиту

22 жовтня 2019 року нас було вперше призначено, а 11 вересня 2024 року повторно призначено Радою Національного банку в якості незалежних аудиторів для проведення обов'язкового аудиту консолідованої фінансової звітності Національного банку строком на п'ять років. Загальна тривалість безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Національного банку становить сім років.

Щодо узгодження звіту незалежного аудитора з додатковим звітом для аудиторського комітету

Ми підтверджуємо, що наш звіт незалежного аудитора узгоджується з додатковим звітом для Аудиторського комітету Ради Національного банку, який ми випустили 6 квітня 2026 року відповідно до вимог ст. 35 Закону № 2258-VIII.

Електронний підпис
СВІСТІЧ
ОЛЕКСАНДР
МИХАЙЛОВИЧ
ЄДРПОУ/ІПН
33306921
Підписано у Вчасно

Електронний підпис
Студинська
Юлія
Сергіївна
ЄДРПОУ/ІПН
33306921
Підписано у Вчасно

Україна • Товариство з обмеженою відповідальністю • м. Київ
№1
«Ернст енд Янг Аудиторські Послуги»
Ідентифікаційний код 33306921

Shape the future
with confidence

Надання інших послуг, крім послуг з обов'язкового аудиту

Ми заявляємо, що неаудиторські послуги, на які встановлено обмеження у ч. 4 ст. 6 Закону № 2258-VIII, нами не надавались. Також, ми не надавали Національному банку або контрольованим ним суб'єктам господарювання жодних інших послуг, крім послуг з обов'язкового аудиту, за винятком тих, що розкриті в консолідованій фінансовій звітності або консолідованому звіті про управління.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Студинська Ю.С.

Від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»:

Свістіч О.М.
Генеральний директор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101250

Студинська Ю.С.
Партнер

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101256

м. Київ, Україна

6 квітня 2026 року

Електронний підпис
СВІСТІЧ
ОЛЕКСАНДР
МИХАЙЛОВИЧ
ЄДРПОУ/ІПН
33306921
Підписано у вчасно

Електронний підпис
Студинська
Юлія
Сергіївна
ЄДРПОУ/ІПН
33306921
Підписано у вчасно

ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» включено до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, який веде Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. Номер реєстрації у Реєстрі: 3516.

Україна * м. Київ * Товариство з обмеженою відповідальністю
№1
«Ернст енд Янг Аудиторські Послуги»
Ідентифікаційний код 33306921

Документ підписано у сервісі Вчасно (продовження)
Звіт незалежного аудитора НБУ КФЗ 2025.pdf

Документ відправлено: 12:08 06.04.2026

Відправник документу

Електронний підпис
12:08 06.04.2026
ЄДРПОУ/ІПН: 33306921
Юр. назва: ТОВ "ЕРНСТ ЕНД ЯНГ АУДИТОРСЬКІ ПОСЛУГИ"
Власник ключа: Студинська Юлія Сергіївна
Час перевірки КЕП/ЕЦП: 12:08 06.04.2026
Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє
Серійний номер: 7992190800000000000000000000000000000001
Тип підпису: удосконалений
Тип сертифікату: кваліфікований

Електронний підпис
12:15 06.04.2026
ЄДРПОУ/ІПН: 33306921
Юр. назва: ТОВ "ЕРНСТ ЕНД ЯНГ АУДИТОРСЬКІ ПОСЛУГИ"
Генеральний директор: СВІСТІЧ ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ
Час перевірки КЕП/ЕЦП: 12:15 06.04.2026
Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє
Серійний номер: 2A8C4208000000000000000000000000000000001
Тип підпису: удосконалений
Тип сертифікату: кваліфікований

Консолідований звіт про фінансовий стан
на 31 грудня 2025 року

	Примітка	2025	2024
			(у мільйонах гривень)
Активи			
Кошти і депозити в іноземній валюті та банківських металах	6	**1 223 430**	487 084
Цінні папери нерезидентів	7	**1 089 319**	1 235 919
Авуари в спеціальних правах запозичення	8.1	**659**	46 520
Монетарне золото		**147 534**	87 197
Цінні папери України	9	**699 464**	714 787
Кредити банкам та іншим позичальникам	10	**3 347**	5 014
Внутрішній державний борг		**1 147**	1 248
Внески в рахунок квоти Міжнародного валютного фонду	8.2	**116 785**	110 296
Основні засоби та нематеріальні активи	30	**4 258**	3 945
Інші фінансові активи	11	**355**	121
Інші нефінансові активи	31	**14 329**	7 791
Усього активів		**3 300 627**	2 699 922
Зобов'язання			
Банкноти та монети в обігу		**926 528**	822 635
Кошти банків	12	**250 509**	233 091
Кошти державних та інших установ	13	**481 288**	278 205
Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України	29	**146 111**	84 158
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	14	**775 684**	548 911
Зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	8.3	**22 456**	52 983
Боргові зобов'язання на користь Міжнародного валютного фонду зі сплати внеску за квотою	8.3	**116 771**	110 283
Інші фінансові зобов'язання	15	**1 694**	1 911
Інші нефінансові зобов'язання	32	**76**	81
Усього зобов'язань		**2 721 117**	2 132 258
Власний капітал			
Статутний капітал	28	**100**	100
Загальні резерви, резервний капітал та нерозподілений прибуток	28	**165 123**	156 194
Резерви переоцінки активів і зобов'язань	28	**414 243**	411 325
Усього власного капіталу		**579 466**	567 619
Неконтрольована частка		**44**	45
Усього капіталу		**579 510**	567 664
Усього пасивів		**3 300 627**	2 699 922

Схвалено Правлінням Національного банку України 02 квітня 2026 року.

Підписано 03 квітня 2026 року.

Голова Андрій ПИШНИЙ

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку Людмила СНІГУРСЬКА

Примітки, подані на сторінках 5–85, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за 2025 рік

	Примітка	2025	2024
			(у мільйонах гривень)
Процентні доходи	17	**101 868**	99 010
Процентні витрати	17	**(83 740)**	(81 361)
Чистий процентний дохід до врахування прибутку / (збитку) від відновлення / (зменшення) корисності за процентними фінансовими активами		**18 128**	17 649
Прибутки / (збитки) від відновлення / (зменшення) корисності за процентними фінансовими активами	20	**(751)**	(182)
Чистий процентний дохід після врахування прибутку / (збитку) від відновлення / (зменшення) корисності за процентними фінансовими активами		**17 377**	17 467
Комісійні доходи		**913**	778
Комісійні витрати		**(59)**	(59)
Чистий комісійний дохід		**854**	719
Результати від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	18	**91 207**	158 536
Результати від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибутки або збитки	19	**50 877**	61 187
Інші доходи	33	**2 589**	1 281
Усього чистих доходів		**162 904**	239 190
Витрати на утримання персоналу	34	**(5 018)**	(3 926)
Витрати, пов'язані з виготовленням банкнот, монет, сувенірної та іншої продукції		**(2 980)**	(2 351)
Адміністративно-господарські та інші витрати	35	**(1 997)**	(1 833)
Прибутки / (збитки) від відновлення / (зменшення) корисності за іншими активами	20	**(3)**	(9)
Прибуток до оподаткування		**152 906**	231 071
Витрати з податку на прибуток дочірньої компанії		**(7)**	(5)
Прибуток за рік		**152 899**	231 066
Інші сукупні доходи / (витрати), що не підлягають перекласифікації як складові прибутків або збитків у наступних періодах:			
переоцінка банківських металів		**5 061**	589
Інші сукупні доходи / (витрати) за рік		**5 061**	589
Разом сукупні доходи за рік		**157 960**	231 655
Прибуток за рік, що належить:			
Національному банку України		**152 897**	231 062
неконтрольованій частці		**2**	4
		152 899	231 066
Разом сукупні доходи, що належать:			
Національному банку України		**157 958**	231 651
неконтрольованій частці		**2**	4
		157 960	231 655

Схвалено Правлінням Національного банку України 02 квітня 2026 року.

Підписано 03 квітня 2026 року.

Голова Андрій ПИШНИЙ

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку Людмила СНІГУРСЬКА

Примітки, подані на сторінках 5–85, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Консолідований звіт про зміни у власному капіталі
за 2025 рік

	Приміт-ка	Статутний капітал	Загальні резерви, резервний капітал та нерозпо-ділений прибуток	Резерви переоцінки активів і зобов'язань	Усього власного капіталу	Неконтро-льована частка	Усього капіталу
							(у мільйонах гривень)
Залишок на 01 січня 2024 року		**100**	**137 690**	**282 336**	**420 126**	**45**	**420 171**
Усього сукупних доходів за 2024 рік:		–	231 062	589	231 651	4	**231 655**
прибуток за 2024 рік		–	231 062	–	231 062	4	231 066
інший сукупний дохід за 2024 рік		–	–	589	589	–	589
Реалізований результат переоцінки за банківськими металами, що вибули	29	–	81	(81)	–	–	–
Реалізований результат переоцінки за цінними паперами та деривативами, що вибули	29	–	18 035	(18 035)	–	–	–
Спрямування до резерву переоцінки нереалізованих результатів від переоцінки фінансових інструментів	19	–	(17 951)	17 951	–	–	–
Спрямування до резерву переоцінки нереалізованих результатів від переоцінки фінансових активів і зобов'язань в іноземній валюті та монетарному золоті	18	–	(128 565)	128 565	–	–	–
Дивіденди, розподілені власникам неконтрольованої частки		–	–	–	–	(4)	**(4)**
Частина прибутку до розподілу за 2024 рік, що підлягає перерахуванню до Державного бюджету України	29	–	**(84 158)**	–	**(84 158)**	–	**(84 158)**
Залишок на 31 грудня 2024 року		**100**	**156 194**	**411 325**	**567 619**	**45**	**567 664**
Усього сукупних доходів за 2025 рік:		–	152 897	5 061	157 958	2	**157 960**
прибуток за 2025 рік		–	152 897	–	152 897	2	152 899
інший сукупний дохід за 2025 рік		–	–	5 061	5 061	–	5 061
Реалізований результат переоцінки за банківськими металами, що вибули	29	–	182	(182)	–	–	–
Реалізований результат переоцінки за цінними паперами та деривативами, що вибули	29	–	18 722	(18 722)	–	–	–
Спрямування до резерву переоцінки нереалізованих результатів від переоцінки фінансових інструментів	19	–	(8 640)	8 640	–	–	–
Спрямування до резерву переоцінки нереалізованих результатів від переоцінки фінансових активів і зобов'язань в іноземній валюті та монетарному золоті	18	–	(8 121)	8 121	–	–	–
Дивіденди, розподілені власникам неконтрольованої частки		–	–	–	–	(3)	**(3)**
Частина прибутку до розподілу за 2025 рік, що підлягає перерахуванню до Державного бюджету України	29	–	**(146 111)**	–	**(146 111)**	–	**(146 111)**
Залишок на 31 грудня 2025 року		**100**	**165 123**	**414 243**	**579 466**	**44**	**579 510**

Схвалено Правлінням Національного банку України 02 квітня 2026 року.

Підписано 03 квітня 2026 року.

Голова Андрій ПИШНИЙ

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку Людмила СНІГУРСЬКА

Примітки, подані на сторінках 5–85, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Консолідований звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2025 рік

	Примітка	2025	2024
			(у мільйонах гривень)
Операційна діяльність			
Проценти отримані		**104 130**	99 749
Комісії отримані		**913**	779
Інші доходи		**2 576**	1 289
Проценти сплачені		**(81 760)**	(86 637)
Комісії сплачені		**(59)**	(60)
Витрати, пов'язані з виготовленням банкнот, монет, сувенірної та іншої продукції		**(3 225)**	(2 526)
Інші витрати		**(6 855)**	(5 484)
Перерахування коштів до Державного бюджету України	29	**(84 158)**	(38 643)
Зменшення кредитів банкам та іншим позичальникам		**1 320**	1 004
Погашення внутрішнього державного боргу		**132**	132
Збільшення коштів банків		**17 387**	16 621
Збільшення коштів державних та інших установ		**169 014**	124 264
Збільшення інших активів		**(301)**	(484)
Зменшення інших зобов'язань		**(499)**	(210)
Інший рух коштів		**(741)**	(694)
Чиста зміна грошових коштів від операційної діяльності		**117 874**	109 100
Інвестиційна діяльність			
Чисте зменшення цінних паперів нерезидентів		**205 444**	15 107
Чисте зменшення цінних паперів України		**13 108**	12 404
Дивіденди від асоційованої компанії		**1**	3
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		**(869)**	(337)
Продаж основних засобів та нематеріальних активів		**–**	1
Чиста зміна грошових коштів від інвестиційної діяльності		**217 684**	27 178
Фінансова діяльність			
Випуск банкнот та монет в обіг	16	**103 893**	58 037
Погашення зобов'язань перед Міжнародним валютним фондом	16	**(31 965)**	(37 784)
Чиста зміна депозитних сертифікатів, що емітовані Національним банком України	16	**224 524**	(68 027)
Чиста зміна грошових коштів від фінансової діяльності		**296 452**	(47 774)
Вплив зміни валютних курсів		**48 151**	32 065
Чистий рух грошових коштів та їх еквівалентів		**680 161**	120 569
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок звітного року		**523 499**	402 930
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець звітного року	16	**1 203 660**	523 499

Схвалено Правлінням Національного банку України 02 квітня 2026 року.

Підписано 03 квітня 2026 року.

Голова Андрій ПИШНИЙ

Головний бухгалтер – директор Департаменту бухгалтерського обліку Людмила СНІГУРСЬКА

Примітки, подані на сторінках 5–85, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Примітки до консолідованої фінансової звітності

Розділ I. Основа складання фінансової звітності

1. Основна діяльність

Національний банк України (далі – Національний банк) є центральним банком України і здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, Закону України "Про Національний банк України" та інших законодавчих актів України.

Національний банк не має на меті отримання прибутку. Фінансові результати діяльності Національного банку, а також структура його активів, зобов'язань і капіталу визначаються функціями Національного банку як особливого центрального органу державного управління.

Згідно із Законом України "Про Національний банк України" основною функцією Національного банку є забезпечення стабільності грошової одиниці України. Під час виконання своєї основної функції Національний банк має виходити із пріоритетності досягнення та підтримки цінової стабільності в державі. Національний банк у межах своїх повноважень сприяє фінансовій стабільності, у тому числі стабільності банківської системи, а також додержанню стійких темпів економічного зростання та підтримує економічну політику Кабінету Міністрів України за умови, що це не перешкоджає досягненню цінової та фінансової стабільності в державі.

Відповідно до Закону України "Про Національний банк України" Національний банк виконує, зокрема, такі функції:

визначає та проводить грошово-кредитну політику відповідно до Основних засад грошово-кредитної політики, розроблених Радою Національного банку;

монопольно здійснює емісію національної валюти України та організує готівковий грошовий обіг;

забезпечує накопичення та зберігання золотовалютного резерву і здійснення операцій із золотовалютним резервом та банківськими металами;

аналізує та прогнозує динаміку макроекономічних, грошово-кредитних, валютних та фінансових показників, у тому числі складає платіжний баланс;

виступає кредитором останньої інстанції для банків і організує систему рефінансування;

здійснює банківське регулювання та нагляд на індивідуальній та консолідованій основі;

здійснює державне регулювання та нагляд на індивідуальній та консолідованій основі на ринках небанківських фінансових послуг за діяльністю небанківських фінансових установ, інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, та осіб, які надають супровідні послуги, в межах, визначених Законом України "Про фінансові послуги та фінансові компанії" та іншими законами України;

представляє інтереси України в центральних банках інших держав, міжнародних банках та інших кредитних установах, де співробітництво здійснюється на рівні центральних банків;

здійснює валютне регулювання, визначає порядок виконання операцій в іноземній валюті, організовує і здійснює валютний нагляд за уповноваженими установами;

організовує та здійснює перевезення валютних та інших цінностей, у визначеному Національним банком порядку видає юридичним особам ліцензії на здійснення операцій з готівкою, зупиняє, поновлює та відкликає такі ліцензії;

визначає особливості функціонування банківської системи України, діяльності небанківських фінансових установ та інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, здійснення нагляду, в тому числі валютного, за такими особами в разі введення воєнного стану чи особливого періоду, здійснює мобілізаційну підготовку системи Національного банку;

здійснює аналіз стану фінансової системи щодо фінансової стабільності;

здійснює захист прав споживачів фінансових послуг, що надаються банками, а також іншими фінансовими установами та особами, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк;

організовує роботу та здійснює заходи з підвищення рівня фінансової грамотності населення;

здійснює інші функції у фінансово-кредитній сфері в межах своєї компетенції, визначеної Законом України "Про Національний банк України".

Згідно із Законом України "Про Національний банк України" Національний банк здійснює, зокрема, такі операції:

надає кредити банкам для підтримки ліквідності;

купує та продає на відкритому ринку цінні папери в установленому законодавством порядку;

купує та продає валютні цінності з метою монетарного регулювання;

зберігає банківські метали, а також купує та продає банківські метали, дорогоцінні метали та камені, пам'ятні та інвестиційні монети з дорогоцінних металів на внутрішньому і зовнішньому ринках;

виконує операції з обслуговування державного боргу, пов'язані з розміщенням державних цінних паперів, їх погашенням і виплатою доходу за ними;

веде рахунок центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів;

веде рахунки міжнародних організацій, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;

здійснює інші операції, необхідні для забезпечення виконання своїх функцій.

Національний банк також виконує функції депозитарію державних цінних паперів України.

Статутний капітал Національного банку є державною власністю.

До структури Національного банку станом на 31 грудня 2025 та 2024 років входять центральний апарат та відокремлений підрозділ (Банкнотно-монетний двір), які здійснюють діяльність виключно в межах завдань і функцій Національного банку, установлених Законом України "Про Національний банк України".

Дочірньою компанією Національного банку є ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР З ОБСЛУГОВУВАННЯ ДОГОВОРІВ НА ФІНАНСОВИХ РИНКАХ" (далі – Розрахунковий центр).

Частка Національного банку в капіталі Розрахункового центру становить 83,55% станом на 31 грудня 2025 року (станом на 31 грудня 2024 року – 83,55%).

Статутний капітал Розрахункового центру на 31 грудня 2025 та 2024 років становить 206,7 мільйона гривень, який складається з простих іменних акцій номінальною вартістю 1 000 гривень кожна.

Розрахунковий центр відповідно до законодавства України та отриманих ліцензій на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – клірингової діяльності здійснює професійну діяльність на ринках капіталу – клірингову діяльність із визначення зобов'язань та клірингову діяльність центрального контрагента.

Згідно зі статутом до функцій Розрахункового центру належать, зокрема:

здійснення / забезпечення грошових розрахунків за укладеними на організованих ринках і поза ними деривативними контрактами та правочинами щодо інструментів грошового ринку, активів, допущених до торгів на організованому товарному ринку, за умови проведення розрахунків за принципом "поставка проти оплати" та за правочинами щодо цінних паперів, вчиненими на організованих ринках капіталу та поза ними, за умови проведення розрахунків за принципом "поставка цінних паперів проти оплати";

реалізація прав (у тому числі отримання доходів) за активами, що зараховані / зарезервовані / заблоковані / надані / внесені на відповідні рахунки Розрахункового центру для здійснення розрахунків, забезпечення розрахунків або організації проведення розрахунків за деривативними контрактами та правочинами щодо фінансових інструментів, інших активів; пред'явлення вимог за гарантіями банків;

укладення і виконання деривативних контрактів, вчинення правочинів щодо фінансових інструментів, інших активів з метою забезпечення виконання зобов'язань.

Національний банк є засновником Корпоративного недержавного пенсійного фонду Національного банку (далі – КНПФ).

Національний банк здійснює адміністрування, управління активами та зберігання активів КНПФ.

Інвестиції Національного банку в асоційовану компанію станом на 31 грудня 2025 та 2024 років були представлені інвестиціями в статутний капітал ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "НАЦІОНАЛЬНИЙ ДЕПОЗИТАРІЙ УКРАЇНИ" (далі – Національний депозитарій).

Згідно зі статутом Національний депозитарій провадить діяльність із депозитарного обліку та обслуговування обігу цінних паперів і корпоративних операцій емітента на рахунках у цінних паперах клієнтів.

Станом на 31 грудня 2025 та 2024 років Національний банк володів 2 580 простими іменними акціями Національного депозитарію номінальною вартістю 10 000 гривень кожна, загальною номінальною вартістю 25,8 мільйона гривень. Частка прямої участі Національного банку в статутному капіталі Національного депозитарію на 31 грудня 2025 року становить 25% (на 31 грудня 2024 року – 25%).

Відповідно до Закону України “Про депозитарну систему України” розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2025 року № 1012-р “Деякі питання управління державною часткою у статутному капіталі Центрального депозитарію цінних паперів” Національний банк визначений органом управління державною часткою у статутному капіталі Національного депозитарію, якою володіє держава Україна як акціонер (2 580 простих іменних акцій номінальною вартістю 10 000 гривень кожна, що становить 25% статутного капіталу Національного депозитарію).

Затвердження консолідованої фінансової звітності належить до повноважень Ради Національного банку.

Юридична адреса та адреса місцезнаходження центрального офісу Національного банку: вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна.

2. Основи облікової політики та складання звітності

Цей розділ містить суттєву інформацію про облікову політику Національного банку, що стосується консолідованої фінансової звітності в цілому. Якщо облікова політика може бути застосована до конкретної примітки цієї консолідованої фінансової звітності, то суттєва інформація про облікову політику і відповідні розкриття надаються у відповідній примітці.

Консолідована фінансова звітність Національного банку складена відповідно до Стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ, прийнятих Радою міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (далі – МСФЗ), і вимог Законів України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” та “Про Національний банк України” щодо складання фінансової звітності.

Ця консолідована фінансова звітність підготовлена на основі припущення, що Національний банк є організацією, здатною продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Управлінський персонал Національного банку провів оцінку подій та обставин, які описано в примітці 3, і дійшов висновку, що внаслідок особливого статусу й функцій Національного банку як центрального банку країни, а також організації роботи, яка забезпечує безперервність діяльності навіть під час дії воєнного стану, немає суттєвої невизначеності щодо подальшого виконання Національним банком його функцій, визначених Законом України “Про Національний банк України”, а отже, припущення щодо продовження діяльності на безперервній основі є належним.

Ця консолідована фінансова звітність подана в національній валюті України – гривні, що є функціональною валютою Національного банку та його дочірньої компанії та валютою подання консолідованої фінансової звітності. Консолідована фінансова звітність Національного банку складається в мільйонах гривень.

Основа консолідації

Консолідована фінансова звітність складається з фінансової звітності Національного банку та його дочірньої компанії станом на 31 грудня 2025 року.

Дочірньою компанією, яку контролює Національний банк, є Розрахунковий центр.

У разі вибуття дочірньої компанії шляхом передавання контролю державі в особі Кабінету Міністрів України чи інших державних органів та установ результат такої операції відображається в капіталі.

Національний банк і його дочірня компанія застосовують єдину облікову політику для складання консолідованої фінансової звітності. Фінансову звітність дочірньої компанії складено за той самий звітний період, що і консолідовану фінансову звітність Національного банку.

Національний банк проаналізував наявність контролю, необхідного для консолідації відповідно до МСФЗ 10 “Консолідована фінансова звітність” стосовно КНПФ. Національний банк є засновником, проте не зазнає ризиків та не має права щодо змінних результатів діяльності КНПФ. Відповідно до МСФЗ 10 “Консолідована фінансова звітність” Національний банк не має контролю над КНПФ та, відповідно, КНПФ не було консолідовано під час складання цієї консолідованої фінансової звітності.

Інвестиції в асоційовану компанію

Національний депозитарій – асоційована компанія, на діяльність якої Національний банк має суттєвий вплив.

Національний банк проаналізував наявність ознак контролю, необхідних для консолідації відповідно до МСФЗ 10 “Консолідована фінансова звітність” стосовно Національного депозитарію. Національний банк має права на результати діяльності Національного депозитарію (виплату дивідендів) лише за акціями, якими володіє прямо, тобто в розмірі 25% акцій. Національний банк забезпечує управління державною часткою, яка становить 25% статутного капіталу Національного депозитарію, відповідно до Закону України “Про управління об’єктами державної власності”, діючи від імені та на користь держави, а отже, не зазнає ризиків та не має права щодо змінних результатів діяльності Національного депозитарію.

Таким чином, відповідно до МСФЗ 10 “Консолідована фінансова звітність” Національний банк виконує функції агента щодо належного державі пакета акцій у розмірі 25% та не має контролю над Національним депозитарієм, і, відповідно, Національний депозитарій не було

консолідовано під час складання цієї консолідованої фінансової звітності і класифіковано як інвестицію в асоційовану компанію.

Інвестиції в асоційовану компанію відображаються за методом участі в капіталі з урахуванням визнаного зменшення корисності та включаються до статті "Інші активи". Частка Національного банку в прибутках або збитках асоційованої компанії з часу здійснення інвестицій визнається у складі інших доходів або витрат, сума визнаного зменшення корисності асоційованої компанії – в складі збитків від зменшення корисності за іншими активами консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Інформацію про введення нових та змінених стандартів і тлумачень фінансової звітності наведено в примітці 39.

Зміна формату подання

Під час складання цієї консолідованої фінансової звітності Національний банк з метою підвищення доречності та зрозумілості інформації змінив представлення у Консолідованому звіті про рух грошових коштів.

Ефект, який зміна формату подання справила на порівняльну інформацію в Консолідованому звіті про рух грошових коштів, представлено в нижченаведеній таблиці:

	Як представлено у фінансовій звітності станом на 31 грудня 2024 року	Рекласифікації	Як представлено змінені порівняльні дані станом на 31 грудня 2024 року
			(у мільйонах гривень)
Витрати, пов'язані з виготовленням банкнот, монет, сувенірної та іншої продукції	–	(2 526)	(2 526)
Інші витрати	(6 764)	1 280	(5 484)
Сплачені податки, збори, платежі	(1 447)	1 447	–
Збільшення інших активів	(1 719)	1 235	(484)
Зменшення інших зобов'язань	(71)	(139)	(210)
Інший рух коштів	603	(1 297)	(694)

Основні оцінки та судження під час застосування принципів бухгалтерського обліку

Національний банк використовує оцінки, припущення та професійні судження, які впливають на суми активів і зобов'язань, що відображені в консолідованій фінансовій звітності. Оцінки та судження регулярно переглядаються й ґрунтуються на досвіді управлінського персоналу Національного банку та інших факторах, включаючи майбутні події, очікування яких за наявних умов є обґрунтованим. Основні оцінки та судження наведені в примітках 5, 30, 32, 36.

3. Вплив економічної ситуації на фінансовий стан і результати діяльності Національного банку

У 2025 році реальний ВВП, за попередньою оцінкою Державної служби статистики України, зріс на 1,8%. Темпи економічного зростання сповільнилися порівняно з 2024 роком, коли реальний ВВП зріс на 3,2%. Це пояснюється посиленням атак на логістичну та енергетичну інфраструктуру, що спричинило ускладнення з перевезеннями і суттєвий дефіцит електроенергії. Крім того, зберігалося негативне міграційне сальдо. Водночас економічне зростання підтримували стійкий внутрішній попит та м'яка фіскальна політика.

Упродовж 2025 року проблеми бізнесу з наймом працівників дещо послабилися через подальше збільшення пропозиції робочої сили. Тривало поступове зниження рівня безробіття. Проте на ринку праці надалі зберігалися диспропорції і брак працівників, особливо кваліфікованих. Низьку пропозицію робочої сили, як і раніше, зумовлювали міграційні процеси – упродовж 2025 року кількість мігрантів зросла на 0,3 мільйона осіб до 5,9 мільйона осіб. Брак працівників і надалі обмежував можливості підприємств нарощувати виробництво та зумовлював зростання номінальних зарплат.

Дефіцит зведеного бюджету в 2025 році становив 2 209 мільярдів гривень без урахування грантів у доходах та суттєво перевищував обсяг 2024 року (1 827 мільярдів гривень без урахування грантів у доходах). Такий дефіцит очікувано зумовлений високими видатками передусім на забезпечення обороноздатності, соціальні програми та відновлення інфраструктури. Водночас доходи зросли завдяки високим заробітним платам, жвавому споживчому попиту та імпорту, а також переглянутим окремим податковим ставкам.

У 2025 році міжнародна допомога (52,4 мільярда доларів США) була найбільшою з початку війни, що дало змогу профінансувати великий дефіцит Державного бюджету України (далі – Державний бюджет) та збільшити запас валютної ліквідності. Водночас відносно активно залучалися кошти і на внутрішньому борговому ринку. Роловер облігацій внутрішньої державної позики (далі – ОВДП) у всіх валютах (з урахуванням аукціонів обміну) у 2025 році становив 116%. Привабливa ринкова дохідність підживлювала попит на державні цінні папери на тлі очікуваного пом'якшення процентної політики Національним банком. Державний та гарантований державою борг становив близько 100% ВВП станом на кінець грудня 2025 року, за оцінкою Національного банку.

У 2025 році дефіцит поточного рахунку розширився до 34,2 мільярда доларів США (16,9 мільярда доларів США у 2024 році) за рахунок відчутного нарощування імпорту товарів. Так, у 2025 році імпорт зріс на 23,9% насамперед через високий попит на продукцію машинобудування, що зумовлювався необхідністю відновлення енергетичної інфраструктури на тлі постійних атак росії та потребами оборони. Водночас експорт товарів знизився на 2,7%. Основними причинами були низькі перехідні запаси сільськогосподарських культур, затримка кампанії зі збору врожаю, слабкий зовнішній попит, у тому числі на залізну руду, та посилення обстрілів інфраструктури наприкінці 2025 року. Розширення торговельного дефіциту було лише частково компенсовано більшими обсягами надходжень грантової допомоги.

Приплив капіталу за фінансовим рахунком у 2025 році збільшився до 46,8 мільярда доларів США (11,8 мільярда доларів США у 2024 році). Так, завдяки більшим обсягам позик від міжнародних партнерів зріс приплив капіталу до державного сектору (до 38,9 мільярда доларів США за 2025 рік порівняно з 18,7 мільярда доларів США за 2024 рік). До того ж у 2025 році зафіксовано приплив капіталу в приватний сектор (7,8 мільярда доларів США) завдяки як зниженню заборгованості нерезидентів за торговими кредитами, так і звуженню чистого попиту на готівкову валюту, тоді як у 2024 році спостерігався відплив капіталу (7 мільярдів доларів США). У результаті платіжний баланс зведено з профіцитом у розмірі 12,8 мільярда доларів США, а міжнародні резерви зросли до 57,3 мільярда доларів США станом на кінець 2025 року (у 2024 році – до 43,8 мільярда доларів США).

У грудні 2025 року тривало сповільнення як загальної, так і базової інфляції – до 8,0% для обох показників. Зниженню інфляції наприкінці року сприяла висока пропозиція продовольства нових урожаїв. Фундаментальний ціновий тиск помітно послабився завдяки вторинним ефектам від вищих урожаїв, поліпшенню ситуації на ринку праці та стійкому валютному ринку. Мораторій на підвищення тарифів на природний газ, опалення і гарячу воду стримували адміністративну інфляцію. Інфляційні очікування більшості груп респондентів протягом IV кварталу 2025 року залишалися підвищеними. Близькими до прогнозів Національного банку були лише очікування фінансових аналітиків.

Пришвидшення інфляції на початку 2025 року суттєво посилило ризики розбалансування інфляційних очікувань та, відповідно, загрозу тривалішого закріплення інфляції на високих рівнях. Реагуючи на це, у I кварталі 2025 року Національний банк продовжив цикл посилення процентної політики, який розпочав у грудні 2024 року, та підвищив облікову ставку в січні й березні 2025 року загалом на 2 відсоткових пункти до 15,5% і утримував її незмінно до кінця року. Також для посилення ефектів від змін облікової ставки та поліпшення привабливості заощаджень у гривні внесено зміни в операційний дизайн процентної політики. Зокрема, спред між обліковою ставкою та ставкою за лімітованими депозитними сертифікатами строком до 100 днів (далі – депозитні сертифікати строком до 100 днів), а також ставкою за

кредитами овернайт зріс на 1 відсотковий пункт. Такий її рівень забезпечував належні монетарні умови для стійкості валютного ринку, контрольованості очікувань і приведення інфляції до цілі 5%.

Протягом 2025 року банківська система функціонувала в умовах суттєвого профіциту ліквідності. Середні залишки коштів на коррахунках і в депозитних сертифікатах у 2025 році зросли до 768 мільярдів гривень порівняно з 754 мільярдами гривень у 2024 році. Зокрема, у IV кварталі 2025 року вони становили 806 мільярдів гривень, що на 100 мільярдів гривень вище порівняно із аналогічним періодом 2024 року.

У 2025 році Національний банк підтримував стійкість валютного ринку, згладжуючи надмірні курсові коливання, а також компенсуючи структурний дефіцит іноземної валюти в приватному секторі за рахунок переспрямування на ринок валюти з державного сектору, отриманої у вигляді міжнародної допомоги.

Інтервенції Національного банку з продажу іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку у 2025 році зросли на 1,4 мільярда доларів США порівняно з 2024 роком до 36,2 мільярда доларів США. Середня частка угод без участі Національного банку в загальному обсязі угод на міжбанківському ринку в 2025 році становила 53%. Це на 6 відсоткових пунктів більше середнього показника у 2024 році та майже удвічі більше аналогічного показника на момент запровадження керованої гнучкості курсу (29% у жовтні 2023 року). Завдяки стійкості валютного ринку та формуванню належних передумов Національний банк уживав подальших заходів згідно з дорожньою картою валютної лібералізації: у травні – грудні 2025 року пом'якшено та актуалізовано низку валютних обмежень, що підтримало український бізнес.

Значний обсяг резервів на тлі найбільшої фінансової підтримки за час повномасштабної війни дав Національному банку змогу й надалі ефективно згладжувати надмірні курсові коливання для утримання курсових та інфляційних очікувань під контролем. Коливання обмінного курсу гривні до долара залишалися двосторонніми та визначалися змінами ринкової кон'юнктури. Так, у 2025 році гривня відносно долара США послабилася на 0,8%. Водночас унаслідок зміцнення євро на світових фінансових ринках обмінний курс гривні до євро послабився на 13,5%.

Упродовж 2025 року міжнародні рейтингові агенції переглядали суверенні рейтинги України, однак до грудня залишали їх без змін: довгостроковий рейтинг емітента в іноземній валюті рейтингове агентство "Fitch" залишало на рівні "RD", "Moody's" – "Ca", "Standard & Poor's" – "SD". Наприкінці грудня 2025 року рейтингове агентство "Fitch" підвищило довгостроковий суверенний рейтинг України в іноземній валюті до рівня "CCC" з "обмеженого дефолту" (RD) після успішного завершення Україною реструктуризації державних деривативів, які прив'язані до ВВП ("ВВП-варанти"). "Fitch" оцінило це як нормалізацію відносин України з більшістю своїх зовнішніх комерційних кредиторів.

Надалі широкомасштабна військова агресія російської федерації та реалізація пов'язаних із цим ризиків може мати вплив на результати діяльності та фінансовий стан Національного банку, який на сьогодні не може бути точно визначено. Управлінський персонал Національного банку ретельно стежить за поточним станом та розвитком подій і вживає необхідних заходів для послаблення впливу негативних чинників.

Розділ II.I. Фінансові інструменти

4. Облікова політика. Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки

Цей розділ містить суттєву інформацію про облікову політику Національного банку.

Операції з фінансовими інструментами
Національний банк класифікує всі фінансові активи в категорії за справедливою вартістю через прибутки або збитки та амортизованою собівартістю відповідно до моделей управління фінансовими активами та характеристик їх договірних грошових потоків. Національний банк не класифікує жодних активів у категорію за справедливою вартістю через прибутки або збитки з метою усунення або значного зменшення невідповідності в обліку. Національний банк не класифікує жодних активів у категорію за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

Фінансові активи Національного банку класифікуються таким чином:

Кошти та депозити в іноземній валюті за амортизованою собівартістю
Кошти та депозити в іноземній валюті розміщуються Національним банком у банках-контрагентах у межах моделі управління фінансовими активами, якою передбачено отримання грошових потоків, визначених умовами договору. Ці кошти не пов'язані з похідними інструментами, не котируються на ринку і підлягають поверненню на вимогу, на фіксовану дату або дату, що може бути визначена.

Боргові цінні папери за амортизованою собівартістю
До цієї категорії належать ОВДП із фіксованою ставкою купона, а також ОВДП, сума купона за якими розраховується як індекс інфляції за останні 12 місяців плюс визначена маржа (далі – інфляційні державні облігації), та ОВДП з плаваючою процентною ставкою, яка обраховується на основі середнього значення облікової ставки Національного банку за річний період, який закінчується першого числа місяця, що передує місяцю здійснення чергових купонних виплат, та починається першого числа цього ж місяця попереднього року (далі разом – ОВДП з плаваючою процентною ставкою).

Боргові цінні папери за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках
До цієї категорії належать цінні папери нерезидентів та облігації зовнішньої державної позики України, номіновані в доларах США. Національний банк управляє групою таких фінансових інструментів відповідно до задокументованої моделі діяльності, що використовується для управління фінансовими активами Національного банку і належить до інших типів моделей управління фінансовими активами, ніж модель управління фінансовими активами, якою передбачається отримання грошових потоків згідно з умовами договору (випуску), та модель управління фінансовими активами, якою передбачається як отримання грошових потоків згідно з умовами договору (випуску), так і продаж таких активів.

Також до цієї категорії належать цінні папери, які не відповідають критеріям оцінки за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в інших сукупних доходах у зв'язку з отриманими результатами аналізу характеристик грошових потоків за фінансовими активами, що не передбачають погашення тільки основної суми та процентів.

Справедлива вартість таких цінних паперів визначається за ринковими котируваннями на головному або найсприятливішому ринку, а якщо немає котирувань – на основі моделей оцінки (примітка 21).

Кредити банкам та іншим позичальникам за амортизованою собівартістю
Кредити, надані банкам та іншим позичальникам, визнаються, якщо Національний банк надає кошти контрагентам – банкам та іншим позичальникам у межах моделі управління фінансовими активами, якою передбачено отримання договірних грошових потоків, які є виключно платежами щодо погашення основної суми боргу та процентів.

Внутрішній державний борг за амортизованою собівартістю
Внутрішній державний борг – заборгованість за кредитами, наданими Уряду України (далі – Уряд) до 2035 року. Внутрішній державний борг є незабезпеченим.

Грошові кошти та їх еквіваленти
З метою звітування про рух грошових коштів до грошових коштів та їх еквівалентів уключаються готівкова іноземна валюта, авуари в спеціальних правах запозичення (далі – СПЗ), кошти на вимогу, депозити в іноземній валюті з терміном погашення до трьох місяців з дати виникнення, використання яких не є обмеженим і може бути здійснене на першу вимогу та які мають незначний ризик коливання вартості.

Фінансові зобов'язання Національного банку класифікуються таким чином:

- банкноти та монети в обігу. Сума банкнот і монет в обігу – номінальна вартість банкнот і монет (розмінних, обігових, пам'ятних, інвестиційних), що є засобами платежу і випущені в обіг Національним банком після введення гривні у вересні 1996 року. Готівкові кошти в національній валюті, що зберігаються у сховищах і касах Національного банку, у тому числі передані Національним банком

уповноваженим банкам на зберігання, не включаються до суми банкнот та монет в обігу;
- кошти банків. Ці зобов'язання не є похідними інструментами;
- кошти державних та інших установ є непохідними зобов'язаннями перед державними установами та іншими клієнтами;
- депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком;
- кредити отримані.

Усі фінансові зобов'язання Національного банку (крім похідних фінансових інструментів та зобов'язань за виплатами працівникам) оцінюються за амортизованою собівартістю.

Похідні фінансові інструменти
До похідних фінансових інструментів належать похідні цінні папери, операції своп процентної ставки, валютний своп, форвардні та ф'ючерсні операції. Похідні фінансові інструменти обліковуються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках. Усі похідні фінансові інструменти відображаються як активи, якщо їх справедлива вартість позитивна, і як зобов'язання, якщо їх справедлива вартість від'ємна.

Визнання та оцінка фінансових інструментів
Первісне визнання фінансових інструментів здійснюється таким чином:

- операції з фінансовими інструментами відображаються в консолідованому звіті про фінансовий стан на дату розрахунку, тобто на дату набуття (передавання) права власності на них, крім похідних фінансових інструментів;
- боргові цінні папери, інструменти капіталу та інші фінансові інструменти за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках або збитках первісно визнаються за справедливою вартістю на дату розрахунку;
- кошти та депозити в іноземній валюті, боргові цінні папери за амортизованою собівартістю, кредити банкам та іншим позичальникам і всі фінансові зобов'язання (крім похідних фінансових інструментів) первісно визнаються за справедливою вартістю на дату операції з урахуванням витрат на операцію;
- банкноти та монети в обігу визнаються зобов'язаннями за номінальною вартістю з часу видачі їх банкам і клієнтам Національного банку.

Подальший облік фінансових інструментів Національного банку здійснюється таким чином:

- боргові цінні папери, інструменти капіталу та інші фінансові інструменти за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках або збитках та похідні фінансові інструменти переоцінюються в разі кожної зміни їх справедливої вартості, але не рідше ніж станом на звітну дату. Результат від зміни справедливої вартості включається до складу фінансових результатів консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід у тому періоді, у якому він виник;
- кошти та депозити в іноземній валюті, боргові цінні папери за амортизованою собівартістю, кредити банкам та іншим позичальникам, а також внутрішній державний борг та всі фінансові зобов'язання, крім похідних фінансових інструментів, обліковуються за амортизованою собівартістю із застосуванням методу ефективної ставки відсотка;
- банкноти та монети в обігу обліковуються за номінальною вартістю і надалі не переоцінюються.

Станом на 31 грудня 2025 року фінансові активи розподілялися за категоріями оцінки таким чином:

	Активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках	Активи за амортизованою собівартістю	Усього
			(у мільйонах гривень)
Фінансові активи			
Кошти та депозити в іноземній валюті	–	1 206 591	**1 206 591**
Цінні папери нерезидентів	1 089 319	–	**1 089 319**
Авуари в спеціальних правах запозичення	–	659	**659**
Цінні папери України	1 851	697 613	**699 464**
Кредити банкам та іншим позичальникам	–	3 347	**3 347**
Внутрішній державний борг	–	1 147	**1 147**
Внески в рахунок квоти Міжнародного валютного фонду	–	116 785	**116 785**
Інші фінансові активи	5	350	**355**
Усього фінансових активів	**1 091 175**	**2 026 492**	**3 117 667**

Станом на 31 грудня 2024 року фінансові активи розподілялися за категоріями оцінки таким чином:

	Активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках	Активи за амортизованою собівартістю	Усього
			(у мільйонах гривень)
Фінансові активи			
Кошти та депозити в іноземній валюті	–	477 133	**477 133**
Цінні папери нерезидентів	1 235 919	–	**1 235 919**
Авуари в спеціальних правах запозичення	–	46 520	**46 520**
Цінні папери України	1 370	713 417	**714 787**
Кредити банкам та іншим позичальникам	–	5 014	**5 014**
Внутрішній державний борг	–	1 248	**1 248**
Внески в рахунок квоти Міжнародного валютного фонду	–	110 296	**110 296**
Інші фінансові активи	5	116	**121**
Усього фінансових активів	**1 237 294**	**1 353 744**	**2 591 038**

Політика зменшення корисності фінансових активів та принципи формування резервів під очікувані кредитні збитки

Під час визначення зменшення корисності та здійснення оцінки очікуваних кредитних збитків для фінансових активів (крім інвестицій до статутних капіталів асоційованих компаній) Національний банк керується вимогами МСФЗ 9 “Фінансові інструменти”. Оцінка зменшення корисності за інвестиціями до статутних капіталів асоційованих компаній здійснюються згідно з вимогами Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку (далі – МСБО) 36 “Зменшення корисності активів” та МСБО 28 “Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства”.

Кредитні збитки Національний банк визначає як різницю між усіма грошовими потоками, які має сплатити контрагент / емітент / позичальник відповідно до умов договору, та всіма грошовими потоками, які Національний банк очікує отримати, що дисконтуються за ефективною ставкою відсотка. Грошові потоки, які враховуються, уключають грошові потоки від продажу заставного майна або інших джерел підвищення кредитної якості фінансового інструменту, що є невід’ємною частиною умов договору. Застосовується професійне судження / припущення щодо можливості достовірної оцінки очікуваного строку дії фінансового інструменту.

Національний банк визнає резерви під очікувані кредитні збитки за фінансовими активами (наданими депозитами, кредитами за амортизованою собівартістю, борговими цінними паперами за амортизованою собівартістю, дебіторською заборгованістю та договірними активами), за зобов’язаннями кредитного характеру та резерви під зменшення корисності (знецінення) за інвестиціями до статутних капіталів асоційованих і дочірніх компаній.

Формування і розформування резервів під очікувані кредитні збитки здійснюються відповідно до рішення Правління Національного банку не рідше ніж один раз на місяць (за дебіторською заборгованістю та договірними активами – не рідше ніж один раз на квартал, резерви під зменшення корисності за інвестиціями до статутних капіталів асоційованих і дочірніх компаній – не рідше ніж один раз на рік) станом на кінець останнього дня місяця (кварталу / року).

Резерв під очікувані кредитні збитки формується шляхом віднесення відповідної суми змін у резерві на витрати [у складі статей “Прибутки / (збитки) від відновлення / (зменшення) корисності за процентними фінансовими активами” та “Прибутки / (збитки) від відновлення / (зменшення) корисності за іншими активами”].

Залежно від стадії зменшення корисності для фінансових активів формуються резерви під очікувані кредитні збитки в сумі очікуваних кредитних збитків:

- за період 12 місяців – для фінансових активів, що перебувають на першій стадії зменшення корисності;
- за весь строк дії фінансового інструменту – для фінансових активів, що перебувають на другій або третій стадії зменшення корисності.

Очікувані кредитні збитки за весь строк дії фінансового інструменту відображають очікувані недоотримані суми грошових коштів за весь строк дії, що можуть виникнути в разі настання події дефолту протягом усього строку дії після звітної дати, зважені на ймовірність певного діапазону можливих сценаріїв настання події дефолту (або погашення фінансового активу), оцінену на підставі кумулятивної ймовірності дефолту позичальника за весь строк дії фінансового інструменту, що залишився станом на звітну дату.

З метою визначення стадії зменшення корисності на кожну звітну дату для фінансових активів у розрізі окремих інструментів здійснюється індивідуальна оцінка кредитного ризику для встановлення:

- значного збільшення кредитного ризику з дати первісного визнання;
- об’єктивних свідчень зменшення корисності (знецінення).

Оцінювання значного збільшення кредитного ризику проводиться на основі кількісних та якісних чинників, беручи до уваги, зокрема, категорії внутрішнього кредитного рейтингу позичальників, що враховує зміну ступеня кредитного ризику станом на звітну дату.

Для коштів на вимогу та строкових депозитів в іноземній валюті, цінних паперів, що оцінюються за амортизованою собівартістю, ознаками значного зростання кредитного ризику є, зокрема, прострочення хоча б одного платежу понад 30 календарних днів, відкликання всіх зовнішніх кредитних рейтингів для контрагента / емітента, зниження категорії довгострокових кредитних рейтингів для контрагента / емітента з дати первісного визнання більше ніж на три рейтингових пункти.

Для зобов'язань держави, номінованих у валюті цієї держави, та зобов'язань іноземного центрального банку, номінованих у валюті країни походження цього центрального банку, ознакою значного збільшення кредитного ризику з дати первісного визнання є прострочення хоча б одного платежу понад 30 календарних днів станом на звітну дату.

Для кредитів банкам та іншим позичальникам ознаками значного збільшення кредитного ризику з дати первісного визнання є, зокрема, прострочення платежів за договором від двох до семи календарних днів, фактичне зниження внутрішнього кредитного рейтингу позичальника з дати первісного визнання відповідно до матриці міграції рейтингів, фактичне зниження зовнішнього кредитного рейтингу позичальника за зобов'язаннями в національній валюті на чотири рівні, порушення позичальником визначених регуляторних вимог, віднесення позичальника до категорії проблемних.

Об'єктивним свідченням зменшення корисності (знецінення) фінансових активів є інформація стосовно таких збиткових подій:

- значні фінансові труднощі, що виникли в боржника або емітента;
- порушення боржником умов договору або порушення емітентом цінних паперів умов їх випуску;
- ймовірність банкрутства чи іншої фінансової реорганізації боржника або емітента;
- надання кредитором поступок у зв'язку з економічними або юридичними причинами, що пов'язані з фінансовими труднощами боржника або емітента, таких умов, які не були б надані за інших обставин (зміна процентної ставки, пролонгація тощо);
- наявність інформації про значне скорочення розрахункових майбутніх грошових потоків за групою фінансових активів з часу їх первісного визнання тощо.

Визнання об'єктивних свідчень зменшення корисності здійснюється на рівні фінансового інструменту. Підходом на рівні фінансового інструменту передбачається, що за наявності принаймні однієї ознаки об'єктивного свідчення зменшення корисності на рівні фінансового інструменту цей фінансовий інструмент та всі фінансові інструменти цього позичальника визнаються як такі, за якими є об'єктивні свідчення зменшення корисності. Подія дефолту є однією з ознак об'єктивного свідчення зменшення корисності.

Для всіх груп активів Національний банк визначає дефолт як неспроможність або небажання контрагента / емітента / позичальника виконати свої фінансові зобов'язання перед Національним банком, що призводить до прямих фінансових втрат від реалізації кредитного ризику.

Подія дефолту за фінансовими активами Національним банком визнається також за тими фінансовими активами, за якими на звітну дату є хоча б один прострочений платіж понад 90 календарних днів.

Якщо немає власних історичних даних або недостатньо історичних даних про збитки, то допускається використання історичних даних інших установ щодо порівняних груп активів. Також допускається використання професійного судження працівників Національного банку.

Власний досвід про збитки коригується на підставі поточної інформації та прогнозу майбутньої економічної ситуації з метою відображення впливу поточних та прогнозних економічних умов, що не діяли в період, до якого належать наявні історичні дані про збитки, і виключення впливу умов зазначеного історичного періоду, яких немає станом на звітну дату.

Інформація про фактичні та прогнозні значення майбутніх економічних умов (макроекономічні показники) використовується для визначення ймовірності дефолту з урахуванням впливу майбутніх економічних умов та під час вибору дисконтів, що застосовуються до вартості застави залежно від стадії економічного циклу.

Таким чином, застосовувані методи дають змогу використовувати історичні дані про збитки за групою активів зі схожими характеристиками кредитного ризику та актуальні дані, що відображають поточні умови та прогнози майбутньої економічної ситуації.

Національний банк здійснює оцінку збитку від зменшення корисності на індивідуальній та груповій основі.

Оцінка на індивідуальній основі проводиться для фінансових активів, за якими виявлені об'єктивні свідчення зменшення корисності, та активів, що є державними зобов'язаннями, зобов'язаннями, гарантованими державою, або зобов'язаннями державних підприємств та організацій (у тому числі державних банків та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб).

Оцінка на груповій основі проводиться за фінансовими інструментами, що мають спільні характеристики кредитного ризику (наприклад, депозити в іноземних банках групуються за кредитними рейтингами, установленими міжнародними рейтинговими компаніями “Fitch Ratings”, “Moody’s” та “Standard & Poor’s”, а кредити, надані банкам України для підтримання їх ліквідності, – за рейтингами, що визначені згідно з внутрішньою методологією Національного банку).

Для розрахунку очікуваних кредитних збитків Національний банк використовує такі три підходи:

1) оцінка на груповій основі (параметри кредитного ризику), згідно з якою очікуваним кредитним збитком є добуток експозиції під ризиком дефолту, ймовірності дефолту і рівня втрат у разі дефолту з урахуванням прогнозних сценаріїв, зважених на ймовірність;

2) оцінка на груповій основі (сценарії погашення) з урахуванням безумовної ймовірності їх настання, згідно з якою очікуваним кредитним збитком є теперішня вартість різниці між передбаченими договірними грошовими потоками, належними до сплати на користь Національного банку, за кредитними договорами, дисконтованими за ефективною ставкою відсотка, та всіма грошовими потоками, які Національний банк очікує одержати за ймовірними сценаріями погашення кредиту, дисконтованими за ефективною ставкою відсотка;

3) оцінка на індивідуальній основі (кастомізований сценарій погашення), згідно з якою очікуваним кредитним збитком є теперішня вартість різниці між передбаченими договірними грошовими потоками, належними до сплати на користь Національного банку за кредитним договором, дисконтованими за ефективною ставкою відсотка, та всіма грошовими потоками, які Національний банк очікує одержати за кастомізованим сценарієм погашення кредиту, дисконтованими за ефективною ставкою відсотка.

Оцінка кредитних збитків за несуттєвою фінансовою дебіторською заборгованістю та договірними активами здійснюється за спрощеним методом.

У разі зменшення суми очікуваних кредитних збитків у зв’язку з подіями, що свідчать про зменшення кредитного ризику фінансового інструменту, відбувається відновлення корисності такого фінансового інструменту. Сума зменшення очікуваних кредитних збитків відображається в складі фінансових результатів у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

За банкнотами і монетами в запасах готівки, оборотних касах та банкоматах, наявність яких не підтверджено та за якими втрачено контроль, визнається забезпечення під втрати за готівковими коштами. Формування такого забезпечення відображається в складі фінансових результатів у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Списання фінансових активів

Фінансові активи, повне або часткове погашення яких неможливе, списуються за рахунок сформованого резерву під очікувані кредитні збитки після завершення всіх потрібних процедур щодо відшкодування активу, якщо немає обґрунтованих очікувань щодо повернення договірних грошових потоків.

Зміна класифікації

Цінні папери, як виняток, можуть бути перекласифіковані між категоріями (за амортизованою собівартістю, за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках, за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в інших сукупних доходах) у разі зміни моделі управління фінансовими активами. Вимоги щодо класифікації та оцінки, що належать до нової категорії, застосовуються перспективно з першого дня звітного року, наступного за роком, у якому визнано зміни в моделі управління активами, що привели до перекласифікації.

Зміна умов (модифікація) фінансових активів

Якщо відбувається суттєва зміна умов за фінансовим активом, то Національний банк припиняє визнавати такий актив та визнає новий фінансовий актив за справедливою вартістю з відображенням результату в складі фінансових результатів у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Якщо зміна умов є несуттєвою, то за такими активами коригується валова балансова вартість. Сума коригування визнається як доходи / витрати від зміни умов (модифікації) фінансових активів у складі консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Зміна умов (модифікація) фінансових активів визнається суттєвою за наявності хоча б одного з таких чинників:

- суттєвої зміни якісних параметрів фінансового активу, тобто обсягів та сукупності (профілю) ризиків та вигід (наприклад, зміна валюти погашення, заміна позичальника, переоформлення кількох траншів в один, розподіл одного траншу на кілька нових);
- суттєвої зміни (за економічним змістом) одного або кількох кількісних параметрів фінансового активу (наприклад, суми, строку користування /дії / погашення, номінальної процентної ставки, графіка погашення основної суми боргу та/або процентів);
- суттєвої зміни суми майбутніх грошових потоків за фінансовим активом (тобто зміни поточної валової балансової вартості фінансового активу на дату зміни умов не менше ніж на 10%).

Операції в іноземній валюті та монетарному золоті

Монетарні активи і монетарні зобов’язання в іноземній валюті та монетарному золоті первісно визнаються за

офіційним курсом гривні до іноземних валют / обліковою ціною банківських металів на дату, що настає раніше: або на дату розрахунку, або на дату нарахування монетарних активів і зобов'язань, і надалі переоцінюються під час кожної зміни офіційного курсу / облікової ціни.

У 2025 та 2024 роках офіційний курс гривні до долара США установлювався з урахуванням інформації про всі угоди з купівлі / продажу доларів США на умовах "тод", "том" і "спот" з обсягом від 100 тисяч доларів США до 5 мільйонів доларів США включно між банками, а також між банками та Національним банком, які укладені на час розрахунку офіційного курсу на валютному ринку України у день установлення офіційного курсу та інформація про які надавалася Національному банку торговельно-інформаційними системами (далі – ТІС) із застосуванням двоступеневої системи відсікання угод з екстремальними параметрами.

Офіційний курс гривні до інших іноземних валют у 2025 та 2024 роках установлювався на підставі інформації про офіційний курс гривні до долара США та про котирування BFIX іноземних валют (значення середньозважених курсових / цінових котирувань Bloomberg Generic Price іноземних валют на ринку спот до долара США або долара США до іноземних валют за даними ТІС BLOOMBERG) – для валют, за якими в день розрахунку офіційного курсу гривні ТІС BLOOMBERG оприлюднила котирування BFIX.

Облікова ціна банківських металів у 2025 та 2024 роках розраховувалася на підставі інформації про курс гривні до долара США та про цінові котирування BFIX долара США до банківських металів – для банківських металів, за якими в день розрахунку офіційного курсу гривні ТІС BLOOMBERG оприлюднила цінові котирування BFIX долара США до банківських металів.

У 2025 та 2024 роках офіційний курс гривні до долара США та інших іноземних валют установлювався, а облікова ціна банківських металів розраховувалася кожного робочого дня.

Монетарне золото – запаси золота в зливках світового стандарту та монетах не нижче 995 проби, що належать Національному банку та входять до складу міжнародних резервів. Операції з монетарним золотом можуть здійснюватися тільки між органами грошово-кредитного регулювання різних країн або між цими органами та міжнародними фінансово-кредитними установами.

Золото, що належить Національному банку, але не є резервним активом, до монетарного не включається.

Монетарне золото обліковується за масою в тройських унціях і його вартістю в гривнях за обліковою ціною банківських металів. Облікова ціна банківських металів розраховується на підставі інформації про цінові котирування BFIX долара США до банківських металів, оприлюдненої ТІС BLOOMBERG (або інформації про останню наявну ціну банківських металів, отриманої з офіційного Інтернет-представництва Лондонської асоціації учасників ринку дорогоцінних металів, або ТІС) та офіційного курсу гривні до долара США.

Золото, розміщене в іноземних банках і на яке нараховуються проценти, включається до складу коштів і депозитів в іноземній валюті та банківських металах (нефінансові активи) і відображається в консолідованій фінансовій звітності за обліковою ціною банківських металів на дату складання консолідованого звіту про фінансовий стан.

Основні офіційні курси гривні до іноземних валют / облікова ціна банківських металів, за якими відображені монетарні статті Консолідованого звіту про фінансовий стан, та монетарного золота були такими:

	31 грудня 2025 року (у гривнях)	31 грудня 2024 року (у гривнях)
1 долар США	**42,3878**	42,0390
1 СПЗ	**58,050211**	54,824516
1 євро	**49,8565**	43,9266
1 фунт стерлінгів	**57,2108**	52,9460
1 тройська унція золота	**186 492,76**	110 222,47

Результати переоцінки монетарних активів і зобов'язань в іноземній валюті та монетарному золоті, а також золота, що розміщене в іноземних банках, у зв'язку зі зміною офіційного курсу гривні до іноземних валют / облікової ціни банківських металів уключаються до складу фінансових результатів консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід у тому періоді, у якому вони виникли.

Підхід до розкриття інформації про зміни в балансовій вартості фінансових інструментів за звітний рік

У цій консолідованій фінансовій звітності застосовується підхід до розкриття інформації на чистій основі:

- за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою собівартістю, зміни валової балансової вартості та резервів під очікувані кредитні збитки відображаються лише за тими фінансовими

активами, за якими була непогашена заборгованість станом на початок та/або на кінець звітного періоду (примітка 10);
- зміни справедливої вартості відображаються лише за тими фінансовими активами за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках, що включені до рівня 3 оцінки справедливої вартості, за якими була непогашена заборгованість станом на початок та/або на кінець звітного періоду (примітка 21).

5. Основні оцінки та судження під час застосування принципів бухгалтерського обліку фінансових інструментів

Під час визначення облікової політики та оцінки фінансових інструментів найбільш значущими є судження Національного банку стосовно оцінки очікуваних кредитних збитків.

Професійне судження / припущення стосовно оцінки очікуваних кредитних збитків – задокументоване обґрунтоване рішення працівників Національного банку, що базується на:

відповідності фактичних дій щодо визначення кожного з компонентів оцінки очікуваних кредитних збитків вимогам методики Національного банку з питань оцінки очікуваних кредитних збитків за фінансовими інструментами;

комплексному та об'єктивному аналізі всієї інформації, що впливає на визначення розміру компонентів і чинників (подій, ознак) оцінки кредитного ризику та очікуваних кредитних збитків;

власному досвіді Національного банку, що ґрунтується на надійних, безперервних, повних та цілісних статистичних даних, період накопичення яких становить щонайменше три останніх роки поспіль;

забезпеченні повної, своєчасної та об'єктивної оцінки кредитного ризику й очікуваних кредитних збитків з дотриманням принципів, визначених методикою Національного банку з питань оцінки очікуваних кредитних збитків за фінансовими інструментами.

Оцінка очікуваних кредитних збитків для коштів на вимогу та строкових депозитів в іноземній валюті та монетарному золоті

Національний банк регулярно переглядає кошти на вимогу та строкові депозити в іноземній валюті, які обліковуються за амортизованою собівартістю, строкові депозити в монетарному золоті щодо можливого зменшення їх корисності.

Для визначення необхідності визнання витрат на формування резервів під очікувані кредитні збитки управлінський персонал Національного банку використовує зведену статистичну інформацію міжнародних рейтингових агентств "Fitch Ratings", "Moody's" і "Standard & Poor's" за період, який дає змогу врахувати вплив економічного циклу (не менше 10 років) для оцінки ймовірності дефолту (probability of default, PD) та рівня втрат у разі дефолту (loss given default, LGD).

Кошти на вимогу та строкові депозити в іноземній валюті вважаються такими, що мають низький рівень кредитного ризику, якщо категорія довгострокових кредитних рейтингів контрагента за відповідним фінансовим інструментом на звітну дату є не нижчою ніж "BBB-", тобто належить до "інвестиційного класу", що підтверджує високу здатність контрагента виконувати всі свої контрактні зобов'язання найближчим часом (його високу поточну кредитоспроможність) навіть за умови, що несприятливі зміни економічного середовища та ділової активності в довгостроковій перспективі можуть, але не обов'язково, знизити кредитоспроможність такого контрагента.

Умовно позбавленими кредитного ризику вважаються кошти на вимогу та строкові депозити в іноземній валюті та монетарному золоті, що є прямими зобов'язаннями:

- Міжнародного валютного фонду (далі – МВФ) та Банку міжнародних розрахунків, номінованими в будь-якій валюті;
- держави, номінованими у валюті цієї держави, крім зобов'язань у євро;
- іноземного центрального банку, номінованими у валюті країни походження цього центрального банку, крім зобов'язань у євро;
- Європейського центрального банку, уряду Федеративної Республіки Німеччина та центрального банку Федеративної Республіки Німеччина, номінованими в євро.

Станом на 31 грудня 2025 та 2024 років усі кошти на вимогу та строкові депозити в іноземній валюті та монетарному золоті мали низький рівень кредитного ризику або були умовно позбавленими кредитного ризику.

Оцінка очікуваних кредитних збитків для цінних паперів, які оцінюються за амортизованою собівартістю

Національний банк регулярно переглядає свій портфель цінних паперів, які обліковуються за амортизованою собівартістю, щодо можливого знецінення.

Для визначення необхідності визнання витрат на формування резервів під очікувані кредитні збитки управлінський персонал Національного банку застосовує професійні судження про наявність ознак, що свідчать про значне збільшення кредитного ризику (примітка 4) та

зменшення майбутніх грошових потоків за портфелем цінних паперів. Такі ознаки можуть включати дані, що характеризують негативну зміну платоспроможності емітента.

Державні боргові цінні папери, номіновані в національній валюті держави-емітента цих цінних паперів, крім зобов'язань у євро, вважаються умовно позбавленими кредитного ризику. Для боргових цінних паперів, які вважаються умовно позбавленими кредитного ризику, ймовірність дефолту для періоду 12 місяців і для строку дії фінансового інструменту вважається несуттєвою, тобто такою, що наближається до нуля.

З метою оцінки очікуваних кредитних збитків за державними борговими цінними паперами України в портфелі Національного банку, номінованими в національній валюті, управлінський персонал Національного банку використовує всю наявну внутрішню і зовнішню інформацію, що є доречною для цього фінансового інструменту.

Національний банк має особливий статус, функції, характеристики й обставини діяльності та відрізняється від усіх інших фінансових організацій країни. Зокрема, Національний банк веде рахунки Державної казначейської служби України, виконує операції з обслуговування державного боргу, функції депозитарію державних цінних паперів України, функції банку-депозитарію у відносинах України з МВФ, представляє інтереси України в центральних банках інших держав, міжнародних банках та інших кредитних установах, регулярно збирає інформацію, аналізує її та прогнозує динаміку макроекономічних, грошово-кредитних, валютних і фінансових показників, у тому числі складає платіжний баланс, монопольно здійснює емісію національної валюти України. У межах членства України в міжнародних фінансових організаціях Національний банк разом із Міністерством фінансів України активно співпрацює з такими установами, як МВФ, Група Світового банку, Європейський банк реконструкції та розвитку, Чорноморський банк торгівлі та розвитку, Європейський інвестиційний банк.

Ураховуючи особливу роль Національного банку як центрального банку і на рівні країни в цілому, і стосовно Уряду, будучи стороною, яка надає банківські та депозитарні послуги власній державі, Національний банк отримує та має практичну можливість оцінювати більш релевантну та своєчасну інформацію про емітента цінних паперів у режимі реального часу.

Під час здійснення аналізу ризику настання дефолту емітента за зобов'язаннями Національний банк ураховує як дані міжнародних рейтингових агентств, так і інформацію, що є доступною Національному банку з огляду на його особливу роль. Зокрема, Національний банк ураховує відсутність інформації щодо прострочень та неплатежів, що були допущені державою у національній валюті як у звітному періоді, так і в історичні періоди зниження суверенного рейтингу до переддефолтного рівня, бере до уваги історичну інформацію та прогнози щодо формування й обслуговування державного боргу України, ураховує відмінності в економічній та політичній ситуації країн, що формують статистику дефолтів, яка наведена в офіційних даних зовнішніх рейтингових агентств тощо.

За результатами аналізу інформації, що доступна Національному банку, у тому числі статистики та прогнозів щодо державного боргу та Державного бюджету, дослідження динаміки кредитних рейтингів України в національній валюті, установлених міжнародними рейтинговими компаніями, у порівнянні з макроекономічними показниками України протягом усього горизонту наявності облігацій у портфелі Національного банку, з огляду на бачення Національного банку щодо поточного та майбутнього стану економіки України, міжнародну підтримку та співпрацю з міжнародними фінансовими організаціями, а також можливості та плани Уряду щодо залучення коштів на внутрішньому ринку, ознак значного зростання кредитного ризику за державними цінними паперами України в портфелі Національного банку не виявлено.

Управлінський персонал Національного банку вважає, що емітент державних цінних паперів має потенціал виконувати свої договірні зобов'язання в національній валюті перед Національним банком у короткостроковій перспективі. Таким чином, станом на звітну дату, ризик настання дефолту за зобов'язаннями в національній валюті визначено як низький. Несприятливі зміни в економічних і політичних умовах можуть у довгостроковій перспективі, але не обов'язково, знизити здатність емітента виконувати свої зобов'язання. На підставі вищезазначеного управлінський персонал Національного банку дійшов висновку, що державні боргові цінні папери України в портфелі Національного банку, номіновані в національній валюті, є такими, що мають низький кредитний ризик.

Під час аналізу очікуваних кредитних збитків (суми теперішньої вартості недоотриманих сум грошових коштів) Національний банк побудував кілька сценаріїв імовірності кредитних збитків, серед яких були сценарії, за якими збитки не виникають, і такі, за якими результат оцінки ймовірних збитків був відмінний від нуля. Станом на 31 грудня 2025 року сума очікуваних кредитних збитків за такими сценаріями становила від 18 071 мільйона гривень до 41 381 мільйона гривень (станом на 31 грудня 2024 року – від 5 456 мільйонів гривень до 45 255 мільйонів гривень). Було оцінено ймовірності реалізації цих сценаріїв. За результатами здійсненого сценарного аналізу, висновку про низький кредитний ризик та враховуючи, що ознак значного зростання кредитного ризику немає, управлінський персонал Національного банку вважає, що станом на 31 грудня 2025 року державні боргові цінні папери України в портфелі Національного банку, номіновані в національній валюті, є умовно позбавленими кредитного ризику. Відповідно

управлінський персонал Національного банку визначив, що сума очікуваних Національним банком кредитних збитків за державними борговими цінними паперами України в портфелі Національного банку, емітованими в національній валюті, є наближеною до нуля (примітка 9). Національний банк на щоквартальній основі будує / розробляє власний макроекономічний прогноз та публікує його в Інфляційному звіті; наявність цієї інформації дає змогу оперативно переглядати стратегію управління ризиками. Національний банк регулярно, але не рідше ніж раз на квартал, у тому числі під час макроекономічного прогнозування, здійснює ретельний оперативний аналіз емітента, економічної та політичної ситуації в країні з метою підтримання в актуальному стані оцінок очікуваних кредитних збитків за зазначеними фінансовими інструментами.

Оцінка очікуваних кредитних збитків для кредитів, наданих банкам та іншим позичальникам

Національний банк регулярно перевіряє свій кредитний портфель щодо можливого зменшення корисності.

Більшість кредитів банкам та іншим позичальникам оцінюється на груповій основі за сценаріями погашення. Сценарії погашення, ймовірність їх реалізації розраховуються на підставі наявної в Національного банку статистики щодо способів погашення наданих банкам України кредитів з урахуванням можливого впливу майбутніх економічних умов та регулярно переглядаються Правлінням Національного банку.

Кредити банкам, які перебувають у стадії ліквідації, визнані неплатоспроможними або мають значні фінансові труднощі (стадія 3), оцінюються на індивідуальній основі. Під час оцінки майбутніх втрат від знецінення за такими кредитами управлінський персонал застосовує судження та розраховує майбутні грошові потоки переважно від реалізації застави.

Вартість нерухомості, отриманої як забезпечення кредитних операцій, визначається Національним банком за справедливою вартістю. Резерв під очікувані кредитні збитки зазнає впливу від застосування оціночної вартості заставного майна, що потребує здійснення професійних суджень. Облікові оцінки, пов'язані з оцінкою нерухомості, в умовах, коли немає ринкових цін, які формуються на активному ринку, є основним джерелом виникнення невизначеності оцінки, тому що: (і) їй властива висока мінливість від періоду до періоду та (іі) визнання зміни оцінок може потенційно справляти суттєвий вплив. Методика та припущення, що використовуються для оцінювання сум і строків майбутніх грошових потоків, постійно аналізуються для уникнення будь-якої розбіжності між розрахунковими і фактичними витратами.

Правління Національного банку за рекомендацією профільного колегіального органу Національного банку приймає рішення про списання з балансових рахунків заборгованості за кредитами, за якими сформовано резерви під очікувані кредитні збитки в розмірі 100%, якщо виконуються такі критерії:

за кредитами, наданими банкам та іншим позичальникам, – якщо Національний банк втратив право вимоги за кредитом або наявні підстави для визнання заборгованості за кредитом безнадійною, або банк, якому надано кредит, перебуває в процесі ліквідації понад 36 місяців або процедура його ліквідації вже завершена та за попередні 36 місяців Національний банк не отримав суттєвих платежів за кредитом або суттєвих надходжень грошових потоків від застави, та/або за кредитом відсутнє забезпечення (застава, фінансова / майнова порука);

за кредитами працівникам Національного банку – якщо прострочена заборгованість за кредитом обліковується більше 365 днів і регулярні та часткові платежі за кредитом та/або процентами не здійснюються протягом 365 календарних днів поспіль.

Вивчення питання щодо списання заборгованості здійснюється періодично, ураховуючи консервативний підхід та беручи до уваги те, що Національний банк має особливий статус та є особливим центральним органом державного управління.

Зменшення або збільшення на 10% майбутніх дисконтованих грошових потоків за кредитами, що перебувають на стадії 3 та оцінюються на індивідуальній основі, яке можливе в результаті виникнення різниці в сумах і строках грошових потоків, призведе до збільшення очікуваних кредитних збитків у сумі 256 мільйонів гривень або до зменшення очікуваних кредитних збитків у сумі 256 мільйонів гривень відповідно станом на 31 грудня 2025 року (станом на 31 грудня 2024 року це призвело б до збільшення очікуваних кредитних збитків у сумі 313 мільйонів гривень або до зменшення очікуваних кредитних збитків у сумі 313 мільйонів гривень відповідно).

Розділ II.II. Фінансові активи та зобов'язання

6. Кошти і депозити в іноземній валюті та банківських металах

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Фінансові активи за амортизованою собівартістю		
Готівкова іноземна валюта	**46 503**	45 243
Кошти на вимогу в іноземній валюті	**1 031 599**	413 356
Короткострокові депозити в іноземній валюті	**128 493**	18 540
Резерви під очікувані кредитні збитки за строковими депозитами в іноземній валюті	**(4)**	(6)
Усього фінансових активів за амортизованою собівартістю	**1 206 591**	477 133
Нефінансові активи		
Кошти на вимогу у монетарному золоті	**7 460**	–
Короткострокові депозити у монетарному золоті	**9 379**	9 951
Усього нефінансових активів	**16 839**	9 951
Усього коштів та депозитів в іноземній валюті та банківських металах	**1 223 430**	487 084

Станом на 31 грудня 2025 та 2024 років усі кошти та депозити в іноземній валюті не забезпечуються заставою.

Станом на 31 грудня 2025 року валова балансова вартість коштів на вимогу в іноземній валюті становила 1 031 599 мільйонів гривень та змінилася протягом 2025 року переважно за рахунок збільшення залишків на рахунках у банках-нерезидентах (станом на 31 грудня 2024 року – 413 356 мільйонів гривень). До коштів на вимогу станом на 31 грудня 2025 року включено кошти в сумі 3 435 мільйонів гривень з обмеженим (цільовим) призначенням щодо використання (станом на 31 грудня 2024 року коштів з обмеженим (цільовим) призначенням щодо використання не було).

Станом на 31 грудня 2025 та 2024 років кошти на вимогу в іноземній валюті перебували на стадії 1 для оцінки очікуваних кредитних збитків. Резерви під очікувані кредитні збитки за коштами на вимогу в іноземній валюті протягом 2025 та 2024 років не формувалися (примітка 5).

Станом на 31 грудня 2025 року валова балансова вартість за короткостроковими депозитами в іноземній валюті, розміщеними у банках-нерезидентах, становила 128 493 мільйони гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 4 мільйони гривень (станом на 31 грудня 2024 року валова балансова вартість за короткостроковими депозитами в іноземній валюті становила 18 540 мільйонів гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 6 мільйонів гривень). Зміни валової балансової вартості строкових депозитів в іноземній валюті зумовлені збільшенням суми розміщених строкових депозитів в іноземній валюті, а зміни в резервах – зміною структури депозитів.

Станом на 31 грудня 2025 та 2024 років строкові депозити в іноземній валюті перебували на стадії 1 для оцінки очікуваних кредитних збитків.

Аналіз коштів і депозитів в іноземній валюті в розрізі концентрації географічного ризику наведено в примітці 23, аналіз кредитного ризику – у примітці 24, аналіз валютного ризику – у примітці 25, аналіз процентного ризику – у примітці 26, аналіз ризику ліквідності – у примітці 27.

Інформація щодо класифікації коштів і депозитів в іноземній валюті та банківських металах на поточні та непоточні наведена в примітці 37.

7. Цінні папери нерезидентів

Станом на 31 грудня 2025 року цінні папери нерезидентів подані таким чином:

	Державні цінні папери	Цінні папери міжнародних агенцій, банків та інших емітентів	Усього
			(у мільйонах гривень)
Цінні папери нерезидентів за справедливою вартістю через прибутки або збитки			
Боргові цінні папери в розрізі емітентів:			
цінні папери емітентів США:			
номіновані в доларах США	932 368	3 004	**935 372**
цінні папери емітентів держав ЄС:			
номіновані в доларах США	424	90 209	**90 633**
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	–	281	**281**
номіновані в австралійських доларах	–	1 021	**1 021**
цінні папери інших емітентів:			
номіновані в доларах США	1 082	52 882	**53 964**
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	1 419	856	**2 275**
номіновані в австралійських доларах	–	538	**538**
номіновані в юанях Женьміньбі	–	4 349	**4 349**
Усього боргових цінних паперів	**935 293**	**153 140**	**1 088 433**
Інструменти капіталу:			
акції Чорноморського банку торгівлі та розвитку	–	886	**886**
Усього інструментів капіталу	**–**	**886**	**886**
Усього цінних паперів нерезидентів за справедливою вартістю через прибутки або збитки	**935 293**	**154 026**	**1 089 319**

Державні цінні папери включають цінні папери урядів країн та адміністративно-територіальних одиниць іноземних країн.

Цінні папери міжнародних агенцій, банків та інших емітентів уключають боргові цінні папери, випущені інвестиційними банками, міжнародними агенціями та іншими емітентами.

Аналіз цінних паперів нерезидентів у розрізі концентрації географічного ризику наведено в примітці 23, аналіз кредитного ризику – у примітці 24, аналіз валютного ризику – у примітці 25, аналіз процентного ризику – у примітці 26, аналіз ризику ліквідності – у примітці 27.

Інформація щодо класифікації цінних паперів нерезидентів на поточні та непоточні наведена в примітці 37.

Станом на 31 грудня 2024 року цінні папери нерезидентів подані таким чином:

	Державні цінні папери	Цінні папери міжнародних агенцій, банків та інших емітентів	Усього
			(у мільйонах гривень)
Цінні папери нерезидентів за справедливою вартістю через прибутки або збитки			
Боргові цінні папери в розрізі емітентів:			
цінні папери емітентів США:			
номіновані в доларах США	1 063 023	2 812	**1 065 835**
цінні папери емітентів держав ЄС:			
номіновані в доларах США	–	81 715	**81 715**
номіновані в австралійських доларах	–	483	**483**
цінні папери інших емітентів:			
номіновані в доларах США	1 241	78 888	**80 129**
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	2 694	950	**3 644**
номіновані в австралійських доларах	–	915	**915**
номіновані в юанях Женьміньбі	–	2 048	**2 048**
номіновані в японських єнах	399	–	**399**
Усього боргових цінних паперів	**1 067 357**	**167 811**	**1 235 168**
Інструменти капіталу:			
акції Чорноморського банку торгівлі та розвитку	–	751	**751**
Усього інструментів капіталу	**–**	**751**	**751**
Усього цінних паперів нерезидентів за справедливою вартістю через прибутки або збитки	**1 067 357**	**168 562**	**1 235 919**

Інформацію про номінальну вартість, купон та строки погашення боргових цінних паперів нерезидентів станом на 31 грудня 2025 року зазначено в таблиці нижче:

	Загальна номінальна вартість в іноземній валюті, у мільйонах	Загальна номінальна вартість у гривневому еквіваленті, у мільйонах гривень	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
Боргові цінні папери за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках у розрізі емітентів					
Державні цінні папери:					
цінні папери емітентів США:					
номіновані в доларах США	21 961	930 862	0–4,875	Кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 1 місяця до 1 року
цінні папери емітентів держав ЄС:					
номіновані в доларах США	10	424	1,0	1 раз на рік	3,7 місяця
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в доларах США	26	1 081	0,625–6,5	Кожні 6 місяців	Від 15 днів до 7,6 місяця
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	25	1 436	0,375–1,5	Кожні 6 місяців	Від 6,8 місяця до 9,8 місяця
Цінні папери міжнародних агенцій, банків та інших емітентів:					
цінні папери емітентів США:					
номіновані в доларах США	70	2 980	0,875–4,38857	Щокварталу, кожні 6 місяців	Від 2,3 місяця до 2,8 року
цінні папери емітентів держав ЄС:					
номіновані в доларах США	2 162	91 629	0–5,25	Кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 15 днів до 10 місяців
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	5	286	1	1 раз на рік	8,8 місяця
номіновані в австралійських доларах	37	1 037	0	Без сплати купона	Від 4 місяців до 6,6 місяця
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в доларах США	1 268	53 760	0–5,375	Щокварталу, кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 6 днів до 2,1 року
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	15	858	0	Без сплати купона	22 дні
номіновані в австралійських доларах	19	540	0	Без сплати купона	1,3 місяця
номіновані в юанях Женьміньбі	720	4 365	0	Без сплати купона	Від 1,5 місяця до 3,9 місяця

Інформацію про номінальну вартість, купон та строки погашення боргових цінних паперів нерезидентів станом на 31 грудня 2024 року зазначено в таблиці нижче:

	Загальна номінальна вартість в іноземній валюті, у мільйонах	Загальна номінальна вартість у гривневому еквіваленті, у мільйонах гривень	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
Боргові цінні папери за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках у розрізі емітентів					
Державні цінні папери:					
цінні папери емітентів США:					
номіновані в доларах США	25 365	1 066 309	0–5	Щокварталу, кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 15 днів до 1 року
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в доларах США	30	1 247	0,6–1,5	Кожні 6 місяців	Від 1,4 місяця до 6,8 місяця
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	51	2 700	0,625–5	Кожні 6 місяців	Від 2,2 місяця до 8,3 місяця
номіновані в японських єнах	1 500	400	0,02	Кожні 6 місяців	5,7 місяця
Цінні папери міжнародних агенцій, банків та інших емітентів:					
цінні папери емітентів США:					
номіновані в доларах США	66	2 783	2,625–5,066873	Щокварталу, кожні 6 місяців	Від 2,3 місяця до 3,8 року
цінні папери емітентів держав ЄС:					
номіновані в доларах США	1 982	83 339	0–5,52151	Щокварталу, кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 1,1 місяця до 11,9 місяця
номіновані в австралійських доларах	19	485	0	Без сплати купона	1,3 місяця
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в доларах США	1 908	80 214	0–5,972905	Щокварталу, кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 16 днів до 3,1 року
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	18	953	0	Без сплати купона	21 день
номіновані в австралійських доларах	36	931	0	Без сплати купона	Від 3,8 місяця до 5,6 місяця
номіновані в юанях Женьміньбі	350	2 016	3,4	1 раз на рік	7,7 місяця

8. Операції з Міжнародним валютним фондом

Облікова політика

У відносинах України з МВФ Національний банк виступає як банк-депозитарій.

У консолідованій фінансовій звітності Національного банку відображаються всі суми вимог України до МВФ і зобов'язання перед МВФ у частині отриманих Національним банком коштів.

Сума відповідних активів уключає:

- авуари в СПЗ;
- внески в рахунок квоти МВФ (у тому числі резервна позиція в МВФ).

Сума відповідних зобов'язань уключає:

- вартість цінних паперів, випущених на користь МВФ Національним банком за квотою і його запозиченнями;
- кошти на рахунках МВФ № 1 та № 2. Рахунок № 1 призначений для проведення операцій з МВФ, включаючи сплату внесків за квотою, купівлю і викуп коштів. Рахунок № 2 використовується для розрахунків за операціями МВФ у валюті України.

Активи та зобов'язання, номіновані в СПЗ, у тому числі внески в рахунок квоти МВФ, перераховуються в гривні за офіційним курсом гривні до СПЗ на дату консолідованого звіту про фінансовий стан. Офіційний курс гривні до СПЗ розраховується на підставі інформації про курс СПЗ до долара США, установлений МВФ, та про офіційний курс гривні до долара США, установлений Національним банком.

Доходи, отримані за авуарами в СПЗ, відображаються як процентні доходи, а витрати, сплачені за користування коштами МВФ, відображаються як процентні та комісійні витрати в консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід. Комісія за домовленістю про купівлю СПЗ, що сплачується на початку кожного 12-місячного періоду відповідної домовленості і яка підлягає відшкодуванню у разі отримання окремих траншів, відображається у складі інших активів. Невідшкодована комісія за домовленістю про купівлю СПЗ відображається як комісійні витрати. Амортизація витрат, пов'язаних з операціями з МВФ, здійснюється із застосуванням ефективної ставки відсотка та відображається як процентні витрати.

8.1. Авуари в спеціальних правах запозичення

Авуари в СПЗ – кошти до запитання в СПЗ на рахунку, який відкрито в МВФ для України.

Нижче наведено рух коштів за рахунками авуарів у СПЗ протягом 2025 та 2024 років:

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Залишок авуарів у СПЗ станом на 01 січня	**46 520**	35 570
Надходження коштів від МВФ:		
на користь Уряду	**37 975**	215 595
Надходження коштів міжнародної фінансової допомоги Україні від донорів:		
на користь Уряду	**142 727**	69 527
Купівля СПЗ	**28 966**	61 283
Інші надходження та платежі	**97**	511
Погашення кредиту:		
від імені Національного банку (примітка 8.3)	**(31 965)**	(37 784)
від імені Уряду	**(65 161)**	(57 234)
Сплата комісій, пов'язаних з операціями з МВФ	**(390)**	(1 524)
Конвертація СПЗ в інші іноземні валюти:		
на користь Національного банку	**(124 543)**	(203 716)
Сплата відсотків за користування позикою МВФ:		
від імені Національного банку	**(1 670)**	(4 717)
від імені Уряду	**(27 699)**	(28 967)
Сплата відсотків за користування коштами, отриманими за розподілом СПЗ:		
від імені Національного банку	**(140)**	(172)
від імені Уряду	**(5 406)**	(6 650)
Інші платежі	**(1)**	(1)
Доходи за авуарами в СПЗ	**1 096**	1 239
Курсові різниці	**253**	3 560
Залишок авуарів у СПЗ станом на 31 грудня	**659**	46 520

Упродовж 2025 та 2024 років коштів від МВФ за кредитними програмами на користь Національного банку не надходило.

У квітні 2022 року Рада директорів МВФ схвалила створення для України рахунку, що адмініструється МВФ, надаючи донорам безпечний засіб для спрямування фінансової допомоги Україні у формі грантів та позик. Упродовж 2025 року з цього рахунку на рахунок авуарів у СПЗ надійшли кошти на користь Уряду в сумі 2 543 мільйони СПЗ, або 142 727 мільйонів гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на дату надходження коштів (упродовж 2024 року – 1 325 мільйонів СПЗ, або 69 527 мільйонів гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на дату надходження коштів), які зараховано на рахунок Державної казначейської служби України.

Аналіз авуарів у СПЗ у розрізі концентрації географічного ризику наведено в примітці 23, аналіз валютного ризику – у примітці 25, аналіз процентного ризику – у примітці 26, аналіз ризику ліквідності – у примітці 27.

Інформація щодо класифікації авуарів у СПЗ на поточні та непоточні наведена в примітці 37.

8.2. Внески в рахунок квоти Міжнародного валютного фонду

Сума квоти – спеціальний тип активу, який є внеском України як члена МВФ. Величина квоти залежить від економічного розвитку країни і визначається Радою керуючих МВФ. Квота визначає для країни-члена кількість голосів у МВФ, ліміти доступу до фінансових ресурсів МВФ та частку в розподілі СПЗ – одиниці обліку МВФ. Основна частина квоти України сплачена шляхом випуску Національним банком безпроцентного боргового зобов'язання на користь МВФ, а решта суми квоти – зарахована на рахунки МВФ № 1 та № 2 (примітка 8.3).

Станом на 31 грудня 2025 року загальна сума квоти України становить 2 012 мільйонів СПЗ (116 785 мільйонів гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на кінець року) (станом на 31 грудня 2024 року – 2 012 мільйонів СПЗ, або 110 296 мільйонів гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на кінець року). Проценти за квотою не нараховуються.

Резервна позиція в МВФ – спеціальний тип активу, який утворюється в результаті обміну частини внеску в рахунок квоти на ліквідні вимоги держави-члена до МВФ. Резервна позиція є частиною валютних резервів країни.

Станом на 31 грудня 2025 року резервна позиція України в МВФ становить 241 031 СПЗ, або 14,0 мільйона гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на кінець року (станом на 31 грудня 2024 року – 241 031 СПЗ, або 13,2 мільйона гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на кінець року). Сума резервної позиції включається до статті "Внески в рахунок квоти Міжнародного валютного фонду" Консолідованого звіту про фінансовий стан.

Аналіз внесків у рахунок квоти МВФ у розрізі концентрації географічного ризику наведено в примітці 23, аналіз валютного ризику – у примітці 25, аналіз ризику ліквідності – у примітці 27.

Інформація щодо класифікації внесків у рахунок квоти МВФ на поточні та непоточні наведена в примітці 37.

8.3. Зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Боргові зобов'язання перед МВФ за купівлею СПЗ	**17 704**	48 491
Зобов'язання перед МВФ за розподілом СПЗ	**4 749**	4 490
Рахунок МВФ № 2	**3**	2
Зобов'язання перед МВФ, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	**22 456**	52 983
Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою	**116 478**	110 006
Рахунок МВФ № 1	**293**	277
Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою	**116 771**	110 283
Усього зобов'язань перед МВФ	**139 227**	163 266

Зобов'язання перед МВФ за розподілом СПЗ – кошти, отримані Національним банком у результаті спеціального розподілу СПЗ.

Боргові зобов'язання перед МВФ за купівлею СПЗ – кредити, отримані від МВФ на рахунки в Національному банку. Упродовж 2025 та 2024 років надходжень від МВФ на користь Національного банку не було (примітка 8.1).

Рахунок МВФ № 1 – гривневий рахунок МВФ у Національному банку, що використовується для відображення операцій з МВФ, пов'язаних із використанням та поверненням кредитів МВФ; рахунок МВФ № 2 – гривневий рахунок МВФ у Національному банку, що використовується для зарахування надходжень на користь МВФ / сплати адміністративних витрат МВФ у гривнях на території України. Упродовж 2025 року адміністративних витрат МВФ не було (у 2024 році з рахунку № 2 сплачено адміністративні витрати МВФ на суму 1,3 мільйона гривень).

Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою – зобов'язання зі сплати квоти.

Упродовж 2025 та 2024 років змін у розмірі квоти не було (примітка 8.2).

Упродовж 2025 року відбулося погашення зобов'язань перед МВФ на суму 575 мільйонів СПЗ (31 965 мільйонів гривень за офіційним курсом на дату здійснення платежу, або 30 939 мільйонів гривень за річним курсом МВФ) [упродовж 2024 року відбулося погашення зобов'язань перед МВФ на суму 711 мільйонів СПЗ (37 784 мільйони гривень за офіційним курсом на дату здійснення платежу, або 36 075 мільйонів гривень за річним курсом МВФ)] (примітка 8.1).

Аналіз зобов'язань перед МВФ у розрізі концентрації географічного ризику наведено в примітці 23, аналіз валютного ризику – у примітці 25, аналіз процентного ризику – у примітці 26 та аналіз ризику ліквідності – у примітці 27.

Інформація щодо класифікації зобов'язань перед МВФ на поточні та непоточні наведена в примітці 37.

9. Цінні папери України

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки:		
в іноземній валюті:		
боргові цінні папери (облігації зовнішньої державної позики, номіновані в доларах США)	**1 851**	–
похідні цінні папери (державні деривативи, номіновані в доларах США)	**–**	1 370
Усього цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки	**1 851**	1 370
Боргові цінні папери за амортизованою собівартістю:		
у національній валюті:		
ОВДП (з фіксованою процентною ставкою)	**251 237**	264 624
ОВДП (з плаваючою процентною ставкою)	**446 376**	448 793
Усього боргових цінних паперів за амортизованою собівартістю	**697 613**	713 417
Усього цінних паперів України	**699 464**	714 787

Відповідно до статті 54 Закону України "Про Національний банк України" Національний банк не має права купувати на первинному ринку цінні папери, емітовані Кабінетом Міністрів України, державною установою, іншою юридичною особою, майно якої перебуває у державній власності.

Проте із 07 березня 2022 року згідно із Законом України "Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану" від 03 березня 2022 року № 2118-IX дію статті 54 Закону України "Про Національний банк України" тимчасово зупинено на період дії воєнного стану в Україні.

У грудні 2025 року Національний банк відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01 грудня 2025 року № 1554 "Про здійснення у 2025 році правочину з державними деривативами" взяв участь у здійсненні правочину з обміну державних деривативів загальною умовною сумою 44 мільйони доларів США на нові облігації зовнішньої державної позики України частини В (далі – ОЗДП) загальною номінальною вартістю 59 мільйонів доларів США.

ОЗДП номіновані в доларах США, номінальною вартістю 1 000 доларів кожна зі строками погашення номіналу частинами у 2030–2032 роках та сплатою відсоткового доходу щопівроку 01 лютого та 01 серпня кожного року до дати остаточного погашення за такими ставками дохідності:

з 29 грудня 2025 року (включно) до 01 лютого 2027 року – 4%;
з 01 лютого 2027 року (включно) до 01 серпня 2029 року – 5,5%;
з 01 серпня 2029 року (включно) до 01 лютого 2032 року – 7,25%.

За результатами здійснення правочину з обміну державних деривативів на ОЗДП визнано дохід у сумі 503 мільйони гривень, який включено до статті "Результати від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибутки або збитки" Консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (примітка 19), і спрямовано нереалізований результат переоцінки минулих років (резерв переоцінки) за державними деривативами до прибутку до розподілу за звітний 2025 рік у сумі 787 мільйонів гривень, який включено до статті "Реалізований результат переоцінки за цінними паперами та деривативами, що вибули" Консолідованого звіту про зміни у власному капіталі (примітка 29).

ОВДП мають номінальну вартість 1 000 гривень кожна. Упродовж 2025 та 2024 років Національний банк ОВДП не придбавав.

Аналіз кредитного ризику за цінними паперами України наведено в примітці 24, аналіз валютного ризику – у примітці 25, аналіз процентного ризику – у примітці 26, аналіз ризику ліквідності – у примітці 27. Інформацію про розрахункову справедливу вартість цінних паперів України наведено в примітці 21.

Інформація щодо класифікації за цінними паперами України на поточні та непоточні наведена в примітці 37.

Інформацію про номінальну вартість, дохідність до погашення, купон та строки погашення цінних паперів України станом на 31 грудня 2025 року наведено в таблиці нижче:

	Загальна номінальна вартість в гривневому еквіваленті, у мільйонах гривень	Загальна номінальна вартість в іноземній валюті, у мільйонах	Дохідність до погашення, % річних	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
Боргові цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки:						
в іноземній валюті:						
ОЗДП	2 490	59	–	4,0	Кожні 6 місяців	До 6,1 року
Боргові цінні папери за амортизованою собівартістю:						
у національній валюті:						
ОВДП (з фіксованою процентною ставкою)	239 525	–	10,00–17,39	8,12–19,75	1 раз на рік, кожні 6 місяців	Від 28 днів до 11,3 року
ОВДП (з плаваючою процентною ставкою)	425 173	–	8,27–11,45	8,30–15,50	1 раз на рік	Від 7,4 року до 26,4 року

Інформацію про номінальну вартість, дохідність до погашення, купон та строки погашення цінних паперів України станом на 31 грудня 2024 року наведено в таблиці нижче:

	Загальні номінальна вартість та умовна сума в гривневому еквіваленті, у мільйонах гривень	Загальні номінальна вартість та умовна сума в іноземній валюті, у мільйонах	Дохідність до погашення, % річних	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
Похідні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки:						
в іноземній валюті:						
державні деривативи	1 843	44	–	–	–	До 16,4 року
Боргові цінні папери за амортизованою собівартістю:						
у національній валюті:						
ОВДП (з фіксованою процентною ставкою)	252 615	–	11,44–16,22	8,12–19,75	1 раз на рік, кожні 6 місяців	Від 1,9 місяця до 12,3 року
ОВДП (з плаваючою процентною ставкою)	425 173	–	7,13–13,29	13,00–24,60	1 раз на рік	Від 8,4 року до 27,4 року

Станом на 31 грудня 2025 року валова балансова вартість ОВДП становила 697 613 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2024 року – 713 417 мільйонів гривень). Станом на 31 грудня 2025 та 2024 років ОВДП перебували на стадії 1. Зміни валової балансової вартості протягом 2025 та 2024 років зумовлені погашенням ОВДП. Резерв під очікувані кредитні збитки за ОВДП протягом 2025 та 2024 років не формувався (примітка 5).

10. Кредити банкам та іншим позичальникам

Кредити банкам та іншим позичальникам за цільовим призначенням класифікуються таким чином:

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Кредити, надані банкам для підтримання їх ліквідності:		
для стабілізації роботи банків	**32 916**	36 467
шляхом проведення тендерів Національним банком:		
довгострокові	**788**	1 563
короткострокові	**–**	609
інші	**10**	10
Кредити, надані в межах кредитних ліній для підтримання малих і середніх підприємств за рахунок коштів, отриманих від Європейського банку реконструкції та розвитку	**5**	21
Резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами банкам та іншим позичальникам	**(30 372)**	(33 656)
Усього кредитів банкам та іншим позичальникам	**3 347**	5 014

Протягом 2025 року Національний банк підтримував ліквідність банків через постійно діючу лінію рефінансування (кредити овернайт), рефінансування банків строком до 14 днів шляхом проведення тендерів [протягом 2024 року – через постійно діючу лінію рефінансування (кредити овернайт), рефінансування банків строком до 14 днів та до одного року шляхом проведення тендерів].

Національний банк здійснює операції з рефінансування банків шляхом надання банкам кредитів овернайт і кредитів рефінансування та має непогашену заборгованість за кредитами рефінансування станом на 31 грудня 2025 та 2024 років. Національний банк надає банкам кредити овернайт та кредити рефінансування під заставу пулу, що може складатися з таких видів активів (майна): цінні папери [державні облігації України, облігації міжнародних фінансових організацій (емісія яких здійснюється відповідно до законодавства України), корпоративні облігації, розміщення яких здійснено під гарантію Кабінету Міністрів України, облігації внутрішніх місцевих позик], включаючи майнові права на майбутні надходження грошових коштів у національній та/або іноземній валюті як сплата доходу та/або погашення заставлених цінних паперів на окремі рахунки банку в Національному банку; депозитні сертифікати Національного банку, включаючи майнові права на майбутні надходження грошових коштів як сплата доходу та/або погашення заставлених депозитних сертифікатів на окремі рахунки банку в Національному банку; іноземна валюта (долари США, євро, англійські фунти стерлінгів, швейцарські франки, японські єни); грошові кошти в національній та/або іноземній валюті, що перераховані як сплата доходу та/або погашення заставлених цінних паперів та/або депозитних сертифікатів, майнові права на майбутні надходження за якими передано в заставу.

Як забезпечення виконання зобов'язань за стабілізаційними кредитами, що були надані банкам для підтримання їх ліквідності до 2017 року та залишалися непогашеними станом на 31 грудня 2025 та 2024 років, приймалися цінні папери (державні облігації України, облігації підприємств, у тому числі ті, розміщення яких здійснено під гарантію Кабінету Міністрів України), іноземна валюта, акції власників істотної участі банку, нерухоме майно та майнові права за кредитними договорами. З 2017 року надання стабілізаційних кредитів Національний банк не здійснює. Замість стабілізаційних кредитів Національний банк може надавати банкам кредити для екстреної підтримки ліквідності, але такі кредити банкам ще не надавалися.

У 2025 році списано заборгованість за знеціненими кредитами за рахунок сформованого резерву під очікувані кредитні збитки у сумі 3 596 мільйонів гривень, у тому числі 1 804 мільйони гривень основної суми боргу (у 2024 році – 1 мільйон гривень).

Списання такої заборгованості з балансових рахунків не є прощенням (анулюванням) боргу. Списана за рахунок резерву заборгованість обліковується за позабалансовими рахунками в розмірі основної суми боргу та суми процентів, за якими Національний банк має права вимоги, до часу їх погашення або списання з обліку згідно із законодавством України, нормативно-правовими та розпорядчими актами Національного банку.

У валовій балансовій вартості за кредитами, наданими для стабілізації роботи банків, протягом 2025 року відбулися такі зміни:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи	Усього
					(у мільйонах гривень)
Валова балансова вартість за кредитами, наданими для стабілізації роботи банків, на 01 січня 2025 року	**–**	**–**	**36 467**	**–**	**36 467**
Придбані / ініційовані кредити	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 1	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 2	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 3	–	–	–	–	**–**
Кредити, визнання яких було припинено або погашені (крім списаних та частково погашених)	–	–	–	–	**–**
Списання активів за рахунок резервів (у тому числі часткове)	–	–	(3 298)	–	**(3 298)**
Інші зміни (у тому числі часткове погашення)	–	–	(253)	–	**(253)**
Валова балансова вартість за кредитами, наданими для стабілізації роботи банків, на 31 грудня 2025 року	**–**	**–**	**32 916**	**–**	**32 916**

У резервах під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими для стабілізації роботи банків, протягом 2025 року відбулися такі зміни:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи	Усього
					(у мільйонах гривень)
Резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими для стабілізації роботи банків, на 01 січня 2025 року	**–**	**–**	**33 340**	**–**	**33 340**
Придбані / ініційовані кредити	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 1	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 2	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 3	–	–	–	–	**–**
Кредити, визнання яких було припинено або погашені (крім списаних та частково погашених)	–	–	–	–	**–**
Списання активів за рахунок резервів (у тому числі часткове)	–	–	(3 298)	–	**(3 298)**
Коригування процентних доходів за кредитами	–	–	(445)	–	**(445)**
Зміна параметрів / моделей, що використовуються для розрахунку резервів, та часткове погашення	–	–	759	–	**759**
Резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими для стабілізації роботи банків, на 31 грудня 2025 року	**–**	**–**	**30 356**	**–**	**30 356**

У валовій балансовій вартості за кредитами, наданими для стабілізації роботи банків, протягом 2024 року відбулися такі зміни:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи	Усього
					(у мільйонах гривень)
Валова балансова вартість за кредитами, наданими для стабілізації роботи банків, на 01 січня 2024 року	**–**	**–**	**36 915**	**–**	**36 915**
Придбані / ініційовані кредити	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 1	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 2	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 3	–	–	–	–	**–**
Кредити, визнання яких було припинено або погашені (крім списаних та частково погашених)	–	–	(77)	–	**(77)**
Списання активів за рахунок резервів (у тому числі часткове)	–	–	(1)	–	**(1)**
Інші зміни (у тому числі часткове погашення)	–	–	(370)	–	**(370)**
Валова балансова вартість за кредитами, наданими для стабілізації роботи банків, на 31 грудня 2024 року	**–**	**–**	**36 467**	**–**	**36 467**

У резервах під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими для стабілізації роботи банків, протягом 2024 року відбулися такі зміни:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи	Усього
					(у мільйонах гривень)
Резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими для стабілізації роботи банків, на 01 січня 2024 року	**–**	**–**	**33 659**	**–**	**33 659**
Придбані / ініційовані кредити	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 1	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 2	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 3	–	–	–	–	**–**
Кредити, визнання яких було припинено або погашені (крім списаних та частково погашених)	–	–	(8)	–	**(8)**
Списання активів за рахунок резервів (у тому числі часткове)	–	–	(1)	–	**(1)**
Коригування процентних доходів за кредитами	–	–	(538)	–	**(538)**
Зміна параметрів / моделей, що використовуються для розрахунку резервів, та часткове погашення	–	–	228	–	**228**
Резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими для стабілізації роботи банків, на 31 грудня 2024 року	**–**	**–**	**33 340**	**–**	**33 340**

У валовій балансовій вартості за довгостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, протягом 2025 року відбулися такі зміни:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи	Усього
					(у мільйонах гривень)
Валова балансова вартість за довгостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, на 01 січня 2025 року	**1 243**	**320**	**–**	**–**	**1 563**
Придбані / ініційовані кредити	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 1	320	(320)	–	–	**–**
Переведення до стадії 2	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 3	–	–	–	–	**–**
Кредити, визнання яких було припинено або погашені (крім списаних та частково погашених)	(704)	–	–	–	**(704)**
Списання активів за рахунок резервів (у тому числі часткове)	–	–	–	–	**–**
Інші зміни (у тому числі часткове погашення)	(71)	–	–	–	**(71)**
Валова балансова вартість за довгостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, на 31 грудня 2025 року	**788**	**–**	**–**	**–**	**788**

У резервах під очікувані кредитні збитки за довгостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, протягом 2025 року відбулися такі зміни:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи	Усього
					(у мільйонах гривень)
Резерв під очікувані кредитні збитки за довгостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, на 01 січня 2025 року	**1**	**2**	**–**	**–**	**3**
Придбані / ініційовані кредити	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 1	2	(2)	–	–	**–**
Переведення до стадії 2	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 3	–	–	–	–	**–**
Кредити, визнання яких було припинено або погашені (крім списаних та частково погашених)	–	–	–	–	**–**
Списання активів за рахунок резервів (у тому числі часткове)	–	–	–	–	**–**
Коригування процентних доходів за кредитами	–	–	–	–	**–**
Зміна параметрів / моделей, що використовуються для розрахунку резервів, та часткове погашення	(2)	–	–	–	**(2)**
Резерв під очікувані кредитні збитки за довгостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, на 31 грудня 2025 року	**1**	**–**	**–**	**–**	**1**

У валовій балансовій вартості за довгостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, протягом 2024 року відбулися такі зміни:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи	Усього
					(у мільйонах гривень)
Валова балансова вартість за довгостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, на 01 січня 2024 року	**1 613**	**867**	**–**	**–**	**2 480**
Придбані / ініційовані кредити	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 1	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 2	(320)	320	–	–	**–**
Переведення до стадії 3	–	–	–	–	**–**
Кредити, визнання яких було припинено або погашені (крім списаних та частково погашених)	–	(867)	–	–	**(867)**
Списання активів за рахунок резервів (у тому числі часткове)	–	–	–	–	**–**
Інші зміни (у тому числі часткове погашення)	(50)	–	–	–	**(50)**
Валова балансова вартість за довгостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, на 31 грудня 2024 року	**1 243**	**320**	**–**	**–**	**1 563**

У резервах під очікувані кредитні збитки за довгостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, протягом 2024 року відбулися такі зміни:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи	Усього
					(у мільйонах гривень)
Резерв під очікувані кредитні збитки за довгостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, на 01 січня 2024 року	**4**	**41**	**–**	**–**	**45**
Придбані / ініційовані кредити	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 1	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 2	(2)	2	–	–	**–**
Переведення до стадії 3	–	–	–	–	**–**
Кредити, визнання яких було припинено або погашені (крім списаних та частково погашених)	–	(41)	–	–	**(41)**
Списання активів за рахунок резервів (у тому числі часткове)	–	–	–	–	**–**
Коригування процентних доходів за кредитами	–	–	–	–	**–**
Зміна параметрів / моделей, що використовуються для розрахунку резервів, та часткове погашення	(1)	–	–	–	**(1)**
Резерв під очікувані кредитні збитки за довгостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, на 31 грудня 2024 року	**1**	**2**	**–**	**–**	**3**

У валовій балансовій вартості за короткостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, протягом 2025 року відбулися такі зміни:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи	Усього
					(у мільйонах гривень)
Валова балансова вартість за короткостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, на 01 січня 2025 року	**327**	**–**	**282**	**–**	**609**
Придбані / ініційовані кредити	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 1	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 2	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 3	–	–	–	–	**–**
Кредити, визнання яких було припинено або погашені (крім списаних та частково погашених)	(327)	–	–	–	**(327)**
Списання активів за рахунок резервів (у тому числі часткове)	–	–	(282)	–	**(282)**
Інші зміни (у тому числі часткове погашення)	–	–	–	–	**–**
Валова балансова вартість за короткостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, на 31 грудня 2025 року	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**

У резервах під очікувані кредитні збитки за короткостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, протягом 2025 року відбулися такі зміни:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи	Усього
					(у мільйонах гривень)
Резерв під очікувані кредитні збитки за короткостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, на 01 січня 2025 року	**–**	**–**	**282**	**–**	**282**
Придбані / ініційовані кредити	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 1	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 2	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 3	–	–	–	–	**–**
Кредити, визнання яких було припинено або погашені (крім списаних та частково погашених)	–	–	–	–	**–**
Списання активів за рахунок резервів (у тому числі часткове)	–	–	(282)	–	**(282)**
Коригування процентних доходів за кредитами	–	–	–	–	**–**
Зміна параметрів / моделей, що використовуються для розрахунку резервів, та часткове погашення	–	–	–	–	**–**
Резерв під очікувані кредитні збитки за короткостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, на 31 грудня 2025 року	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**

У валовій балансовій вартості за короткостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, протягом 2024 року відбулися такі зміни:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи	Усього
					(у мільйонах гривень)
Валова балансова вартість за короткостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, на 01 січня 2024 року	**–**	**–**	**282**	**–**	**282**
Придбані / ініційовані кредити	327	–	–	–	**327**
Переведення до стадії 1	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 2	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 3	–	–	–	–	**–**
Кредити, визнання яких було припинено або погашені (крім списаних та частково погашених)	–	–	–	–	**–**
Списання активів за рахунок резервів (у тому числі часткове)	–	–	–	–	**–**
Інші зміни (у тому числі часткове погашення)	–	–	–	–	**–**
Валова балансова вартість за короткостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, на 31 грудня 2024 року	**327**	**–**	**282**	**–**	**609**

У резервах під очікувані кредитні збитки за короткостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, протягом 2024 року відбулися такі зміни:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи	Усього
					(у мільйонах гривень)
Резерв під очікувані кредитні збитки за короткостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, на 01 січня 2024 року	**–**	**–**	**282**	**–**	**282**
Придбані / ініційовані кредити	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 1	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 2	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 3	–	–	–	–	**–**
Кредити, визнання яких було припинено або погашені (крім списаних та частково погашених)	–	–	–	–	**–**
Списання активів за рахунок резервів (у тому числі часткове)	–	–	–	–	**–**
Коригування процентних доходів за кредитами	–	–	–	–	**–**
Зміна параметрів / моделей, що використовуються для розрахунку резервів, та часткове погашення	–	–	–	–	**–**
Резерв під очікувані кредитні збитки за короткостроковими кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів, на 31 грудня 2024 року	**–**	**–**	**282**	**–**	**282**

У валовій балансовій вартості за кредитами, наданими в межах кредитних ліній для підтримання малих і середніх підприємств за рахунок коштів, отриманих від Європейського банку реконструкції та розвитку, протягом 2025 року відбулися такі зміни:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи	Усього
					(у мільйонах гривень)
Валова балансова вартість за кредитами, наданими в межах кредитних ліній для підтримання малих і середніх підприємств за рахунок коштів, отриманих від Європейського банку реконструкції та розвитку, на 01 січня 2025 року	**–**	**–**	**21**	**–**	**21**
Придбані / ініційовані кредити	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 1	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 2	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 3	–	–	–	–	**–**
Кредити, визнання яких було припинено або погашені (крім списаних та частково погашених)	–	–	–	–	**–**
Списання активів за рахунок резервів (у тому числі часткове)	–	–	(16)	–	**(16)**
Інші зміни (у тому числі часткове погашення)	–	–	–	–	**–**
Валова балансова вартість за кредитами, наданими в межах кредитних ліній для підтримання малих і середніх підприємств за рахунок коштів, отриманих від Європейського банку реконструкції та розвитку, на 31 грудня 2025 року	**–**	**–**	**5**	**–**	**5**

У резервах під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими в межах кредитних ліній для підтримання малих і середніх підприємств за рахунок коштів, отриманих від Європейського банку реконструкції та розвитку, протягом 2025 року відбулися такі зміни:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи	Усього
					(у мільйонах гривень)
Резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими в межах кредитних ліній для підтримання малих і середніх підприємств за рахунок коштів, отриманих від Європейського банку реконструкції та розвитку, на 01 січня 2025 року	**–**	**–**	**21**	**–**	**21**
Придбані / ініційовані кредити	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 1	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 2	–	–	–	–	**–**
Переведення до стадії 3	–	–	–	–	**–**
Кредити, визнання яких було припинено або погашені (крім списаних та частково погашених)	–	–	–	–	**–**
Списання активів за рахунок резервів (у тому числі часткове)	–	–	(16)	–	**(16)**
Коригування процентних доходів за кредитами	–	–	–	–	**–**
Зміна параметрів / моделей, що використовуються для розрахунку резервів, та часткове погашення	–	–	–	–	**–**
Резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими в межах кредитних ліній для підтримання малих і середніх підприємств за рахунок коштів, отриманих від Європейського банку реконструкції та розвитку, на 31 грудня 2025 року	**–**	**–**	**5**	**–**	**5**

Станом на 31 грудня 2024 року кредити, надані в межах кредитних ліній для підтримання малих і середніх підприємств за рахунок коштів, отриманих від Європейського банку реконструкції та розвитку, перебували на стадії 3, валова балансова вартість становила 21 мільйон гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 21 мільйон гривень.

Станом на 31 грудня 2025 та 2024 років інші кредити, надані банкам для підтримання їх ліквідності, були на стадії 3, валова балансова вартість становила 10 мільйонів гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 10 мільйонів гривень.

Нижче наведено інформацію про валову балансову вартість кредитів банкам та іншим позичальникам за видами забезпечення станом на 31 грудня 2025 року:

	Кредити, надані банкам для підтримання їх ліквідності	Кредити, надані в межах кредитних ліній для підтримання малих і середніх підприємств за рахунок коштів, отриманих від Європейського банку реконструкції та розвитку	Внутрішній державний борг	Усього
				(у мільйонах гривень)
Кредити забезпечені:				
нерухомим майном	3 870	–	–	**3 870**
цінними паперами	647	–	–	**647**
майновими правами за кредитними договорами	3	–	–	**3**
іншими видами застави	499	–	–	**499**
Кредити незабезпечені	28 695	5	1 147	**29 847**
Усього кредитів банкам та іншим позичальникам	**33 714**	**5**	**1 147**	**34 866**

Нижче наведено інформацію про валову балансову вартість кредитів банкам та іншим позичальникам за видами забезпечення станом на 31 грудня 2024 року:

	Кредити, надані банкам для підтримання їх ліквідності	Кредити, надані в межах кредитних ліній для підтримання малих і середніх підприємств за рахунок коштів, отриманих від Європейського банку реконструкції та розвитку	Внутрішній державний борг	Усього
				(у мільйонах гривень)
Кредити забезпечені:				
нерухомим майном	3 996	–	–	**3 996**
цінними паперами	1 459	–	–	**1 459**
майновими правами за кредитними договорами	468	–	–	**468**
іншими видами застави	848	–	–	**848**
Кредити незабезпечені	31 878	21	1 248	**33 147**
Усього кредитів банкам та іншим позичальникам	**38 649**	**21**	**1 248**	**39 918**

Аналіз кредитів банкам та іншим позичальникам у розрізі концентрації географічного ризику наведено в примітці 23, аналіз кредитного ризику – у примітці 24, аналіз валютного ризику – у примітці 25, аналіз процентного ризику – у примітці 26, аналіз ризику ліквідності – у примітці 27. Розрахункову справедливу вартість кредитів банкам та іншим позичальникам зазначено в примітці 21.

Інформацію про класифікацію кредитів банкам та іншим позичальникам на поточні та непоточні наведено в примітці 37.

Зобов'язання з надання кредитів

Станом на 31 грудня 2025 року Національний банк мав зобов'язання з кредитування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у межах відкритої кредитної лінії на загальну суму 3 000 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2024 року Національний банк не мав зобов'язання з кредитування).

11. Інші фінансові активи

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Інші фінансові активи за амортизованою собівартістю:		
дебіторська заборгованість	**332**	95
резерв під очікувані кредитні збитки під дебіторську заборгованість	**(19)**	(18)
кредити працівникам Національного банку	**12**	22
резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами працівникам	**(2)**	(10)
інші	**27**	27
Усього інших фінансових активів за амортизованою собівартістю	**350**	116
Інші фінансові активи за справедливою вартістю через прибутки або збитки:		
майнові права за кредитними договорами, права вимоги за якими перейшли до Національного банку	**5**	5
Усього інших фінансових активів	**355**	121

Станом на 31 грудня 2025 та 2024 років кредити працівникам Національного банку перебували переважно на стадії 1.

У 2025 році списано заборгованість за знеціненими кредитами працівникам Національного банку за рахунок сформованого резерву під очікувані кредитні збитки в сумі 5 мільйонів гривень (у тому числі 3 мільйони гривень основної суми боргу).

За списаними за рахунок сформованих резервів знеціненими кредитами, що обліковуються за позабалансовими рахунками, продовжується претензійно-позовна робота з метою відшкодування списаної заборгованості.

За операціями своп процентної ставки станом на 31 грудня 2025 та 2024 років похідних фінансових активів за справедливою вартістю не було. Станом на 31 грудня 2025 та 2024 років похідні фінансові зобов'язання за операціями своп процентної ставки з описом умов угод розкрито в складі інших фінансових зобов'язань (примітка 15).

Інші фінансові активи є незабезпеченими.

Аналіз інших фінансових активів у розрізі концентрації географічного ризику наведено в примітці 23, аналіз кредитного ризику – у примітці 24, аналіз валютного ризику – у примітці 25, аналіз процентного ризику – у примітці 26, аналіз ризику ліквідності – у примітці 27.

Інформацію щодо класифікації інших фінансових активів на поточні та непоточні наведено в примітці 37.

12. Кошти банків

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Кореспондентські рахунки:		
у національній валюті	**248 052**	229 149
Інші кошти банків на вимогу:		
в іноземній валюті	**399**	621
Кошти банків на рахунках із спеціальним режимом використання:		
у національній валюті	**821**	1 868
в іноземній валюті	**1 005**	958
Кошти, розміщені як грошове покриття для забезпечення погашення заборгованості банку перед Національним банком:		
в іноземній валюті	**23**	493
Кошти банків для забезпечення виконання зобов'язань перед Національним банком:		
в іноземній валюті	**209**	2
Усього коштів банків	**250 509**	233 091

Станом на 31 грудня 2025 та 2024 років установлення процентних ставок за залишками коштів у національній валюті на кореспондентських рахунках нормативно-правовими актами Національного банку не передбачено, а отже, проценти не нараховувалися.

Інші кошти банків на вимогу включають кошти, розміщені банками-резидентами в Національному банку згідно з нормативно-правовими та розпорядчими актами Національного банку, укладеними договорами. Станом на 31 грудня 2025 року на залишки інших коштів банків на вимогу в іноземній валюті встановлено процентну ставку 3,50% (станом на 31 грудня 2024 року – 4,25%).

Кошти банків на рахунках із спеціальним режимом використання включають кошти для проведення розрахунків у випадках, визначених законодавством України та нормативно-правовими актами Національного банку, зокрема для розрахунків ліквідаційними комісіями в разі припинення діяльності банків.

Станом 31 грудня 2025 року кошти, розміщені як грошове покриття для забезпечення погашення заборгованості банку перед Національним банком, включають кошти банків-резидентів, розміщені на рахунках Національного банку як гарантійне покриття за операціями своп процентної ставки (станом на 31 грудня 2024 року – грошове покриття заборгованості за наданими кредитами відповідно до умов кредитних договорів).

Станом на 31 грудня 2025 та 2024 років кошти банків для забезпечення виконання зобов'язань перед Національним банком включають кошти пулу активів (майна), перераховані як сплата доходу та/або погашення заставлених цінних паперів, та/або депозитних сертифікатів Національного банку, майнові права на майбутні надходження за якими передано в заставу, що забезпечують виконання зобов'язань за кредитами рефінансування. Проценти за цими коштами не нараховувалися.

Аналіз коштів банків у розрізі концентрації географічного ризику наведено в примітці 23, аналіз валютного ризику – у примітці 25, аналіз процентного ризику – у примітці 26 та аналіз ризику ліквідності – у примітці 27.

Інформацію щодо класифікації коштів банків на поточні та непоточні наведено в примітці 37.

13. Кошти державних та інших установ

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Кошти бюджетів та бюджетних установ:		
у національній валюті	**31 127**	101 408
в іноземній валюті	**445 252**	171 916
Фонд гарантування вкладів фізичних осіб:		
у національній валюті	**3 352**	2 463
в іноземній валюті	**15**	–
Інші:		
у національній валюті	**581**	1 311
в іноземній валюті	**961**	1 107
Усього коштів державних та інших установ	**481 288**	278 205

Національний банк обслуговує кошти Державного бюджету і місцевих бюджетів, консолідованих на єдиному казначейському рахунку.

Відповідно до Закону України “Про Національний банк України” за залишками коштів бюджетних установ проценти не нараховуються, за коштами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб станом на 31 грудня 2025 року встановлено процентну ставку 3,66% (станом на 31 грудня 2024 року – 4,35%).

Аналіз коштів державних та інших установ у розрізі концентрації географічного ризику наведено в примітці 23, аналіз валютного ризику – у примітці 25, аналіз процентного ризику – у примітці 26 та аналіз ризику ліквідності – у примітці 27.

Інформацію щодо класифікації коштів державних та інших установ на поточні та непоточні наведено в примітці 37.

14. Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України

Депозитний сертифікат Національного банку – один із монетарних інструментів, що є борговим зобов'язанням Національного банку в бездокументарній формі, який засвідчує розміщення в Національному банку коштів банків та їхнє право на отримання внесеної суми і процентів після закінчення встановленого строку. Витратність (дохідність для банків) депозитних сертифікатів установлюється відповідно до основ процентної політики Національного банку з урахуванням її поточних цілей.

Національний банк щоденно в робочі дні проводить операції з розміщення депозитних сертифікатів до наступного робочого дня (овернайт) та тендери з розміщення депозитних сертифікатів строком до 100 днів з періодичністю відповідно до встановленого графіка.

Упродовж 2025 року збереглася тенденція поступового підвищення процентної ставки як за депозитними сертифікатами овернайт (з 13,5% річних на початку звітного періоду до 14,5% з 24 січня 2025 року та до 15,5% з 07 березня 2025 року), так і за депозитними сертифікатами строком до 100 днів (з 16,0% на початку звітного періоду до 17,0% з 24 січня 2025 року та до 18,0% з 07 березня 2025 року).

З 04 квітня 2025 року Національний банк змінив параметри операційного дизайну процентної політики, що мало на меті, у тому числі, й підвищення інтересу населення до вкладів у національній валюті. Зокрема, було збільшено процентний спред між депозитними сертифікатами овернайт і депозитними сертифікатами строком до 100 днів із 2,5 до 3,5 відсоткових пунктів. Так, ставка за депозитними сертифікатами овернайт залишилася на рівні облікової ставки і становила 15,5%, водночас за депозитними сертифікатами строком до 100 днів – зросла з 18,0% до 19,0%. Також зміни стосувалися збільшення мультиплікатора приросту строкових вкладів населення у формулі розрахунку лімітів вкладень у цей інструмент (з 3,0 до 3,5).

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Депозитні сертифікати за амортизованою собівартістю:		
депозитні сертифікати овернайт	**631 734**	494 047
депозитні сертифікати строком до 100 днів	**143 950**	54 864
Усього депозитних сертифікатів за амортизованою собівартістю	**775 684**	548 911

Станом на 31 грудня 2025 та 2024 років в обігу перебували депозитні сертифікати номінальною вартістю 1 мільйон гривень кожен.

Інформацію про номінальну вартість, середньозважену витратність, розмір процентної ставки та строки розміщення станом на 31 грудня 2025 року наведено в таблиці нижче:

	Загальна номінальна вартість депозитних сертифікатів, у мільйонах гривень	Середньозважена витратність, % річних	Розмір процентної ставки, % річних	Періодичність сплати процентів	Строк розміщення, календарних днів
Депозитні сертифікати **за амортизованою собівартістю:**					
депозитні сертифікати овернайт	631 466	15,5	15,5	Один раз під час погашення	1
депозитні сертифікати строком до 100 днів	140 555	19,0	19,0	Один раз під час погашення	91

Інформацію про номінальну вартість, середньозважену витратність, розмір процентної ставки та строки розміщення станом на 31 грудня 2024 року наведено в таблиці нижче:

	Загальна номінальна вартість депозитних сертифікатів, у мільйонах гривень	Середньозважена витратність, % річних	Розмір процентної ставки, % річних	Періодичність сплати процентів	Строк розміщення, календарних днів
Депозитні сертифікати **за амортизованою собівартістю:**					
депозитні сертифікати овернайт	493 865	13,50	13,50	Один раз під час погашення	1
депозитні сертифікати строком до 100 днів	53 632	15,59	15,50–16,00	Один раз під час погашення	91

Аналіз депозитних сертифікатів у розрізі концентрації географічного ризику наведено в примітці 23, аналіз валютного ризику – у примітці 25, аналіз процентного ризику – у примітці 26 та аналіз ризику ліквідності – у примітці 27.

Інформацію щодо класифікації депозитних сертифікатів на поточні та непоточні наведено в примітці 37.

15. Інші фінансові зобов’язання

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Інші фінансові зобов’язання за амортизованою собівартістю:		
кредиторська заборгованість	**706**	900
інші	**39**	63
Усього інших фінансових зобов’язань за амортизованою собівартістю	**745**	963
Інші фінансові зобов’язання за справедливою вартістю через прибутки або збитки:		
похідні фінансові зобов’язання (операції своп процентної ставки)	**25**	224
Інші фінансові зобов’язання:		
зобов’язання за виплатами працівникам	**924**	724
Усього інших фінансових зобов’язань	**1 694**	1 911

Станом на 31 грудня 2025 року до інших фінансових зобов’язань включено похідні фінансові зобов’язання за операціями своп процентної ставки в сумі 25 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2024 року – 224 мільйони гривень).

Станом на 31 грудня 2025 року Національний банк мав 10 угод своп процентної ставки, загальна умовна сума за якими становить 1 000 мільйонів гривень із термінами виконання за умовами угод строком до п’яти років.

Станом на 31 грудня 2024 року Національний банк мав 25 угод своп процентної ставки, загальна умовна сума операцій за якими становить 3 970 мільйонів гривень (із них: умовна сума із термінами виконання за умовами угод строком до чотирьох років – 970 мільйонів гривень, строком до п’яти років – 3 000 мільйонів гривень). З 01 жовтня 2021 року в межах згортання антикризових заходів проведення цих операцій припинено.

Аналіз інших фінансових зобов’язань у розрізі концентрації географічного ризику наведено в примітці 23, аналіз валютного ризику – у примітці 25, аналіз процентного ризику – у примітці 26 та аналіз ризику ліквідності – у примітці 27.

Інформацію щодо класифікації інших фінансових зобов’язань на поточні та непоточні наведено в примітці 37.

16. Грошові кошти та їх еквіваленти

	Примітка	2025	2024
			(у мільйонах гривень)
Готівкова іноземна валюта	6	**46 503**	45 243
Кошти на вимогу (крім коштів, використання яких є обмеженим)	6	**1 028 175**	413 367
Розміщені короткострокові депозити в іноземній валюті зі строком погашення до трьох місяців (крім депозитів у золоті)	6	**128 356**	18 510
Авуари в СПЗ	8.1	**626**	46 379
Усього грошових коштів та їх еквівалентів		**1 203 660**	523 499

Зміни в зобов'язаннях, зумовлені фінансовою діяльністю, за 2025 рік:

	Примітка	На 01 січня 2025 року	Випуск / залучення / (погашення) зобов'язань	Процентні витрати сплачені	Зміна валютних курсів	Процентні витрати нараховані	Інші	На 31 грудня 2025 року
								(у мільйонах гривень)
Банкноти та монети в обігу		822 635	103 893	–	–	–	–	926 528
Зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом	8.3	163 266	(31 965)	(1 810)	8 197	1 518	21	139 227
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	14	548 911	224 524	(79 726)	–	81 975	–	775 684

Національний банк класифікує сплачені проценти як грошові кошти від операційної діяльності в Консолідованому звіті про рух грошових коштів.

Зміни в зобов'язаннях, зумовлені фінансовою діяльністю, за 2024 рік:

	Примітка	На 01 січня 2024 року	Випуск / залучення / (погашення) зобов'язань	Процентні витрати сплачені	Зміна валютних курсів	Процентні витрати нараховані	Інші	На 31 грудня 2024 року
								(у мільйонах гривень)
Банкноти та монети в обігу		764 598	58 037	–	–	–	–	822 635
Зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом	8.3	188 536	(37 784)	(4 889)	13 057	4 300	46	163 266
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	14	621 667	(68 027)	(81 560)	–	76 831	–	548 911

Розділ II.III. Фінансові результати за фінансовими інструментами

Облікова політика

Визнання доходів та витрат

Процентні доходи та витрати
Процентні доходи та витрати визнаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід для всіх боргових інструментів (крім фінансових активів за справедливою вартістю через прибутки або збитки) за принципом нарахування з використанням методу ефективної ставки відсотка.

Національний банк обліковує інфляційні державні облігації як боргові інструменти з плаваючою ставкою відсотка та визнає процентні доходи за ними із застосуванням ефективної ставки відсотка, яка переглядається щомісячно на підставі фактичних показників інфляції за звітний період, а не на підставі майбутніх очікувань та прогнозів щодо рівня інфляції.

Національний банк обліковує державні облігації з плаваючою ставкою, яка обраховується, зважаючи на середнє значення облікової ставки Національного банку за річний період, як боргові інструменти з плаваючою ставкою відсотка та визнає процентні доходи за ними із застосуванням ефективної ставки відсотка, яка переглядається щомісячно на підставі фактичних значень облікової ставки Національного банку, що діяли протягом відповідного звітного періоду, а не на підставі майбутніх очікувань та прогнозів облікової ставки Національного банку.

Процентні доходи за борговими цінними паперами за справедливою вартістю через прибутки або збитки визначаються на основі номінальної процентної ставки та визнаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід у складі результатів від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибутки або збитки.

Комісійні доходи й витрати
Комісійні доходи й витрати визнаються за принципом нарахування у звітному періоді, у якому надано або отримано відповідні послуги.

Доходи / витрати від переоцінки активів і зобов'язань
Нереалізовані доходи / витрати від переоцінки активів і зобов'язань в іноземній валюті (банківських металах) та монетарного золота визнаються у зв'язку зі змінами курсу гривні до іноземних валют, облікової ціни банківських металів протягом звітного року.

Курсові різниці, що визнаються на дату переоцінки справедливої вартості немонетарних активів в іноземній валюті, які обліковуються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках або збитках (інструментів капіталу), відображаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід у складі результатів від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибутки або збитки.

Доходи / витрати від переоцінки активів і зобов'язань визнаються реалізованими під час вибуття або погашення відповідних переоцінених активів, зобов'язань у сумі кумулятивних нереалізованих переоцінок станом на дату такого вибуття або погашення.

Доходи / витрати від переоцінки іноземної валюти та монетарного золота, банківських металів визнаються реалізованими на кінець звітного місяця в разі зменшення загальної відкритої позиції в іноземній валюті та монетарному золоті, банківських металах, у сумі, що є пропорційною до суми такого зменшення.

Результати переоцінки монетарних активів і зобов'язань в іноземній валюті та монетарному золоті, а також золота, розміщеного в іноземних банках, у зв'язку зі зміною офіційного курсу гривні до іноземних валют / облікової ціни банківських металів, а також результати переоцінки активів і зобов'язань за справедливою вартістю через прибутки або збитки, уключаються до складу фінансових результатів консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід у тому періоді, у якому вони виникли.

17. Процентні доходи та витрати

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Процентні доходи		
Доходи за цінними паперами України за амортизованою собівартістю	**85 301**	85 393
Доходи за коштами та депозитами в іноземній валюті	**14 700**	11 497
Доходи за авуарами в СПЗ	**1 096**	1 239
Доходи за кредитами банкам	**668**	770
Доходи за внутрішнім державним боргом	**101**	110
Інші	**2**	1
Усього процентних доходів за ефективною ставкою	**101 868**	99 010
Процентні витрати		
Витрати за депозитними сертифікатами, що емітовані Національним банком	**(81 975)**	(76 831)
Витрати за операціями з МВФ	**(1 539)**	(4 346)
Витрати за коштами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	**(202)**	(142)
Витрати за коштами банків	**(21)**	(42)
Усього процентних витрат за ефективною ставкою	**(83 737)**	(81 361)
Інші процентні витрати	**(3)**	–
Чистий процентний дохід	**18 128**	17 649

До інших процентних доходів віднесено процентні доходи у тому числі за кредитами, наданими працівникам.

У 2025 році до складу доходів за цінними паперами України за амортизованою собівартістю включено доходи за ОВДП із плаваючою процентною ставкою в сумі 59 465 мільйонів гривень (у 2024 році – 58 500 мільйонів гривень).

У 2025 році до складу витрат за депозитними сертифікатами, що емітовані Національним банком, включено витрати:

за депозитними сертифікатами овернайт у сумі 64 792 мільйони гривень (у 2024 році – 51 320 мільйонів гривень);

за депозитними сертифікатами строком до 100 днів у сумі 17 183 мільйони гривень (у 2024 році – 25 511 мільйонів гривень).

18. Результати від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Нереалізований результат від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	**8 121**	128 565
Реалізований результат від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	**83 086**	29 971
Усього результати від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	**91 207**	158 536

19. Результати від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибутки або збитки

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Цінні папери нерезидентів за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутках або збитках		
Процентні доходи	**28 883**	**20 127**
Нереалізовані доходи, що спрямовуються до резерву переоцінки фінансових інструментів до їх справедливої вартості	8 456	16 777
Нереалізовані витрати, що не компенсуються резервом переоцінки фінансових інструментів до їх справедливої вартості	(375)	(189)
Усього нереалізованих результатів від цінних паперів нерезидентів за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутках або збитках	**8 081**	**16 588**
Реалізований результат за цінними паперами нерезидентів за справедливою вартістю через прибутки або збитки	13 330	23 370
Усього результатів від цінних паперів нерезидентів за справедливою вартістю через прибутки або збитки	**50 294**	**60 085**
Цінні папери України в іноземній валюті за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутках або збитках		
Процентні доходи	**2**	**–**
Нереалізовані витрати, що не компенсуються резервом переоцінки фінансових інструментів до їх справедливої вартості	**(6)**	**–**
Усього нереалізованих результатів від цінних паперів України в іноземній валюті за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутках або збитках	**(6)**	**–**
Усього результатів від цінних паперів України в іноземній валюті за справедливою вартістю через прибутки або збитки	**(4)**	**–**
Разом результатів від цінних паперів нерезидентів та цінних паперів України в іноземній валюті за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутках або збитках	**50 290**	**60 085**
Похідні фінансові інструменти		
Нереалізовані доходи, що спрямовуються до резерву переоцінки фінансових інструментів до їх справедливої вартості	49	1 099
Усього нереалізованих результатів від похідних фінансових інструментів	**49**	**1 099**
Реалізований результат від похідних фінансових інструментів	403	(72)
Усього результатів від похідних фінансових інструментів	**452**	**1 027**
Інструменти капіталу за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутках або збитках		
Нереалізовані доходи, що спрямовуються до резерву переоцінки інструментів капіталу до їх справедливої вартості	135	75
Усього нереалізованих результатів за інструментами капіталу	**135**	**75**
Усього результатів від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутках або збитках	**50 877**	**61 187**

До реалізованого результату від похідних фінансових інструментів включено дохід у сумі 15 мільйонів гривень за правочином з обміну державних деривативів на ОЗДП (примітка 9), нереалізований результат поточного року від переоцінки справедливої вартості державних деривативів, що став реалізованим у 2025 році, у сумі 488 мільйонів гривень та від'ємний результат за операціями своп процентної ставки у сумі 100 мільйонів гривень (у 2024 році – 39 мільйонів гривень від переоцінки справедливої вартості державних деривативів та 111 мільйонів гривень – від'ємний результат за операціями своп процентної ставки).

У 2025 році отримані проценти за цінними паперами нерезидентів, включені в чисте збільшення цінних паперів нерезидентів Консолідованого звіту про рух грошових коштів, становили 29 169 мільйонів гривень (у 2024 році – 18 960 мільйонів гривень).

Нереалізовані доходи, що спрямовуються до резерву переоцінки, та нереалізовані витрати, що компенсуються резервом переоцінки, подано на чистій основі в Консолідованому звіті про зміни у власному капіталі.

20. Прибутки / (збитки) від відновлення / (зменшення) корисності фінансових та нефінансових активів

Прибутки / (збитки) від відновлення / (зменшення) корисності фінансових та нефінансових активів:

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Прибутки / (збитки) від відновлення / (зменшення) корисності за кредитами працівникам	**3**	2
Прибутки / (збитки) від відновлення / (зменшення) корисності за розміщеними депозитами в іноземній валюті за амортизованою собівартістю	**3**	(1)
Прибутки / (збитки) від відновлення / (зменшення) корисності за кредитами банкам	**(757)**	(183)
Прибутки / (збитки) від відновлення / (зменшення) корисності за процентними фінансовими активами	**(751)**	(182)
Прибутки / (збитки) від відновлення / (зменшення) корисності за дебіторською заборгованістю	**(3)**	(13)
Прибутки / (збитки) від відновлення / (зменшення) корисності інвестицій до статутного капіталу асоційованої компанії	**–**	4
Прибутки / (збитки) від відновлення / (зменшення) корисності за іншими активами	**(3)**	(9)

Розділ II.IV. Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань

21. Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань

Ринок, на якому Національний банк, як правило, здійснює операції продажу активу або передавання зобов'язання, уважається головним ринком або, якщо немає головного ринку, найсприятливішим ринком. Національний банк оцінює справедливу вартість активу або зобов'язання, користуючись припущеннями, якими користувалися б учасники ринку, складаючи ціну активу або зобов'язання, та припускаючи, що учасники ринку діють у своїх економічних інтересах.

Якщо для активу або зобов'язання є головний ринок, то оцінка справедливої вартості представляє ціну на такому ринку (незалежно від того, чи ця ціна є безпосередньо відкритою, чи її оцінку отримано за іншою методикою оцінювання), навіть якщо ціна на іншому ринку є потенційно сприятливішою на дату оцінки.

Для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, щодо яких немає інформації про ринкові ціни із зовнішніх джерел, використовуються такі методики оцінки, як дисконтування грошових потоків і аналіз фінансової інформації про об'єкти інвестування. Застосування методик оцінки може потребувати припущень, що не підкріплені ринковими даними. У цій консолідованій фінансовій звітності інформація щодо припущень розкривається, якщо заміна такого припущення можливим альтернативним варіантом може призвести до суттєвої зміни сум прибутку, доходів, витрат, загальної суми активів чи зобов'язань.

Національний банк застосовує методики оцінювання, що відповідають обставинам і для яких є достатньо даних, щоб оцінити справедливу вартість, максимізуючи використання доречних відкритих вхідних даних та мінімізуючи використання закритих вхідних даних.

Усі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається в консолідованій фінансовій звітності, класифікуються в межах ієрархії рівнів справедливої вартості.

Національний банк визначає розрахункову справедливу вартість фінансових активів і зобов'язань, використовуючи ринкову інформацію (за її наявності) і відповідні методики оцінки. Проте для тлумачення ринкової інформації з метою визначення розрахункової справедливої вартості неодмінно потрібне професійне судження. Розрахункова справедлива вартість не завжди відповідає реальним сумам, за які Національний банк міг би реалізувати фінансові активи та зобов'язання з урахуванням поточних обставин, оскільки активність фінансового ринку України залишається низькою.

Фінансові активи та зобов'язання за справедливою вартістю

До фінансових інструментів за справедливою вартістю належать цінні папери нерезидентів, ОЗДП та похідні фінансові інструменти.

Справедлива вартість боргових цінних паперів нерезидентів визначається на підставі котирувань на активному ринку (вхідні дані рівня 1), інших котирувань із торгово-інформаційних систем (вхідні дані рівня 2) або, якщо немає інформації про котирування на активному ринку, на підставі дохідного підходу та вхідних даних рівня 3 (дохідність цінних паперів під час їх первинного розміщення емітентом та припущення щодо незмінності цієї дохідності до дати погашення відповідних цінних паперів, ураховуючи короткі строки до погашення). Справедлива вартість інструментів капіталу визначена зовнішнім оцінювачем дохідним методом на підставі вхідних даних рівня 3.

Справедлива вартість ОЗДП та похідних фінансових інструментів (державних деривативів) визначається на підставі котирувань на активному ринку (вхідні дані рівня 1).

Під час визначення справедливої вартості таких похідних фінансових інструментів як процентний своп, використовується метод оцінки із застосуванням даних, що відкрито спостерігаються на ринку (рівень 2). Справедлива вартість визначається на основі моделі оцінки, заснованій на поточній ринковій і договірній вартості відповідних базових інструментів. Модель включає такі дані, як індекси процентних ставок на міжбанківських ринках та криві дохідності.

Фінансові активи та зобов'язання за амортизованою собівартістю

Національний банк визначив, що справедлива вартість певних фінансових активів і зобов'язань за амортизованою собівартістю суттєво не відрізняється від їх балансової вартості для цілей розкриття справедливої вартості. До цих фінансових активів і зобов'язань належать кошти та депозити в іноземній валюті, авуари в СПЗ та внески в рахунок квоти МВФ, інші фінансові активи, банкноти та монети в обігу, кошти банків, кошти державних та інших установ, депозитні сертифікати Національного банку, зобов'язання перед МВФ та інші фінансові зобов'язання.

До фінансових інструментів за амортизованою собівартістю, справедлива вартість яких може суттєво відрізнятися від їх балансової вартості, належать ОВДП, внутрішній державний борг у національній валюті,

кредити банкам та іншим позичальникам. Усі ці фінансові інструменти не мають активного ринку.

Справедливу вартість тих фінансових активів і зобов'язань, для яких немає активного ринку, Національний банк розраховує для розкриття в консолідованій фінансовій звітності за методом дисконтування грошових потоків (дохідний підхід). Зазначена модель ураховує майбутні процентні платежі та погашення основної суми заборгованості, строки погашення та ставку дисконтування.

Справедливу вартість ОВДП Національний банк визначає на підставі дохідного підходу та такої інформації:

для довгострокових інфляційних державних облігацій – вхідних даних рівня 2 (спот-ставок, розрахованих на основі кривої безкупонної дохідності, побудованої за даними фактично укладених та виконаних договорів з ОВДП із застосуванням параметричної моделі Свенссона, та фактичних значень індексу споживчих цін до попереднього місяця з квітня до листопада 2025 року) (2024 рік: з квітня до листопада 2024 року) та рівня 3 (консенсусний прогноз значень індексу споживчих цін на 2025–2030 роки зі щомісячного видання "FOCUSECONOMICS" за грудень 2025 року та цільові значення індексу споживчих цін, визначених Національним банком на період із 2031 до 2047 років) (2024 рік: консенсусний прогноз значень індексу споживчих цін на 2024–2029 роки зі щомісячного видання "FOCUSECONOMICS" за грудень 2024 року та цільові значення індексу споживчих цін, визначених Національним банком на період із 2030 до 2047 років);

для інших державних облігацій України – вхідних даних рівня 2 (спот-ставок, розрахованих на основі кривої безкупонної дохідності, побудованої за даними фактично укладених та виконаних договорів з ОВДП із застосуванням параметричної моделі Свенссона, значень облікових ставок, визначених у прогнозі Національного банку).

Як ставка дисконтування для визначення справедливої вартості внутрішнього державного боргу в національній валюті використовується середньозважена ставка Національного банку за останніми угодами рефінансування (вхідні дані рівня 3) за звітний період.

Станом на 31 грудня 2025 та 2024 років як ставку дисконтування для визначення справедливої вартості кредитів, наданих банкам та іншим позичальникам, використано ринкову ставку [облікова ставка Національного банку, визначена процентною політикою Національного банку як гранична процентна ставка (нижня точка діапазону) для кредитів банкам] на дату розрахунку (вхідні дані рівня 3).

Використані ставки дисконтування були такими:

	2025 **Ставка дисконтування, у % річних**	2024 Ставка дисконтування, у % річних
Цінні папери України в національній валюті:		
ОВДП (з фіксованою процентною ставкою)	**10,00–17,39**	11,44–16,22
ОВДП (з плаваючою процентною ставкою)	**8,27–11,45**	7,13–13,29
Внутрішній державний борг у національній валюті (1994–1996 роки)	**19,50**	16,19
Кредити банкам та іншим позичальникам у національній валюті	**15,50**	13,50

У наведеній нижче таблиці подано балансову вартість та оцінку справедливої вартості фінансових активів, що не відображаються в Консолідованому звіті про фінансовий стан Національного банку за їх справедливою вартістю:

	2025		2024	
	Балансова вартість	**Справедлива вартість**	Балансова вартість	Справедлива вартість
				(у мільйонах гривень)
Цінні папери України в національній валюті:				
ОВДП (з фіксованою процентною ставкою)	**251 237**	**246 753**	264 624	241 440
ОВДП (з плаваючою процентною ставкою)	**446 376**	**398 769**	448 793	373 752
Внутрішній державний борг	**1 147**	**801**	1 248	946
Кредити банкам та іншим позичальникам	**3 347**	**3 350**	5 014	5 028

Оскільки розрахунки оціночної справедливої вартості ґрунтуються на певних припущеннях, то слід ураховувати те, що надана інформація може не повністю відображати вартість, яка може бути реалізована.

Справедлива вартість фінансових інструментів за рівнями її оцінки розподілялася таким чином:

	2025			2024		
	Рівень 1	**Рівень 2**	**Рівень 3**	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3
						(у мільйонах гривень)
Активи, оцінені за справедливою вартістю						
Цінні папери нерезидентів, які обліковуються за справедливою вартістю	**939 210**	**34 807**	**115 302**	1 074 674	17 435	143 810
Цінні папери України за справедливою вартістю:						
державні деривативи	**–**	**–**	**–**	1 370	–	–
ОЗДП	**–**	**1 851**	**–**	**–**	**–**	**–**
Активи, справедлива вартість яких розкривається						
Цінні папери України в національній валюті:						
ОВДП (з фіксованою процентною ставкою)	**–**	**246 753**	**–**	–	241 440	–
ОВДП (з плаваючою процентною ставкою)	**–**	**266 892**	**131 877**	–	244 954	128 798
Внутрішній державний борг	**–**	**–**	**801**	–	–	946
Кредити банкам та іншим позичальникам	**–**	**–**	**3 350**	–	–	5 028
Зобов'язання, оцінені за справедливою вартістю						
Інші фінансові зобов'язання за справедливою вартістю:						
своп процентної ставки	**–**	**25**	**–**	–	224	–

Упродовж 2025 року не було суттєвих переведень фінансових інструментів між рівнями 1 і 2 оцінки справедливої вартості, а також не було переведень фінансових інструментів до рівня 3 оцінки справедливої вартості або з нього.

Довгострокові інфляційні державні облігації, справедлива вартість яких розкривається, включені до рівня 3 оцінки справедливої вартості.

Зміну справедливої вартості цінних паперів нерезидентів, що оцінюються на дату звітності за справедливою вартістю та включені до рівня 3 оцінки справедливої вартості, подано таким чином:

	Справедлива вартість цінних паперів нерезидентів, що оцінені за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках та включені до рівня 3 оцінки
	(у мільйонах гривень)
Цінні папери нерезидентів станом на 01 січня 2024 року	**143 516**
Доходи / (витрати), визнані протягом звітного періоду в складі прибутків або збитків, у тому числі:	25 346
нереалізовані доходи / (витрати) від переоцінки фінансових інструментів до справедливої вартості	3 823
нереалізовані доходи / (витрати) від переоцінки у зв'язку зі зміною офіційного курсу гривні до іноземних валют	7 109
Придбані цінні папери нерезидентів	132 201
Погашені цінні папери нерезидентів	(157 253)
Цінні папери нерезидентів станом на 31 грудня 2024 року	**143 810**
Доходи / (витрати), визнані протягом звітного періоду в складі прибутків або збитків, у тому числі:	5 143
нереалізовані доходи / (витрати) від переоцінки фінансових інструментів до справедливої вартості	1 848
нереалізовані доходи / (витрати) від переоцінки у зв'язку зі зміною офіційного курсу гривні до іноземних валют	1 770
Придбані цінні папери нерезидентів	110 933
Погашені цінні папери нерезидентів	(144 584)
Цінні папери нерезидентів станом на 31 грудня 2025 року	**115 302**

Доходи та витрати від зміни справедливої вартості цінних паперів нерезидентів, що оцінюються на дату звітності за справедливою вартістю та віднесені до рівня 3 оцінки справедливої вартості, включено до результатів від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті та до результатів від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибутки або збитки Консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (примітки 18 та 19 відповідно).

Середньозважена модифікована дюрація за фінансовими активами за справедливою вартістю, що належать до рівня 3 ієрархії справедливої вартості (крім інструментів капіталу за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках), становить 0,49 станом на 31 грудня 2025 року (0,43 – станом на 31 грудня 2024 року). Збільшення ставок дохідності, використаних для визначення справедливої вартості таких фінансових активів станом на 31 грудня 2025 року (вхідні дані рівня 3), на 100 базисних пунктів призведе до зменшення справедливої вартості відповідних активів на 560 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2024 року – 616 мільйонів гривень), а зменшення цих ставок дохідності на 100 базисних пунктів – до збільшення справедливої вартості активів на 560 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2024 року – 616 мільйонів гривень).

Розділ III. Управління ризиками

22. Управління фінансовими ризиками

Метою управління фінансовими ризиками Національного банку є обмеження потенційних втрат фінансових активів Національного банку, забезпечення своєчасного виконання його фінансових зобов'язань і захист його капіталу для сприяння досягненню стратегічних цілей та ефективному виконанню функцій Національного банку, визначених Законом України "Про Національний банк України", підтримки його інституційної спроможності та незалежності.

Процеси управління фінансовими ризиками включають такі етапи:

1) організація системи управління фінансовими ризиками;

2) виявлення негативних подій / ідентифікація фінансових ризиків у процесах / продуктах Національного банку;

3) оцінка фінансових ризиків;

4) визначення і вжиття заходів у відповідь на фінансові ризики (реагування на фінансові ризики);

5) контрольна діяльність;

6) комунікації та звітування;

7) моніторинг системи управління фінансовими ризиками.

Етапи процесів управління фінансовими ризиками детально визначені в розпорядчих актах Національного банку з питань управління фінансовими ризиками.

Правління Національного банку відповідає за впровадження системи управління ризиками та забезпечення управління ризиками Національного банку.

Відповідно до Закону України "Про Національний банк України" Правління Національного банку створило Комітет з управління активами та пасивами Національного банку, якому делегувало повноваження щодо прийняття рішень з питань управління активами і пасивами, у тому числі золотовалютним резервом України, забезпечення моніторингу ризиків і фінансових результатів за операціями з активами і пасивами Національного банку.

Правління Національного банку або Комітет з управління активами та пасивами Національного банку в межах повноважень, делегованих йому Правлінням Національного банку, обирає та затверджує заходи у відповідь на фінансові ризики (реагування на фінансові ризики) відповідно до пропозицій підрозділів, які здійснюють операції з фінансовими інструментами, та Департаменту інтегрованого ризик-менеджменту шляхом прийняття рішень з питань управління фінансовими ризиками та/або включення таких заходів до нормативно-правових та/або розпорядчих актів Національного банку.

Підрозділи Національного банку, що відповідають за проведення та/або здійснюють операції з фінансовими інструментами, є "першою лінією захисту" у процесах управління фінансовими ризиками та відповідають за виявлення, оцінювання фінансових ризиків, визначення та вжиття заходів у відповідь на фінансові ризики та звітування щодо фінансових ризиків, пов'язаних з операціями, що належать до сфери відповідальності цих підрозділів.

Департамент інтегрованого ризик-менеджменту є "другою лінією захисту" у процесах управління фінансовими ризиками та відповідає за:

1) методичну, координаційну та організаційну підтримку процесів управління фінансовими ризиками в Національному банку, включаючи актуалізацію політики управління фінансовими ризиками;

2) розроблення і супроводження порядків і методик, що використовуються для оцінки фінансових ризиків;

3) контроль, моніторинг та незалежний аналіз фінансових ризиків на рівні "другої лінії захисту" Національного банку;

4) здійснення на запити аналізу нових операцій з фінансовими інструментами, нових фінансових інструментів, змін до операцій з фінансовими інструментами щодо їх впливу на фінансові ризики Національного банку, надання рекомендацій щодо заходів у відповідь на виявлені фінансові ризики (реагування на ризики);

5) оцінку профілю фінансових ризиків Національного банку;

6) звітування щодо фінансових ризиків Національного банку Комітету з управління активами та пасивами Національного банку.

Фінансові ризики Національного банку поділяються на такі групи:

- фінансові ризики, пов'язані з політикою, яку визначає та здійснює Національний банк, що виникають у зв'язку з фінансовими інструментами та пов'язані з виконанням Національним банком своєї основної функції та інших функцій відповідно до статей 6, 7 Закону України "Про Національний банк України", крім пункту 15 статті 7 Закону України "Про Національний банк України";
- фінансові ризики міжнародних резервів України;

- інші фінансові ризики Національного банку.

Заходи, які Національний банк уживає у відповідь на фінансові ризики, залежать від толерантності Національного банку до відповідної групи ризиків.

До основних заходів, які Національний банк уживає у відповідь на фінансові ризики, належать:

1) уникнення або запобігання фінансовому ризику шляхом свідомої відмови від операцій та фінансових інструментів, що наражають Національний банк на ризики, рівень яких перевищує рівень толерантності Національного банку до відповідної групи ризиків;

2) обмеження або зменшення фінансового ризику за допомогою:

- диверсифікації;
- установлення лімітів на кількісні показники ризику;
- визначення умов та правил для якісних показників ризику;
- використання різних видів забезпечення виконання зобов'язань боржником або контрагентом і коригування справедливої вартості такого забезпечення з урахуванням знижок за ризики або коригуючих коефіцієнтів;

3) перенесення фінансового ризику за допомогою хеджування;

4) прийняття фінансового ризику шляхом створення резервів та покриття фінансових ризиків за рахунок власних ресурсів Національного банку.

Залежно від чинників, які призводять до відповідних фінансових ризиків, Національний банк виділяє кредитний ризик, ринкові ризики та ризик ліквідності.

Кредитний ризик

Кредитний ризик – імовірність виникнення збитків або додаткових витрат, або недоотримання доходів через неспроможність банку-позичальника, іншого боржника чи контрагента Національного банку виконати взяті на себе зобов'язання відповідно до погоджених умов. Кредитний ризик може мати такі прояви:

ризик дефолту – кредитний ризик, що виникає внаслідок неспроможності контрагента / емітента / боржника виконати свої зобов'язання перед Національним банком, у тому числі передрозрахунковий ризик (ризик дефолту контрагента до дати здійснення розрахунків за операцією з Національним банком) та розрахунковий ризик (ризик дефолту контрагента в день здійснення розрахунків за операцією з Національним банком після виконання зобов'язань Національним банком, але до виконання зобов'язань контрагентом);

ризик зниження кредитного рейтингу контрагента / емітента нижче ніж мінімальний допустимий рівень кредитного рейтингу для врахування активів у складі міжнародних резервів.

Ринкові ризики

Ринкові ризики – імовірність виникнення збитків або додаткових витрат, або недоотримання доходів через несприятливі зміни ринкових цін, наприклад курсів іноземних валют, процентних ставок, цін фінансових інструментів і товарів. Ринкові ризики можуть мати такі прояви:

валютний ризик – ринковий ризик, що виникає через несприятливі коливання курсів іноземних валют;

процентний ризик – ринковий ризик, який виникає через несприятливі зміни ринкових процентних ставок, що негативно впливають на вартість боргових цінних паперів або інших інструментів з фіксованим доходом та вартість похідних фінансових інструментів (деривативів);

ризик кредитного спреду – ринковий ризик, що виникає через розширення (збільшення) кредитного спреду між дохідністю до погашення цінного папера або іншого фінансового інструменту з фіксованим доходом та безризиковою дохідністю до погашення з аналогічною дюрацією, що негативно впливає на ринкову вартість таких інструментів. Розширення кредитного спреду може бути пов'язане як зі зниженням кредитного рейтингу / кредитної якості емітента фінансового інструменту, так із загальними змінами ринкової кон'юнктури;

фондовий ризик – ринковий ризик, що виникає через несприятливі зміни ринкової вартості акцій та інших цінних паперів із нефіксованим доходом;

товарний ризик – ринковий ризик, що виникає через несприятливі зміни ринкової вартості товарів, включаючи дорогоцінні метали (наприклад, золото);

ризик волатильності – ринковий ризик, що виникає через несприятливі зміни волатильності ринкових цін, процентних ставок, ринкових індексів і валютних курсів, які призводять до зменшення вартості опціонів, у тому числі вбудованих в інші фінансові інструменти.

Серед ринкових ризиків найбільший вплив на Національний банк мають валютний та процентний ризики.

У наведеній нижче таблиці подано аналіз чутливості позицій Національного банку до валютного ризику, що розраховано на підставі припущення про 20% збільшення і зменшення курсу долара США, євро, СПЗ та інших валют відносно гривні у 2025 та 2024 роках відповідно. До аналізу чутливості включено тільки суми в іноземній валюті (за винятком немонетарних активів), наявні на кінець періоду, під час конвертації яких на кінець періоду використовуються курси, змінені на 20% стосовно діючих на кінець 2025 та 2024 років.

Вплив зміни курсів на прибуток або збиток та прибуток за рік подано таким чином:

	31 грудня 2025 року		31 грудня 2024 року	
			(у мільйонах гривень)	
	+20%	***-20%***	*+20%*	*-20%*
Долари США	**280 695**	**(280 695)**	302 313	(302 313)
Євро	**86 069**	**(86 069)**	11 530	(11 530)
СПЗ	**(4 321)**	**4 321**	(10 386)	10 386
Англійські фунти стерлінгів	**1 336**	**(1 336)**	805	(805)
Інші валюти	**1 695**	**(1 695)**	2 149	(2 149)

У наведеній нижче таблиці подано аналіз чутливості позицій Національного банку до процентного ризику. Вплив на прибуток або збиток та прибуток за рік подано таким чином:

	31 грудня 2025 року		31 грудня 2024 року	
			(у мільйонах гривень)	
	+100 б. п.	***-100 б. п.***	*+100 б. п.*	*-100 б. п.*
Чутливість процентних фінансових активів	**18 214**	**(18 214)**	12 616	(12 616)
Чутливість процентних фінансових зобов'язань	**(7 589)**	**7 589**	(5 804)	5 804
Чистий вплив на прибуток або збиток	**10 625**	**(10 625)**	6 812	(6 812)

Визначення джерел процентного ризику здійснюється шляхом аналізу наявної структури процентних активів і пасивів. Національний банк здійснює оцінку процентного ризику за допомогою аналізу чутливості до зміни процентних ставок, тобто змін ринкової вартості інструментів та портфелів у результаті загальної зміни кривої дохідності на певну кількість базисних пунктів. Відповідно до методології використовувані сценарії включають паралельне зміщення всієї кривої на один процентний пункт (+/-100 базисних пунктів). Чутливість до процентного ризику обчислюється на підставі сценарію, відповідно до якого всі криві процентних ставок уважаються такими, що змінюються однаково незалежно від фінансового інструменту або валюти. Оцінки включають процентний ризик за всіма позиціями Національного банку для інструментів з фіксованою та плаваючою процентною ставкою, як визначено за відповідною моделлю.

Ризик ліквідності

За характером прояву ризику ліквідності Національний банк розділяє:

ризик ліквідності міжнародних резервів, що проявляється в можливих складнощах швидко продати або достроково відкликати великий обсяг активів, у які розміщені міжнародні резерви, іноді також за несприятливих ринкових умов, що призводять до зниження вартості таких активів;

ризик ліквідності Національного банку в іноземній валюті, що проявляється в неспроможності Національного банку виконати свої зобов'язання в іноземній валюті в установлені строки.

У зв'язку з тим, що відповідно до пункту 2 статті 7 Закону України "Про Національний банк України" Національний банк монопольно здійснює емісію національної валюти України та організовує готівковий грошовий обіг, для нього не є властивим ризик ліквідності в національній валюті України, тобто ризик неспроможності виконати свої зобов'язання в національній валюті України в установлені строки.

Управління ризиком ліквідності Національного банку здійснюється шляхом:

- утримання певних нормативно визначених обсягів коштів у грошовій формі на кореспондентських рахунках;
- утримання достатнього обсягу високоліквідних фінансових інструментів, що можуть бути швидко переведені в грошові кошти;
- установлення вимог до ліквідності активів, у які Національний банк розміщує міжнародні резерви.

Детальну оцінку фінансових ризиків наведено в примітках 23–27.

23. Аналіз фінансових активів і зобов'язань у розрізі концентрації географічного ризику

Станом на 31 грудня 2025 року фінансові активи і зобов'язання Національного банку в розрізі концентрації географічного ризику подано таким чином:

	Україна	Країни ОЕСР	МВФ	Інші	Усього
					(у мільйонах гривень)
Фінансові активи					
Кошти та депозити в іноземній валюті	46 507	1 159 999	–	85	**1 206 591**
Цінні папери нерезидентів	–	1 077 572	–	11 747	**1 089 319**
Авуари в спеціальних правах запозичення	–	–	659	–	**659**
Цінні папери України	699 464	–	–	–	**699 464**
Кредити банкам та іншим позичальникам	3 347	–	–	–	**3 347**
Внутрішній державний борг	1 147	–	–	–	**1 147**
Внески в рахунок квоти Міжнародного валютного фонду	–	–	116 785	–	**116 785**
Інші фінансові активи	177	–	178	–	**355**
Усього фінансових активів	**750 642**	**2 237 571**	**117 622**	**11 832**	**3 117 667**
Фінансові зобов'язання					
Банкноти та монети в обігу	926 528	–	–	–	**926 528**
Кошти банків	250 509	–	–	–	**250 509**
Кошти державних та інших установ	481 288	–	–	–	**481 288**
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	775 684	–	–	–	**775 684**
Зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	–	–	22 456	–	**22 456**
Боргові зобов'язання на користь Міжнародного валютного фонду зі сплати внеску за квотою	–	–	116 771	–	**116 771**
Інші фінансові зобов'язання	1 686	8	–	–	**1 694**
Усього фінансових зобов'язань	**2 435 695**	**8**	**139 227**	**–**	**2 574 930**
Чиста балансова позиція	**(1 685 053)**	**2 237 563**	**(21 605)**	**11 832**	**542 737**
Позабалансові активи та зобов'язання					
Зобов'язання з надання кредитів банкам та іншим позичальникам	3 000	–	–	–	**3 000**
Чиста позабалансова позиція	**(3 000)**	**–**	**–**	**–**	**(3 000)**
Чиста позиція	**(1 688 053)**	**2 237 563**	**(21 605)**	**11 832**	**539 737**

Станом на 31 грудня 2024 року фінансові активи і зобов'язання Національного банку в розрізі концентрації географічного ризику подано таким чином:

	Україна	Країни ОЕСР	МВФ	Інші	Усього
					(у мільйонах гривень)
Фінансові активи					
Кошти та депозити в іноземній валюті	45 264	431 869	–	–	**477 133**
Цінні папери нерезидентів	–	1 222 100	–	13 819	**1 235 919**
Авуари в спеціальних правах запозичення	–	–	46 520	–	**46 520**
Цінні папери України	714 787	–	–	–	**714 787**
Кредити банкам та іншим позичальникам	5 014	–	–	–	**5 014**
Внутрішній державний борг	1 248	–	–	–	**1 248**
Внески в рахунок квоти Міжнародного валютного фонду	–	–	110 296	–	**110 296**
Інші фінансові активи	60		61	–	**121**
Усього фінансових активів	**766 373**	**1 653 969**	**156 877**	**13 819**	**2 591 038**
Фінансові зобов'язання					
Банкноти та монети в обігу	822 635	–	–	–	**822 635**
Кошти банків	233 091	–	–	–	**233 091**
Кошти державних та інших установ	278 205	–	–	–	**278 205**
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	548 911	–	–	–	**548 911**
Зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	–	–	52 983	–	**52 983**
Боргові зобов'язання на користь Міжнародного валютного фонду зі сплати внеску за квотою	–	–	110 283	–	**110 283**
Інші фінансові зобов'язання	1 896	15	–	–	**1 911**
Усього фінансових зобов'язань	**1 884 738**	**15**	**163 266**	**–**	**2 048 019**
Чиста балансова позиція	**(1 118 365)**	**1 653 954**	**(6 389)**	**13 819**	**543 019**
Позабалансові активи та зобов'язання					
Активи до отримання за угодами спот	–	30 746	–	–	**30 746**
Активи до постачання за угодами спот	–	30 749	–	–	**30 749**
Чиста позабалансова позиція	**–**	**(3)**	**–**	**–**	**(3)**
Чиста позиція	**(1 118 365)**	**1 653 951**	**(6 389)**	**13 819**	**543 016**

24. Кредитний ризик

Нижче наведено інформацію щодо валової балансової вартості фінансових активів Національного банку за стадіями зменшення корисності та за кредитними рейтингами контрагентів, установленими міжнародними рейтинговими компаніями “Fitch Ratings”, “Moody’s” та “Standard & Poor’s”. У поданих нижче розкриттях станом на 31 грудня 2025 та 2024 років для кожного контрагента враховується нижчий із двох кращих рейтингів, присвоєних йому вищезазначеними рейтинговими компаніями. Рейтинги наводяться відповідно до кодування рейтингової компанії “Fitch Ratings” із застосуванням таблиці відповідностей рейтингів інформаційної системи “Bloomberg”.

Нижче наведено інформацію станом на 31 грудня 2025 року:

	Кредитний рейтинг	Усього	% у статті фінансових активів	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3
						(у мільйонах гривень)
Кошти та депозити в іноземній валюті:						
кошти на вимогу в іноземній валюті	AAA	677 120	56,1	677 120	–	–
	AA+	189 636	15,7	189 636	–	–
	AA	223	–	223	–	–
	AA-	19 404	1,6	19 404	–	–
	A+	135 080	11,2	135 080	–	–
	A	10 070	0,8	10 070	–	–
	A-	61	–	61	–	–
	CCC-	5	–	5	–	–
короткострокові депозити в іноземній валюті	A+	76 202	6,3	76 202	–	–
	AA-	19 103	1,6	19 103	–	–
	A	33 188	2,8	33 188	–	–
готівкова іноземна валюта	Без ризику	46 503	3,9	46 503	–	–
Усього коштів та депозитів в іноземній валюті		**1 206 595**	**100,0**	**1 206 595**	**–**	**–**
Цінні папери нерезидентів:						
державний сектор	AA+	932 368	85,7	932 368	–	–
	AA-	1 419	0,1	1 419	–	–
квазідержавний сектор	AAA	68 267	6,3	68 267	–	–
	AA+	27 089	2,5	27 089	–	–
	AA	7 390	0,7	7 390	–	–
	AA-	19 694	1,8	19 694	–	–
	A+	21 004	1,9	21 004	–	–
	A	2 178	0,2	2 178		
недержавний фінансовий сектор	AAA	1 790	0,2	1 790	–	–
	AA+	1 301	0,1	1 301	–	–
	AA-	4 838	0,4	4 838	–	–
	A+	1 095	0,1	1 095	–	–
Усього боргових цінних паперів нерезидентів		**1 088 433**	**100,0**	**1 088 433**	**–**	**–**
Цінні папери України:						
державні цінні папери	CCC+	699 464	100,0	699 464	–	–
Усього цінних паперів України		**699 464**	**100,0**	**699 464**	**–**	**–**
Кредити банкам та іншим позичальникам:						
кредити, надані банкам	Без рейтингу	33 714	100,0	788	–	32 926
кредити, надані іншим позичальникам	Без рейтингу	5	–	–	–	5
Усього кредитів банкам та іншим позичальникам		**33 719**	**100,0**	**788**	**–**	**32 931**
Внутрішній державний борг	**CCC+**	**1 147**	**100,0**	**1 147**	**–**	**–**
Інші фінансові активи						
	AAA	178	47,3	178	–	–
	CCC-	10	2,7	10	–	–
	Без рейтингу	188	50,0	188	–	–
Усього інших фінансових активів		**376**	**100,0**	**376**	**–**	**–**

Станом на 31 грудня 2025 року в рядок “Без рейтингу” статті “Інші фінансові активи” включено кредити працівникам Національного банку в сумі 12 мільйонів гривень.

У статті “Цінні папери нерезидентів” державний сектор включає уряди держав-емітентів резервних валют; квазідержавний сектор – міжнародні фінансові організації, адміністративно-територіальні одиниці держав-емітентів резервних валют, підприємства та установи державної форми власності; недержавний фінансовий сектор – банки та інші фінансові установи недержавної форми власності.

Нижче наведено інформацію станом на 31 грудня 2024 року:

	Кредитний рейтинг	Усього	% у статті фінансових активів	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3
						(у мільйонах гривень)
Кошти та депозити в іноземній валюті:						
кошти на вимогу в іноземній валюті	AAA	130 194	27,3	130 194	–	–
	AA+	200 614	42,0	200 614	–	–
	AA	137	–	137	–	–
	AA-	48 846	10,3	48 846	–	–
	A+	22 946	4,8	22 946	–	–
	A	10 582	2,2	10 582	–	–
	A-	16	–	16	–	–
	CCC-	21	–	21	–	–
короткострокові депозити в іноземній валюті	A+	4 011	0,9	4 011	–	–
	AA-	1	–	1	–	–
	A	14 528	3,0	14 528	–	–
готівкова іноземна валюта	Без ризику	45 243	9,5	45 243	–	–
Усього коштів та депозитів в іноземній валюті		**477 139**	**100,0**	**477 139**	**–**	**–**
Цінні папери нерезидентів:						
державний сектор	AA+	1 063 023	86,1	1 063 023	–	–
	AA-	2 694	0,2	2 694	–	–
квазідержавний сектор	AAA	67 966	5,5	67 966	–	–
	AA+	30 256	2,5	30 256	–	–
	AA	24 375	2,0	24 375	–	–
	AA-	37 016	3,0	37 016	–	–
	A+	399	–	399	–	–
недержавний фінансовий сектор	AAA	550	–	550	–	–
	AA+	335	–	335	–	–
	AA-	8 208	0,7	8 208	–	–
	A+	346	–	346	–	–
Усього боргових цінних паперів нерезидентів		**1 235 168**	**100,0**	**1 235 168**	**–**	**–**
Цінні папери України:						
державні цінні папери	CCC+	714 787	100,0	714 787	–	–
Усього цінних паперів України		**714 787**	**100,0**	**714 787**	**–**	**–**
Кредити банкам та іншим позичальникам:						
кредити, надані банкам	Без рейтингу	38 649	99,9	1 570	320	36 759
кредити, надані іншим позичальникам	Без рейтингу	21	0,1	–	–	21
Усього кредитів банкам та іншим позичальникам		**38 670**	**100,0**	**1 570**	**320**	**36 780**
Внутрішній державний борг	**CCC+**	**1 248**	**100,0**	**1 248**	**–**	**–**
Інші фінансові активи						
	AAA	61	40,9	61	–	–
	A-	1	0,7	1	–	–
	CCC-	10	6,7	10	–	–
	Без рейтингу	77	51,7	69	–	8
Усього інших фінансових активів		**149**	**100,0**	**141**	**–**	**8**

Станом на 31 грудня 2024 року в рядок “Без рейтингу” статті “Інші фінансові активи” включено кредити працівникам Національного банку в сумі 22 мільйони гривень: стадія 1 – 14 мільйонів гривень, стадія 3 – 8 мільйонів гривень.

Кредити, надані банкам, що не мають міжнародного рейтингу, складаються з кредитів, наданих банкам України для підтримання їх ліквідності, рейтинг яких визначено за внутрішньою методологією Національного банку.

Нижче наведено інформацію станом на 31 грудня 2025 року:

	Внутрішній рейтинг	Усього	% у статті фінансових активів	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи
							(у мільйонах гривень)
Кредити, надані банкам	CCC	788	2,3	788	–	–	–
	Без рейтингу	32 926	97,7	–	–	32 926	–
Усього кредитів, наданих банкам		**33 714**	**100**	**788**	**–**	**32 926**	**–**

Нижче наведено інформацію станом на 31 грудня 2024 року:

	Внутрішній рейтинг	Усього	% у статті фінансових активів	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи
							(у мільйонах гривень)
Кредити, надані банкам	BBB	326	0,9	326	–	–	–
	BB	505	1,3	505	–	–	–
	B	739	1,9	739	–	–	–
	CC	320	0,8	–	320	–	–
	Без рейтингу	36 759	95,1	–	–	36 759	–
Усього кредитів, наданих банкам		**38 649**	**100**	**1 570**	**320**	**36 759**	**–**

Національний банк визначає внутрішні рейтинги таким чином:

рейтинг “AAA” – найвищий рівень кредитоспроможності контрагента. Фінансовий стан контрагента оцінюється як стійкий та стабільний у довгостроковій перспективі, спроможність вчасно й у повному обсязі виплачувати проценти й основну суму за борговими зобов’язаннями дуже висока;

рейтинг “AA” – дуже високий рівень кредитоспроможності контрагента. Фінансовий стан контрагента оцінюється як стійкий та стабільний у довгостроковій перспективі, спроможність вчасно й у повному обсязі виплачувати проценти й основну суму за борговими зобов’язаннями висока;

рейтинг “A” – високий рівень кредитоспроможності контрагента. Фінансовий стан оцінюється як стійкий і стабільний у середньостроковій перспективі, спроможність вчасно й у повному обсязі виплачувати проценти й основну суму за борговими зобов’язаннями не викликає сумніву;

рейтинг “BBB” – середній рівень кредитоспроможності контрагента. Фінансовий стан контрагента оцінюється як стійкий і стабільний у середньостроковій перспективі, боргові зобов’язання контрагента більше піддаються ризику невиплати порівняно з контрагентом із вищими рейтингами. Проте можуть виникнути труднощі зі своєчасною та в повному обсязі виплатою процентів та основної суми за борговими зобов’язаннями в разі несприятливих змін у комерційних, фінансових і економічних умовах, хоча найближчим часом імовірність невиконання контрагентом боргових зобов’язань незначна;

рейтинг “BB” – середній рівень кредитоспроможності. Фінансовий стан контрагента оцінюється як задовільний і стабільний у короткостроковій перспективі, на момент аналізу контрагент спроможний виплачувати проценти й основну суму за борговими зобов’язаннями, але має більш високу ймовірність дефолту за зобов’язаннями, ніж контрагент із рейтингом “BBB”;

рейтинг “B” – рівень кредитоспроможності контрагента дещо нижчий, ніж середній. Основні показники фінансового стану контрагента оцінюються як задовільні й стабільні в короткостроковій перспективі, достатній рівень фінансової надійності. Своєчасність і повнота виплат за борговими зобов’язаннями значною мірою залежать від комерційних, фінансових та економічних умов;

рейтинг “CCC” – рівень кредитоспроможності контрагента нижчий, ніж середній. Основні показники фінансового стану контрагента оцінюються як задовільні, але їх стабільність у короткостроковій перспективі сумнівна, низький ступінь фінансової надійності.

Платоспроможність банку-контрагента повністю залежить від внутрішньоекономічної ситуації;

рейтинг "CC" – низький рівень кредитоспроможності контрагента. Основні показники фінансового стану контрагента оцінюються як задовільні, але ймовірність їх погіршення в короткостроковій перспективі досить висока, дуже низький рівень фінансової надійності. Платоспроможність банку-контрагента повністю залежить від внутрішньоекономічної ситуації;

рейтинг "C" – дуже низький рівень кредитоспроможності контрагента. Фінансовий стан контрагента нестабільний і оцінюється як незадовільний. Виплати процентів і основної суми за борговими зобов'язаннями можуть бути зупинені контрагентом без досягнення згоди кредиторів щодо реструктуризації заборгованості до настання строку платежу. Платоспроможність банку-контрагента повністю залежить від внутрішньоекономічної ситуації.

Валова балансова вартість кредитів, наданих п'ятьом банкам із найбільшою сумою кредитної заборгованості, станом на 31 грудня 2025 року становила 28 718 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2024 року – 29 000 мільйонів гривень), або 85% (станом на 31 грудня 2024 року – 75%) від загальної валової балансової вартості кредитів, наданих банкам та іншим позичальникам. Резерв під очікувані кредитні збитки, визнаний за кредитами, наданими цим п'ятьом банкам, становив 26 222 мільйони гривень станом на 31 грудня 2025 року (станом на 31 грудня 2024 року – 25 928 мільйонів гривень).

Нижче наведено інформацію про чистий кредитний ризик у розрізі видів отриманої застави під забезпечення кредитів банкам та іншим позичальникам станом на 31 грудня 2025 року:

	Максимальний розмір кредитного ризику	Вартість застави, прийнятої як забезпечення	Чистий розмір кредитного ризику (кредити, надані банкам)	Чистий розмір кредитного ризику (внутрішній державний борг)
				(у мільйонах гривень)
Кредити забезпечені:				
нерухомим майном	2 348	3 942	2 348	–
цінними паперами	647	793	–	–
іншими видами застави	352	569	211	–
Кредити незабезпечені	1 147	–	–	1 147
Усього кредитів банкам та іншим позичальникам	**4 494**	**5 304**	**2 559**	**1 147**

Нижче наведено інформацію про чистий кредитний ризик у розрізі видів отриманої застави під забезпечення кредитів банкам та іншим позичальникам станом на 31 грудня 2024 року:

	Максимальний розмір кредитного ризику	Вартість застави, прийнятої як забезпечення	Чистий розмір кредитного ризику (кредити, надані банкам)	Чистий розмір кредитного ризику (внутрішній державний борг)
				(у мільйонах гривень)
Кредити забезпечені :				
нерухомим майном	2 457	4 078	2 457	–
цінними паперами	1 456	1 758	–	–
іншими видами застави	1 101	1 381	671	–
Кредити незабезпечені	1 248	–	–	1 248
Усього кредитів банкам та іншим позичальникам	**6 262**	**7 217**	**3 128**	**1 248**

Максимальний розмір кредитного ризику відображає балансову вартість кредитної заборгованості на звітну дату. Вартість застави, прийнятої як забезпечення, – справедлива вартість застави, прийнята Національним банком під час розрахунку резерву на звітну дату.

Для банків та інших позичальників, що оцінюються на стадії 3 зменшення корисності, грошові потоки за якими очікуються лише від реалізації заставного майна, чистий розмір кредитного ризику дорівнює максимальному розміру кредитного ризику.

Для банків та інших позичальників, що оцінюються на стадії 1 та 2 зменшення корисності, чистий розмір кредитного ризику розрахований як різниця між максимальним розміром кредитного ризику та вартістю застави, прийнятої як забезпечення.

Для інших фінансових інструментів Національного банку їх балансова вартість відображає найкращу оцінку максимальної вразливості до кредитного ризику станом на звітну дату.

25. Валютний ризик

Станом на 31 грудня 2025 року Національний банк мав такі валютні позиції:

	Гривні	Долари США	Євро	СПЗ	Англійські фунти стерлінгів	Інші	Немонетарні	Усього
								(у мільйонах гривень)
Фінансові активи								
Кошти та депозити в іноземній валюті	–	492 504	699 782	–	11 696	2 609	–	**1 206 591**
Цінні папери нерезидентів	–	1 079 969	–	–	2 556	5 908	886	**1 089 319**
Авуари в спеціальних правах запозичення	–	–	–	659	–	–	–	**659**
Цінні папери України	697 613	1 851	–	–	–	–	–	**699 464**
Кредити банкам та іншим позичальникам	3 347	–	–	–	–	–	–	**3 347**
Внутрішній державний борг	1 147	–	–	–	–	–	–	**1 147**
Внески в рахунок квоти Міжнародного валютного фонду	–	–	–	116 785	–	–	–	**116 785**
Інші фінансові активи	35	6	136	178	–	–	–	**355**
Усього фінансових активів	**702 142**	**1 574 330**	**699 918**	**117 622**	**14 252**	**8 517**	**886**	**3 117 667**
Фінансові зобов'язання								
Банкноти та монети в обігу	926 528	–	–	–	–	–	–	**926 528**
Кошти банків	248 872	1 481	147	–	–	9	–	**250 509**
Кошти державних та інших установ	35 060	169 234	269 412	–	7 571	11	–	**481 288**
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	775 684	–	–	–	–	–	–	**775 684**
Зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	–	–	–	22 456	–	–	–	**22 456**
Боргові зобов'язання на користь Міжнародного валютного фонду зі сплати внеску за квотою	–	–	–	116 771	–	–	–	**116 771**
Інші фінансові зобов'язання	1 516	142	14	–	–	22		**1 694**
Усього фінансових зобов'язань	**1 987 660**	**170 857**	**269 573**	**139 227**	**7 571**	**42**	**–**	**2 574 930**
Чиста балансова позиція	**(1 285 518)**	**1 403 473**	**430 345**	**(21 605)**	**6 681**	**8 475**	**886**	**542 737**
Позабалансові активи та зобов'язання								
Зобов'язання з надання кредитів банкам та іншим позичальникам	3 000	–	–	–	–	–	–	**3 000**
Чиста позабалансова позиція	**(3 000)**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**(3 000)**
Чиста позиція	**(1 288 518)**	**1 403 473**	**430 345**	**(21 605)**	**6 681**	**8 475**	**886**	**539 737**

Станом на 31 грудня 2024 року Національний банк мав такі валютні позиції:

	Гривні	Долари США	Євро	СПЗ	Англійські фунти стерлінгів	Інші	Немонетарні	Усього
							(у мільйонах гривень)	
Фінансові активи								
Кошти та депозити в іноземній валюті	–	346 113	123 620	–	476	6 924	–	**477 133**
Цінні папери нерезидентів	–	1 227 679	–	–	3 644	3 845	751	**1 235 919**
Авуари в спеціальних правах запозичення	–	–	–	46 520	–	–	–	**46 520**
Цінні папери України	713 417	1 370	–	–	–	–	–	**714 787**
Кредити банкам та іншим позичальникам	5 014	–	–	–	–	–	–	**5 014**
Внутрішній державний борг	1 248	–	–	–	–	–	–	**1 248**
Внески в рахунок квоти Міжнародного валютного фонду	–	–	–	110 296	–	–	–	**110 296**
Інші фінансові активи	56	3	1	61	–	–	–	**121**
Усього фінансових активів	**719 735**	**1 575 165**	**123 621**	**156 877**	**4 120**	**10 769**	**751**	**2 591 038**
Фінансові зобов'язання								
Банкноти та монети в обігу	822 635	–	–	–	–	–	–	**822 635**
Кошти банків	231 018	1 834	234	–	–	5	–	**233 091**
Кошти державних та інших установ	105 183	92 399	34 973	45 543	89	18	–	**278 205**
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	548 911	–	–	–	–	–	–	**548 911**
Зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	–	–	–	52 983	–	–	–	**52 983**
Боргові зобов'язання на користь Міжнародного валютного фонду зі сплати внеску за квотою	–	–	–	110 283	–	–	–	**110 283**
Інші фінансові зобов'язання	1 780	112	15	–	4	–	–	**1 911**
Усього фінансових зобов'язань	**1 709 527**	**94 345**	**35 222**	**208 809**	**93**	**23**	**–**	**2 048 019**
Чиста балансова позиція	**(989 792)**	**1 480 820**	**88 399**	**(51 932)**	**4 027**	**10 746**	**751**	**543 019**
Позабалансові активи та зобов'язання								
Активи до отримання за угодами спот	–	30 746	–	–	–	–	–	**30 746**
Активи до постачання за угодами спот	–	–	30 749	–	–	–	–	**30 749**
Чиста позабалансова позиція	**–**	**30 746**	**(30 749)**	**–**	**–**	**–**	**–**	**(3)**
Чиста позиція	**(989 792)**	**1 511 566**	**57 650**	**(51 932)**	**4 027**	**10 746**	**751**	**543 016**

Активи і зобов'язання в інших валютах переважно складаються зі статей у швейцарських франках, австралійських доларах, японських єнах та юанях Женьміньбі.

26. Процентний ризик

Станом на 31 грудня 2025 року Національний банк мав таку структуру середньозважених процентних ставок за основними валютами для монетарних фінансових інструментів, за якими нараховуються проценти. Процентні ставки за кожним фінансовим інструментом розраховувались як середньозважені ефективні процентні ставки на звітну дату.

	Гривні	Долари США	Євро	СПЗ	Англійські фунти стерлінгів	Інші	Загальна середньозважена ставка
							(у %)
Фінансові активи							
Короткострокові депозити в іноземній валюті	–	3,86	2,00	–	–	–	**2,40**
Кошти на вимогу в іноземній валюті	–	3,50	1,73	–	2,35	0,25	**2,47**
Цінні папери нерезидентів	–	3,99	–	–	3,89	2,29	**3,99**
Авуари в спеціальних правах запозичення	–	–	–	2,66	–	–	**2,66**
Цінні папери України	10,39	4,00	–	–	–	–	**10,37**
Кредити банкам та іншим позичальникам	16,65	–	–	–	–	–	**16,65**
Внутрішній державний борг	8,67	–	–	–	–	–	**8,67**
Фінансові зобов'язання							
Інші кошти банків на вимогу	–	3,50	–	–	–	–	**3,50**
Фонд гарантування вкладів фізичних осіб	3,66	–	–	–	–	–	**3,66**
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	16,15	–	–	–	–	–	**16,15**
Зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	–	–	–	4,50	–	–	**4,50**

Позначка "–" у таблиці означає, що Національний банк не має відповідних активів або зобов'язань у зазначеній валюті, за якими нараховуються проценти.

Станом на 31 грудня 2025 року до складу цінних паперів України включено ОЗДП та ОВДП з плаваючою та фіксованою процентною ставкою (станом на 31 грудня 2024 року – ОВДП з плаваючою та фіксованою процентною ставкою).

За змінною ставкою нараховуються проценти за авуарами в СПЗ та кредитом МВФ (процентна ставка переглядається щотижня).

Процентна ставка, за якою нараховуються витрати за коштами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, не є фіксованою, її розмір відповідає середньозваженій процентній ставці за вкладами (депозитами) на вимогу фізичних осіб у національній валюті.

Станом на 31 грудня 2024 року Національний банк мав таку структуру середньозважених процентних ставок за основними валютами для монетарних фінансових інструментів, за якими нараховуються проценти. Процентні ставки за кожним фінансовим інструментом розраховувались як середньозважені ефективні процентні ставки на звітну дату.

	Гривні	Долари США	Євро	СПЗ	Англійські фунти стерлінгів	Інші	Загальна середньозважена ставка
							(у %)
Фінансові активи							
Короткострокові депозити в іноземній валюті	–	4,62	–	–	–	2,50	**4,36**
Кошти на вимогу в іноземній валюті	–	4,25	2,73	–	4,56	1,10	**3,79**
Цінні папери нерезидентів	–	4,70	–	–	4,73	3,40	**4,70**
Авуари в спеціальних правах запозичення	–	–	–	3,16	–	–	**3,16**
Цінні папери України	11,87	–	–	–	–	–	**11,87**
Кредити банкам та іншим позичальникам	14,74	–	–	–	–	–	**14,74**
Внутрішній державний борг	8,67	–	–	–	–	–	**8,67**
Фінансові зобов'язання							
Інші кошти банків на вимогу	–	4,25	–	–	–	–	**4,25**
Фонд гарантування вкладів фізичних осіб	4,35	–	–	–	–	–	**4,35**
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	13,71	–	–	–	–	–	**13,71**
Зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	–	–	–	5,38	–	–	**5,38**

Аналіз фінансових активів і зобов'язань за строками перегляду процентних ставок

У наведеній нижче таблиці розкривається аналіз фінансових активів і зобов'язань за строками перегляду процентних ставок.

Для фінансових активів і зобов'язань із фіксованою процентною ставкою строковість визначалася з урахуванням періоду від дати консолідованого звіту про фінансовий стан до дати погашення згідно з контрактом, для активів і зобов'язань зі змінною процентною ставкою – з урахуванням найближчого терміну перегляду процентних ставок чи дати погашення залежно від того, що настає раніше.

Станом на 31 грудня 2025 року фінансові активи і зобов'язання за строками перегляду процентних ставок відображаються таким чином:

	На вимогу та до 1 місяця	1–3 місяці	3–12 місяців	1–5 років	Понад 5 років	Безпро-центні	Усього
							(у мільйонах гривень)
Фінансові активи							
Кошти та депозити в іноземній валюті	1 160 084	–	–	–	–	46 507	**1 206 591**
Цінні папери нерезидентів	103 517	139 177	845 571	168	–	886	**1 089 319**
Авуари в спеціальних правах запозичення	659	–	–	–	–	–	**659**
Цінні папери України	8	2 633	456 235	48 443	192 145	–	**699 464**
Кредити банкам та іншим позичальникам	2 560	–	787	–	–	–	**3 347**
Внутрішній державний борг	–	48	138	558	403	–	**1 147**
Внески в рахунок квоти Міжнародного валютного фонду	–	–	–	–	–	116 785	**116 785**
Інші фінансові активи	10	–	–	4	6	335	**355**
Усього фінансових активів	**1 266 838**	**141 858**	**1 302 731**	**49 173**	**192 554**	**164 513**	**3 117 667**
Фінансові зобов'язання							
Банкноти та монети в обігу	–	–	–	–	–	926 528	**926 528**
Кошти банків	406	–	–	–	–	250 103	**250 509**
Кошти державних та інших установ	3 367	–	–	–	–	477 921	**481 288**
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	693 315	82 369	–	–	–	–	**775 684**
Зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	22 301	–	–	–	–	155	**22 456**
Боргові зобов'язання на користь Міжнародного валютного фонду зі сплати внеску за квотою	–	–	–	–	–	116 771	**116 771**
Інші фінансові зобов'язання	–	–	–	–	–	1 694	**1 694**
Усього фінансових зобов'язань	**719 389**	**82 369**	**–**	**–**	**–**	**1 773 172**	**2 574 930**
Чистий розрив	**547 449**	**59 489**	**1 302 731**	**49 173**	**192 554**	**(1 608 659)**	**542 737**
Сумарний розрив	**547 449**	**606 938**	**1 909 669**	**1 958 842**	**2 151 396**	**542 737**	
Позабалансові активи та зобов'язання							
Умовні вимоги з фіксованою ставкою за операціями своп процентної ставки	–	500	500	–	–	–	**1 000**
Умовні зобов'язання з плаваючою ставкою за операціями своп процентної ставки	–	1 003	–	–	–	–	**1 003**
Чистий розрив	**–**	**(503)**	**500**	**–**	**–**	**–**	**(3)**
Сумарний розрив	**–**	**(503)**	**(3)**	**(3)**	**(3)**	**(3)**	
Усього чистий розрив	**547 449**	**58 986**	**1 303 231**	**49 173**	**192 554**	**(1 608 659)**	**542 734**
Усього сумарний розрив	**547 449**	**606 435**	**1 909 666**	**1 958 839**	**2 151 393**	**542 734**	

Станом на 31 грудня 2024 року фінансові активи і зобов'язання за строками перегляду процентних ставок відображаються таким чином:

	На вимогу та до 1 місяця	1–3 місяці	3–12 місяців	1–5 років	Понад 5 років	Безпро-центні	Усього
						(у мільйонах гривень)	
Фінансові активи							
Кошти та депозити в іноземній валюті	431 869	–	–	–	–	45 264	**477 133**
Цінні папери нерезидентів	102 396	221 482	911 290	–	–	751	**1 235 919**
Авуари в спеціальних правах запозичення	46 520	–	–	–	–	–	**46 520**
Цінні папери України	–	1 051	461 156	48 620	202 590	1 370	**714 787**
Кредити банкам та іншим позичальникам	3 454	–	355	1 205	–	–	**5 014**
Внутрішній державний борг	–	50	142	579	477	–	**1 248**
Внески в рахунок квоти Міжнародного валютного фонду	–	–	–	–	–	110 296	**110 296**
Інші фінансові активи	10	–	–	4	8	99	**121**
Усього фінансових активів	**584 249**	**222 583**	**1 372 943**	**50 408**	**203 075**	**157 780**	**2 591 038**
Фінансові зобов'язання							
Банкноти та монети в обігу	–	–	–	–	–	822 635	**822 635**
Кошти банків	618	–	–	–	–	232 473	**233 091**
Кошти державних та інших установ	2 463	–	–	–	–	275 742	**278 205**
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	530 925	17 986	–	–	–	–	**548 911**
Зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	52 544	–	–	–	–	439	**52 983**
Боргові зобов'язання на користь Міжнародного валютного фонду зі сплати внеску за квотою	–	–	–	–	–	110 283	**110 283**
Інші фінансові зобов'язання	–	–	–	–	–	1 911	**1 911**
Усього фінансових зобов'язань	**586 550**	**17 986**	**–**	**–**	**–**	**1 443 483**	**2 048 019**
Чистий розрив	**(2 301)**	**204 597**	**1 372 943**	**50 408**	**203 075**	**(1 285 703)**	**543 019**
Сумарний розрив	**(2 301)**	**202 296**	**1 575 239**	**1 625 647**	**1 828 722**	**543 019**	
Позабалансові активи та зобов'язання							
Умовні вимоги з фіксованою ставкою за операціями своп процентної ставки	–	470	2 500	1 000	–	–	**3 970**
Умовні зобов'язання з плаваючою ставкою за операціями своп процентної ставки	–	3 985	–	–	–	–	**3 985**
Чистий розрив	**–**	**(3 515)**	**2 500**	**1 000**	**–**	**–**	**(15)**
Сумарний розрив	**–**	**(3 515)**	**(1 015)**	**(15)**	**(15)**	**(15)**	
Усього чистий розрив	**(2 301)**	**201 082**	**1 375 443**	**51 408**	**203 075**	**(1 285 703)**	**543 004**
Усього сумарний розрив	**(2 301)**	**198 781**	**1 574 224**	**1 625 632**	**1 828 707**	**543 004**	

Станом на 31 грудня 2025 року частка цінних паперів нерезидентів зі змінною ставкою становила 0,6% від загального портфеля (станом на 31 грудня 2024 року – 0,7%).

27. Ризик ліквідності

Для оцінки ризику ліквідності фінансові активи групуються відповідно до контрактних на звітну дату строків отримання грошових потоків для їх погашення з урахуванням періоду, що залишився від звітної дати до контрактної дати погашення відповідного грошового потоку. Внески в рахунок квоти МВФ відображаються як активи на вимогу на підставі статті XXVI Статей угоди МВФ, але таке групування не означає наявності очікувань того, що Україна скористається цією статтею. Фінансові зобов'язання групуються за строками погашення з урахуванням періоду, що згідно з контрактом залишився від звітної дати до дати погашення.

Суми фінансових активів і зобов'язань, наведені в таблиці ризику ліквідності, відображають дисконтовані грошові потоки за контрактами фінансових інструментів за справедливою вартістю. Похідні фінансові інструменти, розрахунки за якими проводитимуться на підставі чистої суми, наведені за чистою сумою, що, як очікується, буде сплачена. Знецінені кредити включені до таблиці за балансовою вартістю на підставі очікуваних термінів отримання грошових коштів.

Цінні папери нерезидентів уключені до таблиці з урахуванням періоду, що згідно з контрактом залишився від звітної дати до дати погашення. Зважаючи на історичні дані, такі дати суттєво не відрізняються від очікувань щодо вибуття таких цінних паперів.

Якщо суми, що підлягають сплаті, не є фіксованими, то такі суми наводяться в аналізі ліквідності з урахуванням умов, що були на звітну дату. Позиції в іноземній валюті перераховані за курсами спот на звітну дату.

Оцінка ризику ліквідності Національного банку станом на 31 грудня 2025 року подана таким чином:

	На вимогу та до 1 місяця	1–3 місяці	3–12 місяців	1–5 років	Понад 5 років	Строк погашення не визначений	Усього
							(у мільйонах гривень)
Фінансові активи							
Кошти та депозити в іноземній валюті	1 206 591	–	–	–	–	–	**1 206 591**
Цінні папери нерезидентів	101 372	134 914	845 571	6 576	–	886	**1 089 319**
Авуари в спеціальних правах запозичення	659	–	–	–	–	–	**659**
Цінні папери України	8	2 633	9 858	48 444	638 521	–	**699 464**
Кредити банкам та іншим позичальникам	2 560	–	787	–	–	–	**3 347**
Внутрішній державний борг	–	48	138	558	403	–	**1 147**
Внески в рахунок квоти Міжнародного валютного фонду	116 785	–	–	–	–	–	**116 785**
Інші фінансові активи	193	–	135	4	6	17	**355**
Усього фінансових активів	**1 428 168**	**137 595**	**856 489**	**55 582**	**638 930**	**903**	**3 117 667**
Фінансові зобов'язання							
Банкноти та монети в обігу	926 528	–	–	–	–	–	**926 528**
Кошти банків	250 509	–	–	–	–	–	**250 509**
Кошти державних та інших установ	481 288	–	–	–	–	–	**481 288**
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	693 315	82 369	–	–	–	–	**775 684**
Зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	–	3 608	10 566	3 552	–	4 730	**22 456**
Боргові зобов'язання на користь Міжнародного валютного фонду зі сплати внеску за квотою	116 771	–	–	–	–	–	**116 771**
Інші фінансові зобов'язання	13	9	16	–	–	1 656	**1 694**
Позабалансові зобов'язання				–	–		
Зобов'язання з надання кредитів банкам та іншим позичальникам	3 000	–	–	–	–	–	**3 000**
Усього за фінансовими зобов'язаннями	**2 471 424**	**85 986**	**10 582**	**3 552**	**–**	**6 386**	**2 577 930**
Розрив ліквідності за фінансовими інструментами	**(1 043 256)**	**51 609**	**845 907**	**52 030**	**638 930**	**(5 483)**	**539 737**
Сумарний розрив ліквідності	**(1 043 256)**	**(991 647)**	**(145 740)**	**(93 710)**	**545 220**	**539 737**	

Оцінка ризику ліквідності Національного банку станом на 31 грудня 2024 року подана таким чином:

	На вимогу та до 1 місяця	1–3 місяці	3–12 місяців	1–5 років	Понад 5 років	Строк погашення не визначений	Усього
							(у мільйонах гривень)
Фінансові активи							
Кошти та депозити в іноземній валюті	477 133	–	–	–	–	–	**477 133**
Цінні папери нерезидентів	99 452	216 319	913 035	6 362	–	751	**1 235 919**
Авуари в спеціальних правах запозичення	46 520	–	–	–	–	–	**46 520**
Цінні папери України	–	1 051	12 363	48 620	652 753	–	**714 787**
Кредити банкам та іншим позичальникам	3 454	–	355	1 205	–	–	**5 014**
Внутрішній державний борг	–	50	142	579	477	–	**1 248**
Внески в рахунок квоти Міжнародного валютного фонду	110 296	–	–	–	–	–	**110 296**
Інші фінансові активи	96	–	1	4	8	12	**121**
Усього фінансових активів	**736 951**	**217 420**	**925 896**	**56 770**	**653 238**	**763**	**2 591 038**
Фінансові зобов'язання							
Банкноти та монети в обігу	822 635	–	–	–	–	–	**822 635**
Кошти банків	233 091	–	–	–	–	–	**233 091**
Кошти державних та інших установ	278 205	–	–	–	–	–	**278 205**
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	530 925	17 986	–	–	–	–	**548 911**
Зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	–	16 532	15 380	16 604	–	4 467	**52 983**
Боргові зобов'язання на користь Міжнародного валютного фонду зі сплати внеску за квотою	110 283	–	–	–	–	–	**110 283**
Інші фінансові зобов'язання	30	7	143	74	–	1 657	**1 911**
Усього за фінансовими зобов'язаннями	**1 975 169**	**34 525**	**15 523**	**16 678**	**–**	**6 124**	**2 048 019**
Розрив ліквідності за фінансовими інструментами	**(1 238 218)**	**182 895**	**910 373**	**40 092**	**653 238**	**(5 361)**	**543 019**
Сумарний розрив ліквідності	**(1 238 218)**	**(1 055 323)**	**(144 950)**	**(104 858)**	**548 380**	**543 019**	

Суми, що зазначаються в наведених нижче таблицях, не відповідають сумам, відображеним у Консолідованому звіті про фінансовий стан, оскільки подана нижче інформація включає аналіз за строками погашення фінансових зобов'язань, що відображає загальну суму майбутніх недисконтованих платежів за договорами (включаючи виплату процентів), які не визнаються в Консолідованому звіті про фінансовий стан.

Періоди виплат за недисконтованими грошовими потоками за фінансовими зобов'язаннями згідно з договорами станом на 31 грудня 2025 року подано таким чином:

	На вимогу та до 1 місяця	1–3 місяці	3–12 місяців	1–5 років	Понад 5 років	Строк погашення не визначений	Усього
							(у мільйонах гривень)
Фінансові зобов'язання (крім похідних фінансових інструментів)							
Банкноти та монети в обігу	926 528	–	–	–	–	–	**926 528**
Кошти банків	250 509	–	–	–	–	–	**250 509**
Кошти державних та інших установ	481 288	–	–	–	–	–	**481 288**
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	693 834	85 113	–	–	–	–	**778 947**
Зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	–	3 839	10 929	4 091	2 009	4 730	**25 598**
Боргові зобов'язання на користь Міжнародного валютного фонду зі сплати внеску за квотою	116 771	–	–	–	–	–	**116 771**
Інші фінансові зобов'язання	13	–	–	–	–	1 656	**1 669**
Позабалансові зобов'язання							
Зобов'язання з надання кредитів банкам та іншим позичальникам	3 000	–	–	–	–	–	**3 000**
Усього за фінансовими зобов'язаннями (крім похідних фінансових інструментів)	**2 471 943**	**88 952**	**10 929**	**4 091**	**2 009**	**6 386**	**2 584 310**
Похідні фінансові інструменти							
Зобов'язання за угодами своп, розрахунки за якими проводяться на нетто-основі:							
суми за угодами (до постачання)	–	(3)	–	–	–	–	**(3)**
Усього сум до отримання / (до постачання) за похідними фінансовими інструментами	**–**	**(3)**	**–**	**–**	**–**	**–**	**(3)**
Усього майбутніх платежів за фінансовими зобов'язаннями	**2 471 943**	**88 955**	**10 929**	**4 091**	**2 009**	**6 386**	**2 584 313**

Періоди виплат за недисконтованими грошовими потоками за фінансовими зобов'язаннями згідно з договорами станом на 31 грудня 2024 року подані таким чином:

	На вимогу та до 1 місяця	1–3 місяці	3–12 місяців	1–5 років	Понад 5 років	Строк погашення не визначений	Усього
							(у мільйонах гривень)
Фінансові зобов'язання (крім похідних фінансових інструментів)							
Банкноти та монети в обігу	822 635	–	–	–	–	–	**822 635**
Кошти банків	233 091	–	–	–	–	–	**233 091**
Кошти державних та інших установ	278 205	–	–	–	–	–	**278 205**
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	531 263	18 502	–	–	–	–	**549 765**
Зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	**–**	17 159	16 378	17 539	1 668	4 468	**57 212**
Боргові зобов'язання на користь Міжнародного валютного фонду зі сплати внеску за квотою	110 283	–	–	–	–	–	**110 283**
Інші фінансові зобов'язання	30	–	–	–	–	1 657	**1 687**
Усього за фінансовими зобов'язаннями (крім похідних фінансових інструментів)	**1 975 507**	**35 661**	**16 378**	**17 539**	**1 668**	**6 125**	**2 052 878**
Похідні фінансові інструменти							
Зобов'язання за угодами своп, розрахунки за якими проводяться на нетто-основі:							
суми за угодами (до постачання)	–	(15)	–	–	–	–	**(15)**
Усього сум до отримання / (до постачання) за похідними фінансовими інструментами	**–**	**(15)**	**–**	**–**	**–**	**–**	**(15)**
Усього майбутніх платежів за фінансовими зобов'язаннями	**1 975 507**	**35 676**	**16 378**	**17 539**	**1 668**	**6 125**	**2 052 893**

Розділ IV. Управління капіталом

28. Управління капіталом

Функцією капіталу Національного банку є забезпечення економічної самостійності та здатності виконання ним функцій, визначених законодавством України. Загальна сума капіталу, управління яким здійснює Національний банк, станом на 31 грудня 2025 року становить 579 466 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2024 року – 567 619 мільйонів гривень). Для Національного банку немає вимог до розміру власного капіталу, крім розміру статутного капіталу та загальних резервів, установлених Законом України "Про Національний банк України".

Статутний капітал
Відповідно до Закону України "Про Національний банк України" розмір статутного капіталу становить 10 мільйонів гривень. Його розмір збільшений до 100 мільйонів гривень за рішенням Ради Національного банку за підсумками 2007 року.

Загальні резерви
Національний банк створює загальні резерви, які використовуються на покриття його збитків, згідно з вимогами Закону України "Про Національний банк України".

Загальні резерви, сформовані за звітний рік, повинні дорівнювати 10% від середньорічного обсягу грошово-кредитних зобов'язань Національного банку, які у 2025 році становили 1 650 832 мільйони гривень (у 2024 році – 1 561 492 мільйони гривень).

Резервний капітал Розрахункового центру
Резервний капітал формується Розрахунковим центром шляхом щорічних відрахувань з чистого прибутку або за рахунок нерозподіленого прибутку Розрахункового центру відповідно до Закону України "Про акціонерні товариства" та Статуту Розрахункового центру. Відрахування до резервного фонду має бути не меншим ніж 5% суми чистого прибутку до досягнення резервним фондом не менше 15% від розміру статутного капіталу Розрахункового центру.

Резерви переоцінки активів і зобов'язань
Відповідно до Закону України "Про Національний банк України" нереалізовані доходи від переоцінки іноземної валюти, монетарного золота у зв'язку зі змінами офіційного курсу гривні до іноземних валют / облікової ціни золота протягом звітного року, а також нереалізовані доходи від переоцінки цінних паперів, інструментів капіталу та похідних фінансових інструментів у зв'язку з їх переоцінкою до справедливої вартості, нереалізовані доходи або витрати від переоцінки банківських металів у зв'язку зі змінами облікової ціни банківських металів Національний банк спрямовує до статті "Резерви переоцінки активів і зобов'язань" розділу "Власний капітал" Консолідованого звіту про фінансовий стан та консолідованого звіту про зміни у власному капіталі.

Сума резервів переоцінки використовується для компенсації сум нереалізованих витрат від переоцінки іноземної валюти, монетарного золота, цінних паперів, інструментів капіталу, похідних фінансових інструментів за справедливою вартістю, якщо вони накопичуються протягом звітного року.

Сума резервів переоцінки за іноземною валютою, монетарним золотом, цінними паперами, інструментами капіталу, похідними фінансовими інструментами, банківськими металами, що вибувають або зменшують відкриту валютну позицію, включається до прибутку до розподілу у відповідних звітних періодах.

Станом на 31 грудня 2025 та 2024 років власний капітал Національного банку складався з таких компонентів:

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Статутний капітал	**100**	100
Загальні резерви	**156 149**	137 642
Нерозподілений прибуток	**8 937**	18 516
Резервний капітал	**37**	36
Резерв переоцінки іноземної валюти, монетарного золота	**397 865**	389 744
Резерв переоцінки банківських металів	**6 718**	1 838
Резерви переоцінки фінансових інструментів до їх справедливої вартості	**9 660**	19 743
Усього власного капіталу	**579 466**	567 619

29. Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України

Облікова політика

Згідно з нормами Податкового кодексу України Національний банк здійснює розрахунки з Державним бюджетом відповідно до статті 5[1] Закону України "Про Національний банк України".

Національний банк перераховує частину прибутку до розподілу до Державного бюджету відповідно до Закону України "Про Національний банк України". Прибуток до розподілу визначається шляхом зменшення прибутку на суму нереалізованих доходів звітного періоду, що спрямовуються до резервів переоцінки. Нереалізовані доходи, що стають реалізованими в наступних періодах, включаються до прибутку до розподілу у відповідних звітних періодах. Національний банк компенсує суму перевищення нереалізованих витрат над сумою резерву переоцінки коштами прибутку поточного року, а в разі їх недостатності – коштами загальних резервів. Ці операції відображені в Консолідованому звіті про зміни у власному капіталі.

Частина прибутку до розподілу, що залишається після формування загальних резервів, підлягає перерахуванню до Державного бюджету.

Станом на 31 грудня 2025 року сума зобов'язань Національного банку перед Державним бюджетом із перерахування частини прибутку до розподілу за 2025 рік становить 146 111 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2024 року – 84 158 мільйонів гривень).

У 2025 році Національний банк перерахував до Державного бюджету частину прибутку до розподілу за результатами 2024 року в сумі 84 158 мільйонів гривень (у 2024 році – частину прибутку до розподілу за результатами 2023 року в сумі 38 643 мільйони гривень). Національний банк перераховував кошти до Державного бюджету в 2025 та 2024 роках відповідно до вимог, установлених Законом України "Про Національний банк України".

Узгодження показника прибутку від діяльності з показником прибутку Національного банку за 2025 рік:

	Доходи та витрати Національного банку	Консолідаційні коригування	Доходи та витрати за даними Консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід
			(у мільйонах гривень)
Чистий процентний дохід	18 091	37	18 128
Процентні доходи за фінансовими активами за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутку або збитку	28 885	–	28 885
Чистий комісійний дохід	854	–	854
Чисте збільшення резервів за активами та зобов'язаннями	(754)	–	(754)
Інші доходи і витрати	(7 373)	(42)	(7 415)
Прибуток від діяльності	**39 703**	**(5)**	**39 698**
Результати від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	91 207	–	91 207
Результати від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутку або збитку (за вирахуванням процентних доходів)	21 992	–	21 992
Результати від фінансових інструментів	**113 199**	**–**	**113 199**
Прибуток за рік	**152 902**	**(5)**	**152 897**

Чисте збільшення резервів за активами та зобов'язаннями включає статті "Прибутки / (збитки) від відновлення / (зменшення) корисності за процентними фінансовими активами" та "Прибутки / (збитки) від відновлення / (зменшення) корисності за іншими активами" Консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід. Інші доходи і витрати включають статті "Витрати на утримання персоналу", "Витрати, пов'язані з виготовленням банкнот, монет, сувенірної та іншої продукції", "Адміністративно-господарські та інші витрати", "Витрати з податку на прибуток дочірньої компанії", "Інші доходи" Консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід з урахуванням коригування на суму прибутку, що належить неконтрольованій частці.

Узгодження показника прибутку від діяльності з показником прибутку Національного банку за 2024 рік:

	Доходи та витрати Національного банку	Консолідаційні коригування	Доходи та витрати за даними Консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід
			(у мільйонах гривень)
Чистий процентний дохід	17 610	39	17 649
Процентні доходи за фінансовими активами за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутку або збитку	20 127	–	20 127
Чистий комісійний дохід	719	–	719
Чисте збільшення резервів за активами та зобов'язаннями	(190)	(1)	(191)
Інші доходи і витрати	(6 796)	(42)	(6 838)
Прибуток від діяльності	**31 470**	**(4)**	**31 466**
Результати від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	158 536	–	158 536
Результати від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутку або збитку (за вирахуванням процентних доходів)	41 060	–	41 060
Результати від фінансових інструментів	**199 596**	**–**	**199 596**
Прибуток за рік	**231 066**	**(4)**	**231 062**

Зобов'язання з перерахування частини прибутку до розподілу до Державного бюджету, визначені відповідно до Закону України "Про Національний банк України", зазначено в розрахунку:

	Примітка	2025	2024
			(у мільйонах гривень)
Прибуток від діяльності Національного банку		**39 703**	**31 470**
Реалізований результат від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	18	83 086	29 971
Результат від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибутки або збитки	19	13 733	23 298
Нереалізовані витрати, що не компенсуються резервом переоцінки фінансових інструментів до їх справедливої вартості	19	(381)	(189)
Нереалізовані результати переоцінки минулих років, що стали реалізованими в поточному році, за цінними паперами та деривативами, що вибули		18 722	18 035
Реалізований результат переоцінки за банківськими металами, що вибули		182	81
Прибуток до розподілу за рік		**155 045**	**102 666**
Формування загальних резервів		(8 934)	(18 508)
Частина прибутку до розподілу, що підлягає перерахуванню до Державного бюджету		**146 111**	**84 158**

Розділ V.I. Нефінансові активи та зобов'язання

30. Основні засоби та нематеріальні активи

Облікова політика

Основні засоби обліковуються за первісною вартістю за мінусом накопиченого зносу та збитку від знецінення.

Витрати на поліпшення об'єктів основних засобів, що призводять до збільшення первісно очікуваних вигід від їх використання, включаються у вартість таких об'єктів. Витрати, що здійснюються для підтримання об'єктів основних засобів у придатному для використання стані та одержання первісно визначених майбутніх економічних вигід від використання цих об'єктів визнаються в міру їх здійснення. Витрати на заміну основних частин або компонентів основних засобів капіталізуються, а залишкова вартість заміненої частини включається до складу витрат у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід звітного періоду.

У разі зменшення корисності основних засобів їх вартість зменшується до суми очікуваного відшкодування. Зменшення балансової вартості відображається в складі фінансових результатів у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід. Витрати на зменшення корисності активу, визнані в попередніх періодах, сторнуються, якщо відбулася зміна оцінок, застосованих для визначення суми очікуваного відшкодування.

Результат від реалізації основних засобів, що розраховується як різниця між сумою отриманих коштів і балансовою вартістю активів, визнається в складі фінансових результатів у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Незавершені капітальні вкладення відображаються в обліку за первісною вартістю. Після завершення будівництва активи включаються до класу будівель і споруд за первісною вартістю. Незавершені капітальні вкладення не амортизуються до того часу, доки актив не буде готовий до використання.

Амортизація основних засобів

Нарахування амортизації (зносу) основних засобів починається з місяця, наступного за місяцем, у якому об'єкт основного засобу став придатним для використання, та завершується під час вибуття або за повністю замортизованими основними засобами (в останньому випадку строки корисного використання переглядаються та коригуються за потреби). Нарахування амортизації виконується із застосуванням прямолінійного методу з метою рівномірного зменшення первісної вартості до ліквідаційної вартості протягом таких установлених строків корисного використання:

будівлі та споруди	20–50 років;
транспортні засоби	7–28 років;
машини та обладнання	4–20 років;
інструменти, прилади та інвентар	4–10 років;
інші	2–25 років.

Земля, незавершені капітальні вкладення, музейні цінності та еталони не підлягають амортизації.

Ліквідаційна вартість активу дорівнює нулю, якщо Національний банк має намір використовувати актив до кінця строку корисного використання.

Нематеріальні активи

Усі нематеріальні активи Національного банку мають визначений строк корисного використання і включають переважно програмне забезпечення та ліцензії на право користування програмними продуктами.

Придбані нематеріальні активи амортизуються за прямолінійним методом протягом очікуваного строку їх корисного використання, що становить від двох до двадцяти років та не повинен перевищувати періоду дії договірних або інших юридичних прав на ці активи, і надалі обліковуються за первісною вартістю за мінусом накопиченої амортизації та збитку від зменшення корисності.

Бухгалтерські оцінки та судження

Зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів

Управлінський персонал Національного банку на кожну звітну дату переглядає визначені групи основних засобів та нематеріальних активів щодо зменшення корисності, зважаючи на аналіз того, чи наявні певні події або зміна обставин, що свідчать про зменшення корисності.

	Будівлі та споруди	Транспортні засоби	Машини та обладнання	Інструменти, прилади та інвентар	Інші основні засоби	Незавершені капітальні вкладення	Немате-ріальні активи	Усього
								(у мільйонах гривень)
Первісна вартість на 01 січня 2024 року	4 292	154	5 657	100	269	245	551	11 268
Знос на 01 січня 2024 року	(2 351)	(141)	(3 908)	(95)	(235)	(9)	(485)	(7 224)
Балансова вартість на 01 січня 2024 року	**1 941**	**13**	**1 749**	**5**	**34**	**236**	**66**	**4 044**
Надходження	3	9	220	1	22	93	21	369
Переведення до іншої категорії, у тому числі:	7	3	41	–	28	(76)	(3)	–
первісної вартості	7	3	36	–	28	(76)	2	–
зносу	–	–	5	–	–	–	(5)	–
Вибуття, у тому числі:	–	–	(1)	–	–	–	–	(1)
первісної вартості	–	–	(19)	–	(2)	–	(3)	(24)
зносу	–	–	18	–	2	–	3	23
Амортизація (знос), нарахована в поточному звітному періоді	(85)	(3)	(329)	(1)	(19)	–	(30)	(467)
Первісна вартість на 31 грудня 2024 року	4 302	166	5 894	101	317	262	571	11 613
Знос на 31 грудня 2024 року	(2 436)	(144)	(4 214)	(96)	(252)	(9)	(517)	(7 668)
Балансова вартість на 31 грудня 2024 року	**1 866**	**22**	**1 680**	**5**	**65**	**253**	**54**	**3 945**
Надходження	1	41	481	6	18	208	21	776
Переведення до іншої категорії, у тому числі:	4	17	134	3	1	(158)	(1)	–
первісної вартості	4	17	134	3	1	(158)	(1)	–
зносу	–	–	–	–	–	–	–	–
Вибуття, у тому числі:	–	–	–	–	–	–	–	–
первісної вартості	–	–	(25)	(1)	(2)	–	(9)	(37)
зносу	–	–	25	1	2	–	9	37
Амортизація (знос), нарахована в поточному звітному періоді	(75)	(7)	(334)	(2)	(20)	–	(25)	(463)
Первісна вартість на 31 грудня 2025 року	4 307	224	6 484	109	334	312	582	12 352
Знос на 31 грудня 2025 року	(2 511)	(151)	(4 523)	(97)	(270)	(9)	(533)	(8 094)
Балансова вартість на 31 грудня 2025 року	**1 796**	**73**	**1 961**	**12**	**64**	**303**	**49**	**4 258**

Первісна вартість повністю амортизованих основних засобів, які ще використовуються, становить 3 130 мільйонів гривень станом на 31 грудня 2025 року (станом на 31 грудня 2024 року – 3 146 мільйонів гривень).

Балансова вартість основних засобів та нематеріальних активів дочірньої компанії скоригована в частині сум амортизації (накопиченого зносу) відповідно до облікової політики Національного банку для складання цієї консолідованої фінансової звітності.

Національний банк у 2025 році здійснив оцінку необоротних активів на наявність ознак зменшення корисності, зокрема, унаслідок пошкоджень у результаті збройної агресії російської федерації. За окремими необоротними активами, за якими виявлені ознаки зменшення корисності, здійснюється незалежна оцінка з метою визначення їх справедливої вартості. За очікуванням управлінського персоналу Національного банку результати такої оцінки не матимуть суттєвого впливу на показники діяльності та фінансовий стан Національного банку. За результатами проведених тестів на зменшення корисності станом на 31 грудня 2024 року ознак зменшення корисності не виявлено.

Зобов'язання з капітальних вкладень

Станом на 31 грудня 2025 року Національний банк мав зобов'язання з капітальних вкладень, які стосувалися придбання, будівництва та поліпшення основних засобів і нематеріальних активів, на загальну суму 298 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2024 року – 184 мільйони гривень).

31. Інші нефінансові активи

Облікова політика

Банківські та інші дорогоцінні метали

Банківські метали – запаси золота, що не є монетарним, срібла, платини та паладію обліковуються за масою в тройських унціях та їх вартістю в гривнях за обліковою ціною банківських металів.

Облікова ціна банківських металів, за якою банківські метали відображені в консолідованій фінансовій звітності, була такою:

	31 грудня 2025 року (у гривнях)	31 грудня 2024 року (у гривнях)
1 тройська унція золота	**186 492,76**	110 222,47
1 тройська унція срібла	**3 216,78**	1 238,40
1 тройська унція платини	**94 137,37**	38 809,98
1 тройська унція паладію	**70 265,41**	38 600,21

Нереалізовані результати переоцінки банківських металів у зв'язку зі зміною облікової ціни банківських металів включаються до інших сукупних доходів у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід у тому періоді, у якому вони виникли. Реалізовані результати переоцінки банківських металів включаються до складу нерозподіленого прибутку.

Банківські метали, розміщені на депозитах в іноземних банках, за якими нараховуються процентні доходи, включаються до статті "Кошти і депозити в іноземній валюті та банківських металах" (примітка 6). Результати переоцінки банківських металів, розміщених в іноземних банках, у зв'язку зі зміною облікової ціни банківських металів включаються до складу інших сукупних доходів консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід у тому періоді, у якому вони виникли.

Дорогоцінні метали включають зливки золота, що не відповідають визначеним стандартам, брухт золота та інших металів і обліковуються за середньозваженою собівартістю в складі запасів матеріальних цінностей.

Банківські та дорогоцінні метали включаються до статті "Інші активи" в консолідованому звіті про фінансовий стан.

Необоротні активи, що утримуються для продажу

Національний банк визнає необоротні активи такими, що утримуються для продажу, якщо балансова вартість активу відшкодовуватиметься переважно в результаті операції з продажу, а не поточного використання.

Необоротні активи, які визнаються такими, що утримуються для продажу, обліковуються за нижчою з двох оцінок: або за балансовою вартістю, або за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж.

Інвестиційна нерухомість

До інвестиційної нерухомості належать:

- земля, подальше використання якої ще не визначене;
- будівля, що не зайнята Національним банком та призначена для надання в оренду за одним або кількома договорами про оренду;
- будівля, що перебуває у власності Національного банку або в розпорядженні за договором про оренду та надається в оренду за одним або кількома договорами про оренду;
- нерухоме майно, що будується або поліпшується для майбутнього використання як інвестиційна нерухомість.

Національний банк обліковує інвестиційну нерухомість за собівартістю. Нарахування амортизації інвестиційної нерухомості здійснюється із застосуванням прямолінійного методу протягом строку, зазначеного в примітці 30.

Національний банк визнає нерухоме майно інвестиційною нерухомістю за такими критеріями:

- нерухоме майно, передане в оренду;
- виключення нерухомого майна зі складу майна, що використовується Національним банком, відповідно до розпорядчого акта Національного банку щодо прийняття рішення про передавання в оренду нерухомого майна;
- отримання економічних вигод, пов'язаних із відповідною інвестиційною нерухомістю;
- можливість достовірно визначити вартість нерухомого майна.

Витрати на поточне обслуговування інвестиційної нерухомості визнаються витратами в момент їх виникнення. Витрати на поліпшення об'єктів інвестиційної нерухомості, що призводять до збільшення первісно очікуваних вигід від їх використання, збільшують первісну вартість цих об'єктів.

Припинення визнання інвестиційної нерухомості здійснюється в разі зміни способу її функціонального використання.

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Інші нефінансові активи		
Банківські метали	**8 868**	3 505
Оборотні матеріальні активи	**2 938**	2 772
Дорогоцінні метали та каміння	**1 818**	988
Авансові платежі	**447**	303
Пам'ятні та інвестиційні монети, сувенірна та інша продукція	**155**	137
Інвестиційна нерухомість	**42**	43
Інвестиції в асоційовану компанію	**40**	36
Необоротні матеріальні активи, що утримуються для продажу	**13**	4
Інші	**22**	14
Зменшення корисності за іншими нефінансовими активами	**(12)**	(9)
Зменшення корисності (знецінення) інвестицій	**(2)**	(2)
Усього інших нефінансових активів	**14 329**	7 791

32. Інші нефінансові зобов'язання

Облікова політика

Забезпечення під імовірні зобов'язання
Забезпечення під імовірні зобов'язання Національного банку включають формування забезпечення за юридичними або конструктивними зобов'язаннями (унаслідок минулих подій), зокрема за судовими позовами, урегулювання яких із високим ступенем імовірності (більшою мірою очікується негативний розвиток подій, ніж позитивний) призведе до вибуття ресурсів, що містять економічні вигоди і суму (витрати), за якими їх можна достовірно оцінити. Витрати на формування забезпечення включаються до складу фінансових результатів консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід у тому періоді, у якому вони виникли.

Судження

Забезпечення під імовірні зобов'язання за пред'явленими до Національного банку судовими позовами
Управлінський персонал Національного банку аналізує судові позови, за якими він є відповідачем, з метою виявлення наявності високого ступеня ймовірності настання можливих збитків, у результаті чого Національний банк повинен здійснювати виплати на користь іншої сторони – позивача. Національний банк визначає ступінь імовірності настання можливих збитків як високий переважно тоді, коли за відповідним позовом прийнято рішення суду апеляційної інстанції не на користь Національного банку.

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Інші нефінансові зобов'язання		
Кредиторська заборгованість	**63**	76
Доходи майбутніх періодів	**1**	1
Інші	**12**	4
Усього інших нефінансових зобов'язань	**76**	81

Умовні зобов'язання

Судові процедури
До Національного банку під час його діяльності пред'являються певні позови. Станом на 31 грудня 2025 та 2024 років є судові позови, за якими Національний банк оцінює ймовірність настання можливих збитків невисокою, але управлінський персонал Національного банку вважає, що розкриття інформації щодо таких судових справ майнового характеру може завдати шкоди Національному банку в суперечці з іншими сторонами щодо предмета позову. За такими справами є умовні зобов'язання, забезпечення під імовірні зобов'язання не формувалося.

Станом на 31 грудня 2025 та 2024 років позовів, за якими Національний банк оцінює ймовірність настання можливих збитків високою, немає.

Розділ V.II. Інші доходи і витрати (крім фінансових результатів за фінансовими інструментами)

Облікова політика

Визнання доходів та витрат
Інші доходи й витрати визнаються за принципом нарахування залежно від стадії завершення певної операції, що оцінюється як відношення наданих (отриманих) послуг до загального обсягу послуг, передбачених договором.

Витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснювалися. Витрати, які неможливо пов'язати з доходом певного періоду, визнаються як витрати того звітного періоду, у якому вони здійснювалися.

Витрати, пов'язані з виготовленням банкнот, монет, сувенірної та іншої продукції
Національний банк здійснює виготовлення банкнот і монет національної валюти України. Витрати на виготовлення банкнот і монет (крім пам'ятних монет, виготовлених із дорогоцінних та недорогоцінних металів, та інвестиційних монет) відображаються за рахунками витрат Національного банку в міру передавання готової продукції Банкнотно-монетним двором до Центрального сховища Національного банку. Витрати на виготовлення банкнот і монет включають амортизацію виробничого устаткування, витрати на оплату праці, інші виробничі витрати.

Вартість виготовлення пам'ятних монет із дорогоцінних і недорогоцінних металів та інвестиційних монет визнається активом у консолідованому звіті про фінансовий стан Національного банку в статті "Інші активи" і списується на витрати в міру реалізації цих монет.

Витрати на утримання персоналу
Витрати на оплату праці, сплату єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, внески до КНПФ, а також підготовку кадрів та підвищення кваліфікації визнаються в тому періоді, у якому вони були понесені Національним банком.

Витрати на оплату щорічних (основних, додаткових та соціальних) відпусток, не використаних працівниками Національного банку за минулі робочі роки і перенесених на наступні роки, та здійснення інших майбутніх виплат працівникам визнаються як зобов'язання за виплатами працівникам.

Національний банк є засновником КНПФ, який є фондом із визначеними внесками. Національний банк сплачує внески до цього фонду на контрактній основі, а після перерахування коштів не несе зобов'язань щодо виплат. Внески до КНПФ визнаються в складі витрат на утримання персоналу в момент виникнення зобов'язання з перерахування коштів. Після виходу на пенсію працівників Національного банку всі виплати здійснюються КНПФ.

Податки, крім сплати частини прибутку до розподілу, які сплачує Національний банк, уключені до складу адміністративно-господарських та інших витрат.

33. Інші доходи

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Доходи від продажу інвестиційних і пам'ятних монет, сувенірної та іншої продукції	**1 603**	831
Штрафи, пеня, неустойки, що отримані	**748**	304
Доходи від реалізації заставного майна	**37**	–
Доходи від реєстрації та видачі ліцензій	**13**	15
Частка участі Національного банку в прибутку асоційованої компанії	**5**	2
Інші	**183**	129
Усього інших доходів	**2 589**	1 281

34. Витрати на утримання персоналу

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Заробітна плата персоналу	**4 021**	3 182
Витрати, пов'язані із загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням	**778**	591
Внески до КНПФ	**102**	82
Матеріальна допомога та інші соціальні виплати	**41**	25
Інші	**76**	46
Усього витрат на утримання персоналу	**5 018**	3 926

До інших витрат на утримання персоналу віднесено витрати на підготовку кадрів і підвищення кваліфікації, витрати на добровільне медичне страхування працівників тощо.

35. Адміністративно-господарські та інші витрати

	2025	2024
		(у мільйонах гривень)
Витрати Банкнотно-монетного двору, що не включаються до собівартості продукції	**633**	680
Амортизаційні відрахування	**286**	292
Експлуатаційні та господарські витрати	**292**	283
Витрати на утримання необоротних матеріальних та нематеріальних активів	**367**	276
Витрати на послуги та обслуговування телекомунікацій	**78**	66
Витрати за проблемними активами	**77**	19
Витрати на службові відрядження	**55**	42
Внески до Первинної профспілкової організації працівників Національного банку	**50**	40
Інші	**159**	135
Усього адміністративно-господарських та інших витрат	**1 997**	1 833

Сума амортизації за 2025 рік не включає амортизації в сумі 177 мільйонів гривень (у 2024 році – 175 мільйонів гривень), що нарахована на основні засоби, які використовуються для виготовлення банкнотного паперу, банкнот, монет та іншої продукції. Ця частина амортизації включається до витрат, пов'язаних із виготовленням банкнот, монет та іншої продукції.

До інших витрат віднесено витрати на сплату податків, зборів та обов'язкових платежів, виплати членам Ради Національного банку, витрати на аудит, консультаційні та юридичні послуги, матеріальну допомогу та інші соціальні виплати пенсіонерам тощо.

Розділ VI. Інші примітки

36. Операції з пов'язаними сторонами

Операції з пов'язаними сторонами. Судження

У своїй діяльності Національний банк здійснює операції з пов'язаними сторонами, переважно з Урядом, банками та організаціями, які перебувають під контролем держави, провідним управлінським персоналом тощо. Відповідно до МСФЗ 9 фінансові інструменти під час початкового їх визнання визнаються за справедливою вартістю. Якщо немає активного ринку для визначення ринкових процентних ставок, то Національний банк застосовує професійні судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних видів операцій із непов'язаними сторонами та аналіз ефективної ставки відсотка, зазначені в примітці 21.

Нижче зазначено залишки за операціями з пов'язаними сторонами станом на 31 грудня 2025 та 2024 років:

	Примітка	2025			2024		
		Уряд та організації під контролем держави	**асоційована компанія**	**інші пов'язані сторони**	Уряд та організації під контролем держави	асоційована компанія	інші пов'язані сторони
							(у мільйонах гривень)
Кошти і депозити в іноземній валюті та банківських металах		**5**	**–**	**–**	21	–	–
Цінні папери України (валова балансова вартість)	9	**699 464**	**–**	**–**	714 787	–	–
Кредити банкам та іншим позичальникам (валова балансова вартість)		**148**	**–**	**–**	2 996	–	–
Резерв під кредити банкам та іншим позичальникам		**(148)**	**–**	**–**	(2 993)	–	–
Внутрішній державний борг		**1 147**	**–**	**–**	1 248	–	–
Інші активи		**85**	**38**	**–**	54	34	–
Кошти банків		**121 237**	**–**	**–**	112 961	–	–
Кошти державних та інших установ (за виключенням коштів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб)	13	**477 853**	**18**	**16**	275 677	19	14
Кошти Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	13	**3 367**	**–**	**–**	2 463	–	–
Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України	29	**146 111**	**–**	**–**	84 158	–	–
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України		**275 796**	**–**	**–**	193 489	–	–
Інші зобов'язання		**47**	**1**	**–**	126	1	–

До інших пов'язаних сторін статті "Кошти державних та інших установ" включено залишки на рахунку КНПФ.

Умови зазначених вище операцій були такими:

станом на 31 грудня 2025 року Національний банк мав зобов'язання з кредитування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у межах відкритої кредитної лінії на загальну суму 3 000 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2024 року Національний банк не мав зобов'язання з кредитування) (примітка 10);

за залишками коштів у національній валюті, що зберігаються державними банками на кореспондентських рахунках у Національному банку (що включено до коштів банків у наведеній вище таблиці), станом на 31 грудня 2025 та 2024 років проценти не нараховувалися (примітка 12);

на залишки інших коштів банків на вимогу в іноземній валюті (що включено до коштів банків у наведеній вище таблиці) станом на 31 грудня 2025 року встановлена процентна ставка 3,50% (станом на 31 грудня 2024 року – 4,25%) (примітка 12);

за коштами державних та інших установ станом на 31 грудня 2025 та 2024 років проценти не нараховувалися (примітка 13);

за коштами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб станом на 31 грудня 2025 року встановлена процентна ставка 3,66% (станом на 31 грудня 2024 року – 4,35%) (примітка 13).

Умови операцій з внутрішнім державним боргом розкрито в примітці 26, за цінними паперами України – у примітці 9.

У наведеній нижче таблиці зазначено статті доходів і витрат за операціями з пов'язаними сторонами:

	2025			2024		
	Уряд та організації під контролем держави	**асоційована компанія**	**інші пов'язані сторони**	Уряд та організації під контролем держави	асоційована компанія	інші пов'язані сторони
						(у мільйонах гривень)
Процентні доходи	**85 405**	**–**	**–**	85 505	–	–
Процентні витрати	**(26 780)**	**–**	**–**	(29 801)	–	–
Комісійні доходи	**337**	**–**	**–**	259	–	–
Комісійні витрати	**(8)**	**–**	**–**	(5)	–	–
Інші доходи	**455**	**8**	**–**	441	6	–
Результати від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибутки або збитки	**487**	**–**	**–**	800	–	–
Витрати, пов'язані з виготовленням банкнот, монет, сувенірної та іншої продукції	**(207)**	**–**	**–**	(140)	–	–
Витрати на утримання провідного управлінського персоналу та членів Ради Національного банку	**–**	**–**	**(62)**	–	–	(62)
Адміністративно-господарські та інші витрати	**(90)**	**–**	**(102)**	(48)	–	(82)
Прибутки /(збитки) від відновлення / (зменшення) корисності за процентними фінансовими активами	**(3)**	**–**	**–**	5	–	–
Прибутки /(збитки) від відновлення / (зменшення) корисності за іншими активами	**–**	**–**	**–**	–	4	–

До інших пов'язаних сторін статті "Адміністративно-господарські та інші витрати" віднесено внески Національного банку до КНПФ.

Відповідно до Закону України "Про Національний банк України" послуги Державному казначейству України Національний банк надає безоплатно.

У 2025 році витрати на короткострокові виплати (заробітна плата і єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування) провідному управлінському персоналу становили 62,0 мільйона гривень, у тому числі винагорода членам Ради Національного банку – 16,5 мільйона гривень (у 2024 році витрати на короткострокові виплати провідному управлінському персоналу становили 62,3 мільйона гривень, у тому числі винагорода членам Ради Національного банку – 16,5 мільйона гривень).

Витрати на короткострокові виплати Голові та членам Ради Національного банку:

	2025 (у мільйонах гривень)	Період, відпрацьований у 2025 році (у місяцях)	2024 (у мільйонах гривень)	Період, відпрацьований у 2024 році (у місяцях)
Барсуков Анатолій Зіновійович	**3,3**	**12**	3,3	12
Веремій Ігор Григорович	**3,3**	**12**	3,3	12
Горбаль Василь Михайлович	**3,3**	**12**	3,3	12
Фурман Василь Миколайович	**3,3**	**12**	3,3	12
Щербакова Олена Анатоліївна	**3,3**	**12**	3,3	12
Усього винагород	**16,5**	**–**	16,5	–
Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	**2,1**	**–**	1,5	–
Усього витрат на короткострокові виплати	**18,6**	**–**	18,0	–

Витрати на короткострокові виплати Голові та членам Правління Національного банку:

	2025 (у мільйонах гривень)	Період, відпрацьований у 2025 році (у місяцях)	2024 (у мільйонах гривень)	Період, відпрацьований у 2024 році (у місяцях)
Пишний Андрій Григорович	**7,0**	**12**	7,0	12
Ніколайчук Сергій Анатолійович	**6,6**	**12**	6,2	12
Гелетій Юрій Ігорович	**5,7**	**12**	5,7	12
Лепушинський Володимир Олександрович	**0,4**	**0,8**	–	–
Матузка Ярослав Васильович	**5,7**	**12**	5,6	12
Олійник Дмитро Ігорович	**5,7**	**12**	6,1	12
Рожкова Катерина Вікторівна	**3,9**	**7,5**	6,0	12
Шабан Олексій Володимирович	**5,6**	**12**	5,5	12
Усього винагород	**40,6**	**–**	42,1	–
Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	**2,8**	**–**	2,2	–
Усього витрат на короткострокові виплати	**43,4**	**–**	44,3	–

37. Поточні та непоточні активи і зобов'язання

У наведеній нижче таблиці представлено класифікацію активів і зобов'язань за строками їх очікуваного відшкодування або погашення на поточні (до одного року) та непоточні (більше одного року):

	Примітки	2025			2024		
		поточні	**непоточні**	**усього**	поточні	непоточні	усього
							(у мільйонах гривень)
Активи							
Кошти і депозити в іноземній валюті та банківських металах	6	1 223 430	–	**1 223 430**	487 084	–	**487 084**
Цінні папери нерезидентів	7	1 088 433	886	**1 089 319**	1 235 168	751	**1 235 919**
Авуари в спеціальних правах запозичення	8.1	659	–	**659**	46 520	–	**46 520**
Монетарне золото		–	147 534	**147 534**	–	87 197	**87 197**
Цінні папери України	9	46 795	652 669	**699 464**	48 449	666 338	**714 787**
Кредити банкам та іншим позичальникам	10	3 347	–	**3 347**	3 808	1 206	**5 014**
Внутрішній державний борг		115	1 032	**1 147**	113	1 135	**1 248**
Внески в рахунок квоти Міжнародного валютного фонду	8.2	–	116 785	**116 785**	–	110 296	**110 296**
Основні засоби та нематеріальні активи	30	–	4 258	**4 258**	–	3 945	**3 945**
Інші активи	11, 31	5 719	8 965	**14 684**	4 314	3 598	**7 912**
Усього активів		**2 368 498**	**932 129**	**3 300 627**	**1 825 456**	**874 466**	**2 699 922**
Зобов'язання							
Банкноти та монети в обігу		926 528	–	**926 528**	822 635	–	**822 635**
Кошти банків	12	250 509	–	**250 509**	233 091	–	**233 091**
Кошти державних та інших установ	13	481 288	–	**481 288**	278 205	–	**278 205**
Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України	29	146 111	–	**146 111**	84 158	–	**84 158**
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	14	775 684	–	**775 684**	548 911	–	**548 911**
Зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	8.3	18 906	3 550	**22 456**	36 387	16 596	**52 983**
Боргові зобов'язання на користь Міжнародного валютного фонду зі сплати внеску за квотою	8.3	116 771	–	**116 771**	110 283	–	**110 283**
Інші зобов'язання	15, 32	1 736	34	**1 770**	1 914	78	**1 992**
Усього зобов'язань		**2 717 533**	**3 584**	**2 721 117**	**2 115 584**	**16 674**	**2 132 258**

Внески в рахунок квоти МВФ класифікуються як непоточні активи з огляду на те, що відповідно до статті XXVI Статей угоди МВФ країна-член має право в будь-який момент вийти з МВФ, але немає наявних очікувань, що Україна скористається цим правом.

Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою класифікуються до поточних, оскільки відповідно до Статей угоди МВФ у МВФ є право вимагати, а в України – зобов'язання сплатити кошти та погасити відповідні цінні папери. До цієї статті також включено кошти за рахунком МВФ № 1, що належать до коштів на вимогу і класифікуються як поточні.

38. Події після звітної дати

Правління Національного банку в січні 2026 року ухвалило рішення про зниження облікової ставки з 30 січня 2026 року з 15,5% до 15%, ураховуючи стійке зниження інфляційного тиску та зменшення ризиків, пов'язаних із зовнішнім фінансуванням. Проте з огляду на відчутне погіршення інфляційних очікувань домогосподарств та посилення ризиків для інфляційної динаміки на тлі війни на Близькому Сході в березні Національний банк відтермінував подальше пом'якшення процентної політики та зберіг облікову ставку на рівні 15%. Це рішення підтримає привабливість гривневих інструментів, стійкість валютного ринку та контрольованість очікувань з метою збереження помірної інфляції цьогоріч та її приведення до цілі 5% на горизонті політики.

Упродовж періоду з 01 січня 2026 року до дати підписання цієї консолідованої фінансової звітності на рахунки Уряду в іноземній валюті, відкриті в Національному банку, надійшло від міжнародних партнерів 5 289 мільйонів доларів США.

Також у березні 2026 року на рахунок авуарів у СПЗ на користь Уряду надійшли кошти від МВФ у межах Механізму розширеного фінансування (Extended Fund Facility, EFF) у сумі 1 106,5 мільйона СПЗ, або 65 559 мільйонів гривень за офіційним курсом до СПЗ на дату зарахування коштів.

У період з 01 січня 2026 року до дати підписання цієї консолідованої фінансової звітності відбулося погашення:

ОВДП відповідно до графіка платежів на загальну суму 5 958 мільйонів гривень (сума номіналу – 2 500 мільйонів гривень, купона – 3 458 мільйонів гривень);

зобов'язань Національного банку перед МВФ відповідно до графіка платежів на суму 60 мільйонів СПЗ (3 578 мільйонів гривень за офіційним курсом на дату здійснення платежу, або 3 364 мільйони гривень за річним курсом МВФ).

У січні 2026 року міжнародна рейтингова агенція "Standard & Poor's" підвищила довгострокові та короткострокові суверенні кредитні рейтинги України в іноземній валюті з "SD" до "CCC+" внаслідок того, що у грудні 2025 року Україна завершила обмін державних деривативів, які прив'язані до ВВП ("ВВП-варанти"), на ОЗДП.

39. Уведення нових та змінених стандартів і тлумачень фінансової звітності

Змінені МСФЗ та тлумачення, що набрали чинності та прийняті до застосування 01 січня 2025 року

Поправки до МСБО 21 "Вплив змін валютних курсів" – "Неможливість обміну" вимагають надавати більше корисної інформації у своїх фінансових звітах, якщо валюту неможливо обміняти на іншу (набирають чинності для річних періодів, що починаються з або після 01 січня 2025 року).

Зазначені змінені МСФЗ та тлумачення не мали впливу на показники діяльності та фінансовий стан Національного банку.

Нові та переглянуті стандарти, опубліковані, але ще не набрали чинності

Поправки до МСФЗ 10 "Консолідована фінансова звітність" і МСБО 28 "Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства" – "Продаж або розподіл активів між інвестором та його асоційованим чи спільним підприємством" (набирають чинності для річних періодів, що починаються з або після дати, яка має бути визначена. Дозволяється дострокове їх застосування).

Поправки до МСФЗ 9 "Фінансові інструменти" та МСФЗ 7 "Фінансові інструменти: розкриття інформації" пояснюють підходи до класифікації фінансових активів з умовними характеристиками, пов'язаними з ESG, порядок припинення визнання фінансових зобов'язань на дату розрахунку, запроваджують вибір облікової політики для припинення визнання фінансових зобов'язань, погашених за допомогою системи електронних платежів до дати розрахунку, а також запроваджують додаткові вимоги до розкриття інформації для фінансових інструментів з умовними характеристиками (наприклад, пов'язаними з ESG) та інструментів капіталу, класифікованих за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (набирають чинності для річних періодів, що починаються з або після 01 січня 2026 року, з можливістю дострокового застосування лише для умовних характеристик).

Щорічні вдосконалення МСФЗ (набирають чинності для річних періодів, що починаються з або після 01 січня 2026 року):

поправки до МСФЗ 1 "Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності" – "Облік хеджування компанією, яка вперше застосовує МСФЗ";

поправки до МСФЗ 7 "Фінансові інструменти: розкриття інформації" – "Прибуток або збиток від припинення визнання";

поправки до МСФЗ 9 "Фінансові інструменти" – "Припинення визнання зобов'язань з оренди", "Ціна операції";

поправки до МСФЗ 10 "Консолідована фінансова звітність" – «Визначення "фактичного агента"»;

поправки до МСБО 7 "Звіт про рух грошових коштів" – "Метод обліку за собівартістю".

Поправки до МСФЗ 7 "Фінансові інструменти: розкриття інформації", МСФЗ 9 "Фінансові інструменти" – "Контракти щодо електроенергії, яка залежить від природних умов" вносять зміни до вимог щодо "власного споживання" та продажу невикористаної електроенергії, до операцій з електроенергією як об'єкта хеджування, а також додають нові вимоги до розкриття інформації за МСФЗ 7 щодо контрактів, що стосуються електроенергії, джерело виробництва якої залежить від неконтрольованих природних умов, зазвичай пов'язаних із відновлюваними джерелами електроенергії, такими як сонце та вітер (набирають чинності для річних періодів, що починаються з або після 01 січня 2026 року).

Поправки до МСБО 21 "Вплив змін валютних курсів" – "Перерахунок у гіперінфляційну валюту подання" визначають вимоги щодо переведення з негіперінфляційної функціональної валюти в гіперінфляційну валюту подання, застосовуючи курс під час закриття (набирають чинності з або після 01 січня 2027 року).

Новий стандарт МСФЗ 19 "Дочірні підприємства, що не є підзвітними суспільству: розкриття інформації" (набирає чинності для річних періодів, що починаються з або після 01 січня 2027 року).

Національний банк не застосував зазначені нові та переглянуті стандарти достроково. Управлінський персонал Національного банку очікує, що застосування цих стандартів та поправок не матиме суттєвого впливу на показники діяльності та фінансовий стан Національного банку.

Новий стандарт МСФЗ 18 "Представлення та розкриття у фінансових звітах", що заміняє МСБО 1 "Подання фінансової звітності" (набирає чинності для річних періодів, що починаються з або після 01 січня 2027 року).

МСФЗ 18 установлює вимоги до подання та розкриття інформації у фінансовій звітності загального призначення (фінансовій звітності) з метою забезпечення надання доречної інформації, яка достовірно відображає активи, зобов'язання, власний капітал, доходи та витрати суб'єкта господарювання. Упровадження МСФЗ 18 змінить спосіб подання фінансових результатів у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід і в примітках до фінансової звітності.

МСФЗ 18 стандартизує формати подання фінансових результатів, усуваючи розбіжності, які раніше ускладнювали порівняльний аналіз фінансових результатів різних компаній, та вводить термін "операційний прибуток" як важливий показник для оцінки операційних результатів. Стандарт вимагає чітко розподілити доходи та витрати за такими категоріями, як операційна, інвестиційна та фінансова, з урахуванням наявності особливих видів основної діяльності. Новий стандарт визначає та вимагає від суб'єктів господарювання розкривати показники ефективності, визначені управлінським персоналом (управлінські показники ефективності), за якими має бути розкрита інформація про їх узгодження / звірку з найбільш прямо порівнюваними проміжними підсумками фінансових результатів, подання яких вимагається МСФЗ 18.

Стандарт також удосконалює вимоги стосовно агрегування та дезагрегування інформації в основних фінансових звітах та/або примітках.

МСФЗ 18 спрямований на підвищення якості звітності суб'єктів господарювання, рівня довіри з боку інвесторів та інших користувачів, узгодженості інформації для здійснення аналізу та порівняння.

Національний банк продовжує вивчати питання щодо визначення впливу застосування МСФЗ 18 на основні фінансові звіти та примітки до фінансової звітності в межах підготовки до звітування за новим стандартом.

03 квітня 2026 року
Київ, Україна